

RAPPORT

2023

HURTIGOVERSIKT

Konsekvenser av covid-19-
pandemien for barn og
unges liv og psykiske helse
Andre oppdatering av en
hurtigoversikt

Utgitt av Folkehelseinstituttet
Område for helsetjenester

Tittel Konsekvenser av covid-19-pandemien for barn og unges liv og psykiske helse: andre oppdatering av en hurtigoversikt

English title Consequences of the Covid-19 pandemic on children and youth's life and mental health: Second update of a rapid review

Ansvarlig Camilla Stoltenberg, direktør

Forfattere Heid Nøkleby, prosjektleder
Tiril Cecilie Borge
Ingeborg Beate Lidal
Trine Bjerke Johansen
Lars Jørn Langøien

ISBN 978-82-8406-367-6

Publikasjonstype Hurtigoversikt

Antall sider 95 (184 inklusiv vedlegg)

Oppdragsgiver Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Emneord(MeSH) Coronavirus infections, child, adolescent, mental health, violence, family, learning, child welfare

Sitering Nøkleby H, Borge TC, Lidal IB, Johansen TB, Langøien LJ. «Konsekvenser av covid-19-pandemien for barn og unges liv og psykiske helse: Andre oppdatering av en hurtigoversikt». [Consequences of the Covid-19 pandemic on children and youth's life and mental health: Second update of a rapid review]. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2023.

Innhold

INNHold	3
HOVEDBUdSKAP	5
KEY MESSAGES	6
FORORD	7
INNLEDNING	8
Beskrivelse av problemet	8
Hvorfor er det viktig å utføre denne kunnskapsoppsummeringen?	10
Mål og problemstilling	11
METODE	12
Inklusjonskriterier	13
Litteratursøk	14
Utvelging av studier	15
Vurdering av studienes interne validitet	15
Dataauthenting, sortering og sammenstilling	16
RESULTATER	17
Resultater av litteratursøket og utvelgelse av studier	17
Oversikt over inkluderte studier	19
Tema Vold og overgrep	22
Tema Familieforhold	33
Tema Psykisk helse	38
Tema Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester	49
Tema Sosial helse og relasjoner	53
Tema Læring, skole og barnehage	56
DISKUSJON	67
Hovedfunn	68
Sårbarhetsfaktorer	71
Overensstemmelse med andre litteraturoversikter og studier	74
Hurtigoversiktens sterke og svake sider	78
Kunnskapshull	80
KONKLUSJON	82
REFERANSER	83

VEDLEGG 1: SØKESTRATEGI	96
Søk i OpenAlex	96
Systematisk søk OECD-land	96
Systematisk søk etter studier fra Norden	103
Søk i andre kilder	111
VEDLEGG 2: SCREENING- OG MASKINLÆRINGSSTRATEGIER	114
VEDLEGG 3: SJEKKLISTER FOR VURDERING AV INTERN VALIDITET	116
Sjekkliste for kohortstudier/longitudinelle studier	116
Sjekkliste for register/prevalensstudier	118
Sjekkliste for kvalitative studier	119
Sjekkliste for flermetodiske studier	119
VEDLEGG 4: VURDERING AV STUDIENES INTERNE VALIDITET	121
Vold og overgrep	121
Familieforhold	123
Psykisk helse	124
Bruk av helsetjenester	125
Sosiale relasjoner	126
Læring, skole og barnehage	127
VEDLEGG 5: EKSKLUDERTE STUDIER LEST I FULLTEKST	128
VEDLEGG 6: BESKRIVELSE AV FUNN OG RESULTATER I DE INKLUDERTE STUDIENE	138
Vold og overgrep	138
Familieforhold	149
Psykisk helse	151
Bruk av helsetjenester	158
Sosiale relasjoner	161
Læring, skole og barnehage	164
VEDLEGG 7: OPPSUMMERTE RESULTATER FRA ALLE TRE OVERSIKTER	173
Vold og overgrep	173
Familieforhold	175
Psykisk helse	176
Bruk av helsetjenester	178
Sosiale relasjoner	179
Læring, skole og barnehage	181
VEDLEGG 8: SÅRBARHETSFAKTORER I TABELL	184

Hovedbudskap

Vi oppsummerte studier om konsekvenser av covid-19-pandemien for barn og unge på ulike områder relatert til deres liv og psykiske helse. Denne hurtigoversikten er den andre oppdateringen av en hurtigoversikt fra 2021. På grunn av omfanget av studier inkluderte vi i foreliggende hurtigoversikt kun nordiske studier, med unntak av studier om vold og overgrep. Det øker overføringsverdien. Vi inkluderte 89 studier, med longitudinelt (n=65), kvalitativt (n=15) eller flermetodisk (n=9) design. Vi vurderte resultatene fra denne oversikten i sammenheng med resultatene fra de to tidligere oversiktene. Hovedresultatene var:

- Vold og overgrep (n=63, inkl. 10 nordiske): Det er fortsatt mye som tyder på underrapportering under pandemien. Nordiske studier viste en nedgang i rapportering om vold under nedstengingen, men en økning tilbake til «normalen» etter at pandemirestriksjonene ble opphevet.
- Familieforhold (n=34): Det ser ut til å være en sammenheng mellom foreldres evne til stresshåndtering og følelsesregulering, og reaksjoner hos barna.
- Psykisk helse (n=86): Resultatene indikerte redusert trivsel og økt forekomst av symptomer på angst og depresjon blant barn og unge over 10 år. Enkelte grupper så ut til å bli mer negativt påvirket under pandemien enn andre.
- Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester (n=15): Psykisk helsevern opplevde først en nedgang og deretter en mulig økning til et høyere nivå enn før pandemien. Forekomsten av spiseforstyrrelser ser ut til å ha økt i løpet av pandemien.
- Sosial helse og relasjoner (n=25): Resultatene viste at barn og unge opplevde et stort savn etter venner i begynnelsen av pandemien, men det er uklart om ensomhet har økt.
- Læring, skole og barnehage (n=39): Studienes resultater viste store variasjoner når det gjaldt erfaringer med hjemmeskole og digital undervisning samt et mulig læringstap. Det var positive erfaringer fra barnehager.

På noen områder har vi et relativt godt kunnskapsgrunnlag for året 2020, mens på andre områder er det kunnskapshull. Det er behov for studier med data fra siste halvdel av pandemien på alle områder og studier av eventuelle langsiktige konsekvenser.

Tittel:

Konsekvenser av covid-19-pandemien for barn og unges liv og psykiske helse: andre oppdatering av hurtigoversikt

Hvem står bak denne publikasjonen?

Folkehelseinstituttet, på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Når ble litteratursøket avsluttet?

Juli 2022

Key messages

In this rapid review, we have summarized studies on the consequences of the COVID-19 pandemic for children and adolescents' lives and mental health. It is the second update of a rapid review published in 2021. Due to the vast scope of included studies, in this update, we included only studies from the Nordic countries, except for studies about violence and abuse. This increases the directness of the findings. We included 89 studies, with longitudinal (n=65), qualitative (n=15) or mixed-method (n=9) study designs. The results are seen in relation to results from the two previous reviews. The main results show:

- Violence and abuse (n=63 including 10 Nordic): There are still indications of under-reporting during the pandemic. Nordic studies showed a decrease in reporting of violence during lockdown, but an increase back to “normal” after the pandemic restrictions were lifted.
- Family relationships (n=34): Findings indicate an association between parents' ability to manage stress and regulate emotions, and children's reactions to pandemic restrictions.
- Mental health (n=86): Results indicated reduced well-being and increased symptoms of anxiety and depression among children and adolescents over 10 years. Certain subgroups seemed to be more negatively affected during the pandemic.
- Help- and health services usage (n=15): Mental health services saw a decrease in consultations initially, then indications of an increase towards the end of the pandemic. Prevalence of eating disorders appears to have increased.
- Social health and relationships (n=25): The results show that many missed their friends in the beginning of the pandemic, but it is unclear if loneliness has increased.
- Learning, school and kindergarten (n=39): The study results showed large variations concerning experiences with home schooling and digital education as well as a possible learning loss. There were positive experiences from kindergartens.

For some thematic areas, the evidence based on data from 2020 is relatively good, while for other thematic areas there are large knowledge gaps. We need more studies with data from later stages of the pandemic in all areas.

Title:
Consequences of the Covid-19 pandemic on children and youth's life and mental health: Second update of a rapid review

Publisher:
The Norwegian Institute of Public Health conducted the review based on a commission from The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs (Bufdir)

Updated:
Last search for studies: July 2022

Forord

Område for helsetjenester, Folkehelseinstituttet (FHI), fikk i juni 2022 i oppdrag av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) å utføre en ny oppdatering av en hurtigoversikt om konsekvenser av covid-19-pandemien for barn og unge. Kunnskapsoppsummeringen er relevant for beslutningstakere og praktikere på ulike fagområder med ansvar for barn og unge.

Område for helsetjenester i FHI følger en felles framgangsmåte i arbeidet med kunnskapsoppsummeringer, dokumentert i håndboka «Slik oppsummerer vi forskning». Det innebærer blant annet at vi kan bruke standardformuleringer når vi beskriver metode, resultater og i diskusjon av funnene.

Finansiering

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) finansierte oppsummeringen. Bufdir tydeliggjorde problemstillingen og inklusjonskriteriene i samarbeid med FHI, men hadde ingen rolle i utarbeidelsen av oppsummeringen.

Bidragstere

- Prosjektleder: Heid Nøkleby
- Interne prosjektmedarbeidere ved FHI: forskerne Lars Jørn Langøien, Ingeborg Beate Lidal, Tiril Cecilie Borge og Trine Bjerke Johansen, samt bibliotekar Ingvild Kirkehei

Tusen takk til referansegruppen som har gitt innspill til denne kunnskapsoppsummeringen: Leila Torgersen ved område for psykisk og fysisk helse, FHI; Margrethe Greve-Isdahl ved område for smittevern, FHI og Tove Bruusgaard, divisjon tjenester i Bufdir. Pål Surén ved område for psykisk og fysisk helse, FHI, var en engasjert og kunnskapsrik deltaker i referansegruppen ved de to foregående kunnskapsoppsummeringene. Pål døde i september 2022, og vi minnes ham og hans arbeid med stor takknemlighet.

Folkehelseinstituttet tar det fulle ansvaret for innholdet i rapporten.

Kåre Birger Hagen
Fagdirektør

Rigmor C Berg
Avdelingsdirektør

Heid Nøkleby
Prosjektleder

Innledning

Beskrivelse av problemet

I tre år har covid-19-pandemien vært kjent for hele verdens befolkning. Spesielt i de to første årene preget smitteverntiltak og samfunnsnedstenging hverdagen til svært mange mennesker. Det har vært stor forskningsinteresse rundt dette 'naturlige eksperimentet', og stadig mer forskning publiseres. Særlig stort behov er det for kunnskap om i hvilken grad og på hvilken måte pandemien har rammet barn og unges liv, læring og psykiske helse, på kort og lang sikt. Med tanke på planlegging for senere pandemier eller tilsvarende kriser, er det viktig at myndighetene kan basere beredskap og tiltak for ivaretagelse av barn og unge på best mulig oppdatert kunnskap.

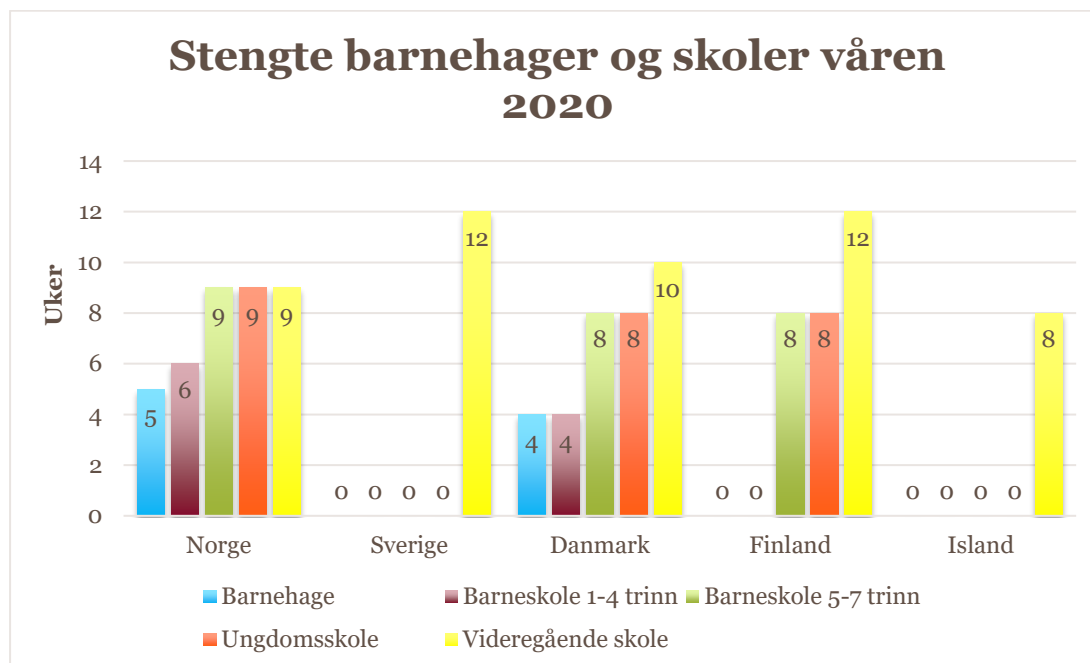
Håndtering av pandemien i de nordiske landene

I Norden har vi av forskjellige grunner vært noe mer skånet for covid-19-pandemien og dens konsekvenser enn en del andre land. Likevel har også de nordiske landene vært preget av smitte og sykdom, tiltak mot smitte og periodevis samfunnsnedstenging (*lockdowns*). Tiltak og nedstenging har vært gjennomført på litt ulikt vis. I en studie fra 2022 gis det et overordnet bilde av hvordan de nordiske landene håndterte og erfarte pandemien året 2020 (1). Deres gjennomgang viste at den svenske strategien ikke inkluderte samfunnsnedstenging, grensekontroll, karantenebestemmelser eller begrensninger på hvor mange mennesker som kunne samles. Norge, Danmark og Finland hadde både nedstengninger, grensekontroll og karantener, mens Island hadde ingen generell nedstenging og satset i stedet på massetesting, smittesporing, karantene og isolasjon. I Norge, Danmark, Finland og Island ble mange restriksjoner og tiltak gjennomført som lovpålegg, i Norge i størst grad, mens i Sverige var de fleste tiltakene kun anbefalinger (2).

Skolestengning

Stengning og restriksjoner i skoler og barnehager var trolig de tiltakene som fikk størst betydning for barn og unge. Gjennomføringen forløp også ulikt i de nordiske landene i 2020. Sverige innførte i mindre grad hjemmeskole/digital undervisning for barn og unge. Barneskoler og ungdomsskoler holdt åpent som vanlig gjennom hele pandemien, mens videregående skoler var stengt i tre måneder våren 2020 (3). Island holdt også barneskolene åpne, mens Norge, Danmark og Finland holdt stengt i perioder. I både Sverige, Finland og Island holdt i hovedsak barnehagene åpent gjennom hele pandemien, mens Norge og Danmark holdt stengt den første perioden (2).

Figur 1: Cirka antall uker barnehager og skoler på ulike nivå var stengt i de nordiske landene våren 2020.

Figur 1 viser antall uker barnehager, barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler var stengt i de fem landene våren 2020 (2;4-6).¹ 'Stengt' innebærer her at barna var hjemme og ikke fysisk til stede i barnehagen eller skolen. I en del tilfeller hadde likevel 'stengte' barnehager og skoler åpent for noen barn, først for barn av foreldre med arbeid i kritiske samfunnsfunksjoner, deretter også for ulike grupper av barn med særlige behov. (F.eks., våren 2021 fikk i gjennomsnitt 3 prosent av elevene i norsk grunnskole et tilbud på skolen (7)). I perioder der barnehager og skoler ikke var 'stengt', kunne de ha delvis åpent, f.eks. kun halvparten av gruppen til stede hver dag, altså annehver dag fysisk til stede og hjemmeskole og/eller kortere åpnings- eller undervisningstid.

Vi gir ingen oversikt over det her, men nevner at høsten 2020, hele 2021 og våren 2022 varierte periodene med full eller delvis digital undervisning mellom og innenfor de fem landene.

Norge

I Norge hadde vi på landsbasis fem smittetopper i løpet av pandemien: mars-april 2020, november 2020-januar 2021, mars-april 2021, september-oktober 2021 og november 2021 til januar 2022 (8).

¹ Disse tallene rapporteres noe ulikt i ulike kilder og må dermed ses som anslagsvise.

I løpet av våren 2020 (fra 13. mars) var skolene stengt og hadde kun digital undervisning, mens trafikklysmodellen² ble innført 2. juni 2020. For hele perioden fra 13. mars 2020 til 12. februar 2022 betød det at f.eks. elevene på barnetrinnet i Oslo hadde minst fem måneder med digital undervisning og rødt nivå, ungdomsskolen hadde minst sju måneder og elevene i videregående hadde minst ni måneder totalt med digital undervisning og rødt nivå i løpet av denne perioden (9). På rødt nivå i trafikklysmodellen var smittevernrestriksjonene tilpasset smitterisiko og adferd i de ulike aldersgruppene, slik at de yngste var til stede i mindre grupper, mens de eldste elevene i større grad hadde halvparten av tiden med fysisk tilstedeværelse på skolen og halvparten av tiden hjemme med digital undervisning. På grunn av lokale smitteutbrudd og bemanningsutfordringer har også mange elever hatt mer digital undervisning enn dette.

Forskjellene med hensyn til smitte og tiltak *innad* i de respektive landene, var stor både i 2020 og 2021. I Norge var f.eks. gjennomsnittlig 25 prosent av skolene på landsbasis helt eller delvis stengt minst én gang (i gjennomsnitt tre dager) våren 2021, men det var store geografiske forskjeller, fra Møre og Romsdal med 11 prosent til Oslo med 60 prosent (10). Slike geografiske forskjeller finner vi trolig i de andre landene også og vises ikke alltid i de gjennomsnittlige anslagene på landsbasis.

Hvorfor er det viktig å utføre denne kunnskapsoppsummeringen?

Den første hurtigoversikten som FHI leverte til Bufdir på dette spørsmålet ble publisert primo januar 2021 og inkluderte 93 empiriske studier som undersøkte konsekvenser av covid-19-pandemien på barn og unge. Majoriteten av de inkluderte studiene var tverrsnittstudier. I den andre hurtigoversikten publisert i august 2021 inkluderte vi 81 empiriske studier fra 22 land, hvorav 16 var fra Norge og 61 var longitudinelle studier. I begge hurtigoversiktene viste de inkluderte studiene negative konsekvenser av pandemien på flere tematiske områder, men resultatene var ikke entydige. Videre bygger de fleste inkluderte studiene på data fra våren og sommeren 2020, og vi vet dermed lite om langtidskonsekvenser av covid-19-pandemien på barn og unges liv og psykiske helse. Derfor er det behov for oppsummeringer av studier med lenger oppfølgingstid, med hensyn til både læring/skole, psykisk helse, forhold i hjemmet og bruk av hjelpe-tjenester som barnevern og behandling i psykisk helsevern. Dette er viktig både for å utdype nåværende resultater, og for å måle og forstå konsekvenser av pandemien og tiltakene på lengre sikt.

---

² Trafikklysmodellen var noe ulik for de ulike skolenivåene og barnehage, men felles var at grønt nivå innebar tilnærmet vanlig drift, men med noen smittevernstiltak (syke må holde seg hjemme, god hygiene og kontaktreducerende tiltak primært for ansatte), gult nivå innebar i tillegg krav til f.eks. organisering av en klasse/barnegruppe som én kohort), mens rødt nivå innbar mindre kohorter og f.eks. alternering av hvilken kohort som skal være på skolen.

Mål og problemstilling

Problemstillingen i denne hurtigoversikten er: Hva er konsekvensene av covid-19-pandemien for barn og unges liv og psykiske helse? Oversikten er en oppdatering av to tidligere hurtigoversikter med samme problemstilling.

Metode

Det fins ulike typer kunnskapsoppsummeringer, men alle kjennetegnes av at de samler resultater fra eksisterende studier. Felles for alle kunnskapsoppsummeringer fra område for helsetjenester i FHI er at de er systematiske, dvs. de er utarbeidet på en systematisk, vitenskapelig og transparent måte – andre kan etterprøve våre resultater og konklusjoner – som gjør at resultatene er pålitelige.

En hurtigoversikt er en kunnskapsoppsummering (litteraturoversikt) over et klart definert forskningsspørsmål. Prosessen består av følgende trinn: å identifisere forskningsspørsmålet, bestemme inklusjons- og eksklusjonskriterier, søke etter litteratur, velge ut publikasjoner, sortere de studiene som møter inklusjonskriteriene, trekke ut data og sammenstille data. Resultatet av en hurtigoversikt er en beskrivelse av studiene og resultatene fra alle inkluderte studier, eventuelt med vurdering av studienes metodiske kvalitet. En ytterligere fordel er at oppsummeringen kan utføres og leveres i løpet av relativt kort tid. For nettopp å kunne balansere ønsket om å følge strenge forskningsmetodiske krav med behovet for leveranse til rett tid er imidlertid en begrensning ved en hurtigoversikt at vi forenkler deler av prosessen, f.eks. mengden data som hentes ut av studiene, grundigheten i sammenstillingen av resultatene eller overordnet tillit til resultatene. Dette betyr at resultatene derfor kan være mindre pålitelige sammenlignet med en full systematisk oversikt.

Trinnene i oppsummeringen er beskrevet i større detalj nedenfor. For en detaljert beskrivelse av våre metoder og arbeidsform henviser vi til vår metodebok «Slik oppsummerer vi forskning» som finnes på FHIs nettsider (11).

Vi publiserte ingen prosjektplan for hverken denne eller forrige oppdatering, men en enkel prosjektplan ble utarbeidet for den første hurtigoversikten i serien, og vi fulgte samme fremgangsmåte i de to oppdateringene.

Inklusjonskriterier

Hurtigoppsummeringen hadde opprinnelig følgende inklusjonskriterier:

Populasjon	Barn og unge under 25 år (ikke universitetsstudenter), familier med barn og unge under 25 år
Intervensjon	Koronapandemien med medfølgende endringer i samfunnet (f.eks. nedstengninger, smitteverntiltak, mindre tilgang til hjelpe-tjenester, sosial og fysisk distansering)
Sammenligning	For longitudinelle studier: sammenligning med et tidspunkt før pandemien eller sammenligning med minimum ett annet tids-punkt under pandemien. Ingen sammenlikning for kvalitative el-ler flermetodiske studier
Utfall	1) Familieforhold: vold, overgrep, omsorgssvikt, stress o.l. 2) Sosial helse knyttet til omgangskretsen: kontakt og relasjon til venner/jevnaaldrende, sosial isolasjon, mobbing, fritidsaktiviteter, ensomhet o.l. 3) Psykisk helse: angst, depresjon, livskvalitet, rusmiddelbruk, psykosomatikk, o.l. 4) Bruk av hjelpetjenester, hjelpetelefoner 5) Læring og utvikling relatert til skolegang
Studiedesign	Longitudinelle studier (kohortstudier eller studier med tverr-snittserier), kvalitative studier og flermetodiske studier. Systematiske oversikter (studiene må i all hovedsak tilfredsstille kra-vene til primærstudier)
Publikasjonsår	mars 2021- juli 2022
Land/Kontekst	Studier fra OECD-land (<i>Organisation for Economic Cooperation and Development</i>)
Språk	Vi inkluderte publikasjoner på engelsk, norsk, dansk og svensk

Vi har i denne hurtigoversikten inkludert studier med tre typer forskningsdesign: longi-tudinelle studier, flermetodiske studier og kvalitative studier. Longitudinelle studier, dvs. enten kohortstudier som følger samme utvalg over tid, eller tverrsnittserier som sammenligner to eller flere utvalg fra ulike tidspunkter, kan f.eks. vise endringer i utfall over tid. Kvalitative studier, f.eks. intervjuer, kan undersøke deltakernes erfaringer og opplevelser mer i dybden og dermed gi en større forståelse av eventuelle sammen-henger. I kvalitative studier er deltakerne få og kan ikke utgjøre et representativt ut-valg. Flermetodiske studier, f.eks. en kombinasjon av spørreundersøkelse og kvalitative intervjuer, kan belyse samme spørsmål fra flere vinkler.

Vi hadde følgende eksklusjonskriterier:

- Studenter
- Over 25 år
- Studier med kun fokus på foreldres eget stress (arbeid mm.)
- Studier med kun fokus på lærernes eget stress (organisering, kompetanse mm.)
- Studier som kun inkluderte barn eller unge med somatiske sykdommer

Presisering av kriterier for inklusjon og eksklusjon

Bestilling fra oppdragsgiver var opprinnelig med de samme rammene for inklusjon som ved forrige oppdatering. Som ved forrige oppdatering, så vi etter å ha gjennomført litteratursøk og begynnende vurdering av referanser at antallet inkluderte studier ville bli svært høyt (etter 2000 vurderte referanser lå vi på nærmere 50 % inklusjonsrate). Vi gikk derfor i dialog med oppdragsgiver om å stramme inn på inklusjonskriteriene for å begrense mengden studier og dermed kunne levere hurtigoversikten innen fristen. Følgende kriterier for seleksjon ble fastsatt i samarbeid med oppdragsgiver før vi gikk videre med vurdering av referanser på tittel og sammendragsnivå:

- Kun nordiske studier (med ett unntak)
- Da det så ut til å være få studier på området vold/overgrep/mishandling fra Norden, inkluderte vi studier fra alle OECD-land for dette temaet, så fremt de var longitudinelle eller kvalitative
- Ingen tverrsnittstudier
- Ingen studier om området Livsstil (kosthold, fysisk aktivitet, skjerm, søvn...)

Opprinnelig var utgangspunktet for det fjerde utfallet «bruk av hjelpetjenester», det vil si barn og unges bruk av rådgivingstjenester, veiledningstjenester, hjelpetelefoner og lignende. Vi identifiserte ingen slike studier til noen av de tre hurtigoversiktene. Vi utvidet derfor temaet til også å omfatte barn og unges bruk av helsetjenester under pandemien, primært knyttet til psykisk helse.

Litteratursøk

Søk i databaser

Litteratursøket ble utført av IK og TCB i juni og juli 2022. Søkestrategiene ble planlagt i samarbeid med hele forskergruppen og søket ble delt opp i tre ulike deler:

- *Søk i Open Alex*
Vi gjennomførte et søk i OpenAlex datasettet (12) som er tilgjengelig i EPPI Reviewer. Her benyttes allerede relevante studier, i dette tilfellet, de endelig inkluderte studiene fra de to forrige hurtigoversiktene (13;14) (n=181). Av disse ble 166 «matchet» i OpenAlex datasettet og disse ble benyttet som utgangspunkt for søk etter nye relevante publikasjoner. Søkeperioden var mars 2021 – 11. mars 2022 (dato for siste oppdatering på OpenAlex-datasettet, men søket ble utført 30. juni 2022). For flere detaljer om OpenAlex, se vedlegg 1.
- *Systematisk søk OECD-land*
Open Alex datasettet tilgjengelig i EPPI Reviewer ble sist oppdatert 11. mars 2022. IK utførte derfor et systematisk søk etter forskning fra OECD-land, publisert fra mars til juli 2022. Søkene ble utført i MEDLINE, Embase, PsycINFO, Scopus, ERIC, Web of Science, Sociological Abstracts, Coronavirus Research Database, CINAHL og Epistemonikos L-OVE. Søkeordene var identiske med de som ble brukt i søket gjennomført i 2021.

- *Systematisk søk nordiske land*

Vi supplerte de to søkene med et systematisk søk etter nordisk forskning publisert f.o.m. mars 2021 til juni 2022. Vi brukte samme kilder og søkeord som søket beskrevet i punkt 2, men alle søk ble avgrenset med søkeord for nordiske land, språk, og byer.

Søketreffene fra alle databasene ble overført til EPPI Reviewer, hvor TCB fjernet dubletter og overlappende referanser fra tidligere søk. Alle søkestrategier er gjengitt i vedlegg 1.

Søk i andre kilder

For å finne nyere systematiske oversikter, gjorde vi et enkelt søk i Epistemonikos, og IBL vurderte alle søketreffene.

For å finne forskning som ikke var publisert eller indeksert i de tradisjonelle bibliografiske databasene (såkalt «grå litteratur»), utførte vi enkle søk i nordiske vitenarkiver, samt i Google. IK utførte søkene og formidlet lenker til søketreffene som deretter ble gjennomgått av IBL. IBL gjennomgikk i tillegg publikasjonslistene til en rekke relevante organisasjoner. Alle kilder for disse søkene er gjengitt i vedlegg 1.

Utvelging av studier

Vi importerte søkeresultatene til referansehåndteringsverktøyet EPPI Reviewer (15) og fjernet dubletter. Prosjektmedarbeiderne (HN, IBL, LJL, TCB, TBJ) vurderte fortløpende referansene på tittel- og sammendragsnivå i henhold til inklusjons- og eksklusjonskriteriene. Uenigheter ble løst ved ny inspeksjon av publikasjonen og diskusjon. Ved tydelig utflating av inklusjonskurven gikk vi over på enkeltvurdering av referanser (se vedlegg 2).

I prosessen med å velge studier brukte vi følgende maskinlæringsfunksjoner i programvaren EPPI Reviewer (16;17): priority screening og custom classifier. For ytterligere beskrivelse av screening- og maskinlæringsstrategier, se vedlegg 2.

Fulltekstene ble deretter fremhentet og gjennomgått av én prosjektmedarbeider for vurdering opp mot inklusjons- og eksklusjonskriteriene, og en annen prosjektmedarbeider kontrollerte vurderingene. Dersom en forsker var usikker på hvorvidt en studie møtte inklusjonskriteriene ble denne studien diskutert med de andre forskerne.

Grunnet den store mengden studier har vi ikke lagt ved en liste med pågående studier.

Vurdering av studienes interne validitet

På grunn av at dette er en hurtigoversikt foretok vi enkelte forenklinger i utføringen av oppsummeringen, relativt til standard fremgangsmåte i en fullstendig systematisk

oversikt. Vi vurderte studienes interne validitet (18;19), det vil si risiko for systematiske skjevheter for kvantitative studier og metodisk kvalitet for kvalitative og flermetodiske studier, men hver studie er kun vurdert av én forsker, deretter sjekket av en annen. Vi utførte ingen systematisk syntese av studienes resultater (f.eks. i form av en metaanalyse) eller vurderte vår overordnede tillit til resultatene (det vil si vi brukte ikke GRADE: *Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation*).

Vi brukte passende sjekklister for kohortstudier, kvalitative studier, prevalensstudier og flermetodiske studier. Sjekklister brukt til å vurdere intern validitet, inkludert forklaringer og referanser, fins i vedlegg 3. Våre vurderinger av studienes interne validitet er presentert i vedlegg 4 (tabellene 13 til 29).

Studier med longitudinelt design der utvalget er det samme ved begge/alle måletidspunkter, er vurdert med sjekklister for kohortstudier i metodehåndboka «Slik oppsummerer vi forskning» (20). Der det er *ulike* utvalg som er sammenlignet, f.eks. et klassetrinn i 2020 sammenlignet med tilsvarende klassetrinn i 2019, har vi under spørsmål om frafall og frafallsanalyser vurdert *responsraten* på de to tidspunktene (se uthevet spørsmålstekst i sjekklisten i vedlegg 3). Studier med longitudinelle data hentet fra registre (f.eks. pasientregister, politiregister) er vurdert med en sjekklister for prevalensstudier som bedre fanger opp den interne validiteten ved slike studier (21). Hvis en kvantitativ studie har lav risiko for systematiske skjevheter, er den interne validiteten høy.

Kvalitative studier er vurdert med en modifisert sjekklister fra Critical Appraisal Skills Program (CASP) for kvalitative studier (22). Studier med flermetodisk design, det vil si studier som kombinerer flere typer data (f.eks. kvalitative og kvantitative deskriptive data), er vurdert med en sjekklister for flermetodiske studier (23). Sjekklisten omfatter spørsmål rettet mot ulike typer inkluderte data samt spørsmål rettet mot det overordnede flermetodiske designet. Selv om veiledningen til denne sjekklisten ikke anbefaler å sette én skåre, så valgte vi å gjøre det for å kunne sidestille disse studiene med de andre studiene. Vi fulgte samme skala som CASP for kvalitative studier: høy, middels og lav metodisk kvalitet. Høy metodisk kvalitet tilsvarer høy intern validitet. For å kunne nyansere vurderingene noe har vi også introdusert vurderingen «delvis» for enkeltspørsmålene i vurderingen av kvalitative studier.

Dataauthenting, sortering og sammenstilling

Vi sorterte de inkluderte studiene etter temaområde. Én medarbeider (HN, IBL, LJL, TCB, TBJ) hentet ut data fra de inkluderte studiene. En annen medarbeider (HN, IBL, LJL, TCB, TBJ) kontrollerte dataene opp mot publikasjonen. Vi hentet ut følgende data fra de inkluderte studiene: Publikasjonsår, land, studiedesign, antall deltagere, aldersgruppe på deltagere, målte utfall, problemstilling og resultater. Eventuelle uenigheter ble gjennomgått og løst ved diskusjon. Ettersom dette er en hurtigoversikt, oppsummerte vi resultatene narrativt og noe forenklet når det gjelder både detaljer og integrering av resultater.

Resultater

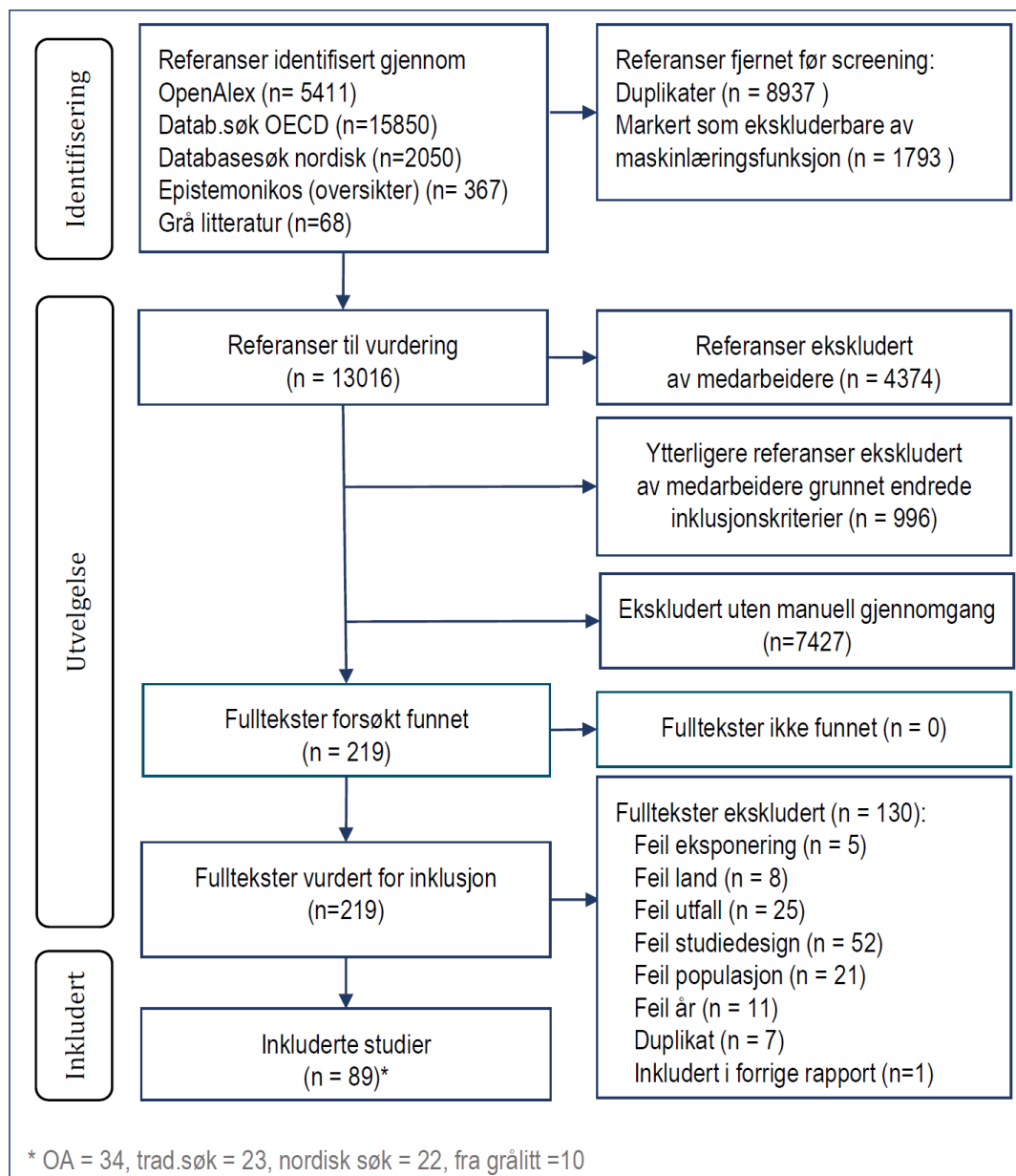

Resultater av litteratursøket og utvelgelse av studier

Vi benyttet funksjonen *priority screening* i screeningverktøyet EPPI Reviewer i vurderingen av de resterende referansene (15). Av disse ekskluderte vi 4374 referanser som åpenbart ikke oppfylte inklusjonskriteriene våre. Deretter, grunnet endring i inklusjonskriterier vedrørende land og studiedesign (se metodekapittel for presisering av kriteriene), ekskluderte vi ytterligere 996 referanser som ikke møtte inklusjonskriteriene. Videre ekskluderte vi 7427 referanser uten manuell gjennomgang. For ytterligere beskrivelse av maskinlærings- og screeningstrategien, se vedlegg 2.

Vi vurderte 219 publikasjoner i fulltekst, hvorav vi ekskluderte 130. De mest vanlige årsakene for eksklusjon var feil studiedesign (n=52, inkluderer tverrsnittstudier, ikke-systematiske oversikter og ikke-empiriske studier), feil utfall (n=25) og feil populasjon (n=21). Totalt inkluderte vi 87 studier fordelt på 89 publikasjoner (3;5;24-113).

Figur 2: Flytdiagram over utvelgelse av studier

Vi fant ingen systematiske oversikter som tilfredsstilte våre inklusjonskriterier. I vedlegg 5 lister vi de oversiktene som var systematiske, men som av andre grunner ble ekskludert (søkedato var før vårt forrige søk mars 2021, land utenfor Norden/OECD, hovedsakelig tverrsnittstudier inkludert). Vi omtaler de viktigste funnene fra disse oversiktene i diskusjonskapittelet (se 'Overenstemmelse med andre oversikter').

Oversikt over inkluderte studier

Beskrivelser av studiene

De 87 studiene vi inkluderte fordelte seg på 89 publikasjoner. Vi omtaler hver studie kun under *ett* hovedtema. Fordelingen av studier etter temaområde var som følger:

- 1) Vold og overgrep: 39 studier
- 2) Familieforhold: 5 studier
- 3) Psykisk helse: 19 studier (21 publikasjoner)
- 4) Sosial helse og relasjoner (sosial helse): 5 studier
- 5) Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester (psykisk helse): 4 studier
- 6) Læring, skole og barnehage: 15 studier

Studiedesign

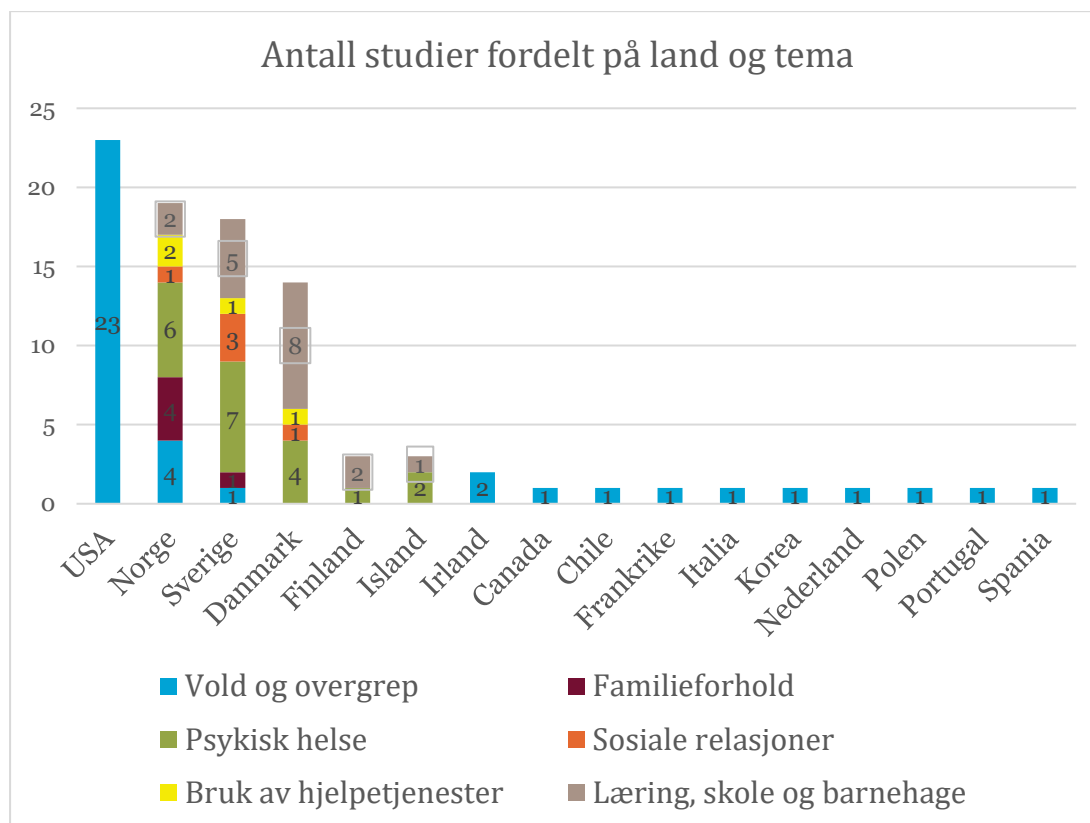
Som i forrige hurtigoversikt, inkluderte vi kun longitudinelle studier, kvalitative studier og flermetodiske (*mixed-method*) studier i denne andre oppdateringen av hurtigoversikten. Omtrent en tredjedel av de longitudinelle studiene var basert på registerdata, de resterende var basert på spørreskjemadata. Fordelingen av studier etter studiedesign var som følger:

- Longitudinelle studier: 65 studier (53 tverrsnittserier; 12 kohortstudier)
- Kvalitative: 15 studier
- Flermetodiske: 9 studier

Land

I denne hurtigoversikten har vi i hovedsak hatt fokus på studier fra Norden (figur 3). Kun for temaet vold og overgrep ble det valgt å også inkludere ikke-nordiske studier publisert i OECD-land, fordi det for oppdragsgiver var et viktig område å forstå bedre, og fordi antall nordiske studier viste seg å være få. De 54 studiene fra Norden fordelte seg slik:

- Norge: 17 studier
- Sverige: 16 studier
- Danmark: 13 studier
- Finland: 3 studier
- Island: 3 studier
- Flere nordiske land: 2 studier

*Noen studier inkluderer deltagere fra flere land

Figur 3. Antall inkluderte studier fordelt på land og tema (N=89)

Studiestørrelse

Det er svært stor variasjon i utvalgsstørrelse (antall studiedeltakere) blant de inkluderte studiene. Kvalitative studier har i henhold til metoden få deltakere, og i denne hurtigoversikten varierer antall deltakere fra 6 (intervjustudier) til ca. 4439 (spørreundersøkelser med åpne spørsmål). Blant de kvantitative er registerstudiene de største, med mellom 200 deltakere og opp til over 900 000 deltakere. Andre longitudinelle studier inkluderte fra 40 til i underkant av 13 000 deltakere, men noen få studier omfattet flere enn 100 000 deltakere.

Populasjon

De inkluderte studiene dekker hele aldersspennet 0 til 18 år, men for noen av underteamene var det få eller ingen studier av yngre barn (0-5 år). I de aller fleste studiene som omhandlet psykisk helse har barn og unge svart selv. I mange av studiene har foreldre svart på vegne av sine barn, enten fordi barna var mindreårige, fordi undersøkelsen var rettet mot de voksnes foreldrerolle eller deres perspektiver eller fordi barna ikke enkelt kunne svare selv. I en del studier svarer både barn og voksne.

Tidspunkt for datainnsamling

Fortsatt gjennomførte en stor andel av studiene datainnsamlingen vår/sommer 2020, spesielt for temaområdet vold og overgrep. Likevel ser vi en utvikling siden forrige hurtigoversikt, da det i foreliggende hurtigoversikt er 12 prosent og 25 prosent av studiene som har samlet inn data på henholdsvis høsten 2020 eller vinteren 2020/2021, mens tall for tilsvarende perioder i forrige hurtigoversikt var henholdsvis 6 prosent og 6 pro-

sent. I tillegg har 22 studier samlet inn data vår/sommer 2021 eller senere. Se ytterligere tabeller i resultatkapittelet for mer detaljert informasjon om tidspunkt for datainnsamling.

Tabell 1: Tidspunkt for siste datainnsamling fordelt på temaområder

	Vår/ sommer 2020	Høst 2020	Vinter 2020/ 2021	Vår/ sommer 2021	Høst 2021	Vinter 2021/ 2022
Vold og overgrep	14	6	10	8	0	1
Familierelasjoner	4	0	1	0	0	0
Psykisk helse	5	3	7	5	1	1
Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester	1	0	0	2	0	0
Sosial helse og relasjoner	2	1	1	0	0	1
Læring	8	1	3	3	0	0
Totalt	34	11	22	18	1	3

Vurdering av intern validitet

Vi vurderte studienes interne validitet med relevante sjekklister (kohort, prevalens, kvalitativ, flermetodisk), i noen grad tilpasset de spesifikke studiene. Der vi har vurdert longitudinelle/kvantitative studier til å ha lav intern validitet (dvs. høy risiko for systematiske skjevheter) skyldes dette i hovedsak høyt frafall/lav responsrate, manglende frafallanalyse og manglende analyse av relevante forvekslingsfaktorer³. Der vi har vurdert kvalitative studier til å ha lav intern validitet (dvs. alvorlige metodiske begrensninger) skyldes dette i hovedsak manglende beskrivelser av kontekst, av hvordan analysene er foretatt, av refleksjon og av etiske vurderinger. Der flermetodiske studier er vurdert til å ha lav eller middels intern validitet skyldes dette primært problemer knyttet til frafall/responsrate i de kvantitative datasettene, samt en dårlig integrering av den kvalitative og kvantitative delen. Våre vurderinger presenteres overordnet i de tematiske kapitlene og med flere detaljer i vedlegg 5.

Presentasjon av resultater

Under sammenfatter og presenterer vi resultatene for hvert av de seks temaområde separat. For hvert temaområde gir vi en overordnet beskrivelse av karakteristikker ved de inkluderte studiene og intern validitet, en oppsummering av hovedfunn fra de inkluderte studiene og deretter en sammenlikning av hovedfunn på tvers av alle tre hurtigoversiktene. Presentasjon av funn og resultater for hver enkelt studie gis i vedlegg 6. I en hurtigoversikt er ikke alle detaljer om en studie hentet ut, i tråd med den forenklete og

³ Forvekslingsfaktorer er faktorer som kan ha ført til en eventuell endring i utfallene vi er interessert i, i stedet for at det er eksponeringen (her covid-19-pandemien) som har ført til en endring.

raskere prosessen. Vi har i liten grad vektlagt våre vurderinger av intern validitet i presentasjon av resultatene. I vedlegg 7 presenteres oppsummerte resultater tematisk, fra alle de tre hurtigoversiktene.

Tema Vold og overgrep

Beskrivelse av studiene om vold og overgrep fra Norden

Vi inkluderte totalt 39 studier om vold og overgrep, 33 longitudinelle studier (tverrsnittserier), fire kvalitative og to flermetodiske studier. Kun fem av studiene var fra Norden, fire fra Norge og én fra Sverige (tabell 2). Fire av disse hadde siste tidspunkt for datainnsamling i 2020, og én studie i 2021.

De nordiske studiene varierte stort når det gjaldt formål og utfall. To studier undersøkte ansattes erfaringer fra egen tjeneste (krisesenter i Sverige (57) og barnevernet i Norge (74) under første nedstenging våren 2020. Én studie undersøkte hvordan krisesentrene i Norge håndterte nedstengingen og endring i tilbudet til voldsutsatte (33) i april og juli 2020. De to siste studiene undersøkte henholdsvis registrert partnervold før og under pandemiens første år (91) og vold og overgrep mot ungdom i Norge før pandemien og i juni 2021 (28).

Vi vurderte de kvalitative studiene til å ha høy/middels og middels intern validitet, mens de longitudinelle studiene – hovedsakelig tverrsnittserier basert på registerdata – for det meste hadde middels intern validitet.

Oppsummering av resultater om vold og overgrep fra Norden

- Det er få studier fra Norden.
- Blant barn, unge og foreldre som opplevde vold under pandemien hadde mange vært utsatt for vold minst én gang tidligere forut for pandemien. Ansatte ved krisentre og i barnevern utviste bekymring for om utsatte familier fikk den hjelpen de har behov for og krav på. Blant annet gjaldt det ofre med etnisk minoritetsbakgrunn og risikoutsatte barn og ofre med andre utfordringer.
- Det var en økning i rapportering av partnervold under pandemien.
- Det var en nedgang i rapportering om vold mot unge under nedstenging, som økte til samme nivå som tidligere, etter restriksjonene ble opphevet.
- Det var en økning i alvorlighetsgrad av vold under pandemien.
- Nedstengingen ga voldsutsatte færre fristeder og begrenset tilgang til helse- og sosialtjenester.
- Smittevernstiltak ble brukt av voldsutøver som en del av volden, f.eks. gjennom negativ sosial kontroll.

Tabell 2: Kort beskrivelse av studiene om vold og overgrep fra Norden (n=5)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall	Tidspunkt for datainnnsamling	Intern validitet
Augusti (2022) (28)*	Norge	Longitudinell (tverrsnittserier)	Ungdom 12-16 år (utvalg før pandemien n=9240, utvalget et år inn i pandemien n=3540)	Vold og overgrep mot barn og unge	Før pandemien – juni 2021	Middels
Bergman (2022) (33)	Norge	Longitudinell (tverrsnittserier)	Spørreundersøkelse til lederne ved alle (n=46) norske krisesentre (T1 n=46, T2 n=37)	Krisesentrenes tilpassninger til nedstenging og dens effekt på tilbudet ved sentrene, samt endring i observasjoner om vold	April 2020 og juli 2020	Midt-dels/lav
Hansson (2021) (57)	Sverige	Kvalitativ	Intervju med ansatte ved fem krisesentre	Partnervold, familievold og voldsutsattes kontakt med krisesentrene	Mars-juni 2020	Middels
Krane (2021) (74)	Norge	Kvalitativ	Intervju med 36 ansatte og 9 ledere i barnevernstjenesten	Ansattes erfaringer fra arbeidet under nedstengingen og om usatte barn fikk hjelpen de har krav på	April 2020	Høy/middels
Nesset (2021) (91)	Norge	Longitudinell (tverrsnittserier) Register	Registrerte saker hos politiet (n=974)	Partnervold	Januar 2016 - februar 2020, og mars-december 2020.	Høy/middels

*Preprint = studien er ikke fagfellevurdert

Overordnet beskrivelse av studiene utenfor Norden

Vi inkluderte 34 ikke-nordiske studier om vold og overgrep (24;25;31;34-36;39;40;42-44;50;58;62;71;73;79;84-86;88;89;92;93;100-102). Flertallet av studier var fra USA (n=23), to studier var fra Irland, mens Canada, Chile, Frankrike, Italia, Korea, Nederland, Polen, Portugal og Spania alle har publisert én studie hver om vold og overgrep.

Trettien studier var tverrsnittserier basert på registerdata (i hovedsak tverrsnittstudier), to var kvalitative studier, mens én var en flermetodisk studie bestående av spørreundersøkelse og dybdeintervjuer. I 23 av studiene var siste tidspunkt for datainnnsamling i 2020, men i de resterende 11 var siste tidspunkt for datainnnsamling i 2021.

I flertallet av studiene (n=27) var utvalget barn og unge opp til 18 år, mens to studier inkluderte unge voksne opp til henholdsvis 21 og 29 år. I tre av studiene var deltagerne familier, mens voksne og ansatte som arbeidet med voldsutsatte familier var deltagere i to studier hver.

Vi inndelte studiene i følgende undertema: 1) vold og overgrep mot barn, 2) familievold og 3) partnervold. Vi presenterer de tre undertemaene hver for seg under.

Beskrivelse av studiene om vold mot barn og unge utenfor Norden

Tjuesju av studiene omhandlet vold mot barn og unge (tabell 3). Av disse var de aller fleste fra USA (n=20), to fra Irland, mens det var én studie fra hvert av de følgende landene: Canada, Chile, Frankrike, Italia og Korea.

Hele 26 av studiene var tverrsnittserier basert på registerdata, mens én var en flermetodisk studie bestående av en spørreundersøkelse og dybdeintervjuer. Siste tidspunkt for datainnsamling er 2020 i 18 av studiene, mens i 9 er siste tidspunkt i 2021.

Studiedeltakerne i 19 av studiene var barn og unge opp til 18 år, mens i en studie var deltakerne barn og unge opp til 21 år. Tre studier begrenset studiedeltakerne til de yngste barna som er opp til 24 måneder. De resterende fire studiene så på henholdsvis barn 0-5 år, barn og unge opp til 15 år, aldersspennet 5-17 år, mens den siste konsentrerte seg om tenåringer og unge voksne i alderen 14-29 år samt voksne som arbeidet med denne gruppa.

Studiene ble i all hovedsak vurder til å ha høy intern validitet.

Oppsummering av resultater om vold mot barn og unge utenfor Norden

- Barn og partnere som tidligere har opplevd vold i familien ser ut til å være mer utsatt for vold under pandemien.
- Volden under pandemien ser ut til å ha høyere alvorlighetsgrad enn volden før pandemien.
- Flertallet av studiene måler prevalens og forekomst (i form av besøk på akuttmottak eller meldinger til politi/barnevern eller lignende).
- Det er tendenser til en økning i omfanget av vold under pandemien (både familievold og vold mot barn og unge).
- Det er tendenser til at færre oppsøkte bistand og at færre tilfeller av vold og overgrep ble fanget opp i helse- og sosialtjenestene.
- Det er fortsatt mye som tyder på underrapportering av vold og overgrep under pandemien.

Tabell 3: Kort beskrivelse av studiene om vold og overgrep mot barn og unge (n=27)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Abramovich (2022) (24)	Canada	Flermetodisk: Spørreundersøkelse og intervjuer	Elever i vidr. skole, 2SLGBTQ+youth, 14-29 år (n=92) i risiko for eller er hjemløse. Intervjuer: n=47 (32 ungdommer og 15 tjenesteytere)	Vold og overgrep mot ungdom, identitetsbasert diskriminering	Jan-juni 2021	Middels
Amick (2022) (25)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer < 18 år	Vold og overgrep mot barn og unge, mishandling og omsorgssvikt	1. jan2019-15. mars 2020, 16. mars-17. mai 2020, 18. mai-16. juni 2020 og 17.	Høy

					juni- 31. aug2020	
Bell (2022) (31)	Irland	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer <18 år Register, omfang av og typer voldssaker meldt inn til barnevernet	Vold og overgrep mot barn og unge	13. mars-31. aug i 2019 og samme peri- ode i 2020	Mid- dels/lav
Brown (2021) (34)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier) Register	Personer <18	Henvi- sn. til barne- vern med mistanke om vold i nære rela- sjoner, seksuelle el. fysiske overgrep, omsorgssvikt	Data fra jan til juli i 2019 og 2020.	Høy
Bul- linger (2021a) (35)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer < 18 år Register, besøk på akuttmottak for barn	Vold/overgrep mot barn, omsorgssvikt	Jan-juni i 2018, 2019 og 2020	Høy
Bul- linger (2021b) (36)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer < 18 år Register, henvisninger til barnevernet	Vold mot barn, fy- siske og seksuelle overgrep, omsorgs- svikt/vanskjøtsel	Jan 2018 til mai 2020	Høy
Caron (2022) (39)	Frank- rike	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Spedbarn 0-24 måne- der Register, antall innleg- gelsler på sykehus pga. vold/mishandling	Vold/overgrep mot barn	Jan-des i årene 2018, 2019 og 2020	Høy
Chaiya- chati (2022) (40)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer <18 Register, andel barn ut- satt for vold som oppsø- ker akuttmottak per dag og klinisk alvorlighets- grad	Vold/overgrep mot barn, mishandling	Jan 2018- mars 2020, april 2020- mars 2021	Høy
Clarke (2022) (42)	Chile	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer <18 Register, innrapporte- ring/anmeldelser til politi	Vold og overgrep mot barn, fysisk, seksuell og psykisk vold.	Jan 2019 - des 2021	Høy
Collings (2022) (43)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer <18 Register, andel barn ut- satt for vold som oppsø- ker medisinsk behand- ling	Vold og overgrep mot barn, intendert vold, påførte skader (ikke ulykkesrela- tert)	Mars-sept 2016-2019, mars-sept 2020	Høy
Don- nelly (2022) (44) *	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer <18 Register	Vold mot barn med bruk av skytevåpen	Jan-des 2016- 2020	Høy
Gillory (2022) (50)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer <18 Register, andel barn ut- satt for vold eller andre typer skader som opp- søker akuttmottak	Vold/overgrep mot barn	April 2018- mars 2021	Middels
Hartwell (2022) (58)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Personer <18 Register, registrerte lov- brudd	Vold/overgrep mot barn, omsorgssvikt	Jan 2010-des 2020	Middels
Henry (2022) (62)	USA	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Spedbarn under 2 år Register	Vold/overgrep mot barn. Omfang av undersøkelser av brudd/skjelett og al- vorlighetsgrad av skader	15. mars 2019-15. okt 2019 og 15. mars-15. okt 2020	Høy
Kim (2021) (71)	Korea	Longitudi- nell (tverr- snittserier)	Familier (ikke spesifisert alder på barn/ungdom) (barn 0-17) Register	Henvendelser til hjelpetelefon for mishandling Mishandling,	Feb 2016-des 2019 Feb 2020- mars 2021	Middels

				Vold/overgrep mot barn, omsorgssvikt		
Kovler (2021) (73)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Alle pasienter under 15 år i institusjonelt traumeregister Register	Vold/overgrep mot barn, Bruk av akuttmottak Skader etter fysiske overgrep	28. mars-27. april 2018, 2019, 2020	Høy
Lewit (2022) (79)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <18 Register	Påførte skader hos barn. Vold/overgrep mot barn Akuttmottak <i>level 1 Pediatric Trauma Centers</i>	Jan 2015-feb 2020, jan 2007, des 2011, mars-aug 2020.	Høy
Lupariello (2022) (84)	Italia	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <18 Register Prepandemi, n=228, pandemi, n=116.	Vold/overgrep mot barn Omsorgssvikt	Mars 2020-mars 2021. Mars 2018-mars 2019	Høy
Maassel (2021) (85)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Spedbarn Barnehagebarn 0-5 år Register 49 sykehus	Familieforhold Vold/overgrep mot barn Sykehusinnleggelser for hodeskader	1. jan 2017 til 30. sept 2020.	Høy
Martin (2022) (86)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Barn 5-17 år. Register	Barns eksponering for vold med skytevåpen i nabolaget	Mars 2015-mars 2021	Høy
McDonnell (2022) (88)	Irland	Longitudinell (tverrsnittserier)	Spedbarn, 0-24 mnd Barnehagebarn Register. 311 individuelle pediatriske pasienter i alderen 24mnd og yngre.	Vold/overgrep mot barn Akuttmottak Antall mistenkte tilfeller av overgrep mot barn	Feb 2021 1. mars 2016-28. febr 2021	Høy
Metcalf (2022) (89)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <18 Register	Vold mellom foreldre. Vold/overgrep mot barn. Omsorgssvikt Innrapporterte mistanker om mishandling av barn, samt antall undersøkelser.	Månedene mars til og med desr 2019 og 2020	Høy
Nguyen (2021) (93)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <18 Register	Estimerte forebyggingssaker og mishandlings-/omsorgssviktsaker som ikke har blitt etterforsket og fanget opp pga pandemien og mulige økonomiske kostander	Jan 2013-des 2020	Høy
Nguyen (2022) (92)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <18 Register	Vold/overgrep mot barn Omsorgssvikt Kontakt med sosialtjenester (barnevern/familievern/krisesenter) målt som barnevern-hot line-calls	Jan 2010-feb 2020, mars 2020-okt 2020, nov 2020-juni 2021.	Høy
Russell (2021) (100)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <18 Register	Vold og overgrep mot barn. Mistanke om overgrep mot	April-juni 2019 og april-juni 2020	Høy

				barn ved traumesentre.		
Sethuraman (2021) (101)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <21 Register	Vold og overgrep mot barn. Traume-relaterte akuttmottakbesøk, fysiske overgrep mot barn	Mars-juni 2019 og mars-juni 2020	Middels
Sharma (2021) (102)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier)	Personer <18 Register	Vold og overgrep mot barn – saker med mishandling ved pediatrik akutt-mottak.	Mars-juli i årene 2017,2018, 2019 og 2020	Høy

* Poster

Beskrivelse av studiene om familievold utenfor Norden

Vi identifiserte fem studier som tematiserte vold i familien (tabell 4). Av disse studiene var to fra USA, og én hver fra Nederland, Polen og Portugal. Tre av studiene var tverrsnittserier basert på registerdata, mens de to resterende studiene hadde kvalitative studiedesign.

Utvalget i tre av studiene var familier, mens i de to resterende var det profesjonelle som jobbet med familier utsatt for vold som var intervjuet.

Siste tidspunkt for datainnsamling i fire av studiene var i løpet av 2020, mens en av studiene hadde siste innsamling i 2021.

Tre av studiene ble vurdert til å ha middels interne validitet, mens en studie ble vurdert til middels/lav. En studie ble vurdert til å ha lav intern validitet.

Oppsummering av resultater om familievold utenfor Norden

- Flere av studiene om familievold antyder en økning i innrapportering under pandemien sammenlignet med før pandemien.
- Én studie antyder at det var underrapportering av vold og overgrep under pandemien.
- Det var færre muligheter til å oppdage vold i familier under nedstengingen.
- Nedstengningen og sosiale innskrenkninger ble brukt av voldsutøvende foreldre til å styre samvær med annen forelder der foreldrene ikke bodde sammen.

Tabell 4: Kort beskrivelse av studiene om familievold (n=5)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Dzwonnik (2022) (45)	Polen	Longitudinell (tverrsnittserier) Register	Familier, bruk av google-søk og hjelpetelefon for vold i nære relasjoner	Vold i hjemmet, vold i nære relasjoner	Mars-april 2015-2019, mars-april 2020	Lav
Holland (2021) (63)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier) Register	Familier	Vold og overgrep mot barn, partner-vold	Desember 2018-oktober 2020	Middels

Ribeiro (2022) (97)	Portugal	Longitudinell (tverrsnittserier) Register	Familier (barn i alderen 0-20 år)	Familievold, partnervold	Før pandemien (år 2019) og under pandemien (år 2020)	Middels/lav
Risser (2022) (99)	USA	Kvalitativ	Saksbehandlere og ledere i barnevern og talspersoner for personer som opplever partnervold	Hvordan barn påvirkes av vold i nære relasjoner/familievold.	Juni 2020 til mars 2021	Middels
van Gelder (2021) (109)	Nederland	Kvalitativ	Ansatte i psykisk helsevern og familievoldsfeltet og politiet	Familievold	August-oktober 2020	Middels

Beskrivelse av studiene om partnervold utenfor Norden

To av de identifiserte studiene omhandlet vold mellom partnere (tabell 5). Den ene studien var fra USA, mens den andre var fra Spania. Begge studiene var tverrsnittserier basert på registerdata. Utvalget i begge er voksne.

Den ene studien hadde siste tidspunkt for datainnsamling i 2020, mens for den andre var 2021.

Begge studiene ble vurdert til å ha middels intern validitet.

Oppsummering av resultater om partnervold utenfor Norden

- Det var vanskeligere for voldsutsatte å oppsøke primærhelsetjenester.
- Det var en sammenheng mellom vold mot kvinner og arbeidsledighet under pandemien.

Tabell 5: Kort beskrivelse av studiene om partnervold (n=2)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Rahman (2022) (96)	USA	Longitudinell (tverrsnittserier) Register	Familier	Partnervold	April 2019 til februar 2020 og perioden april 2020-februar 2021.	Middels
Vives-Cases (2021) (111)	Spania	Longitudinell (tverrsnittserier) Register	Familier	Partnervold (vold mot kvinner)	Januar 2015 til september 2020	Middels

Resultater fra alle tre hurtigoversiktene om temaet Vold og overgrep

Oversikt over studiene

I denne og de to foregående oversiktene (13;14) har vi til sammen inkludert 63 studier om vold og overgrep. Kun ti av studiene var fra nordiske land (åtte studier fra Norge og to fra Sverige), hvor alle ble inkludert i denne hurtigoversikten. De aller fleste studiene var fra USA (n=35). Videre var det to studier hver fra Canada, Irland, Nederland og Storbritannia, mens det var én studie fra hvert av følgende land: Australia, Chile, Frankrike, Italia, Korea, Mexico, Polen, Portugal, Spania og Tyskland. Kun 12 av de inkluderte

studiene hadde siste datainnsamling i 2021. De øvrige 51 hadde siste datainnsamlings-tidspunkt i løpet av 2020.

I flertallet av studiene (n=39) var utvalget barn og unge opp til 18 år, mens to inkluderte unge voksne opp til henholdsvis 21 og 29 år. I tre av studiene var deltagerne familier eller mødre med barn, mens voksne og ansatte som arbeidet med voldsutsatte familier var deltagere i 13 studier. I seks studier var det uklart hvem som var deltagere.

Av de 63 studiene var 48 studier tverrsnittserier basert på registerdata. Tre studier - alle fra andre hurtigoversikt - var tverrsnittstudier, sju var kvalitative studier, fire var flermetodiske studier og en var longitudinell.

I den første hurtigoversikten ble det ikke gjort noen vurdering av risiko for systematiske skjevheter, mens blant studiene som ble inkludert i den andre hurtigoversikten vurderte vi til flertallet å ha høy risiko for systematiske skjevheter (bl.a. pga. uklarheter eller mangler ved de statistiske analysene). I den foreliggende tredje hurtigoversikten ble de fleste registerstudiene vurdert til å ha høy intern validitet.

I de to foregående hurtigoversiktene var vold og overgrep inkludert som en del av undertemaet familieforhold. I denne foreliggende hurtigoversikten er det generelt flere studier som sier noe om omfanget av vold. Dette gir samlet et langt større datatilfang og sikrere kunnskap om hvordan covid-19-pandemien og tiltakene medførte endringer i vold og overgrep mot barn og unge, særlig i tidlige faser av pandemien, ettersom det fortsatt er få studier med tall fra 2021. På tvers av de tre hurtigoversiktene har vi første og fremst identifisert studier som sier noe om omfanget av skader, anmeldelser og rapportering av eller mistanke om vold, overgrep og mishandling av barn og unge.

Nordiske studier

Studien til Augusti (28) viste at det var en økning i seksuelle overgrep mot jenter fra en voksen eller en jevnaldrende under pandemien. Guttene viste en nedgang i utsatthet for alle typer vold under pandemiåret (våren 2020 til våren 2021) sammenlignet med hva som var rapportert året før pandemien. Ungdommer i Oslo-området meldte om signifikant færre seksuelle overgrep fra jevnaldrende under pandemiåret sammenlignet med resten av landet, noe som kan tyde på at sosial distansering kan ha vært en beskyttende faktor. Ellers var tall for vold og seksuelle overgrep stabile over de to tidsperiodene. Risikofaktorer for vold og seksuelle overgrep, som svekket sosioøkonomisk status og foreldre med problemer med psykisk helse, rusmiddelbruk eller kriminalitet, ble forsterket under pandemien (28).

Innrapportert partnervold økte med 54 prosent i Trøndelag under nedstengningsperioden i Norge (91). Funnene i studien indikerte en overrepresentasjon av voldsutøvere som var immigranter, før og under nedstenging. Ofre for vold i nære relasjoner med immigrantbakgrunn var også overrepresentert før nedstengingen, men denne andelen sank i nedstengningsperioden. Det var høyere andel kvinnelige voldsutøvere og mannlige ofre innrapportert til politiet under nedstengingen, sammenlignet med før pandemien. Under nedstengningsperioden hadde en høyere andel utøvere en historie

med problemer med intime/nære relasjoner. Antallet anmeldte saker om partnervold økte drastisk under nedstengingen under covid-19.

Bergmann og kolleger (33) rapporterte at majoriteten av kritesenterlederne så en reduksjon i antallet etterspørslers under nedstengingen, mens omfanget gikk tilbake til normalen da de strengeste smittevernstiltakene ble opphevet. De ansatte uttrykte bekymring for nedgangen i etterspørsel under nedstengingen og for livskvaliteten til enkelte grupper, slik som volds ofre med etnisk minoritetsbakgrunn, barn og volds ofre med andre utfordringer. En tredjedel av sentrene hadde observert tilfeller hvor viruset og/eller smittevernstiltak ble brukt av voldsutøver som en del av volden eller strategi for negativ sosial kontroll. Hansson og kolleger (57) så på tilsvarende forhold i Sverige. I intervjuene sa de ansatte at mishandlede kvinner i pandemitider kan stå i fare for å miste muligheter til å skape relasjoner og fellesskap med samfunnet, og få beskyttelse mot vold og overgrep som kritesentre for kvinner vanligvis tilbyr, og at steder utenfor hjemmet som vanligvis er trygge steder og pusterom, forsvinner. Også hjemmesituasjonen ble endret under pandemien, og flere tok kontakt av den grunn. Flere av de ansatte uttrykte at de som allerede var sårbare før pandemien ble enda mer sårbare, og at det gjerne var disse som ble rammet hardest av pandemien. I barnevernet sa de ansatte som Krane og kolleger (74) intervjuet, at det ble en prioritering av akutte saker og en reduksjon i kontakten med barn og familier. Stab i barnevernet var bekymret for om risikoutsatte barn fikk hjelpen de har krav på.

Sårbare familier og tidligere erfaringer med vold

En amerikansk studie (114) fra første hurtigoversikt viste tilsvarende tendenser. I områder som hadde høy forekomst av barnemishandling også før pandemien, og var preget av arbeidsløshet, mer skolefravær, dårligere boligstandard og høyere fattigdom, var det en økning i antall innrapporterte mishandlingssaker. I boområder med allerede lave frekvenser av mishandling, var det en nedgang i anmeldelser.

Tilsvarende tendenser ble avdekket i andre hurtigoversikt hvor tre studier (115-117) fra USA og Canada pekte på faktorer relatert til risiko for barnemishandling. Blant de identifiserte faktorene hos foreldrene var det å motta økonomisk støtte, foreldrestress (f.eks. knyttet til følelsen av å ikke ha kontroll over covid-19 situasjonen), arbeidsledighet, depresjon og tidligere utøvelse av mishandling faktorer for økt risiko for barnemishandling. Ikke bare arbeidsledighet var assosiert med økt risiko for vold og overgrep mot barn og unge, men også ansettelsesendringer, eller tap av jobb, og redusert inntekt. Også det å bo i områder med høyere arbeidsledighet, eller lav sosioøkonomisk status, samt fattigdom var assosierte faktorer. Når det gjaldt barna var jenter og ikke-binære personer noe mer utsatt for mishandling enn gutter. Studier som rapporterte om kjønnsforskjeller, fant blant annet at det var større nedgang i antall innrapporteringer av vold mot jenter til sosialtjenesten. Blant beskyttende faktorer var foreldrestøtte og følelse av kontroll, samt evnen til å se saker annerledes, f.eks. ved tap av jobb ('reframing').

En studie (24) viste at LHBTQ+ ungdommer som hadde opplevd ulike former for familievold i livene sine, opplevde at dette ble forverret av pandemien. I tillegg til økt vold

under pandemien opplevde ungdommene bekymringer knyttet til identitetsbasert avvisning fra foreldrene.

Ansatte i barnevernet rapporterte at sosial isolasjon under pandemien særlig var utfordrende for barn som opplevde eller var vitne til vold i hjemmet, ettersom de mistet tilgangen til støttende og trygge arenaer utenfor hjemmet, som ellers i stor grad skjermet de for volden i hjemmet (99). Skolenedstenging og fjernundervisning skapte økt stress hos barn som opplevde vold i hjemmet ettersom skolen normalt utgjorde et viktig pusterom og en mulighet for støtte fra skolens ansatte. Pandemirestriksjonene ble av mange voldelige foreldre brukt til å styre barnevernet, barnet og den andre forelderen når det gjaldt omfang av samvær eller rutiner for besøk.

Alvorlighetsgrad

En studie (89) fra USA påpekte at selv om det var nedgang i innrapportering av saker om mulig mishandling av barn til sosialtjenesten, så var andelen barn som ble henvist til medisinske undersøkelser ved et senter for vurdering av barnemishandling høyere i 2020 sammenlignet med 2019. Forskerne mener dette kan tyde på økt alvorlighet og omfang av skader (89). Også en annen studie fra Nederland (109) påpekte at volden så ut til å ha høyere alvorlighetsgrad under pandemien. En annen studie (40) observerte at antallet mindre alvorlige hendelser som ble identifisert på akuttmottak gikk ned, mens mer alvorlige hendelser ikke ble redusert.

Underrapportering og utfordringer i å oppdage vold og overgrep under pandemien

I de ikke-nordiske registerstudiene (114;118-125) i første og andre hurtigoversikt rapporterte alle om nedgang i innrapporterte mishandlingssaker og innrapportering av vold mot barn og unge i pandemiens tidlige faser (fram mot juli 2020). Det var også nedgang i antall barn og unge som kom til akuttmottak etter covid-19 utbruddet/i pandemiens tidlige fase (126).

I flere av de ikke-nordiske studiene i tredje hurtigoversikt registrerte man en tilsvarende nedgang i registrerte, identifiserte eller anmeldte tilfeller av vold og overgrep mot barn og unge (25;39;42;43;63;85;93). Dette ble også registrert i kriminalstatistikken (44;58). Det var også en betydelig nedgang i antall henvendelser til hjelpetelefoner, barnevernsundersøkelser, overføringer til fosterhjem og fosterhjemsutflyttinger (92). Når alle skolene åpnet for fysisk undervisning igjen i november 2020, fortsatte det å være en nedgang på alle områdene (92).

Forfatterne i flere av studiene beskrevet over, påpekte imidlertid at disse resultatene trolig skyldes underrapportering og ikke faktisk nedgang i vold og overgrep (40;58;89;92;109). Pandemien påvirket trolig om barn med påførte skader kom på sykehus eller ikke (43). En underrapportering kan trolig skyldes en underregistrering av voldssaker, på grunn av manglende overvåkning og økende isolasjon (58). For eksempel har saker med fysiske og seksuelle overgrep blitt oversett siden ofrene ikke hadde blitt observert av lærere på samme måte og at skader har vært leget innen barna har møtt noen utenfor familien (35). Dette gjelder også barnevernet hvor studier (31;34;84) viste at det var færre bekymringsmeldinger til barnevernet under nedsteng-

ingen i 2020, men at kompleksiteten i sakene økte signifikant i 2020 (31). Det understrekes at man ikke kan utelukke at nedgangen skyldtes negativ innvirkning av pandemien på barnevernssystemet, altså manglende evne eller kapasitet til å fange opp og/eller håndtere saker om mishandling og omsorgssvikt av barn (84).

Omfang av vold

Studier i tredje hurtigoversikt viste (35;36;45;97;102) at det var en økning under pandemien i innrapportering av flere former for vold, slik som overgrep eller omsorgssvikt mot barn og unge eller vold i nære relasjoner. Bullinger (35) fant at flere foreldre ikke fulgte opp egne barn tilstrekkelig, hverken materielt eller med tanke på tilsyn, relatert til mer tid i hjemmet. I studien til Amick og kolleger (25) ble det påpekt at det var en økning når det gjaldt omsorgssvikt.

I en studie (43) fra USA ble det under nedstengingen registrert en nedgang i pasienter med påført traume, mens trenden deretter steg til over det forventede nivået. Sammenligningen var registreringer i årene 2016-2019. Barn og unge som ble påført traumer under nedstengingen var i større grad (enn barn og unge i de tidligere registreringene) over fem år, hadde minoritetsbakgrunn og fra familier med færre økonomiske ressurser. En annen studie (50) fra USA observerte at nedgangen i innleggelser og vurderinger av mulige overgrep mot barn tidlig i pandemien. Denne nedgangen som ble observert tidlig i pandemien ble ikke opprettholdt under påfølgende nedstengnings- eller gjenåpningsperioder senere i pandemien.

Lewit (79) fant at det samlede tallet for påførte skader (*non-accidental trauma*) på barn under 18 år ikke økte under pandemien sammenlignet med tiden før pandemien. Det var imidlertid store variasjoner mellom ulike grupper. Det var f.eks. økt andel av afro-amerikanske barn og unge som ble påført skader, og det ble rapportert om økning i påførte skader for barn over tre år under pandemien.

På tvers

På tvers av de tre hurtigoversiktene er det flere lignende funn som tyder på at nedgangen som ble observert i starten av pandemien ikke skyldes faktisk lavere forekomst av vold og overgrep, men en nedgang i oppdagelse og rapportering. Flere av studiene i denne hurtigoversikten viser en økning i omfanget av familievold og vold mot barn og unge under pandemien, og at volden hadde høyere alvorlighetsgrad enn før pandemien. Noen av studiene i denne hurtigoversikten viser blant annet at antall besøk på akuttmottak med alvorlige skader ble opprettholdt, samtidig som det var en nedgang i identifiserte og rapporterte saker med mindre alvorlige skader.

Funnene tyder på at samfunnsnedstengningen fikk betydning for barn som var utsatt for vold i hjemmet. Det var færre arenaer til å oppdage, og varsle om, vold og overgrep mot barn ved at barna i mindre grad traff ansatte i skoler og barnehager, slektninger og helsepersonell, som gjerne er de som melder ifra ved mistanke om vold og overgrep. Studier på tvers av de tre hurtigoversiktene indikerte også at det var vanskeligere for medlemmer i familien å si ifra om vold under nedstengingen. Pandemirestriksjoner og frykt for smitte ble hos noen voldsutøvende foreldre brukt som voldsmiddel, til å utøve negativ sosial kontroll eller som pressmiddel for å hindre samvær.

Beskrivelse av studiene

Temaet familieforhold omfatter her ulike forhold i familien, blant annet foreldre-barn relasjonen, foreldreskap og generell familiefungering som f.eks. samspill, stress og krangling i familien.

Vi inkluderte fem studier som undersøkte familieforhold under pandemien (29;60;68;69;104). Fire av studiene var fra Norge og én studie fra Sverige. Tre av studiene var longitudinelle studier og to var kvalitative studier. Fire av studiene hadde siste datainnsamling i mai-juni 2020, mens én studie hadde siste datainnsamlingstidspunkt i mars 2021.

Utvalg

Utvalget bestod av 6773 foreldre i de longitudinelle studiene og 58 deltakere i de kvalitative studiene. Deltakerne i de kvalitative studiene bestod av foreldre eller av ansatte eller konsulenter som jobbet med barn. Ingen av studiene benyttet barn eller ungdommer som informanter.

Vurdering av intern validitet

Den interne validiteten til de kvalitative studiene ble vurdert til å være middels/lav og lav. De kvantitative studiene hadde høy, middels/lav og lav intern validitet (se tabell 6). Mer informasjon om vår vurdering av studienes interne validitet fins i vedlegg 5.

Undertema om familieforhold

Tre studier undersøkte endringer i foreldrefungering (stress, utbrenthet) og to studier så på fungering og samspill hos familier i en sårbar situasjon (tabell 6). Fire av studiene undersøkte hvilken betydning den første nedstengingen hadde for familiene mars-april 2020, enten sammenlignet med tiden før pandemien eller sammenlignet med perioden rundt første gjenåpning sommeren 2020.

Oppsummering av resultater om temaet Familieforhold

- I denne hurtigoversikten er det få studier fra Norden som undersøker forhold ved familiene under pandemien. Datagrunnlaget er begrenset til tre longitudinelle studier og to kvalitative studier med stor variasjon når det gjelder intern validitet.
- Tidspunkt for datainnsamling gjør at det ikke er mulig å si noe om endring eller utvikling over tid, utover pandemiens første fase mars-juli 2020.
- Blant studier som undersøker familieforhold i Norden er det kun studier fra Norge og Sverige. Det er for få studier og for begrenset med data til å si noe om likheter eller forskjeller mellom de nordiske landene.
- De to studiene fra Norge som undersøkte endring i foreldrestress fant varierende resultater. Utvalget i den ene studien (60) bestod av sårbare familier rekrutert via familievernet. Foreldrene rapporterte om økt foreldrestress under nedstengingen sammenlignet med før pandemien. Den andre studien (69) som undersøkte foreldrestress, og som hadde et befolkningsbasert utvalg, fant en nedgang i stress

hos foreldre fra nedstegningen mars 2020 og frem til gjenåpningen sommeren 2020.

- To studier undersøkte endring i foreldrefungering. I den ene studien (60) som bestod av familier rekrutert fra familievernet så ikke nedstengningen ut til å negativt påvirke foreldrefungeringen under pandemien sammenlignet med før pandemien. I den andre studien (104) undersøkte de risikofaktorer for utslitthet hos foreldre ('parental burnout') i perioden mars-juni 2020. Bruk av uhensiktsmessige mestringsstrategier, tegn på søvnløshet, foreldrestress og mindre tilfredshet ble alle assosiert med større utslitthet hos foreldrene ved målingen i juni 2020.

Tabell 6: Kort beskrivelse av studiene om familieforhold (n=5)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall om familieforhold	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Backer-Grøndahl (2022) (29)	Norge	Kvalitativ	Foreldre (n=14) til barn i alderen 5-10 år.	Familiefungering hos familier i en sårbar situasjon	Intervjudata om koronasituasjonen etter endt forløp av tiltaket 'støtte til mestring'. Tidspunkt ukjent.	Midtels/lav
Helland (2021) (60)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	Familier som har oppsøkt et familievernkontor (n=931)	Foreldrefungering og foreldrestress i sårbare familier	November 2019 – mars 2020 og mars-mai 2020.	Høy
Johansson (2021) (68)	Sverige	Kvalitativ*	Pårørendekonsulenter som jobber med støtte til pårørende/barn som pårørende og unge omsorgsgivere (n=44)	Familiefungering, barn som pårørende eller omsorgspersoner	September 2020 til midten av mars 2021	Lav
Johnson (2021) (69)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	Foreldre (T1, n=2868, T2, n=1486)	Foreldrestress	Mars 2020 og juni 2020	Lav
Skjerdingsstad (2021) (104)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	Foreldre (N=1488)	Foreldrefungering, utbrenthet hos foreldre	Mars 2020 og juni 2020	Lav

*Studien består også av en kvantitativ undersøkelse (spørreundersøkelse). Vi har kun informasjon om den kvalitative delen av studien, og har derfor vurdert studiens metodiske begrensninger ved hjelp av CASP sjekkliste for kvalitative studier.

Resultater fra alle tre hurtigoversiktene om temaet Familieforhold

Til sammen har vi i de tre hurtigoversiktene inkludert 34 studier om familieforhold. Av disse var ti studier fra Norden (se tabell 7). I første og andre hurtigoversikt ble også studier om familieforhold fra land utenfor Norden inkludert. Flertallet av disse studiene var fra USA. I første hurtigoversikt var det 18 studier om familieforhold: 11 tverrsnittstudier (tverrsnittstudier ble ikke inkludert i de to siste hurtigoversiktene), tre flermetodiske studier, to kvalitative studier og to longitudinelle studier. I andre hurtigoversikt var det 11 studier om familieforhold, ni longitudinelle studier og to kvalitative studier. I tredje hurtigoversikt inkluderte vi fem studier om familieforhold fra Norden, tre longitudinelle studier og to kvalitative studier.

Tabell 7: Antall studier fordelt på de nordiske landene i hurtigoversiktene (n=10)

	Første hurtigoversikt	Andre hurtigoversikt	Tredje hurtigoversikt
Norge	1	3	4
Sverige	-	-	1
Danmark	-	1	-

Majoriteten av de nordiske studiene om familieforhold er fra Norge. Det er ingen studier fra Finland eller Island om familieforhold som samsvarte med inklusjonskriteriene som gjaldt for hver av hurtigoversiktene.

Tidspunkt for datainnsamling:

I første hurtigoversikt hadde 17 av 18 studier siste tidspunkt for datainnsamling i perioden mars-mai 2020, og én studie i august 2020 (se tabell 8). I andre hurtigoversikt hadde ti av elleve studier siste datainnsamling på et tidspunkt mellom mars og juni/juli 2020 og én studie siste tidspunkt for datainnsamling høsten 2020. I denne hurtigoversikten hadde fire av fem studier siste datainnsamling i mai-juni 2020, mens én studie hadde siste datainnsamling i mars 2021. Sett på tvers av hurtigoversiktene undersøker studiene hovedsakelig familieforhold i begynnelsen av pandemien.

Tabell 8: Siste tidspunkt for datainnsamling for hver av studiene i hurtigoversiktene (n=34)

	Mars-april 2020	Mai-juli 2020	August 2020-våren 2021
Første hurtigoversikt	10	7	1
Andre hurtigoversikt	2	8	1
Tredje hurtigoversikt	-	4	1

Flertallet av studiene som undersøker endring i familieforhold gjør dette ved å sammenligne ett eller flere tidspunkt før pandemien med et tidspunkt under første nedstenging våren 2020. Noen få studier undersøker endring fra nedstengingen mars/april, en tid preget av klare smittevernrestriksjoner, med et tidspunkt våren/sommeren 2020, etter at enkelte eller flere av restriksjonene ble opphevet.

Metodisk kvalitet:

I den første hurtigoversikten vurderte vi ikke studienes interne validitet. I den andre hurtigoversikten var det stor variasjon i intern validitet. Flertallet av studiene om familieforhold hadde høy intern validitet, mens studiene om foreldreskap hadde lav eller uklar intern validitet. I denne hurtigoversikten hadde kun én studie høy intern validitet, mens de resterende hadde middels/lav eller lav.

Familieforhold (familiefungering, foreldre-barn relasjonen, krangling i familien)

I første hurtigoversikt var det flere funn i studier fra USA som tydet på at det var en sammenheng mellom covid-19-relaterte stressfaktorer og konflikter ('discord') mellom både foreldre og innad i familien. Konfliktene innad i familien økte gjerne jo flere covid-

19-relaterte stressfaktorer de opplevde (127). Det ble også funnet en sammenheng mellom covid-19-relaterte stressfaktorer og økning i negativ foreldreatferd (aggressivitet, inkonsekvens), som igjen var en risikofaktor for psykisk stress ('distress') hos både foreldre og barn. I en studie fra Spania (128) rapporterte flertallet av foreldre (n=1223) at barna ikke viste betydelige endringer i atferden etter nedstengingen. Hvorvidt barna tilpasset seg endringene nedstengingen medførte, hadde sammenheng med foreldrenes stressnivå og følelsesmessige respons til pandemien, og med deres bekymring og foreldrepraksis. Den eneste studien fra Norge og Norden som tok for seg familieforhold (129) i den første hurtigoversikten var en tverrsnittstudie som samlet informasjon fra >12 000 ungdommer i alderen 13-18 år. Blant annet rapporterte et flertall av ungdommene at de brukte mer tid enn vanlig på å gjøre hyggelige ting sammen med familien, mens ¼ av utvalget også rapporterte om mer krangling i familien.

I andre hurtigoversikt var ikke familiers opplevelse av hvordan pandemien og da hovedsakelig hvordan nedstengingen påvirket familieforholdet, entydige negative. I noen studier opplevde mange familier en liten, positiv effekt på familielivet (mer nærhet og kvalitetstid, bedre konflikthåndtering, bedre kommunikasjon, mindre stress i hverdagen) (130), mens i en annen studie opplevde barn en negativ effekt på familielivet (økt konfliktnivå, mindre nærhet, økt byrde og press, flere bekymringer) uten at det gjenspeilet seg i foreldrenes rapporteringer (131). For noen barn var ustabilitet i familien under pandemien knyttet til flere emosjonelle/kognitive vansker og flere bekymringer sammenlignet med før pandemien (132).

Foreldreskap

Funnene om foreldreskap i første hurtigoversikt tydet på at det var en sammenheng mellom foreldreskap (stresshåndtering, følelsesregulering hos foreldre) og reaksjoner hos barnet. Flere studier i hurtigoversikten fant en sammenheng mellom stress hos foreldre og barnas negative opplevelser av pandemien. Mer stress hos foreldre ble sett i sammenheng med mer symptomer på stress (nervøsitet, aggresjon, separasjonsfrykt) (133), dårligere følelsesregulering (134) og økning i internaliserende og eksternaliserende vansker hos barnet (135). Foreldre som rapporterte om høyere symptomtrykk på angst og depresjon rapporterte om flere vansker (stress m.m.) hos sine barn (135;136). Videre ble det funnet en sammenheng mellom foreldres følelsesregulering og risiko for stress hos barnet. Desto bedre foreldrenes følelsesregulering var, jo lavere risiko for stressreaksjoner hos barnet (133).

I andre og tredje hurtigoversikt viste flere studier at selv om det blant foreldre var flere som rapporterte om mere negative følelser under pandemien, så var det ikke noen forskjell i rapportering av negative følelser hos barna (basert på rapporteringer både fra foreldrene og barna selv) sammenlignet med tiden før pandemien (137). I andre og tredje hurtigoversikt var det studier som fant sammenheng mellom færre symptomer på depresjon og sinne mot barna hos foreldre og mindre foreldrestress tre måneder ut i pandemien sammenlignet med i starten mars 2020 (69).

Sårbare familier

Sett på tvers av de tre hurtigoversiktene var det få studier om familieforhold som inkluderer sårbare barn og unge, eller familier med barn med særskilte behov, og som har

behov for tettere oppfølging av skole-, helse- og sosialtjenester. De tre studiene som sier noe om dette finner at sårbare barn og unge kan ha behov for annen oppfølging når tjenester de vanligvis har tilgang på i hverdagen blir utilgjengelige. I første hurtigoversikt var det én studie om familieforhold som inkluderte barn med særskilte behov (138). Neece og medarbeidere intervjuet 77 foreldre med småbarn 0-5 år i USA som hadde særskilte behov. De uttalte at det var noen positive aspekter ved pandemien, fremfor alt å være sammen som en familie. Den største utfordringen var å være hjemme og ta seg av barna samtidig som viktige tjenester ikke lenger var tilgjengelige, og de uttrykte bekymring rundt langtidskonsekvensene av covid-19 på barnas utvikling, utdanning og sosiale læringsmuligheter. I studier der barna utviste internaliserende eller eksternaliserende vansker oppga noen barn og deres foreldre at barna viste symptomer på nervøsitet og økning i eksternaliserende problemer under pandemien.

I andre hurtigoversikt var det ingen studier som inkluderte familier med sårbare barn og unge. Men, i én studie (139) som undersøkte bl.a. endring i barns psykiske helse under første nedstengning, inkluderte de familier der noen av barna hadde utfordringer, f.eks. eksternaliserende og internaliserende vansker. Forskerne fant et noe forhøyet symptomtrykk hos barna under nedstengingen. Barn med forhøyede symptomer hadde økt sannsynlighet for å ha foreldre med høyere nivåer av psykisk stress, oppleve flere konflikter med foreldre, være yngre barn og ha opplevd negative livshendelser relatert til covid-19 pandemien.

I denne hurtigoversikten var det to studier som undersøkte forhold i familier med barn som har særskilte behov eller som lever i en familie med særskilte utfordringer. Studien til Backer-Grøndahl (29) fra Norge fant at blant flertallet foreldre til barn som hadde vist internaliserende vansker (også noen atferdsproblemer og samspillsvansker), oppga de at barna hadde en god periode under nedstengingen. De var mindre engstelige, mindre utagerende og i godt humør. Blant barna som hadde det bedre under nedstengingen var de som slet med sykdomsangst, separasjonsangst og skolevegning før pandemien. I den kvalitative studien til Johansson (68) fra Sverige fant de at for mange barn og unge som var pårørende og omsorgspersoner, hadde pandemien flere negative betydninger, og at dette var en målgruppe som ble mer usynlig og vanskeligere å nå i denne perioden. Særlig ble økt omsorgsbyrde, manglende støtte for barna og sterkt begrenset sosialt nettverk trukket frem. De gruppene som ble trukket frem som særlig sårbare pga. pandemiens restriksjoner var barn til foreldre med rusmisbruk/psykiske lidelser, barn til svært syke foreldre på sykehus, barn i sorg og unge i videregående skole.

Samlet sett tyder de tre hurtigoversiktene om familieforhold på at foreldre og barn overordnet klarte seg bra under nedstengingen og i første fase av pandemien. Det var imidlertid variasjoner i funnene mellom familier som deltok. Generelt rapporterte foreldre og barn at de klarte å tilpasse seg pandemirelaterte restriksjoner på en god måte. Noen familier rapporterte om flere utfordringer enn andre, og barn som ble negativt påvirket av pandemien. Blant annet gjelder dette familier der foreldre hadde høyere stress som følge av f.eks. økonomisk usikkerhet og dårligere evne til å håndtere stress. Familier med høyere sosioøkonomisk status opplevde oftere flere positive livshendel-

ser og rapporterte om mindre stress og vurderte økt tid i hjemmet som familie mer positivt under nedstenging (131). Lavere sosioøkonomisk status var oftere knyttet til større økonomisk usikkerhet, flere bekymringer og mer psykisk stress hos foreldre, noe som påvirket barna negativt (140;141).

I første og andre hurtigoversikt er overførbarheten av funnene i mange studier til en norsk kontekst noe usikker. Særlig gjelder dette mange av studiene utført i USA. Videre er det for få studier og begrenset med data til å kunne I) si noe om utviklingen ut over i pandemien hvor familieforhold ses i sammenheng med omfanget av pandemirestriksjonene, II) se likheter og forskjeller i familieforhold mellom de nordiske landene. Det er fortsatt behov for studier som kan si noe om endring i familieforhold ut over første gjenåpning sommeren 2020.

Tema Psykisk helse

Beskrivelse av studiene

Antall, land og studiedesign

Nitten studier (tjueen publikasjoner) undersøkte aspekter ved barn og unges psykiske helse (tabell 9) (26;37;41;49;51-54;59;65;75-78;87;90;105;108;110;112;113). Seksten studier var longitudinelle, hvorav ni tverrsnittserier⁴ og syv (ni publikasjoner) kohortstudier⁵. Videre inkluderte vi én kvalitativ og to flermetodiske studier.

Studiene fordelt på land: Norge (n=5), Sverige (n=6), Danmark (n=4), Island (n=2), Finland (n=1), mens én studie inkluderte tenåringer fra både Sverige og Norge. Atten studier var publisert i vitenskapelige tidsskrift og tre var rapporter publisert ved institusjonsarkiv.

Tema, populasjon og datainnsamling

Basert på studienes rapporterte utfall inndelte vi etter følgende undertema: atferdsendringer og følelsesregulering, symptomer på angst og depresjon, livskvalitet og generell trivsel, ensomhet, rusmiddelbruk, og andre psykiske helseutfall. Internaliserende vansker og symptomer på angst og depresjon kan i stor grad overlappe, og vi rapporterer derfor disse under samme underkapittel. Fordi opplevelse av ensomhet i stor grad henger sammen med sosiale relasjoner, blir resultater om ensomhet fra studier om psykisk helse rapportert i hurtigoversiktens kapittel om sosial helse og relasjoner.

---

⁴ Tverrsnittsdata fra minst to måletidspunkter hvor utvalgene ikke består av de samme menneskene, men de er ansett som sammenliknbare, for eksempel årlige undersøkelser blant elever i ungdomsskoler eller registerstudier med data for sammenlikning fra tidligere år.

⁵ De samme menneskene er fulgt opp over tid (ved minst to tidspunkter).

Sytten studier inkluderte en generell barne- og ungdomspopulasjon, mens to omhandlet underpopulasjoner: én omhandlet ungdom innlagt for behandling av rusproblemer (26), og én annen barn som enten bodde i fosterhjem eller på institusjon (76).

Det var stor variasjon i aldersspennet på deltakerne i de inkluderte publikasjonene. Én omfattet kun barnehagebarn (3-5 år), mens én annen kun omfattet barneskolebarn (10-12 år). Videre inkluderte én studie med barn i alderen 6 til 19 år, fire inkluderte kun ungdomsskoleelever (12-16 år), mens fire andre inkluderte både ungdoms- og videregående skoleelever (13-19 år). Fem publikasjoner inkluderte kun elever i videregående skole (16-19 år), to inkluderte både elever i videregående skole og unge voksne (16-29 år og 15-20 år), mens én inkluderte kun unge voksne (18-23 år).

I majoriteten av studiene (n=15) var det kun barna eller ungdommen selv som hadde svart. I én studie hadde kun foresatte svart på spørreskjema, grunnet barnas lave alder (3-5 år), mens respondentene i en annen studie var helsesykepleiere i skolen. I to publikasjoner ble det presentert funn basert på registerdata.

To publikasjoner hadde færre enn 50 deltakere. Fire publikasjoner hadde mellom 200 og 900 deltakere. Seks publikasjoner hadde mellom 1800 og 3000 deltakere. Ti publikasjoner hadde over 3500 deltagere, hvorav fem hadde mellom 3500 og 15 000 deltakere. Tre publikasjoner hadde mellom 25 000 og 80 000 deltagere, og én publikasjon hadde nesten 230 000 deltagere.

Atten publikasjoner inkluderte data fra før pandemien som de sammenliknet pandemi-data med, mens tre kun inkluderte data fra pandemien hvor første datainnsamling enten var vår/sommer 2020 (n=2) eller høst 2020 (n=1). Siste tidspunkt for datainnsamling fordelte seg slik i publikasjonene: Vår/sommer 2020 (n= 5), høst 2020 (n=2), vinter 2020/2021 (n=8), og vår/sommer 2021 (n=6).

Vurdering av intern validitet

Én registerstudie ble vurdert å ha middels intern validitet, mens den andre ble funnet å ha lav intern validitet. Syv longitudinelle studier hadde høy eller middels til høy intern validitet. Seks longitudinelle studier hadde middels eller middels til lav, mens tre studier hadde lav intern validitet. Vi vurderte den kvalitative studien til å ha middels intern validitet, mens de to flermetodiske studiene hadde lav intern validitet. Vurderingene fremgår av tabell 9.

Oppsummering av resultater om temaet Psykisk helse

- Datagrunnlaget er begrenset til longitudinelle, kvalitative og flermetodiske studier gjennomført i perioden mars 2020 til juli 2021, og baserer seg på 19 nordiske studier som har stor variasjon med tanke på metodisk kvalitet (intern validitet).
- Dokumentasjonen om temaet psykisk helse er heterogen fordi studiene fordeler seg på mange ulike utfall målt med til dels ulike metoder, ulike aldersgrupper og ulike tidspunkt for innsamling av data under pandemien. De aller fleste studiene baserte seg på selvrapporing fra ungdom. Kun én studie hadde deltakere ned i 6

års alderen, og kun én studie inkluderte barnehagebarn. Datagrunnlaget bidrar dermed lite med kunnskap om barn under 10 år.

- Det er for lite datagrunnlag til å si noe om likheter og ulikheter mellom de nordiske landene.
- Funnene er usikre (se punktene over) men ser ut til å indikere:
  - Andelen barn og unge med eksternaliserende vansker virket å være lite påvirket fra før til under det første året i pandemien. I studien med de yngste barna (3-5 år) indikerte foreldrene en forverring våren 2020 (105).
  - Både tverrsnittserier og prospektive kohortstudier av høy eller lavere intern validitet, viste at symptomer på depresjon økte blant barn og ungdommer 6-18 år sammenliknet med før pandemien. Noen beskrev liten økning, andre fant at økningen i symptomer var større enn den forventede økningen basert på tidligere data, og at økningen derfor kunne ha sammenheng med pandemien. Overordnet ser det ut til at studiene som samlet inn data i 2021 rapporterte flere med symptomer på depresjon sammenliknet med studiene som samlet inn data tidligere i pandemien.
  - Fire av de fem studiene som undersøkte symptomer på generell angst indikerte en økning i symptomer sammenliknet med før pandemien.
  - Det var nokså sammenfallende resultater i studiene som undersøkte livskvalitet, helse relatert livskvalitet og generell trivsel blant ungdommer 13-18 år. Studiene indikerte en reduksjon i trivsel under pandemien.
  - Fem studier indikerte lavere bruk av alkohol blant ungdommer, inkludert færre innlagt i en barnesykehusavdeling på grunn av rusmiddelbruk under nedstengningen. En økning i slike innleggelses ble funnet når restriksjonene i samfunnet lettet. Kun én studie spurte om andre rusmidler i en generell barne- og ungdomsbefolkning, og fant at færre rapporterte om cannabisbruk under pandemien.
  - Én studie (26) fant at litt flere ungdommer som søkte hjelp for rusmisbruk i Sverige også hadde pågående psykiatrisk behandling i 2020 sammenliknet med 2019.
  - Én svensk studie (113) undersøkte ikke-suicidal selvskading blant ungdommer og fant lik forekomst i 2011 og 2014, men en økning under pandemien 2020-2021.
  - Én islandsk studie (54) inkluderte spørsmål om selvmordsforsøk, og fant ikke forskjeller i forekomst av selvmordsforsøk blant jenter eller gutter under pandemien sammenliknet med før pandemien.
  - Flere studier viste at det var en større økning i psykiske vansker (symptomer på angst og depresjon) under pandemien hos jenter enn hos gutter. Noen studier sammenliknet med forventede skårer, mens andre så på utvikling over tid og fant en disproporsjonal økning. Dataene viste ingen kjønnsforskjeller relatert til selvmordsforsøk (54), innleggelses for alkoholforgiftning (75), men en dansk studie (65) indikerte at gutter drakk oftere på nett enn jenter.
  - Faktorer som så ut til å være assosiert med større reduksjon i psykisk helse var det å bo alene eller med eneforsørger, i tettere husholdninger, uten direkte tilgang til utendørsområder, og/eller i familie med lav sosioøkonomi.
  - Én studie (54) fant at ungdommene selv opplevde at det å slappe av, sove og det å ha hobbyer virket bra på trivsel og psykisk helse.
  - Studiene sprikte i hvorvidt alder spilte en rolle for påvirkning av psykisk helse.

Tabell 9: Kort beskrivelse av studiene om psykisk helse (n=21)

Studie	Land	Studiedesign*	Deltakere	Utfall om psykisk helse	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Anderberg (2022) (26)	Sverige	Longitudinell (register)	n=658, 17 år	Rusmiddelmissbruk (Bruk av psykiske helsetjenester, psykososiale utfall)	Før pandemien; Vinter (ved utgangen av) 2020	Lav
Burdzovic (2021) (37)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	n=2536, 16 år	Symptomer på depresjon (Vennskap)	Før pandemien; Vinter 2020/ 2021	Middels til høy
Chen (2021) (41)	Sverige	Longitudinell (samme kohort)	n=1900, 15-16 år	Stress, psykosomatiske symptomer og grad av generell tilfredshet, (Relasjon til foresatte og venner, tilfredshet med skolesituasjon)	Før pandemien; Høst 2020	Middels til lav
Folkhälsomyndigheten (2022) (49)	Sverige	Flermetodisk	Intervju n=15; Survey n=70 860 16-29 år	Symptomer på angst, uro, ensomhet, livskvalitet (Venner, sosial isolasjon)	Før pandemien Vinter 2020/ 2021; Vår/ sommer 2021	Lav
Groot (2022) (51)	Danmark	Longitudinell (samme kohort)	n=7445, 18-23 år	Trivsel, ensomhet (Boforhold)	Før pandemien; Vår 2020	Middels til lav
Hafstad (2021) (52)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	n=3572, 13-16 år	Symptomer på angst og depresjon, (Pandemirelaterte bekymringer, ensomhet)	Før pandemien; sommer 2020	Middels til lav
Hafstad (2022) (53)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	n=12 812, 12-16 år	Symptomer på angst og depresjon (Pandemirelaterte bekymringer, ensomhet)	Før pandemien; sommer 2021	Middels til høy
Halldorsdottir (2021) (54)	Island	Longitudinell (tverrsnittserie)	n=532, 16-17 år	Symptomer på depresjon, selvmordsforsøk, og aggresjon	Før pandemien; Vår 2021	Lav
Haugseth (2021) (59)	Norge, Sverige	Flermetodisk	n=4439, 17-19 år	Livskvalitet (Sosiale relasjoner, erfaringer med skole og digital undervisning, trivsel)	Før pandemien; Vår 2021	Lav
Hviid (2022) (65)	Danmark	Longitudinell (samme kohort)	n=1869, 15-20 år	Alkoholbruk	Før pandemien; sommer 2020	Lav
Kuitunen (2021) (75)	Finland	Longitudinell (register)	n=29 061, 10-17 år	Alkohol- og/eller rusforgiftning (intoksikasjon)	Før pandemien; Vinter 2020/2021	Middels
Lausten (2022) (76)	Danmark	Longitudinell (tverrsnittserie)	n=598, 15-17 år	Trivsel, ensomhet (Stimulantia)	Før pandemien; Vinter 2020/2021	Middels til lav
Lehmann (2022a) (78)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	n=2997, 11-19 år	Endring i emosjonelle vansker; atferdsvansker; hyperaktivitet; vansker med jevnaldrende; prososial atferd	Vår/sommer 2020; Vinter 2020/2021	Høy
Lehmann (2022b) (77)	Norge	Longitudinell (samme kohort)	n=2997, 11-19 år	Helserelatert livskvalitet	Vår/sommer 2020; Vinter 2020/2021	Høy

Martinson (2022) (87)	Sverige	Kvalitativ	n=17, 6-19 år	Elevenes trivsel	Høst 2020; Vinter 2020/2021	Middels
Myhr (2021) (90)	Norge	Longitudinell (tverrsnittserie)	n=2126, 13-16 år	Symptomer på depresjon, ensomhet, livskvalitet og trivsel	Før pandemien; Vår 2020	Middels
Specht (2021) (105)	Danmark	Longitudinell (samme kohort)	n=40, 3-5 år	Internaliserende og ekster-naliserende vansker	Før pandemien; Vår 2020	Middels til lav
Thorisdottir (2021) (108)	Island	Longitudinell (tverrsnittserie)	n=59 701, 13-18 år	Symptomer på depresjon, psykisk trivsel, rusmiddelbruk	Før pandemien; Høst 2020	Høy
Vira (2021) (110)	Sverige	Longitudinell (samme kohort)	n=849, 10-12 år	Psykologisk tilpasning; eksternaliserende atferd (Støtte fra foresatte og nære venner, og skoletilpasning)	Før pandemien; Vinter 2020/2021	Middels til høy
von Soest (2022) (112)	Norge	Longitudinell (tverrsnittserie)	n=227258 13-18 år	Symptomer på depresjon, optimisme/håp, rusmiddelbruk, eksternaliserende atferd	Før pandemien; Vår 2021	Høy
Zetterqvist (2021) (113)	Sverige	Longitudinell (tverrsnittserie)	n=12 061, 16-18 år	Ikke-suicidal selvskading, symptomer på angst, depresjon	Før pandemien; Vår 2021	Lav

Resultater fra alle tre hurtigoversiktene om temaet Psykisk helse

Til sammen har vi i de tre hurtigoversiktene inkludert 86 studier (90 publikasjoner) fra primo 2020 til ultimo juni 2022 om barn og unges psykiske helse under pandemien. Vi har valgt å sammenlikne funnene fra de longitudinelle (n=53), kvalitative (n=5) og flermetodiske (n=3) studiene på tvers, mens resultater fra ikke-nordiske tverrsnittsundersøkelser inkludert i den første hurtigoversikten ikke blir diskutert videre her, grunnet de metodiske begrensningene dette innebærer.

Studiedesign

Resultatene viste at psykisk helse i den generelle barne- og ungdomspopulasjonen har vært studert med longitudinelle design i alle de nordiske landene under pandemien. I de to første hurtigoversiktene fant vi kun syv nordiske studier på dette temaet, mens det nå er tilkommet 21 publikasjoner. Det var kun to registerstudier om psykisk helse hos barn og unge fra Norden fra hele denne perioden, mens vi fant tre kvalitative og tre flermetodiske studier fra pandemien, hvorav tre er inkludert i denne hurtigoversikten. En betydelig styrke i flere av de inkluderte studiene i denne hurtigoversikten sammenliknet med de inkludert i de to forrige hurtigoversiktene, er at mer avanserte analyser ble benyttet for å undersøke sammenhenger. For eksempel hadde flere studier (f.eks. (49;53;90;108)) undersøkt om de observerte endringene i psykisk helse viker fra en allerede eksisterende trend over tid observert før pandemien. Eksempler på dette er økning i symptomer på depresjon eller kjønnsforskjeller sett for ulike utfall.

Intern validitet

Samlet sett har dokumentasjonsgrunnlaget blitt betydelig sterkere i 2022 både med tanke på overførbarhet til norske forhold, flere studier med større utvalg, flere studier

med høyere intern validitet og at det gir et bedre bilde på betydningen av pandemiltakene på barn og unges psykiske helse over lengre tid (lengre oppfølgingstid), sammenliknet med datagrunnlaget i de to foregående hurtigoversiktene. Likevel vil vi understreke at publikasjonene i denne hurtigoversikten og i den første oppdateringen har stor variasjon med tanke på metodisk kvalitet (intern validitet) og at vi ikke vurderte intern validitet av studiene i den første hurtigoversikten.

Studiepopulasjon

Datagrunnlaget skiller seg fra de to tidligere hurtigoversiktene der en større andel av de ikke-nordiske studiene inkluderte yngre barn, mens det var få som inkluderte småbarn og barneskolebarn blant de nordiske studiene i denne hurtigoversikten. Populasjonene som ble studert i de nordiske studiene innebefatter heller ikke barn og unge med psykiske eller fysiske funksjonsnedsettelse, mens flere ikke-nordiske studier belyste betydninger på psykisk helse for disse gruppene under pandemien. Samlet sett er dokumentasjonen heterogen da studiene fordeler seg på mange ulike utfall innen psykisk helse og målt med til dels ulike metoder, ulike aldersgrupper, og med data innsamlet ved ulike tidspunkt under pandemien. Antallet totale deltagere har økt betraktelig fra første hurtigoversikt, hvor den samlede studiepopulasjonen besto av i overkant 53 000 personer. I hurtigoversikt to hadde antallet økt til 247 000, mens det totale antallet personer i studiene i denne hurtigoversikten er i overkant av 374 000. Det er hovedsakelig antallet enkeltstudier med relativt store studiepopulasjoner som har økt betraktelig siden første hurtigoversikt.

Følelsesregulering og atferdsendringer

I denne hurtigoversikten:

Atferdsendringer i form av eksternaliserende vansker ble undersøkt i fire studier, hvorav to ble vurdert å ha høy intern kvalitet (78;112), mens de to andre var av middels/lav (105) og lav intern validitet (54). Én studie samlet inn data våren 2020, to samlet data et stykke uti det første året av pandemien (høst/vinter 2020), mens den siste samlet inn data etter omtrent ett år med pandemi (2021) – og alle sammenliknet med data innhentet før pandemien. Studiene inkluderte fra 40 til 227 258 deltakere. Én studie var av førskolebarn, én hadde studert ungdomsskoleelever, mens de to siste inkluderte ungdommer på henholdsvis 11-19 år og 13-18 år.

På tvers av hurtigoversiktene:

Det overordnede resultatbildet for følelsesregulering og atferdsendringer for småbarn (0-5 år) sammenfaller relativt godt i longitudinelle nordiske og ikke-nordiske studier (n=7) inkludert i de tre hurtigoversiktene. Fem studier med data fra nedstengningen våren 2020 sammenliknet med data før pandemien. Fire ikke-nordiske studier viste ingen eller svak endring i følelsesregulering og atferd. En liten dansk kohortstudie (105) fant høyere grad av hyperaktivitet og eksternaliserende atferd blant 3-5 åringer fra like før til under den første nedstengningen i 2020, men med gjennomsnittlig skåre som likevel var innenfor normalen. Én studie som ble presentert i den andre hurtigoversikten (142), hadde samlet inn data lengre inn i pandemien (mars 2021). Forskerne rapporterte økning i emosjonelle- og atferdsvansker blant britiske barn i alderen 4-10 år. Alle studiene var basert på foreldrerapportering. For barneskolebarn og tenåringer

viste de longitudinelle nordiske (n=4) og ikke-nordiske (n=14) studiene i de tre hurtigoversiktene i all hovedsak ingen endringer i følelsesregulering og atferdsendringer fra før til under pandemien, også i de tre studiene som samlet inn data omtrent ett år inn i pandemien. Et par studier antydte til og med en liten reduksjon i eksternaliserende atferd.

Én kvalitativ studie fra den første hurtigoversikten (143) undersøkte atferdsendringer blant britiske barn med lærevansker og funksjonsnedsettelse. Den fant at en del av barna hadde fått det vanskeligere, mens andre ikke opplevde endring eller hadde det bedre. Studien er ikke vurdert med tanke på intern validitet. Utover dette var det ingen kvalitative eller flermetodiske studier for dette temaet.

Symptomer på angst og depresjon

I denne hurtigoversikten:

Fem publikasjoner, én med høy intern validitet (53), to med middels til lav (51;52), og to med lav intern validitet (49;113), undersøkte symptomer på angst. Tolv studier (37;49;51-54;78;90;108;110;112;113) undersøkte symptomer på depresjon, hvorav seks med høy eller middels til høy intern validitet (37;52;78;108;110;112), mens de øvrige seks hadde middels til lav eller lav intern validitet (49;51;53;54;90;113). Alle var longitudinelle studier (seks kohortstudier, seks tverrsnittserier) utenom én flermetodisk studie, og det var stor variasjon i antall deltagere, fra 532 til 227 258 deltakere. Fire og åtte studier hadde siste datainnsamlingstidspunkt i henholdsvis 2020 og 2021. Én studie inkluderte barn i 10-12 års alderen, tre inkluderte 12-16 åringer, en inkluderte 11-19 åringer, to studerte 13-18 åringer, tre kun 16 åringer, mens de to siste inkluderte personer i slutten av tenårene og unge voksne.

På tvers av hurtigoversiktene:

Det overordnede resultatbildet av symptomer på angst og depresjon hos barn og unge er basert på 14 nordiske og åtte ikke-nordiske longitudinelle studier inkludert i de tre hurtigoversiktene; fire studier fra første hurtigoversikt, seks ble inkludert i den første oppdateringen, mens tolv ble funnet i den siste gjennomgangen vår. I alt hadde ni studier også samlet data inn i 2021. De aller fleste studiene var basert på selvrapporing fra ungdom, og alle studiene bortsett fra to inkluderte deltagere fra 11 år og oppover. Dokumentasjonsgrunnlaget bidrar dermed lite med kunnskap om barn under 10 år.

Blant de 14 studiene som undersøkte symptomer på angst, var det sprikende resultater, fra ingen endring i symptomer på angst til funn som indikerte betydelig økning av angstsymptomer. Økte symptomer på angst og depresjon var i noen studier (37;144-146) assosiert med bekymring rundt covid-19-smitte. Én studie (51) fant at bosted uten tilgang på grøntarealer, i urbant/semiurbant hjem, alene eller i husholdning med større trangboddhet var assosiert med det å ha mer symptomer på angst.

De aller fleste tverrsnittserier og prospektive kohortstudier av høy eller lavere intern validitet, viste at symptomer på depresjon økte blant barn og ungdommer 6-18 år sammenliknet med før pandemien. Overordnet ser det ut til at studiene som samlet inn data i 2021 rapporterte flere med symptomer på depresjon sammenliknet med studiene som samlet inn data tidligere i pandemien. Noen beskrev en beskjeden økning,

andre fant en tydeligere økning i symptomer. Noen fant at økningen i symptomer på depresjon under pandemien antakelig kunne tilskrives en «pågående» trend over år basert på data samlet inn før pandemien, mens andre fant indikasjoner på at økningen gikk utover den forventede økningen og at den derfor kunne ha en direkte sammenheng med pandemien. Flere forfattere antydte en sammenheng mellom ensomhet og depresjon. Flere rapporterte at pandemirelaterte bekymringer var assosiert med depresjonssymptomer. Et par studier fant også en mulig sammenheng med lite tilgang på utendørsarealer, trangboddhet og/eller det å bo alene og høyere skåre for depresjon.

I kvalitative intervjuer som del av en flermetodisk studie (49), kom det frem at svenske ungdommer som ikke gikk på skole eller var i jobb, var bekymret for hvordan pandemien rammet slektninger i land utenom Norden. Én kvalitativ studie fra Storbritannia inkludert i den første hurtigoversikten (143), fant at barn og unge 6-18 år med lærevansker og funksjonsnedsettelse opplevde økte symptomer på angst. Ingen kvalitative studier belyste symptomer på angst og depresjon blant den generelle barne- og ungdomsbefolkningen under pandemien.

Livskvalitet og generell trivsel

I denne hurtigoversikten:

Åtte studier (41;49;51;59;77;87;90;108), to med høy (77;108), to med middels (87;90), og fire med middels til lav og lav intern validitet (41;49;51;59), undersøkte utfall relatert til livskvalitet, trivsel og «happiness» i en generell barne- og ungdomsbefolkning. Fem var longitudinelle, to var flermetodiske, mens den siste var kvalitativ. Tre og fem studier hadde siste datainnsamlingstidspunkt i henholdsvis 2020 og 2021, og de kvantitative studiene sammenliknet med tidligere data. Studiene bestod av fra 17 til 70 860 deltakere. Ungdommene svarte selv i alle studiene bortsett fra én studie (87) som hadde hentet informasjon fra helsesykepleiere ved skoler. Alle studiene hadde litt ulike aldersgrupper: Én inkluderte 6-19 åringer, én 11-19 åringer, én 13-16 åringer, én 15-16 åringer, én 13-18 åringer, mens tre inkluderte personer i slutten av tenårene og unge voksne.

På tvers av hurtigoversiktene:

To studier fra første hurtigoversikt (147;148), fem i andre (149-153), samt åtte studier i den siste hurtigoversikten (41;49;51;59;77;87;90;108) undersøkte livskvalitet og trivsel hos barn og unge under pandemien, inkludert én kvalitativ og tre flermetodiske studier. Elleve av studiene var fra Norden. Kun to av studiene inkluderte også barn under 10 år, mens tre studier hadde flest unge voksne. Majoriteten av deltakerne var 11-19 år.

Samlet sett indikerte studiene, med få unntak, en reduksjon i livskvalitet og trivsel under pandemien i den generelle barne- og ungdomspopulasjonen sammenliknet med før pandemien. I den kvalitative delen av en flermetodisk studie (59) fikk forfatterne frem at norske og svenske ungdommer beskrev sine erfaringer med pandemien ganske likt, og de indikerte at reduksjon i trivsel virket å være knyttet opp mot savn etter sosialt fellesskap.

Rusmiddelbruk

I denne hurtigoversikten:

Fem studier (49;65;75;108;112) undersøkte ulike aspekter ved rusmiddelbruk blant ungdommer, hvorav to med høy (108;112) og tre med middels (75) og lav intern validitet (49;65). De inkluderte mellom 1869 og 29061 ungdommer og unge voksne.

På tvers av hurtigoversiktene:

Én longitudinell studie fra første hurtigoversikt (154), to fra andre (155;156), samt fire longitudinelle (65;75;108;112) og én flermetodisk studie (49) fra denne hurtigoversikten belyste rusmiddelbruk blant barn og unge under pandemien. I alt fem Nordiske studier. Studiene fra de tre hurtigoversiktene brukte ulike måter for å kartlegge rusmiddelbruk. To registerstudier (75;154) innhentet data om akutt-innleggelse for alkoholforgiftning i sykehus. De øvrige var spørreundersøkelser som for det meste brukte ikke validerte spørreskjema om rusmiddelbruk, men egne spørsmål som omfattet: hyppighet av alkoholbruk før og under nedstengningen, mengdeinntak («binge drinking») i løpet av de siste 30 dagene, nettdriking under nedstengningen, opplevd endring i alkoholvaner fra før til under nedstengningen, hvor ofte man siste året hadde følt seg beruset av alkohol, og én studie (112) hadde også spørsmål om bruk av cannabis det siste året.

Bruk av alkohol blant ungdommer i fem studier indikerte lavere forbruk under pandemien, og færre unge rapporterte å ha vært overstadig beruset enn før pandemien. En dansk studie (65) fant sammenheng mellom bosituasjon og hyppighet av alkoholbruk, der de som bodde med begge foreldre/foresatte drakk sjeldnere. De fant også at 14,3 % flere gutter enn jenter hadde drukket sammen med andre digitalt minst en gang i måneden etter nedstengningen. I en stor svensk undersøkelse (49), gikk andelen ungdommer som selv rapporterte at de hadde et risikofylt alkoholforbruk ned fra 23 % i 2015 til 19 % i 2021. Reduksjonen i 2021 fulgte samme nedadgående trend som tidligere år og pandemien innebar derfor ikke noe avvik. To studier – en finsk studie (75) fra denne hurtigoversikten og en italiensk studie fra første hurtigoversikt (154) – fant at andelen som var ruspåvirket når de ble innlagt i sykehus gikk ned under nedstengningen, og opp når restriksjonene i samfunnet lettet. Cannabisbruk ble undersøkt i én studie (112), og der svarte færre at de brukte dette under pandemien enn andelen før pandemien.

Andre psykiske utfall

I denne hurtigoversikten hentet vi også ut «andre utfall» på psykisk helse som var presentert. To studier, begge tverrsnittserier med lav intern validitet (54;113), ble inkludert. Begge hadde siste datainnpunkt i 2021 og inkluderte henholdsvis 523 og 12 061 deltagere i alderen 16-17/18 år. Utfallene var selvrapportert forekomst av selvmordsforsøk og ikke-suicidal selvskading. Studien som spurte om selvmordsforsøk (54), fant ikke økning blant 16-åringene under pandemien sammenliknet med forventede rater estimert fra en nasjonal befolkningsstudie foretatt i 2018. I de foregående hurtigoversiktene inkluderte ingen studier selvrapportering om selvmordstanker eller forsøk, mens ikke-nordiske registerstudier i den første og i den andre hurtigoversikten fant at forekomst av selvmord og selvmordsforsøk blant barn og unge som ble innlagt i helsetjenesten sprikte, fra økning til reduksjon. Kun to studier, én i denne (113) og én i

den forrige hurtigoversikten (157), rapporterte på selvskading, og begge fant en økning. Den svenske studien (113) av 16-18 åringer ble foretatt gjennom skoler, og sammenliknet med tilsvarende undersøkelser i 2011 og 2014. Den andre undersøkte hvor mange som kom til psykiatrisk akuttmottak generelt og på grunn av selvskading ved 23 sykehus i ti land.

Utsatte grupper og sårbarhetsfaktorer

I denne hurtigoversikten:

I to studier (26;76) besto hele studiepopulasjonen av en utsatt gruppe. Ni publikasjoner (51-53;65;77;78;90;112;113) gjennomførte stratifiserte analyser for å undersøke om noen grupper så ut til å bli mer negativt påvirket enn andre.

Alle 11 studiene var longitudinelle; fem og seks studier hadde siste datainnsamlings-tidspunkt i henholdsvis 2020 og 2021, og sammenliknet med tidligere data. Det var fra 598 til 227 258 deltakere i studiene. To studier inkluderte 11-19 åringer, tre studerte 12-16 åringer. For resten var det henholdsvis 13-18 åringer, 15-17 åringer, kun 17 åringer, 16-18 åringer, 15-20 åringer, mens den siste inkluderte personer i slutten av tenårene og unge voksne.

Studien til Anderberg (26), som kun inkluderte ungdommer henvist til behandling for rusmisbruk i Sverige, viste blant annet at fra 2019 til 2020 økte andelen som hadde pågående psykiatrisk behandling. Den indikerte også en økning i andelen dømt for lovbrudd, og at mange av ungdommene hadde problem på skolen både i 2020 og i tidligere år.

Den danske studien til Lausten (76) inkluderte svar fra ungdommer i fosterfamilier og ungdom som bodde på institusjon, og fant at en større andel av deltakerne opplevde lav trivsel i 2020 sammenlignet med tidligere år, og jenter var generelt mindre livstilfredse enn gutter. Det var en klar sammenheng mellom «plasseringssted» og trivsel; flere unge på institusjon opplevde lav trivsel i 2020 sammenlignet med alle tidligere undersøkelser, mens unge i fosterfamilier oppga mer stabil trivsel.

Flere studier foretatt i generelle barne- og ungdomspopulasjoner våren/sommeren 2020 og som sammenliknet med før pandemien, hadde gjort stratifiserte analyser, det vil si separate analyser av undergrupper i materialet, for å undersøke assosiasjoner mellom utfall på psykisk helse og potensielle sårbarhetsfaktorer: Ungdommer som bodde med eneforsørger så i én studie ut til å ha en mer betydelig økning i symptomer på angst og depresjon fra før til under pandemien enn ungdommer som bodde med begge foreldrene (52). En annen studie fant en assosiasjon mellom det å bo med begge foreldrene/foresatte og det å drikke alkohol sjeldnere enn ungdommer som bodde med eneforsørger eller alene (65). Faktorer som det å bo alene, i tettere husholdninger, og/eller uten direkte tilgang til utendørsområder så også ut til å være assosiert med større reduksjon i psykisk helse, i henhold til en dansk studie (51). En annen studie (90) observert distinkte sosioøkonomiske ulikheter, med økende forekomst av psykisk uhelse blant de med dårligere sosioøkonomi. I motsetning, indikerte funnene til Haf-

stad (52) at ungdommer som bodde i en fattig familie eller som tidligere hadde en historie med mishandling, så ut til å ha en mindre økning i symptomer på psykisk uhelse tidlig i pandemien sammenliknet med ungdommer i familier med bedre økonomi.

Fire norske og én svensk studie som inkluderte generelle barne- og ungdomspopulasjoner, hadde gjort datainnsamling i 2021. En norsk studie (77) fant større nedgang i underdomener av helserelaterte livskvalitet over en 9 måneders periode under pandemien for ungdommer født utenfor Norge. Lehman (78) fant også at den relative økning i internaliserende problemer over de 9 månedene var større blant ungdommer som tilsynelatende var minst sårbare, mens ungdommer som ble ansett for å være i høy-risiko gruppe (høyere nivåer av psykisk helse problemer, mer ensomhet og mer krevende familieforhold), hadde mer stabile funn, det vil si at forskerne ikke fant noen sammenheng med varighet av pandemien. Hafstad (53) fant at ungdommer som tidligere hadde blitt misbrukt og ungdommer som bodde med eneforsørger før pandemien var blant prediktorer på forhøyede symptomer på psykiske helseproblemer 15 måneder inn i pandemien, selv når pandemirelaterte risikofaktorer ble kontrollert for både tidlig og sent i pandemien. Videre kan, ifølge von Soest (112), ungdommer med lav sosioøkonomisk bakgrunn ha blitt mer negativt påvirket under pandemien for utvalgte psykologiske domener. Den svenske studien til Zetterqvist (113) fant at ikke-binære ungdommer, som utgjorde en liten subgruppe av studiepopulasjonen, så ut til å ha en høy andel av ikke-suicidal selvsykdom i 2014 og med en betydelig økning i 2020-2021.

På tvers av hurtigoversiktene:

Den første hurtigoversikten inkluderte tolv studier som enten spesifikt undersøkte sårbare barn og ungdommer (tre studier) eller gjorde analyser der ulike typer sårbarhet utgjorde variabler (ni studier). De tre førstnevnte undersøkte hhv. barn med lærevansker, unge med minoritetsbakgrunn og unge med tidligere belastninger og nåværende vansker. Av studiene som undersøkte sårbarhetsfaktorer, var det til dels ulike funn med tanke på betydningen av tidligere psykiske vansker og påvirkning på psykisk helse under pandemien. Når det gjaldt sosioøkonomiske vansker, var imidlertid studiene ganske samstemte og fant at dette var assosiert med en forsterkning av eksisterende utfordringer.

I den andre hurtigoversikten hadde seks av studiene, (to norske, en tysk og tre britiske) som undersøkte psykiske utfall, identifisert sårbarhetsfaktorer. Samlet sett så det ut til at barn og ungdommer (7-18 år) i familier med lav sosioøkonomisk status ble betydelig mer negativt påvirket av pandemien på flere psykiske helseutfall.

Kjønnsforskjeller

I denne hurtigoversikten:

Tretten publikasjoner (41;49;51-54;65;75;77;90;105;108;112) rapporterte separate resultater for jenter og gutter. Tolv studier var longitudinelle (syv kohortstudier og fem tverrsnittserier), mens den siste var flermetodisk. Syv og seks studier hadde siste datainnsamlingstidspunkt i henholdsvis 2020 og 2021. Det var fra 40 til 227 258 deltakere i studiene. Barna og ungdommene svarte selv bortsett fra i studien av barnehagebarn som hentet informasjon fra de foresatte. Alle studiene hadde litt ulike aldersgrupper:

Én inkluderte 3-5 åringer, én 10-17 åringer, én 11-19 åringer, tre 12-16 åringer, én 15-16 åringer, én 16-17 åringer, to 13-18 åringer, mens tre inkluderte personer i slutten av tenårene og unge voksne.

På tvers av hurtigoversiktene:

Fire studier i første hurtigoversikt, åtte i andre og 13 inkludert i denne hurtigoversikten gjennomførte stratifiserte analyser for kjønn, og majoriteten fant kjønnsforskjeller. Symptomer på depresjon var det hyppigst undersøkte utfallet med tanke på kjønnsforskjeller (seks studier). Samlet sett så rapporterte studiene om større økning i symptomer på depresjon, angst og en større nedgang i helserelatert livskvalitet for jenter, mens det for gutter ble rapportert en større økning i å føle seg ensomme under pandemien. Dataene viste ingen kjønnsforskjeller relatert til selvmordsforsøk eller innleggelser for rusmiddelpåvirkning. Én studie indikerte at gutter oftere oppga å drikke på nett, en annen studie fant at gutter drakk alkohol både mer og oftere enn jenter, og én studie observert en svakere nedgang i rusmiddelbruk blant jenter enn gutter. En studie viste at bingedriking, vaping (e-sigaretter) og cannabisbruk blant jenter gikk ned. I den andre hurtigoversikten fant vi også studier som indikerte at gutter i større grad hadde atferdsproblemer enn jenter, med noe økende problemer fra før til under pandemien for gutter, mens det var en svak nedgang for jenter.

Aldersforskjeller

For studiene som så på eventuelle aldersforskjeller har vi kun hentet data fra denne hurtigoversikten. Det var det sprikende resultater: To fant at høyere alder var assosiert med større nedgang i helserelatert livskvalitet (77) og mer symptomer på depresjon og ensomhet (90), mens en annen studie fant det motsatte; for alle utfall (unntatt cannabisbruk) var høyere alder assosiert med mindre negative estimerte effekter av pandemien, med de største aldersforskjellene observert for depressive symptomer, ensomhet og fremtidige livsforventninger (112). Én studie fant ingen aldersforskjell i forekomst av berusede pasienter (75). Én studie fant forverret trivsel og mer symptomer på depresjon på tvers av alle aldersgrupper (108), men de spesifiserte ikke om det var ulik grad av forverring for ulike aldre. Én studie (52) fant at når de kontrollerte for økt alder mellom målepunktene, var ikke sammenhengene lenger signifikante, hvilket kan indikere at endringen sannsynligvis kan tilskrives økning i alder mellom vurderingspunktene.

Tema Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester

Beskrivelse av studiene

Antall, land og studiedesign

Vi inkluderte fire studier om bruk av helsetjenester (3;47;56;106). Alle sammenlignet antallet konsultasjoner i psykisk helsevern før og under pandemien (tabell 10). Det var to studier fra Norge og én studie hver fra Sverige og Danmark. Vi identifiserte ingen studier av andre hjelpetjenester som rådgivingstjenester, hjelpetelefoner, osv.

Tema, populasjon og datainnsamling

Den mest omfattende norske studien undersøkte polikliniske konsultasjoner og innleggelser for alle diagnosegrupper, mens den andre norske studien er begrenset til spiseforstyrrelser. Den danske studien så på gjennomføring av planlagte polikliniske konsultasjoner samt akuttkonsultasjoner, og den svenske studien undersøkte polikliniske konsultasjoner, innleggelser og medikamentforeskrivninger. De to norske og den danske studien inkludert barn og unge 0-16/18 år, mens den svenske studien inkluderte kun unge i ungdoms- og videregående skole. Alle studiene var registerstudier og omfattet data fra før og under pandemien; tre av studiene har flere målepunkter under pandemien.

Vurdering av intern validitet

Vi vurderte studiene til å ha høy og middels intern validitet; de er alle registerstudier med tydelige rammer og omfattende data.

Oppsummering av resultater om temaet Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester

- Den danske studien (56) viste ingen overordnet nedgang i planlagte spesialistkonsultasjoner våren 2020, men likevel en nedgang for noen diagnosegrupper. Antallet akutte konsultasjoner gikk ned i denne perioden.
- Den svenske studien (3) viste en nedgang i bruk av psykiske helsetjenester for elevene i videregående skole som hadde hjemmeskole, mens bruken blant ungdomsskoleelevene (som gikk på skole som vanlig) var som forventet (måleperioden var mars 2020 til mars 2021). Forfatterne antyder en nedgang i psykiske vansker under pandemien blant elevene som opplevde skolestengning.
- Den norske studien av Evensen (47) viste en nedgang i alle typer konsultasjoner i psykisk helsevern under nedstengningen våren 2020. Sommeren 2020 steg antallet polikliniske konsultasjoner til et normalt nivå. Så kom det en økning fra høsten 2020 som stabiliserte seg på et høyere nivå i 2021, sammenlignet med 2019. Innleggelser i psykisk helsevern sank også våren 2020 og normaliserte seg sommeren 2020, før en økning våren 2021. Forfatterne mener dette *kan* tyde på en økning i psykiske vansker under pandemien, og en faktisk økning mot slutten.
- Den norske studien av Surén (106) har overlappende data med den norske studien av Evensen. Resultatene viste en betydelig økning i antall jenter, spesielt yngre jenter, diagnostisert med spiseforstyrrelser etter pandemienutbruddet, sammenlignet med tidligere trend.
- Alle de fire studiene var nasjonale registerstudier; rekruttering og frafall fra studiene var dermed et mindre problem enn i spørreundersøkelser.
- To studier viser kjønnsforskjeller (47;56); jenter kommer dårligere ut enn gutter når det gjelder psykiske vansker målt med bruk av tjenester i psykisk helsevern, også sett i forhold til tidligere trender. I én studie (106) besto hele studiepopulasjonen av jenter.

Tabell 10: Kort beskrivelse av studiene om bruk av hjelpetjenester og helsetjenester (n=4)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall om bruk av helsetjenester	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Evensen (2021) (47)	Norge	Longitudinell (tverrsnittserier, register)	N=908 272 Barn og unge 6-19 år	Antall konsultasjoner & innleggelse i psykisk helsevern	Før pandemien (2017-2019) Vår 2020-høst 2020-vinter 2021	Høy
Hansen (2021) (56)	Danmark	Longitudinell (tverrsnittserier, register)	N=5668 + akutte konsultasjoner Barn og unge < 18 år	Antall planlagte og akutte konsultasjoner i psykisk helsevern	Før pandemien Vår/sommer 2020	Middels
Surén (2022) (106)	Norge	Longitudinell (tverrsnittserier, register)	N=702 035 6-16 år	Spiseforstyrrelser	Før pandemien (2017-2019) Vinter 2021	Høy
Svaleryd (2022) (3), †	Sverige	Longitudinell (tverrsnittserier, register)	N= (ikke oppgitt) Unge i ungdomsskole og videregående	Antall konsultasjoner, innleggelse og medikamentforeskrivninger i psykisk helsevern	Før pandemien Vår/sommer 2020 Høst 2020 Vinter 2020/2021	Middels

†: preprint

Resultater fra alle tre hurtigoversiktene om temaet **Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester**

I første hurtigoversikt inkluderte vi tre studier, i andre hurtigoversikt åtte studier og i foreliggende hurtigoversikt fire studier: totalt 15 studier. Den første hurtigoversikten omfattet kun tverrsnittstudier, mens de to neste omfattet kun longitudinelle registerstudier. Alle studiene undersøker bruk av ulike helsetjenester. Det var ingen studier av bruk av rådgivingstjenester, veiledningstjenester, hjelpetelefoner eller lignende.

Ikke-nordiske studier i første og andre hurtigoversikt var fra USA (n=4), Canada (n=2), Frankrike (n=2), Australia (n=1) og Japan (n=1) og én studie med deltakere fra ti land. De nordiske studiene i siste hurtigoversikt var fra Norge, Sverige og Danmark.

Studiene i første hurtigoversikt hadde datainnsamling fra april og juni 2020, mens i andre hurtigoversikt strakk siste datainnsamling seg fra april til oktober 2020. I tredje hurtigoversikt var siste datainnsamling desember 2021.

Første hurtigoversikt omfattet ingen vurdering av intern validitet, mens i andre hurtigoversikt viste vår vurdering stor variasjon (fra høy til lav) og i siste hurtigoversikt ble studiene vurdert til å ha høy eller middels intern validitet.

Begrenset helsetilbud

Studier fra den første perioden av pandemien, vårmånedene 2020, viser at mange helsetjenestetilbud ble svært begrenset: de ble digitale eller avlyst. Studier fra den første hurtigoversikten (Canada, Frankrike og USA) rapporterte sterkt redusert tilgang på støtte og behandling f.eks. for funksjonshemmede barn, som fysioterapi, logoped og psykomotorisk terapi. En del barnefamilier opplevde forsinkelser i tilbud som hjemmebesøk fra helsestasjon og avtaler med spesialister innenfor somatikk eller psykisk helsevern. Ungdom i både kliniske utvalg og befolkningsutvalg rapporterte også brudd i avtaler med helsetjenester og sosialtjenester. Dette var alle tverrsnittstudier.

Helsetjenester online

Én registerstudie fra våren 2020 fant at behandling for psykiske problemer gitt online eller per telefon ble i mindre grad gitt barn og unge under pandemien sammenlignet med voksne, det var lavere inntak og økt frafall samt raskere tilbakegang til behandling ansikt-til-ansikt (158), første hurtigoversikt).

En dansk registerstudie i tredje hurtigoversikt viste også at de fleste planlagte konsultasjonene våren 2020 ble erstattet med digitale konsultasjoner under nedstengningen. Dette gjaldt også barn, men studien gir ingen ytterligere spesifisering (56).

Spiseforstyrrelser og selvskading

I andre og tredje hurtigoversikt inkluderte vi kun longitudinelle studier, og det vil her si registerstudier med data fra nasjonale helseregistre eller fra ett eller flere sykehus eller geografiske områder. De første registerstudiene undersøkte særlig spiseforstyrrelser og selvskading.

I andre hurtigoversikt inkluderte vi åtte registerstudier fra psykisk helsevern. Alle var fra våren/forsommeren 2020 (fra USA, Australia, Canada, Frankrike og Japan, samt én studie med data fra flere land). Fire studier som målte inntak til behandling i psykisk helsevern generelt, for selvmordsatferd/forsøk eller for anoreksi fant en nedgang våren 2020 sammenlignet med tilsvarende måneder i 2019. To studier som målte selvskading eller selvmordstanker/forsøk blant barn og unge som var innlagt, *uavhengig av årsak*, fant derimot økninger av dette i samme periode (157;159).

Når det gjaldt unge med spiseforstyrrelser, viste to studier at gruppen pasienter som kom inn i 2020 hadde mer alvorlige spiseforstyrrelser sammenlignet med pasientgruppen året før (andre hurtigoversikt). En norsk studie i foreliggende hurtigoversikt fant en økning i antallet unge med diagnostiserte spiseforstyrrelser blant jenter i årene før pandemien, men en brattere økning ble observert etter starten av pandemien (106). Den største relative økningen var blant de yngste jentene.

Innleggelser og poliklinikk i psykisk helsevern

I denne tredje hurtigoversikten inkluderte vi to registerstudier som har noe lenger oppfølging. Det er en svensk og en norsk studie med data frem til henholdsvis mars og november 2021. I begge studiene er alle diagnosegrupper inkludert. Den norske studien viste en nedgang i alle typer konsultasjoner i psykisk helsevern under nedstengningen våren 2020 (47). Sommeren 2020 steg både polikliniske konsultasjoner og innleggelser til et nivå tilsvarende det før pandemien, før en påfølgende økning høsten 2020 og våren 2021.

I motsetning til den norske studien viste den svenske studien en nedgang i bruk av psykiske helsetjenester for elevene i videregående skole under nedstengningen. Bruken blant ungdomsskoleelevene (som ikke fikk skolene stengt) var som forventet (måleperioden var mars 2020 til mars 2021) (3).

Ytterligere en registerstudie, fra Danmark, fant en nedgang i planlagte konsultasjoner for en del diagnosegrupper, men ikke for alle, våren 2020. Antallet akutte konsultasjoner gikk generelt ned i denne perioden (56).

Tema Sosial helse og relasjoner

Beskrivelse av studiene

Antall, land og studiedesign

Vi inkluderte fem studier som undersøkte aspekter ved sosial helse eller sosiale relasjoner (30;32;48;64;66) (tabell 11). Sosiale relasjoner omfatter i denne hurtigoversikten forhold til venner og jevnaldrende, fritidsaktiviteter, sosial isolasjon, mobbing og vold mellom jevnaldrende. Det var tre kvalitative studier, en flermetodisk og en longitudinell. Tre studier var fra Sverige, én fra Norge og én fra Danmark.

Tema, populasjon og datainnsamling

Tre av studiene var av ungdom og to av barn, og alle undersøkte relasjoner til venner under og/eller etter pandemien, på skolen, i fritiden og på sosiale medier (inkludert gjennom *gaming*). Den store norske ungdastudien undersøkte i tillegg fritidsaktiviteter, mobbing og vold, samt andre utfall som livskvalitet, skole, relasjoner til foresatte og rusmiddelbruk. Fordi opplevelse av ensomhet i stor grad henger sammen sosiale relasjoner, har vi i dette temakapitlet inkludert resultater om ensomhet fra studier som er presentert i kapitlet om psykisk helse. Disse seks studiene hadde alle hovedutfall som plasserer seg under temaet psykisk helse (49;51-53;76;77;90). Kun den norske studien hadde data fra både før, tidlig og sent i pandemien; tre studier har data fra 2020 og én fra 2021.

Vurdering av intern validitet

Vi vurderte den flermetodiske studien til å ha lav intern validitet (svak kvalitativ del og svak integrering av data), den longitudinelle studien til å ha lav til middels intern validitet (mangler frafallsanalyse og mer omfattende statistisk analyse) og de tre kvalitative studiene til å ha middels intern validitet (mangler i metodebeskrivelser, refleksivitet og etiske vurderinger).

Oppsummering av resultater om temaet Sosial helse og relasjoner

- For norske ungdommer ble forholdet til venner noe svekket under pandemien. Litt færre unge i ungdomsskolealder opplevde å ha en fortrolig venn under og etter pandemien, sammenlignet med før, mens for videregående elever var nedgangen marginal (30).
- Ensomhet rammet litt færre i 2022 sammenlignet med under pandemien i 2021 (30). Mobbing gikk svakt ned i 2021, sammenlignet med årene før pandemien, og tilsvarende svakt opp i 2022. Mobbing/utestengning på nett fra jevnaldrende eller vold i familien viste ingen endring fra før, til under og etter pandemien.
- Gaming under pandemien opplevdes positivt for danske ungdommer, som et middel mot kjedsomhet, som en måte å unndra seg voksne på og som en mulighet

til å opprettholde vennskap og skape nye sosiale relasjoner (32). Samtidig var det noen som opplevde at gamingen tok all deres tid.

- Svenske barn og unge i grunnskolen opplevde overordnet at de kunne leve som vanlig under pandemien (64;66). Noen var likevel stresset på grunn av risikoutsatte slektninger og/eller de savnet besteforeldrene. Unge kunne bekymre seg for det sosiale livet. Noen barn opplevde begrensninger i sosiale aktiviteter. Barn med foreldre som fikk redusert inntekt eller barn som ikke fikk delta i sosiale aktiviteter var mer engstelige enn andre barn.
- Svenske barn med alvorlige funksjonshemminger uttrykte at de var opptatt av fysisk avstand, de var redde for at noen skulle bli syke og at besteforeldrene skulle dø (48). Barna opplevde pandemien som kjedelig og ensom; de savnet besteforeldre og sosiale kontakter på skolen.
- Studier av ensomhet (fire norske, to danske og en svensk studie) viste varierte resultater: To studier fant økning i ensomhet fra før til under pandemien (51;76); to studier fant ingen vesentlig endring (77;90). To studier fant at ensomhet under pandemien bidro til dårligere psykisk helse (49;52;53).

Tabell 11: Kort beskrivelse av studiene om sosial helse og relasjoner (n=5)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall om sosiale relasjoner	Andre utfall	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Bakken (2022) (30)	Norge	Longitudinell (tverrsnittserie)	N=109 70 0 Ungdom 13-19 år	Venner Mobbing, vold Bruk av sosiale medier Sosial isolasjon Fritidsaktiviteter	Skole, og livskvalitet, rusmiddelbruk, forhold til foreldre/foresatte	Før pandemien Vår 2021 Vår 2022	Lav til middels
Bengts-son (2021) (32)	Danmark	Kvalitativ (intervjuer)	N=35 Ungdom 16-19 år	Gaming som sosial praksis		Vår 2020	Middels
Fäldt (2022) (48)	Sverige	Kvalitativ (intervjuer)	N=6 Barn 5-13 år med funksjonshemminger	Venner Sosial isolasjon		Vinter 2020/2021	Middels
Hörbo (2021) (64)	Sverige	Kvalitativ (intervjuer)	N=41 Ungdom 13-15 år	Bruk av sosiale medier	Stress	Høst 2020	Middels
Jenholt Nølbris (2022) (66)	Sverige	Flermetodisk (survey + intervjuer)	N=774 Barn 6-14 år	Sosiale aktiviteter	Symptomer på angst, trivsel	Vår/sommer 2020; Høst 2020	Lav

Resultater for alle tre hurtigoversiktene om temaet Sosial helse og relasjoner

Sosiale relasjoner eller sosial helse omfatter her barn og unges forhold til venner og jevnaldrende, fritidsaktiviteter, sosial isolasjon, mobbing og vold mellom jevnaldrende. I den første hurtigoversikten identifiserte vi 20 studier på dette temaet (kun tverrsnitt- og kvalitative studier), i den andre hurtigoversikten ingen studier (vi innførte krav til studiedesign), og i denne tredje hurtigoversikten inkluderte vi fem studier av sosiale relasjoner (tre kvalitative, en longitudinell og en flermetodisk).

Studiene i den første hurtigoversikten kom fra ti land: USA (n=4), Danmark (n=4), Italia (n=2), Japan (n=2), Norge (n=2), Spania (n=2), og én studie hver fra Canada, Frankrike, Nederland og Portugal, med andre ord var 6 av 20 studier nordiske. I foreliggende hurtigoversikt var tre studier fra Sverige, én fra Norge og én fra Danmark.

Første hurtigoversikt omfattet kun studier med datainnsamling våren 2020, mens denne tredje hurtigoversikten omfattet studier med datainnsamling frem til våren 2022.

Intern validitet ble kun vurdert i foreliggende hurtigoversikt, og her hadde tre studier middels, en studie lav til middels og en studie lav intern validitet.

Sosialt samvær

Den første hurtigoversikten inkluderte fjorten studier som undersøkte eventuelle endringer i sosialt samvær og kontakt med venner under pandemi og nedstengning, særlig blant ungdom. Mange tverrsnittstudier viste at barn og unge savnet vennene sine og det sosiale livet på skolen. En stor andel holdt kontakt via sosial medier, videochatter og spilling på nettet (*gaming*), men for de fleste dekket dette ikke det sosiale behovet.

Nåværende hurtigoversikt omfatter kun én longitudinell studie (norske Ungdata). Studien undersøkte eventuelle endringer i relasjoner til venner fra før til under pandemien. Studien viste en liten nedgang i opplevelsen av å ha nære venner, spesielt for ungdomsskoleelever, både i 2021 og i 2022 sammenlignet med før pandemien. Studier av ensomhet viste varierte resultater: økning eller ingen økning (30). To studier (kategorisert under Psykisk helse) fant at ensomhet under pandemien bidro til dårligere psykisk helse.

Svenske barn og unge i barne- og ungdomsskole opplevde overordnet at de kunne leve som vanlig. De opplevde likevel noen begrensninger knyttet til sosiale aktiviteter, tross åpne skoler og et mer åpent samfunn enn i de andre nordiske landene.

Bruk av digitale medier

Vår første hurtigoversikt viste en klar økning i bruk av digitale og sosiale medier – og derigjennom også økt digital kompetanse våren og sommeren 2020 (studier fra Japan). En stor tverrsnittstudie av ungdom i Oslo en måned ut i pandemien viste tilsvarende resultater: over halvparten oppga at de hadde mer digital kontakt med venner enn vanlig og nesten alle brukte mer tid på sosiale medier sammenlignet med før pandemien (129). Gamingen hadde økt blant både gutter og jenter, men mest blant gutter og dermed økte de allerede eksisterende kjønnsforskjellene på dette området. Gaming ble opplevd som primært en positiv aktivitet under nedstengningen våren 2020, viser en kvalitativ studie i den foreliggende hurtigoversikten (også her flest gutter) (32). Gamingen kunne fungere som et middel mot kjedsomhet, som en måte å unndra seg voksne på og som en mulighet til å opprettholde vennskap og skape nye sosiale relasjoner. Samtidig kunne gamingen være tidkrevende og hindre andre aktiviteter, som skolearbeid, eller bidra til at noen trakk seg unna livet utenfor.

Sosialt press

Studier fra den første hurtigoversikten belyste hvordan hjemmeskolen også kunne gi etterlengtede pauser fra det sosiale presset blant jevnaldrende, og at hjemmelivet kunne gi større frihet til å være seg selv. Noen studier pekte i andre retninger: For amerikanske LHBTIQ-ungdommer kunne dette frirommet derimot befinne seg nettopp på skolen og blant venner (160), og en spansk studie viste en økning i andelen av kvinner/unge jenter som fulgte utseendefokuserte Instagram-kontoer (161).

Mobbing

Ungdatastudien i foreliggende hurtigoversikt fant at mobbing gikk svakt ned i 2021 og tilsvarende svakt opp i 2022 (30). Mobbing/utestengning på nett, opplevd fra jevnaldrende eller vold i familien viste ingen endring før, under og etter pandemien.

Tema Læring, skole og barnehage

Beskrivelse av studiene

Antall og begrensninger

Vi inkluderte 15 studier om læring og tilhørende utfall i skole og barnehage (5;24;38;46;55;61;67;70;72;80;83;94;95;98;103;107)(tabell 12). Når det gjelder skole, dvs. grunnskole (1.-10. klasse) og videregående skole, har vårt fokus i denne hurtigoversikten vært på pandemiens eventuelle påvirkninger på elevenes læringsutbytte samt deres opplevelser av hjemmeskolen og den digitale undervisningen. Dersom det er lærere eller andre skoleansatte som er spurt, så har vi inkludert resultater om (deres oppfatning av) elevenes læring og erfaring – men ikke resultater om skolens organisering og lærernes pedagogiske tilnærming.

Flere av studiene som omhandler læring og undervisning, spesielt de kvalitative, hadde eksplisitte teoretiske rammeverk som grunnlag for sine analyser. Disse beskriver vi i liten grad i teksten under; vi legger mer vekt på de konkrete og praksisnære resultatene.

Studiedesign, land og datainnsamling

Vi inkluderte seks flermetodiske (spørreundersøkelse i kombinasjon med kvalitative intervjuer), fem kvalitative studier og fire longitudinelle studier. Kun én studie var fra Norge, mens det var sju fra Danmark, fire fra Sverige, én fra Finland, én fra Island og én studie hadde data fra flere land (Norge, Sverige, Danmark, Finland, Belgia og Storbritannia). Åtte studier hadde siste datainnsamling våren-forsommeren 2020, mens to studier hadde datainnsamling høsten 2020 og fem studier hadde data fra vinter/vår 2021.

Tema og populasjon

Majoriteten av studiene undersøkte (kvalitativt eller med spørreundersøkelser) faglige og sosiale erfaringer med hjemmeskolen/digital undervisning eller med barnehagen under perioder med restriksjoner. Noen få studier undersøkte spesifikt skoletrivsel,

mens kun én studie undersøkte læringsutbytte ved hjelp av standardiserte tester. Studiene hadde data fra barnehager (n=3), grunnskole (n=7) og videregående skole (n=3), og i tillegg var det studier om nyankomne flyktninger eller førstegenerasjons innvandrere i ungdoms- og videregående skole (n=2).

Vurdering av intern validitet

Det er stor variasjon med hensyn til studienes interne validitet, slik vi har vurdert det. De flermetodiske studiene har vi vurdert til å ha lav eller lav til middels intern validitet; dette skyldes mangler ved den kvalitative og/eller den kvantitative delen eller integreringen av de to delene. De longitudinelle studiene har i hovedsak middels til høy intern validitet, men én gis lav pga. mangler/uklarheter ved frafall og forvekslingsfaktorer. De kvalitative studiene varierer fra lav til høy/middels intern validitet, og lavere vurderinger skyldes manglende beskrivelser av setting, datainnsamling, analyse og/eller refleksivitet.

Oppsummering av resultater om temaet Læring, skole og barnehage

Barnehage

- Tre studier av barnehagelivet under pandemien (fra Danmark og Island) viste mange positive erfaringer med restriksjoner (etter gjenåpning) som medførte mindre barnegrupper, mindre støy, økt synlighet av de tilbaketrunkne barna, mer løselig organiserte dager samt ansattes mulighet for større innflytelse på hvilke aktiviteter som skulle igangsettes (5;72;103). Barn med innvandrerbakgrunn så ut til å være mindre til stede i barnehagene i denne perioden (sårbarhetsfaktor). Foreldrene til disse barna var mer nølende med å sende barna tilbake i barnehagen etter restriksjonene ble opphevet.

Grunnskole

- En studie fra Sverige (åpne grunnskoler) undersøkte leseferdigferdigheter blant elever på 1. og 3. trinn målt med objektive tester og fant ingen endring fra før til under pandemien (2017-2021).
- Seks studier fra Danmark, Norge og Finland viste noe varierte resultater for grunnskoleelever, i hovedsak 6. til 9. trinn.
  - Elever rapporterte ulike erfaringer med hjemmeundervisningen. Noen elever trivdes, noen mistrivdes. Én studie viste en mulig polarisering utover i pandemien, mellom én gruppe som trivdes og én gruppe som mistrivdes. En annen studie viste at elevgruppen som helhet likte skolen sin bedre under pandemien, sammenlignet med elevene året før (38;67;70;83)
  - Balansen mellom tydelige rammer og fleksibilitet var viktig for å få den digitale undervisningen til å fungere for elevene. Manglende individualisering og aktiv deltakelse i timene var en utfordring (83)
  - Læringsutbyttet for elevene ble vurdert av de fleste lærere til å være generelt lavere enn vanlig, særlig for de faglig svake elevene.
  - Nedstengningen var faglig og trivselsmessig mest utfordrende for de mer sårbare elevene, som elever fra sosialt utsatte hjem og elever med behov for pedagogisk støtte eller spesialundervisning. Noen elever opplevde

hjemmeundervisningen som positiv, bl.a. enkelte elever med psykiske vansker (38;46)

- I flere studier rapporterer lærerne at det var vanskelig å forutsi hvilke elever som kom til å få utfordringer under skolestengningen, hvilke som var 'de sårbare elevene'. Noen lærere var også bekymret for at elever som ble vurdert til å få kunne gå på skolen pga. ulike funksjonshemminger, kunne oppleve det som belastende og stigmatiserende (38;83)
- En studie viste positive erfaringer etter gjenåpningen med mindre elevgrupper, mer uteskole og større muligheter for individuell oppfølging (95)

Videregående skole

- Tre studier undersøkte situasjonen blant elever i videregående skole i Sverige under pandemien, da disse skolene (i følge studiene) var stengt i tre måneder våren 2020:
  - Elevene fra urban øvre middelklasse investerte mest i skolen og uttrykte derfor relativt mer bekymring for om de ville nå sine akademiske mål. Innvandrerelevne fra arbeiderklassen var, sammenlignet med de andre, mer misfornøyd med manglende støtte og motivasjon fra skolen og savnet lærereren og klarere instruksjoner. I en situasjon med løsere pedagogiske rammer hadde de vansker med å forstå hva de skulle gjøre. Elevene fra rural arbeiderklasse var mer avkoblet fra skolesituasjonen. I motsetning til elevene fra øvre middelklasse som opplevde at skolen invaderte hjemmet, så fortalte arbeiderklasseelevene om sene morgener og feriefølelse, men også kjedsomhet og savn etter venner (80)
  - Det var store variasjoner i hvor mye hjelp elevene opplevde at de fikk av lærerne i den digitale læresituasjonen. Mange elever kjente seg presset, følelsesmessig utmattet, umotiverte og uten mulighet til å påvirke situasjonen. Studieforfatterne viser til hvor sterkt motivasjonen for læring henger sammen med samspeillet med medelever og lærer i klasserommet (61)
  - Det var variasjoner mellom elevene med hensyn til hvordan de opplevde sine nye morgenrutiner, den mer fleksible strukturen på dagen, valgmulighetene for hvor de ville sitte hjemme, samt mindre kontroll fra lærerne. Noen elever syntes det var utfordrende med stor fleksibilitet, mens andre likte den økte uavhengigheten. Når det gjaldt klassekameratene, så syntes alle intervjupersonene at det var vanskelig å lære av hverandre i det digitale klasserommet, f.eks. å sammenligne egen prestasjon med andres, ha dyptgående diskusjoner, oppmuntre hverandre, samt å organisere seg i grupper (98)

Elever med minoritetsbakgrunn

- To studier undersøkte situasjonen for elever med minoritetsbakgrunn i ungdoms- og videregående skole:
  - En dansk studie viste at kommunikasjonsproblemer og det å ikke være fysisk på samme sted, skapte store utfordringer i undervisningen tre uker etter nedstengningen (mars 2020) i 'forberedelsesklasser' for nyankomne innvandrere og flyktninger. Lærerne hadde vansker med å holde kontakten med elevene, pga manglende PC, relevant programvare eller nettilkobling,

- eller språkproblemer. Mye av den sosiale omsorgen falt også bort, som det å bli kjent med andre og fellesskapet på skolen, samt strukturen på hverdagen (94)
- En studie fra flere land fant at pandemirestriksjonene våren 2020 førte til økte post-traumatiske stresssymptomer og en svak nedgang i tilhørighet til skolen for førstegenerasjons innvandrerelever i Danmark, Finland og Storbritannia, mens det ble ikke funnet noen endring i Norge, Sverige og Belgia (107)

Tabell 12: Kort beskrivelse av studiene om læring (n=15)

Studie	Land	Studie-design	Deltakere	Utfall om læring	Tidspunkt for datainnsamling	Intern validitet
Cameron (2022) (38)	Norge	Flermetodisk (to survey'er, kvalitative intervjuer)	Elever med og uten lærevansker (N=80), lærere (N=128)	Læringsutbytte for elever m/uten lærevansker. Kvalitet på digital hjemmeundervisning	Vinter 2020/2021	Lav til middels
Danmarks Evalueringsinstitutt (2021) (46)	Danmark	Flermetodisk (survey, fokusgrupper, intervjuer, registerdata)	Elever i grunnskolen, lærere (og skoleledere) (N= 1790 i survey, 97 i intervjuer)	Læringsutbytte Erfaring med digital hjemmeundervisning Elever med særlige behov	Høst 2020	Lav
Hallin (2022) (55)	Sverige	Longitudinell (tverrsnittserie) + registerdata	N=97 073 Elever på 1.til 3. trinn	Læringsutbytte (leseferdigheter)	Før pandemien Vår/sommer 2021	Middels til høy
Jensen (2021) (67)	Danmark	Longitudinell (tverrsnittserie)	N=123 932 Elever 6.-9. trinn	Trivsel i skolen, ensomhet	Før pandemien Vår 2020	Middels til høy
Koch (2022) (72)	Danmark	Flermetodisk (observasjon, intervjuer, survey)	N=232 Barn 6 mnd-6 år, ansatte i barnehage	Erfaringer med barnehageliv ved gjenåpningen	Vår/sommer 2020 Vår 2021	Lav
Lidegran (2021) (80)	Sverige	Kvalitativ (survey m/ åpne spørsmål)	N=3726 (kvalitative svar=1500) Videregående skoleelever	Erfaring med digital hjemmeundervisning, ulike sosioøkonomiske grupper	Vår/sommer 2020	Middels til lav
Loeb (2022) (61)	Sverige	Kvalitativ (survey m/ åpne spørsmål el. tekster)	N=87 Elever i 3. klasse på videregående skoleelever	Erfaring med digital hjemmeundervisning	Vår/sommer 2020	Lav
Lundtofte (2021) (83)	Danmark	Kvalitativ (intervjuer)	N=22 Elever i 5. og 9. klasse, foreldre, lærere, skoleledere m.fl.	Erfaring med digital hjemmeundervisning	Vår 2021	Lav til middels
Petersen (2021) (5)	Danmark	Flermetodisk (spørreskjema, intervjuer)	N=kvant: 50, kval: 18 Ansatte og styrelere i barnehager	Erfaringer med barnehageliv under ulike faser av pandemien	Vår/sommer 2020 Høst 2020 Vinter 2021	Lav
Primdahl (2021) (94)	Danmark	Kvalitativ (intervjuer)	N=8 lærere for nye innvandrere og flyktninger i ungdomsskole/videregående	Erfaring med digital hjemmeundervisning Andre utfall knyttet til skole/læring	Vår/sommer 2020	Middels

Qvortrup (2022) (95)	Danmark	Flermetodisk (survey, intervjuer)	N=1222 elever 9-15 år (survey) + 18 lærere/ skoleledere (intervjuer)	Gjenåpning av skolen Lærestراتيجier	Vår/sommer 2020	Lav til middels
Ringer (2022) (98)	Sverige	Kvalitativ (intervjuer)	N=13 Elever i vg skole	Erfaring med digital hjemmeundervisning	Vår/sommer 2020	Høy til middels
Salmela-Aro (2021) (70)	Finland	Longitudinell (samme kohort)	N=2755 Elever 5.-8. trinn	Skoletrivsel (engasjement, utbrenthet)	Før pandemien Høst 2020	Middels
Si-gurdardottir (2022) (103)	Island	Flermetodisk (kvalitative intervjuer, survey)	N=194 (16+187) Barnehagelærere og styrere	Erfaringer med barnehageliv	Vår/sommer 2020	Middels til lav
Szelei (2022) (107)	Norge, Sverige, Danmark, Finland, Belgia, Storbritannia	Longitudinell (samme kohort)	N=751 Elever 11-18 år, Førstegen. innvandrelever i ungdoms/ videregående sk.	Opplevelse av tilhørighet til skolen	Før pandemien Vår/sommer 2020	Lav

Resultater fra alle tre hurtigoversiktene om temaet Læring, skole og barnehage

Studier, design og intern validitet

I de tre hurtigoversiktene har vi inkludert totalt 39 studier om læring, utvikling og trivsel i skole og barnehage. I første hurtigoversikt inkluderte vi 13 studier hvorav seks nordiske, i andre hurtigoversikt 11 studier hvorav 8 nordiske, og i denne oversikten inkluderte vi 15 nordiske studier. De ti ikke-nordiske studiene i de to første oversiktene var fra Italia (n=4) samt Canada, Frankrike, Nederland, Polen, Spania og USA (én fra hvert land).

Studiene i første hurtigoversikt samlet inn data i perioden mars til august 2020, i andre hurtigoversikt i perioden mars 2020 til januar 2021, og i tredje og foreliggende hurtigoversikt hadde studiene utført datainnsamling i perioden mars 2020 til mai 2021.

I første hurtigoversikt var ti av 13 studier tverrsnittstudier; i andre og tredje hurtigoversikt var det en omtrentlig tredeling mellom longitudinelle, kvalitative og flermetodiske studier. Første hurtigoversikt omfattet ingen vurdering av intern validitet. I andre hurtigoversikt hadde majoriteten av studiene middels til høy intern validitet, mens i foreliggende hurtigoversikt hadde cirka halvparten lav intern validitet.

Nedenfor presenteres en oppsummering av de 39 identifiserte studiene, kategorisert som barnehage- eller skolestudier. Resultatene fra skolestudiene er presentert tematisk, men med tydeliggjøring av skolenivå/aldersgruppe.

Barnehagestudier

Vi identifiserte totalt seks studier fra barnehager (én i første, to i andre og tre i tredje hurtigoversikt), fra Norge, Danmark og Island. I Norge og Danmark var barnehagene i hovedsak stengt to til fem uker, mens på Island var barnehagene i prinsippet åpne gjennom hele pandemien. I alle barnehager var det likevel relativt omfattende restriksjoner

gjennom store deler av pandemien. Dataene er primært hentet fra kvalitative intervjuer, men også noen spørreundersøkelser. Studiene skiller i liten grad mellom ulike aldersgrupper.

Mange barnehageansatte og styrere opplevde at barna var fornøyde med å komme tilbake i barnehagen etter nedstengning; noen fremhevet også at barna så ut til å ha trivdes hjemme. Fra tiden etter gjenåpning med restriksjoner er det mange positive, men også noen negative erfaringer. Studiene kan også tyde på at det var lokale forskjeller i måten regler og tilpasning ble håndtert på, og hvordan ansatte opplevde situasjonen.

Mange barnehageansatte og styrere uttrykte at restriksjonene medførte mindre barnegrupper, mindre støy og at de (vanligvis) mer tilbaketruckne barna ble mer sett. Dette ble opplevd som svært positivt. Ansatte erfarte at dagene var mer løselig organiserte, som ga økt mulighet for den enkeltes innflytelse på hvilke aktiviteter som skulle igangsettes. De ansatte var tettere på barna og kunne i større grad ta utgangspunkt i deres lek og behov. Nye strukturer ga ansatte refleksjoner rundt praksis og hva som gir god pedagogisk kvalitet.

Samtidig viste intervjuer, særlig fra senere i pandemien, at det for barnehagelærerne hadde vært en slitsom periode, med stadig nye krav og forventninger gjennom ulike faser. Den økte voksentettheten per barn gav også mindre tid til møter og planlegging samt færre muligheter for faglig og sosialt samvær.

Situasjonen kunne også gjøre det vanskeligere å følge opp barn med spesielle behov. Noen familier som barnehagen antok hadde behov for plass under nedstengningen, takket nei, på grunn av frykt for stigmatisering eller for smitte. I tillegg kunne barn som hadde behov for utredning og vurdering miste tilbud om dette. Flere studier viste at barn med innvandrerbakgrunn så ut til å være mindre til stede i barnehagene i denne perioden, de kom senere tilbake etter gjenåpning og noen erfarte at språkutvikling var blitt forsinket.

Skolestudier

Samlet sett inkluderte de tre hurtigoversiktene 33 skolestudier, fra barneskole, ungdomsskole og videregående skole. Det er en overvekt av studier som inkluderer de øverste klassetrinnene, hvilket også var de som var mest utsatt for stengning og digital undervisning. Studiene undersøkte trivsel på hjemmeskole, erfaringer med digital undervisning, læringsutbytte samt betydning av sosioøkonomisk bakgrunn eller andre karakteristika ved elevene.

Hjemmeskole

De første studiene som ble publisert med data fra våren 2020 (i all hovedsak tverrsnittstudier), viste store variasjoner i hvordan skoleelever opplevde å ha hjemmeskole. Variasjonene omfattet hvordan skolesituasjonen hjemme var tilrettelagt (arbeidsplass, ro, pc, nettverk), hvor motiverte og konsentrerte elevene var, hvor stort behov de hadde for hjelp av foreldrene og hvor mye de savnet lærere og medelever.

I andre hurtigoversikt inkluderte vi studier som også omfattet data fra høsten 2020 og vinteren 2021. Disse studiene undersøkte nærmere hva de mange forskjellige erfaringene med hjemmeskole kunne henge sammen med. En stor norsk studie fra videregående skoler fant at nedstengingen påvirket elevenes trivsel, motivasjon og læring i varierende grad (162). Mange oppgaver, mye teori og lite samarbeid bidro til at mange elever slet med motivasjonen under nedstengingen. Omtrent halvparten av elevene svarte at de trivdes like mye, og omtrent halvparten var like motivert under nedstengingen som før. Forskjeller mellom elevene hang i liten grad sammen med typen utdanningsprogram, klassetrinn eller kjønn, men i noe grad sammen med variasjon i undervisningen og i stor grad sammen med elevenes mulighet til å sitte i fred hjemme med skolearbeidet. En av tre elever svarte at de trivdes med hjemmeskole. Disse elevene så ut til å være en sammensatt gruppe. Flere lærere mente at elever med psykiske utfordringer, f.eks. sosial angst eller lettere skolevegring – eller de som synes det var utfordrende og skummelt å være aktivt deltakende i en klasseromssituasjon - hadde fått vist seg fram på en positiv måte under nedstengingen.

En annen norsk studie undersøkte hvordan ungdomsskoleelever opplevde hjemmeskolen sammenlignet med vanlig skole (163). Alle elevgrupper rapporterte om lavere trivsel i hjemmeskolen sammenlignet med den vanlige skolen før pandemien. I vanlig skole hadde elever med lavt karakternivå lavere mestringstro sammenlignet med elever med høyt karakternivå, og denne forskjellen i mestringstro økte i hjemmeskolen. Elevene rapporterte om færre tilbakemeldinger fra læreren i hjemmeskolen enn i vanlig skole, og mer skriftlige enn muntlige tilbakemeldinger i hjemmeskolen. Elever med høyt karakternivå rapporterte om størst endring mht. tilbakemeldinger.

I tredje og foreliggende hurtigoversikt inkluderte vi studier som ytterligere beskrev forskjeller mellom elevene. Én studie viste en mulig polarisering ettersom pandemien skred frem, mellom en gruppe som trivdes og en gruppe som mistrivdes (6-8 trinn) (70). En annen studie viste at elevgruppen som helhet likte skolen sin bedre under pandemien, sammenlignet med elevene året før (6-9 trinn) (67). I flere studier kom det frem at noen elever opplevde hjemmeundervisningen som positiv våren 2020, bl.a. enkelte elever med psykiske vansker.

Videre i denne hurtigoversikten var det studier fra videregående skoler i Sverige som undersøkte erfaringer med hjemmeskolen. Elevene opplevde de nye rutinene, fleksibiliteten, valgmulighetene og uavhengigheten svært ulikt; noen likte det, andre fant det utfordrende. Alle savnet imidlertid det faglige samværet med klassekameratene (98).

Digital undervisning

De første studiene fra våren 2020 viste også store variasjoner i elevenes erfaringer med digital undervisning. Denne variasjonen handlet om hvor fornøyd de var med lærernes undervisning på nettet, hvorvidt og hvordan de fikk tilbakemeldinger fra lærerne, om de fikk mer eller mindre lekser sammenlignet med tiden før pandemien, og hvor mye kontakt de hadde med lærere og medelever i 'skoletiden'.

I andre hurtigoversikt undersøkte de inkluderte studiene den digitale undervisningen litt mer i detalj: Den norske studien fra videregående skole viste at for elever i yrkesfaglige utdanningsprogram førte nedstengingen til at det ble vanskelig å få relevante oppgaver i praktiske fag (162). Det var derfor ønskelig at disse elevene fikk komme først tilbake da skolene åpnet igjen, både av hensyn til motivasjon og læring og for å kunne gi vurdering i programfagene. Det var likevel forskjeller mellom elever fra ulike yrkesfaglige utdanningsprogram, med lavest læringsutbytte for elevene i elektrofag og høyest blant elever i helse- og oppvekstfag. Mange elever kom ikke ut i bedrift i yrkesfaglig fordypning våren 2020, men når det gjaldt å komme ut i lære høsten 2020 var det likevel ikke stor nedgang sammenlignet med året før.

Det var stor variasjon i hvordan barneskoler tok i bruk de digitale mulighetene, både før og under pandemien. Noen skoler måtte låne ut utstyr som nettbrett/PC til elevene som de kunne ha hjemme der det ikke fantes slikt utstyr (164). Kommunikasjon med skolen varierte sterkt: enkelte snakket knapt med lærer og medelever, mens andre hadde daglig kontakt. Både barn og foreldre ønsket hyppig kontakt med læreren. Foreldrene opplevde også at samarbeid (og sosial omgang) med andre elever på nett kunne vært langt hyppigere brukt. Noen foreldre hjalp barna med skolearbeidet flere timer per dag, mens andre lot barna jobbe alene/selvstendig. Flere foreldre fortalte om barnas klare utvikling av digital kompetanse. For de yngste barna opplevde foreldre at skoleoppgavene ikke var tilpasset dem.

I tredje hurtigoversikt inngikk en dansk studie fra våren 2021, der elever fra 5.-9. klasse så tilbake på den digitale undervisningen (83). Studien viste at balansen mellom tydelige rammer og fleksibilitet var viktig for å få den digitale undervisningen til å fungere for elevene. Manglende individualisering og aktiv deltakelse i timene var en utfordring. En svensk studie fra videregående skole fant at det var store variasjoner i hvor mye hjelp elevene opplevde at de fikk av lærerne i den digitale læresituasjonen (61). Mange elever kjente seg presset, følelsesmessig utmattet, umotiverte og uten mulighet til å påvirke situasjonen. Forfatterne viser til hvor sterkt motivasjonen for læring henger sammen med samspillet med medelever og lærer i klasserommet.

Læringsutbytte

Det var få av de første studiene fra våren 2020 som undersøkte læringsutbytte eller læringstap eksplisitt, men en dansk studie viste at én av tre elever i ungdomsskole/videregående bekymret seg for om de hadde lært nok under stengingen til å gjøre det bra på skolen neste år (147). En italiensk studie fant også at mange elever i samme aldersgruppe var bekymret for negativ innvirkning på skolegangen (165). Spesielt bekymret var de som gikk i avgangsklasser, og jenter var mer bekymret enn gutter.

Objektivt læringsutbytte. I andre hurtigoversikt identifiserte vi to longitudinelle studier av læringsutbytte. Dette var studier med objektive målinger av spesifikke ferdigheter i ett eller flere fag. En nederlandsk studie sammenlignet testene i matematikk, rettskri-ving og lesing på 4.-7. trinn i fra 2017 til 2020 og fant et læringstap som tilsvarte et femtedels skoleår, det vil si like lenge som skolene var stengt i Nederland (ca. åtte uker) (166). Læringstapet var altså tilsvarende perioden med hjemmeskole.

En norsk studie undersøkte skriveferdigheter på 1. trinn og sammenlignet våren 2020 med våren 2019 (167). Resultatene viste at førsteklassingene i 2020 hadde dårligere resultater på alle de tre utfallsmålene: skrivekvalitet, håndskrift og holdning til skriving, sammenlignet med førsteklassingene som ble testet før pandemien.

I denne tredje hurtigoversikten inkluderte vi også en studie som undersøkte objektivt læringsutbytte: Dette var en studie fra Sverige, der grunnskolene holdt åpent gjennom hele pandemien (55). Her ble leseferdigferdigheter blant elever på 1. og 3. trinn målt med objektive tester. Studien fant ingen endringer årene 2017-2021.

Subjektivt læringsutbytte. Flere studier undersøkte hva lærere eller elever subjektivt mente om læringsutbyttet. Studien av flere skolenivåer, spesielt 5. til 10. trinn, viste at både elever og foreldre rapporterte om at opplevd læringsutbytte gikk ned i perioden med hjemmeskole sammenlignet med en ordinær skolesituasjon (168). Det var ingen store forskjeller mellom klassetrinn eller mellom kjønn. Studien av norske videregående skoler viste at over seksti prosent av elevene mente de lærte mindre enn før (162). Andre studier viste også at læringsutbyttet for elevene ble vurdert av de fleste lærere til å være generelt lavere enn vanlig, særlig for de faglig svake elevene.

Vi identifiserte ingen studier som undersøkte om et eventuelt læringstap ble innhentet senere i eller etter pandemien, eller om læringstapet vedvarte eller økte.

Gjenåpning av skolene

Første hurtigoversikt hadde ingen særlige resultater om gjenåpning. I andre hurtigoversikt inkluderte vi en kanadisk studie som målte motivasjon blant elever i ungdomsskolen før pandemien (januar 2020) og etter gjenåpning av skolen (november 2020) (169)). Resultatene viste at de fleste motivasjonsaspekter var uendret. Kun 'interessen for å lære' hadde økt, men kun blant ekstroverte elever. For mer introverte elever var det ingen endring.

I tredje hurtigoversikt inkluderte vi en studie fra Danmark med data fra gjenåpningen av grunnskolene sommeren 2020 (95): Studien viste positive erfaringer etter gjenåpningen med mindre elevgrupper, mer uteskole, mer plass for guttene og større muligheter for individuell oppfølging.

Sosioøkonomiske forskjeller

Noen av studiene fra våren 2020 undersøkte og fant sosioøkonomiske forskjeller mellom elevene knyttet til ulike utfall. Sosioøkonomiske forskjeller ble grundigere dokumentert i andre og tredje hurtigoversikt. En studie fant en klar sammenheng mellom tid brukt av foreldre til å følge opp skolearbeidet i en ordinær skolesituasjon og under hjemmeskolen (5.-10. trinn) (168). I den nederlandske studien var læringstapet for barn fra familier der foreldrene hadde lav utdanning, opptil 60 prosent større enn for den totale gruppen elever (166). Studien fant ingen forskjeller mht. kjønn, skoletrinn, fag eller tidlige prestasjoner.

En dansk studie av digitale lesevaner på 4.-5. trinn mars 2020 viste økt leseaktivitet sammenlignet med februar samme år (170). Både før og etter skolestengningen var det

forskjeller i leseferdighet mellom elever; elever med svakere sosioøkonomisk bakgrunn leste mindre. I den første perioden etter pandemiutbruddet (frem til påske), da skolene var stengt og elevene kun fikk nettbasert undervisning, økte forskjellene i leseferdighet mellom elever med foreldre med høyere utdanning og elever med foreldre uten høyere utdanning, mens den holdt seg stabil i neste periode.

I den tredje hurtigoversikten rapporterte en studie fra svensk videregående skole noen sammenhenger mellom klassebakgrunn (på gruppenivå) og erfaringer med hjemmeskolen (80). Øvre middelklasse-elever var mest bekymret for om de ville nå sine akademiske mål. Innvandrerelevne fra arbeiderklassen savnet læreren, klarere instruksjoner og motivasjonen i skolehverdagen. Elevene fra rural arbeiderklasse var mer avkoblet fra skolesituasjonen, men opplevde kjedsomhet og savnet venner.

Førstegenerasjons innvandrere

Første hurtigoversikt hadde ingen studier spesifikt av innvandrere. Andre og tredje hurtigoversikt inkluderte studier som hadde eksplisitt undersøkt hvordan nyankomne eller førstegenerasjons innvandrere hadde det under skolestengningen. Overgang til hjemmeskole innebar at elevene fikk mer enn vanlig skriftlig materiale som de skulle sette seg inn i for å være i stand til å gjøre skolearbeidet. Økt arbeidsmengde og mindre støtte fra læreren ble utfordrende for barn som ikke kunne språket godt. Elever understreket betydningen av direkte øyekontakt med læreren og mulighet til ekstra støtte som falt bort i hjemmeskolen. Det var heller ikke lett for foreldrene å hjelpe til på et annet språk. De fleste elevene syntes de fikk for lite oppfølging, mens noen satte pris på å kunne bruke tid til å finne ut av ting uten å måtte rekke opp hånda i klasserommet. Alle fortalte om positive aspekter ved å være mer hjemme, som nærhet til familien, men mange savnet venner og det sosiale livet på skolen.

For lærerne kunne det være vanskelig å holde kontakten med sine elever som var nyankomne innvandrere/ flyktninger, på grunn av manglende PC, relevant programvare eller nettilkobling, eller språkproblemer. Mye av den sosiale omsorgen falt også bort, som det å bli kjent med andre og fellesskapet på skolen, samt det å ha struktur i hverdagen.

Sårbare elever

De første studiene fra våren 2020 fokuserte i relativt liten grad på 'sårbare elever', det vil si elever man mente kunne være ekstra utsatt for negative konsekvenser av pandemien. I én norsk studie med data fra april 2020 rapporterte lærerne at de gjorde mye for å passe på de sårbare barna (171). Elever som rapporterte om for lite oppfølging hjemme eller som kom fra flerspråklige hjem hadde blitt kontaktet hver dag. Både foreldre og lærere rapporterte at mange sårbare elever gjorde det bedre hjemme enn i klasserommet med distraksjonene der. En fransk studie viste at flertallet av barn og unge med lærevansker hadde omfattende behov for hjelp fra foreldrene, når de ikke hadde tilgang på ressursene på skolen (172).

I andre hurtigoversikt fremhevet flere studier at det kunne være vanskelig å identifisere de sårbare elevene. En studie fra videregående skole med data fra hele 2020 viste

flere forskjeller mellom skolene når det gjaldt oppfølging av elever under skolestengningen (162). Én skole klarte tidlig å få på plass en struktur for hvordan elever som uteble fra undervisning skulle kontaktes og følges opp, mens på en annen skole var det opp til hver enkelt lærer hvordan de løste det med å ta vare på disse elevene. De skolesterke elevene med godt grep om teoretiske fag klarte seg bedre faglig enn andre elever, ifølge lærerne. En annen studie fant at nedstengningen var faglig og trivselsmessig mest utfordrende blant elever fra sosialt utsatte hjem og elever med behov for pedagogisk støtte eller spesialundervisning (46).

Tredje hurtigoversikt omfattet flere studier der lærerne rapporterte at det var vanskelig å forutsi hvilke elever som kom til å få vanskeligheter under skolestengningen, hvilke som var 'de sårbare elevene'. Noen lærere var også bekymret for at elever som ble vurdert til å få kunne gå på den vanlige skolen pga. ulike funksjonshemminger, kunne oppleve det som belastende og stigmatiserende (38).

Diskusjon

Våre tre systematiske hurtigoversikter inkluderte hele 265 publikasjoner⁶ fra 25 land om barn og unges liv og psykiske helse under pandemien (år 2020-2022). Studiene gir et overblikk over forskningsfeltet for temaene vold og overgrep, familieforhold, psykisk helse, bruk av hjelpetjenester og helsetjenester, sosial helse og relasjoner, og læring, skole og barnehage. Samlet sett ser vi fra 2020 til 2022 en styrking i dokumentasjonsgrunnlaget for alle temaene. Videre bekrefter de 89 nye studiene i denne tredje hurtigoversikten langt på vei resultatene fra de to foregående hurtigoversiktene, samtidig som det fremkommer flere nyanser og mulige sammenhenger.

Med 11 og 20 nordiske studier inkludert i første og andre hurtigoversikt, og 54 nye i denne hurtigoversikten, har vi nå bedre grunnlag for å si hvordan pandemien påvirket barn og unges liv i Norden, i hvert fall i første året av pandemien. Ett unntak er temaet vold og overgrep. I de tre hurtigoversiktene var det totalt kun fem studier fra Norden om vold og overgrep. Derfor var det viktig å støtte seg på ikke-nordiske studier når det gjelder dette temaet.

Denne siste oppdateringen styrker dokumentasjonsgrunnlaget for alle de tematiske områdene vi berører. I de tre hurtigoversiktene inkluderer vi 156 longitudinelle studier, hvilket betyr at flere belyser *endringer* i barn og unges liv og psykiske helse fra før til under pandemien og mange har også lengre oppfølgingstid enn kun den første tiden i 2020. Det er tilkommet studier med større utvalg på de fleste tematiske områdene, også mange med høyere metodisk kvalitet (intern validitet). Likevel er det stor variasjon med tanke på studienes interne validitet i de to oppdateringene, og vi vurderte heller ikke intern validitet for studiene inkludert i den første hurtigoversikten.

På tvers av temaene så det ut til at barn, unge og familier som hadde det utfordrende fra tidligere fikk det verre under pandemien. Funnene indikerte at den sosiale distanseringen bød på færre muligheter til å kommunisere om vold og overgrep, økte stress på familier, medførte generelt lavere trivsel for ungdommer, medførte flere symptomer på angst og depresjon blant jenter spesielt, og førte med seg mulig læringstap blant elever på ulike skolenivåer. Studiene viste imidlertid ikke udelt negative konsekvenser. For

---

⁶ Dette inkluderer også studier av «kosthold, søvn og fysisk aktivitet» som vi oppsummerte i den første hurtigoversikten, men som vi ikke omtaler i foreliggende hurtigoversikt.

eksempel, noen barn og unge fant mer ro under pandemien, omstrukturering i barnehager ga både positive og negative erfaringer, og færre ungdommer oppga å bruke rusmidler sammenliknet med før pandemien.

Tross mange studier, er det for lite datagrunnlag til å konkludere om likheter og ulikheter mellom land, fordi studiene fordeler seg på mange ulike utfall målt med til dels ulike metoder, ulike aldersgrupper, ulike tiltaksnivåer rettet mot barn og unge og ulike tidspunkt for innsamling av data under pandemien.

I avsnittene under løfter vi frem hovedfunn for hvert tema og hvilke sårbarhetsfaktorer for barnas liv og psykiske helse vi har identifisert. Vi vurderer i tillegg resultatene opp mot andre relevante systematiske oversikter, peker på hurtigoversiktens sterke og svake sider, og presenterer kunnskapshull.

Hovedfunn

Under oppsummerer vi kort resultater og funn fra alle tre hurtigoversiktene samlet, om konsekvenser av covid-19 for barn og unge, for hvert av de tematiske områdene.

Vold og overgrep

- Vi inkluderte til sammen 63 studier om vold og overgrep i de tre hurtigoversiktene.
- Vi fant tendenser til at partnere og barn i familier som tidligere har opplevd vold også var mer utsatt for vold under pandemien.
- Resultatene tyder på at vold utøvd under pandemien hadde høyere alvorlighetsgrad enn før pandemien.
- I ikke-nordiske studier målte flertallet av studiene forekomst av vold (i form av besøk på akuttmottak eller meldinger til politi/barnevern eller lignende tjenester): det var tendenser til en økning i omfanget av vold under pandemien (både familievold og vold mot barn og unge), og økning i rapporteringer om familievold.
- I nordiske studier var det en nedgang i rapportering om vold mot barn og unge under nedstengingen, som økte til samme nivå som tidligere, etter at pandemirestriksjonene ble opphevet. For partnervold var det en økning i rapporteringen under pandemien.
- Nedstengingen under pandemien ga færre muligheter til å oppdage vold i familier. Resultatene tyder på at færre voldsutsatte enn normalt oppsøkte bistand, og færre tilfeller av vold eller overgrep mot barn og unge ble fanget opp i skole-, helse- og sosialtjenestene.
- Resultatene tyder på at det var en underrapportering av vold og overgrep under pandemien.

Familieforhold

- Vi inkluderte til sammen 34 studier om familieforhold i de tre hurtigoversiktene.
- Funnene tyder på at det er en sammenheng mellom foreldres evne til stresshåndtering og følelsesregulering, og reaksjoner hos barna.

- Familier som rapporterte om flere utfordringer under pandemien var særlig foreldre som opplevde høyere stress som følge av f.eks. økonomisk usikkerhet og dårligere evne til å håndtere stress.
- Lavere sosioøkonomisk status var ofte knyttet til større økonomisk usikkerhet, flere bekymringer og mer psykisk stress hos foreldre. Dette påvirket barna negativt.
- Familier med høyere sosioøkonomisk status, sammenlignet med familier med lavere sosioøkonomisk status, opplevde oftere flere positive livshendelser, rapporterte om mindre stress og vurderte økt tid i hjemmet som familie mer positivt under nedstengingen.
- I første og andre hurtigoversikt er overførbarheten av funnene i mange studier til en norsk kontekst noe usikker. Særlig gjelder dette mange av studiene utført i USA.

Psykisk helse

- Vi inkluderte til sammen 86 studier om psykisk helse i en generell barne- og ungdomsbefolkning i de tre hurtigoversiktene.
- For barneskolebarn og tenåringer viste resultatene i hovedsak små eller ingen endringer i følelsesregulering og atferdsendringer fra før til under pandemien – også resultatene fra studiene som samlet inn data omtrent ett år inn i pandemien.
- De 14 studiene som undersøkte symptomer på angst, hadde sprikende resultater, fra ingen endring i symptomer til indikasjon på betydelig økning i angstsymptomer.
- De aller fleste tverrsnittserier og prospektive kohortstudier, med spenn fra høy til lav intern validitet, viste at symptomer på depresjon økte blant ungdommer sammenliknet med før pandemien. Noen beskrev beskjeden økning, andre fant at økningen i symptomer gikk utover den forventede økningen basert på tidligere data, og at økningen derfor kunne ha sammenheng med pandemien.
- Resultatene fra 16 studier indikerte, med få unntak, en reduksjon i livskvalitet og trivsel under pandemien, sammenliknet med før pandemien.
- Resultatene fra åtte studier indikerte blant annet en reduksjon i rusrelaterte innleggelse av finske og italienske barn og unge under nedstengningen, etterfulgt av en økning ved gjenåpning.
- Selvrapporterte data indikerte redusert alkohol- og cannabisbruk blant barn og unge. Det ble trukket frem at redusert sosial kontakt antakelig var den viktigste årsaken til dette.
- Ikke-nordiske registerstudier i den første og i den andre hurtigoversikten fant at forekomsten av selvmord og selvmordsforsøk blant barn og unge som ble innlagt i helsetjenesten sprikte, fra økning til reduksjon. To studier, én i denne og én i den forrige hurtigoversikten, rapporterte om en økning i selvskading.
- Samlet sett i de tre hurtigoversiktene, indikerte studier at barn og ungdom i familier med lav sosioøkonomisk status hadde mer negative psykiske helseutfall enn den generelle barne- og ungdomspopulasjonen under pandemien. Noen av studiene tok høyde for tidstrender, og tolket funnene som effekter av pandemien.
- Tjuefem studier i de tre hurtigoversiktene gjorde stratifiserte analyser for kjønn, og majoriteten fant kjønnsforskjeller. Symptomer på depresjon var det hyppigst undersøkte utfallet med tanke på kjønnsforskjeller. De fleste studiene som

undersøkte psykisk helse fant at jenter rapporterte flere symptomer på angst og depresjon og skåret dårligere på trivsel enn gutter under pandemien.

- I den andre hurtigoversikten indikerte studier noe økende atferdsproblemer fra før til under pandemien for gutter, mens det var en svak nedgang for jenter.
- I den tredje hurtigoversikten, i de studiene som undersøkte hvorvidt eventuelle kjønnsforskjeller endret seg fra før til under pandemien, fant noen ingen endring i kjønnsforskjeller (f.eks. (41;90)) mens andre fant en disproporsjonal økning blant jenter sammenlignet med tidligere trender (54;108;112). Disse funnene stammer fra tverrsnittserier med høy (108;112), middels (90) og lav (54) intern validitet, samt en prospektiv kohortstudie med lav intern validitet (41).
- Overordnet var det vanskelig å se noen tydelige tidstrender, da de inkluderte studiene er heterogene, blant annet når det gjelder analysevalg. Men det ser ut til at studiene som har samlet inn data senere i pandemien (i 2021) rapporterer en mer negativ endring i symptomer på depresjon sammenliknet med studiene som har samlet inn data tidligere i pandemien. Videre observerte vi blandede resultater for trivsel i studiene som samlet inn data i 2020, mens det for studiene som samlet inn data senere i pandemien overordnet viste en nedgang i trivsel.

Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester

- Vi inkluderte til sammen 15 studier om bruk av hjelpetjenester og helsetjenester i de tre hurtigoversiktene.
- Våren 2020 gikk antallet innleggelses og polikliniske konsultasjoner i psykisk helsevern ned. Mot slutten av pandemien viste studier en mulig økning i innleggelses og polikliniske konsultasjoner.
- En del konsultasjoner (behandlingstimer) ble omgjort til digitale møter.
- Flere studier viste en økning i antallet barn og unge som mottok helsehjelp for selvskadning og alvorligere spiseforstyrrelser i begynnelsen av pandemien, sammenlignet med før pandemien. Flere studier viste også en økning i antallet barn og unge som ble diagnostisert eller mottok helsehjelp for spiseforstyrrelser under pandemien.
- Én svensk studie viste nedgang i bruk av psykisk helsetjenester for elever med stengte skoler og ingen endring for elever med åpne skoler.

Sosial helse og relasjoner

- Vi inkluderte til sammen 25 studier om sosial helse og relasjoner i de tre hurtigoversiktene.
- Mange studier viste at de unge opplevde et stort savn etter venner i begynnelsen av pandemien, selv om digital kontakt og sosiale medier avhjalp til en viss grad.
- Det ble rapportert en økning i gaming, særlig for gutter.
- Noen resultater indikerte at nedstengning kunne gi fritak for sosialt press.
- For noen unge var skolen fristedet deres, f.eks for noen skeive ungdommer.
- En studie viste en økning i ytrefokus på sosiale medier.
- Noen studier fant økt ensomhet blant barn og unge, men ikke alle.

Læring, skole og barnehage

- Vi inkluderte til sammen 39 studier om læring, skole og barnehage i de tre hurtigoversiktene.
- Studiene fra barnehager viste mange positive erfaringer etter omstrukturering på grunn av pandemirestriksjoner, men også noen negative erfaringer.
- Mange studier viste svært varierte erfaringer med hjemmeskole og digital undervisning.
- Studiene viste et trolig svekket læringsutbytte på gruppenivå, målt både objektivt og subjektivt.
- Studiene viste økte forskjeller og negative konsekvenser med hensyn til læring og trivsel – på bakgrunn av sosioøkonomisk status, lærevansker/faglig lavt nivå, funksjonsnedsettelse, innvandrerbakgrunn.
- Ikke alle 'sårbare barn og unge' ble sett og hjulpet, spesielt i begynnelsen av pandemien.
- Flere studier fant at noen elever hadde ekstra positive erfaringer (mindre sosialt stress, økt ro).

Sårbarhetsfaktorer

I likhet med forrige hurtigoversikt har vi i de inkluderte studiene identifisert en rekke faktorer som ser ut til å ha betydning for hvordan pandemien og nedstengingen har påvirket barn og unge. På noen områder er betydningene for barn og unge eller familien svært ulike, og selv om en gjennomsnittlig skåre kanskje viser en svak endring, så kan endringen være stor for noen og liten for andre. Bildet er med andre ord komplekst og det er viktig å identifisere hvilke faktorer som ser ut til å ha betydning for ulike konsekvenser og opplevelser. Vi har derfor valgt å se nærmere på *sårbarhetsfaktorer*. Det er faktorer som ser ut til å enten påvirke eller kjennetegne barn og unge som opplevde pandemien særlig negativt. Noen studier viste at disse faktorene økte risikoen for at barnet/ungdommen opplevde å få det dårligere, og andre studier fant en sammenheng mellom disse faktorene og mer negative utfall, på ett eller flere tematiske områder under pandemien.

Vi har som i forrige hurtigoversikt tatt utgangspunkt i Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell (173) for å illustrere hvordan disse faktorene befinner seg i ulike kontekster rundt det enkelte barn/ungdom (figur 4). I vår tilpasning av Bronfenbrenners modell er covid-19-pandemien konteksten som har ført til iverksetting av ulike samfunnstiltak (ytterste nivå/sirkel). Her inkluderes f.eks. pålegg om sosial distansering, men også arbeidsledighet som en konsekvens av nedstenging av deler av samfunnet. Disse samfunnstiltakene påvirket mange offentlige tjenester som er relevante i barn og unges liv, som skole, barnehage, pedagogisk-psykologisk tjeneste, skolehelsetjeneste, barnevern, familievern m.fl. (neste nivå/sirkel). Hvordan disse tjenestene og institusjonene håndterer smitteverntiltakene påvirker i neste omgang det sosiale nettverket rundt barnet, familien og barnet selv (de tre innerste nivåene/sirklene). Dette betyr ikke at vi anser barnet/ungdommen (eller familien) som ikke å påvirke sine omgivelser

(i Bronfenbrenners modell er samspillet mellom de ulike nivået eller kontekstene sentralt), men i vår modell legger vi vekt på faktorer ved og utenfor barnet som bidrar til negative konsekvenser av pandemien. I vår modell forsøker vi å illustrere hvordan de ulike faktorene identifisert i de inkluderte studiene har betydning på ulike temaområder.

Det er ulik grad av forskningsstøtte bak de ulike faktorene vi presenterer i modellen. Dette gjelder med tanke på antall studier (noen faktorer er undersøkt i flere studier, mens andre er kun undersøkt i én), studienes interne validitet (vi har inkludert faktorer også fra studier med lav intern validitet) og styrken på sammenhengene (hvor sterk påvirkning den enkelte faktor har på resultatene). En del av faktorene er identifisert i flermetodiske eller kvalitative studier. Hvorvidt en faktor er identifisert som en sårbarhetsfaktor avhenger også av at denne variabelen faktisk er undersøkt i studiene. Noen faktorer går igjen på flere temaområder, f.eks. både for familieforhold og psykisk helse. Faktorene vil også kunne samspille og forsterke en sårbarhet. Vi har merket med stjerne (*) de faktorene som har støtte i flere studier. Temaområdet vold og overgrep omfatter en høy andel ikke-nordiske studier, og vi har derfor merket sårbarhetsfaktorer som fremkom i de nordiske studiene med et kryss (†).

Vi presenterer sårbarhetsfaktorene i figur 4 samt i tabell 30 i vedlegg 8.

De identifiserte sårbarhetsfaktorer i denne og forrige hurtigoversikt er svært overlappende (kartlegging av sårbarhetsfaktorer ble ikke gjort i første hurtigoversikt). Særlig viktige faktorer, funnet i flere studier og til dels på tvers av tematiske områder var:

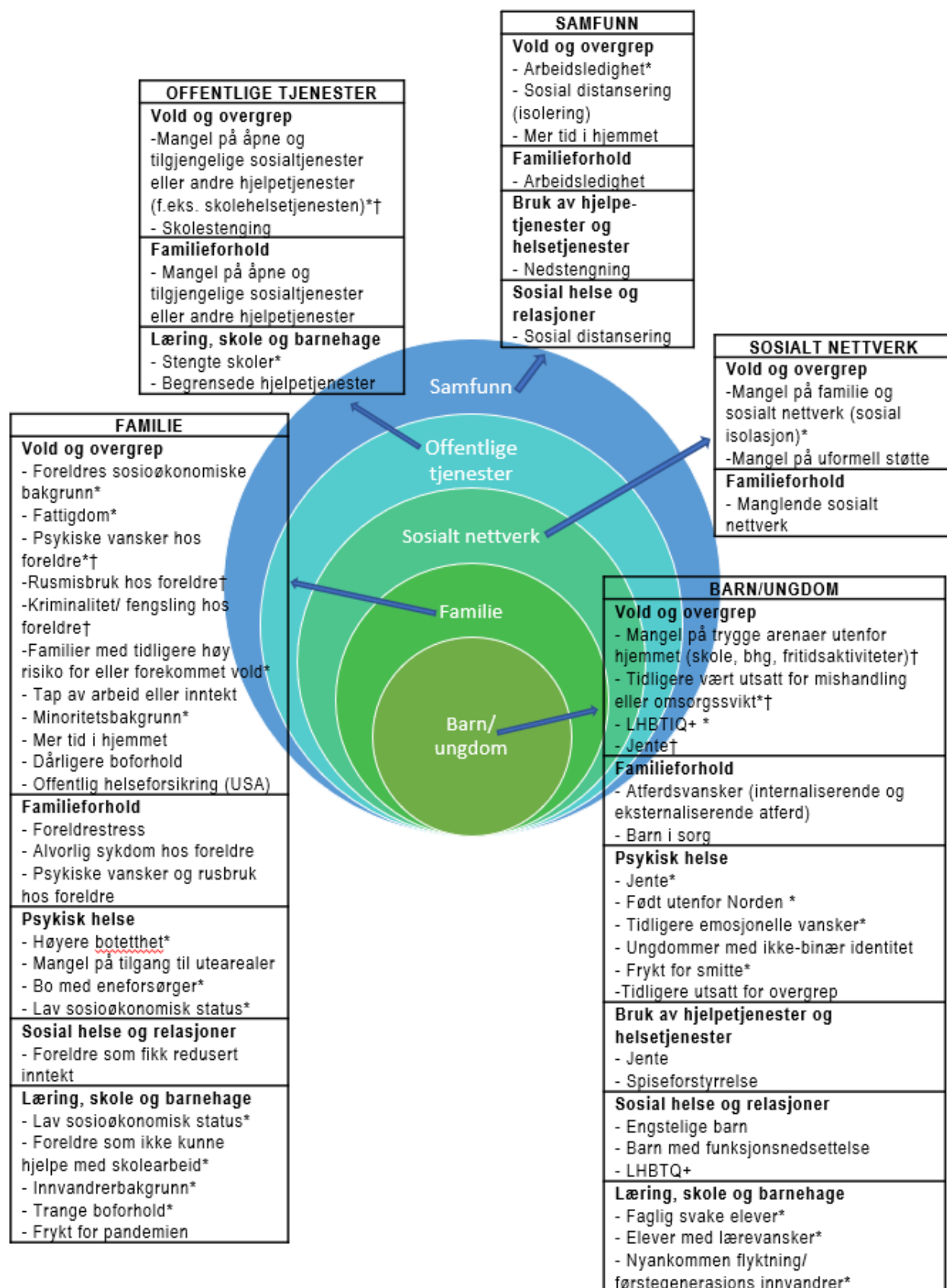
- overordnet samfunnsnivå: arbeidsledighet og sosial distansering
- offentlige tjenester: begrensninger i og begrenset tilgang til tjenester som skoler, barnehager, sosialtjeneste, skolehelsetjeneste og andre hjelpetjenester⁷
- sosialt nettverk: mangel på familie og nettverk, sosial isolasjon
- familie: foreldre med lav sosioøkonomisk status, foreldre med psykiske problemer, innvandrerbakgrunn
- det enkelt barn/ungdom: LHBTQ+, lærevansker, tidligere emosjonelle vansker

Kjønn er en faktor som fremkommer i flere studier som har betydning for resultatene, f.eks. når det gjelder jenter og symptomer på depresjon.

---

⁷ Disse hjelpetjenestene er undersøkt indirekte i studier av f.eks. vold og læring, eksempelvis ved at det kom frem i intervjuer at flyktningeelever møtte store begrensninger i ulike hjelpetjenester som de ønsket å benytte. For studier om vold kom det frem i intervjuer at offentlige steder/tjenester utenfor hjemmet som vanligvis var trygge steder og et pusterom fra situasjonen i hjemmet, forsvant under nedstengingen.

* Faktorer funnet i flere studier

† Faktorer funnet i nordiske studier om vold og overgrep

Figur 4: Sårbarhetsfaktorer identifisert i studier inkludert i våre tre hurtigoversikter

---

Overensstemmelse med andre litteraturoversikter og studier

Litteratursøkene våre identifiserte fem systematiske oversikter (søkene er beskrevet i vedlegg 1). Disse oversiktene er presentert nedenfor etter temaområde. I tillegg omtaler vi noen relevante enkeltstudier eller norske rapporter med aktuelle data. Oversikter som ble gjennomgått, men som ikke tilfredstilte kravene til inklusjon, er presentert i vedlegg 4, med kriterier og begrunnelser.

Vold og overgrep

Vold mot barn og unge

I en studie utført av Puls og medarbeidere (174) undersøkte de om det fantes sammenheng mellom rutinemessig skolestenging og rapportert/dokumentert vold mot barn i perioden 2010-2017 i USA. Vold målt med to ukers intervaller under rutinemessig skolestenging (tidlig januar, juni-midten av august, slutten av november og slutten av desember) ble sammenlignet med to ukers intervaller i periodene utenom skolestengingen. Studien fant at det under skolestenging var en nedgang i rapportert vold på 16 prosent og nedgang i dokumentert vold på 12,3 prosent. Størst reduksjon i rapportering ble funnet blant skoleansatte (-42,1 %), barn i alderen 5-17 år (-18,6 %) og for fysisk vold (-19,6 %). Reduksjon i rapporteringer under skolestengingen ble ikke etterfulgt av en økning i rapporteringen den påfølgende to ukersperioden etter gjenåpning. Resultatene indikerer dermed en likhet med funnene i vår hurtigoversikt der nedgang i innrapporterte saker om vold og overgrep mot barn ses i sammenheng med isolasjon og manglende kontakt med skole og andre som kunne ha meldt om mistanke om slike forhold.

Partnervold

McNeil og medarbeidere (175) gjennomførte en hurtigoppsummering hvor de inkluderte studier som undersøkte endring i forekomst av partnervold under pandemien, sammenlignet med før pandemien. Av 19 inkluderte studier fant 11 studier en økning i forekomsten av partnervold under pandemien. Sårbarhetsfaktorer som bidro til høyere risiko for partnervold var blant annet lavere sosioøkonomisk status, arbeidsledighet, covid-19 smitte hos seg selv eller noen i husholdningen, psykisk lidelse i familien eller trangbodddhet. Hurtigoppsummeringen peker med det på en mulig sammenheng mellom covid-19 relatert stress, preeksisterende sårbarheter og økning i partnervold.

Familieforhold

En systematisk oversikt (preprint) (176) bestående av 84 studier, undersøkte ulike familieforhold under covid-19 pandemien. Blant studier med en generell befolkning var det store variasjoner med hensyn til hvorvidt forskerne fant en signifikant forskjell eller ikke på ulike utfall om familieforhold. En studie fra USA (177) fant få variasjoner i ungdommers opplevelse av foreldrestress, konfliktnivå og foreldre-barn relasjonen ved tre ulike tidspunkt underveis i pandemien. I en studie fra Nederland (137) fant forskerne ingen forskjeller i foreldreatferd før og under pandemien, men de fant store variasjoner mellom husholdninger. Det tyder på at større befolkningsundersøkelser trolig dekker over heterogeniteten som fins innen foreldrepraksis. En studie fra Canada (178)

og en studie fra USA (136) fant på sin side økt konfliktnivå og følelse av mindre nærhet blant foreldre under pandemien sammenlignet med før pandemien. Videre fant (179) en økning i røffere foreldrestil (20,3 %), mer roping (24,9 %) og økt konfliktnivå (30,7 %). Oversikten fant også en assosiasjon mellom reduksjon i inntekt, økonomiske bekymringer og røff disiplin hos foreldrene ('harsh parenting'). Svakere familieøkonomi ble assosiert med høyere konfliktnivå mellom foreldre og barn (136). Disse funnene samsvarer i stor grad med funnene i våre hurtigoversikter. Det ser ut til å variere hvordan familiene fikk det under pandemien, og at særlige sårbarhetsfaktorer som familieøkonomi, foreldrestil og foreldres håndtering av pandemien var av betydning for barn og unge.

Psykisk helse

Primærstudier

Studien «Mental Health of Children and Young People (MHCYP)» (180) baseres på britisk registerinformasjon om trender innen barns psykiske helse. Baseline-undersøkelsen fant sted i 2017 med et tilfeldig sannsynlighetsutvalg av barn og unge i alderen 2 til 19 år og deres foreldre. De som sa ja til fremtidig deltagelse ble invitert til å delta i påfølgende oppfølgingsundersøkelser (våren 2020 (T2), våren 2021 (T3), våren 2022 (T4)). Det ble observert en økning i prevalens av en sannsynlig psykisk lidelse hos barn i alderen 7 til 16 år mellom 2017 og 2020, men deretter ingen betydelig endring fra 2020 til 2022. Hos ungdom fra 17 til 19 år ble det observert en liknende trend frem til 2021, deretter ble det fra 2021 til 2022 observert en økning i prevalens. Da det ikke ble observert noen endring mellom 2020 og 2021, men deretter en økning mellom 2021 og 2022 kan være en indikasjon på at faktorer knyttet til pandemien har hatt betydning for den observerte økningen. Tall for rusbruk ble kun oppgitt i perioden 2020-2022, hvor det ikke ble observert vesentlige endringer for 11-16 åringer, med ett unntak. Andelen ungdom som ikke hadde drukket alkohol i det hele tatt de siste 7 dagene var høyere i 2021 enn i 2022. I 2021 hadde 56,7 % av ungdommene ikke drukket alkohol de siste 7 dagene, mot 47,2 % i 2022. Tallene for 2022 var imidlertid de samme som for 2020.

Co-SPACE studien har fulgt utviklingen i den psykiske helsen til barn og unge i alderen 4-16 år i Storbritannia siden starten av covid-19 pandemien. I de siste to utgitte rapportene beskrives endringer i den psykiske helsen i denne gruppen, hovedsakelig fra sommer 2021 til høst 2022 (181;182). Fra sommeren 2021 frem til mars 2022 ble det ikke observert noen store endringer i barn og unges selvrapporterte atferds- og oppmerksomhetsvansker generelt, men symptomer på emosjonelle vansker økte siden juli 2021. Det er mulig at dette skyldes økende alder på studieutvalget siden begynnelsen av studien, og denne aldersutviklingen er også påpekt i flere av de inkluderte studiene i vår hurtigoversikt. Fra mars 2022 til oktober 2022 ble det observert en nedgang i barn og unges symptomer på atferdsmessige og emosjonelle problemer, mens oppmerksomhetsproblemer holdt seg stabile. Sammenlignet med barn i ungdomsskolealder, opplevde barn i grunnskolealder større fluktueringer i symptomer på psykisk uhelse i tråd med restriksjoner gjennom hele pandemien. Barn med nevroutviklingsforstyrrelser, de med behov for spesialundervisning, barn fra lavinntektsfamilier og med enslig forsørger viste fortsatt økte atferds-, emosjonelle og oppmerksomhetsvansker i forhold til

resten av utvalget for hele observasjonsperioden, hvilket i stor grad er i tråd med våre funn.

Systematiske oversikter

Newlove-Delgado og medarbeidere (183) ønsket å undersøke hvordan den psykiske helsen endret seg i den generelle barne- og ungdomspopulasjonen, fra før til under pandemien. Litteratursøket ble gjennomført i februar 2022. Forfatterne inkluderte 51 studier, hvorav 5 også ble inkludert i vår hurtigoversikt (52;54;90;108;112). Kun fire studier ble vurdert til å ha høy metodisk kvalitet. Ti ble vurdert som medium/høy kvalitet, 17 var medium, syv lav/medium og 12 var av lav kvalitet. Studiene var svært heterogene når det gjelder design, setting, tid i forhold til pandemien, studiepopulasjon, lengde på oppfølging og valg av utfallsmål. Flest studier undersøkte symptomer på depresjon (n=31) og angst (n=21), mens færre så på internaliserende vansker (n=13), eksterntaliserende vansker (n=11), totale psykiske vansker (n=6), prososial atferd (n=4), suicidalitet/selvskading (n=3) og spiseforstyrrelser (n=1). Selv om resultatene antydte en liten forverring for noen utfall, var funnene generelt sett blandede, uten noen klare mønstre. Flere negative effekter på yngre barn ble observert, men for disse barna var det i større grad benyttet foreldrerapporterte data, hvilket kan ha blitt påvirket av den psykiske helsen til utfyller. Seks av ni studier som undersøkte kjønnsforskjeller fant en større forverring i symptomer på depresjon blant jenter sammenliknet med gutter. Det var en tendens til at studier med lavere risiko for systematiske skjevheter og studier som undersøkte utfall i perioder med stor grad av restriksjoner viste mer negative utfall, men dette er en tolkning vi har gjort basert på fremstillingen av resultatene i publikasjonen.

Wang og medarbeidere (184) oppsummerte studier som undersøkte effekt av pandemien på symptomer på angst og depresjon hos barn og unge. De gjennomførte søk november 2021, og inkluderte 8 studier (USA=4, Canada=1, Hellas=1, Norge=1, Australia=1), hvorav den norske også er inkludert i vår hurtigoversikt. Alder på barna var mellom 8 og 18 år, med flertallet mellom 11 og 18. Tre og syv studier ble inkludert i metaanalyser av henholdsvis angst og depresjon. Kun studier med en skåre på ≥ 5 basert på The Newcastle-Ottawa Quality Assessment Scale ble inkludert (poengsum ≥ 6 anses som høy metodisk kvalitet). Forfatterne fant at for barn og unge var nivåer av angst og depresjon signifikant høyere etter pandemien enn før pandemien. Forfatterne undersøkte ikke eventuelle forskjeller i resultater basert på kjønn og alder.

Både våre tre hurtigoversikter og andre oversikter finner variasjoner i utfall knyttet til psykisk helse gjennom covid-19 pandemien. Det kan bety at det faktisk er stor variasjon i befolkningen når det gjelder opplevelser av pandemien og dens innvirkning på psykisk helse.

Bruk av hjelpetjenester og helsetjenester

Vi identifiserte ingen relevante systematiske oversikter som undersøkte bruk av hjelpetjenester og helsetjenester.

Basert på tall fra Norsk Pasientregister rapporterte Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten om en økning fra 2019 i antallet nyhenviste til barne- og ungdomspsykiatrien på 7 prosent i 2020 og 20 prosent i 2021 (185). Det var store variasjoner mellom helseforetakene, med 10 prosents økning ved Finnmarkssykehuset HF til 34 prosent ved Akershus universitetssykehus HF fra 2020 til 2021. (Disse dataene kan overlappes med dataene i studien av Evensen 2022 (47)) Antallet avviste henvendelser sank med 4 prosent fra 2019 til 2020 og økte deretter med 18 prosent i 2021.

Sosial helse og relasjoner

Vi identifiserte ingen relevante systematiske oversikter eller primærstudier som undersøkte sosial helse og relasjoner.

Læring, skole og barnehage

Systematisk oversikt

En systematisk oversikt av Hammerstein og kolleger undersøkte elevers læring etter den første perioden av pandemien (186). Litteratursøket var fra 30. april 2021 og begrenset seg til studier som inkluderte elever i barne- eller ungdomsskole, hadde målepunkt før og under/etter skolestengningen samt rapporterte en effektstørrelse. Elleve studier ble inkludert. Ti av studiene var fra OECD-land (Europa, USA og Australia) og én studie var fra Kina. Elevene hadde på måletidspunktet gjennomgått syv til åtte uker med stengte skoler. Oversikten inkluderte en studie fra Nederland, som også var inkludert i vår forrige hurtigoversikt (166). Oversikten vurderte studienes risiko for systematiske skjevheter, og vurderte én studie til lav risiko, fem til moderat risiko og fem til høy risiko for skjevheter. Høy risiko for systematiske skjevheter skyldtes i hovedsak mangel på måling av mulige forvekslingsfaktorer.

Den statistiske analysen viste at de fleste studiene fant negative effekter av covid-19-relaterte skolestengning på elevenes læring. Syv studier fant negative effekter på matematikk, fem studier fant negative effekter på lesing, og to studier fant negative effekter på andre fag. Tre studier rapporterte positive effekter på læring (matematikk og fransk). Disse tre studiene fokuserte alle på nettbaserte læringsverktøy, hvilket oversiktsforfatterne mente kunne delvis forklare læringsutbyttet, ettersom hjemmeskolen innebar omfattende bruk av nettbaserte læringsprogram. Ytterligere to studier så positive effekter på matematikk og lesing. Dette mener oversiktsforfatterne kan forklares med at i disse to studiene ble andre måling gjort noen måneder etter skolestengningen og at det kan ha vært satt inn kompensierende tiltak som har motvirket læringstap.

Oversikten konkluderte med at i sum viste studiene en klar negativ effekt av skolestengning på elevenes læringsutbytte. Dette er overordnet i tråd med funnene i våre hurtigoversikter. Oversikten fant tre grupper som så ut til å rapportere flere negative konsekvenser enn andre: yngre elever, elever fra familier med lavere sosioøkonomisk status samt faglige svakere elever. De to siste gruppene har vi også vurdert som sårbare grupper.

Primærstudier fra Norge

En stor norsk spørreundersøkelse ble gjennomført i april 2020 av Blikstad-Balas og kolleger (187). Utvalget bestod av 4642 foreldre til elever i 1. til 10. klasse. Hovedfunnet i studien var at den digitale undervisningen i hjemmeskolen i stor grad besto av at elevene fikk oppgaver de skulle arbeide med på egenhånd. Elevene fikk gjennomgående lite hjelp fra lærer, spesielt på de laveste trinnene. Ulik tilgang på hjelp hjemme fra foreldre utfordret, ifølge forfatterne, utdanningsidealet i de nordiske landene, nemlig like læringsmuligheter for elevene. Disse ulikhetene mellom elever med henblikk på hjelp hjemme er også et funn i våre hurtigoversikter.

En rapport fra Utdanningsdirektoratet fra 2022 (188) oppsummerte at det ikke kunne ses noen indikasjoner på at elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, regning og engelsk (basert på nasjonale prøver på klassetrinn 5, 8 og 9) hadde endret seg vesentlig fra før til under pandemien, verken på nasjonalt nivå eller i kommuner med høyt smittetrykk. I fem av Oslos bydeler, der smittetrykket var størst, så man imidlertid at læringsutbyttet til elevene hadde utviklet seg noe mer negativt under pandemien, med størst utslag for elever på 9. trinn. Elever på 10. trinn og videregående fikk bedre standpunktkarakterer under pandemien, mens flere elever gikk ut av 10. klasse eller videregående skole uten karakterer i flere fag.

Ifølge en rapport fra Statens undersøkelseskommissjon som kartla situasjonen i helse- og omsorgstjenesten våren 2021, var det en økning i skolevegring på flere skolenivåer, men det rapporteres ingen konkrete tall (185). I studiene inkludert i våre tre hurtigoversikter er ikke skolevegring under (eller etter pandemien) undersøkt.

Hurtigoversiktens sterke og svake sider

Metode i de inkluderte studiene

Det er metodiske svakheter eller begrensninger ved en del av de inkluderte studiene. Dette gjelder særlig frafallsskjevheter, mangel på statistiske justeringer for forvekslingsfaktorer og selvrapporterte data. Det gjør at vi må være forsiktige i konklusjonene vi trekker basert på dette kunnskapsgrunnlaget.

De fleste kohortstudiene har høyt frafall på oppfølgingstidspunktet, og mange longitudinelle spørreskjemabaserte tverrsnittseriestudier har lav svarprosent. Flere av studiene nevner spesifikt at dette er en stor utfordring, ettersom de som velger å delta i en studie, og fortsetter deltagelse ved senere oppfølging, ofte skiller seg fra den generelle populasjonen mht. ulike bakgrunnsvariabler. Dette gjelder f.eks. sosioøkonomisk status, alder eller antall barn (189). Dette begrenser generaliserbarheten til resultatene. Man kan også anta at funnene er en underestimert av faktiske effekter, dvs. at studienes resultater er mer positive enn i virkeligheten. Dette er fordi grupper som man finner er utsatt for mer negativ påvirkning av pandemien også er grupper som i mindre grad deltar i helseundersøkelser og som i større grad faller fra dersom de starter sin deltagelse.

Et stort antall studier har også lite robuste analysemetoder, som gjør at vi er usikre på resultatene fra disse, selv om vi ser at antallet med svake analysemetoder er noe færre enn i forrige oppdatering. Likevel var det stor grad av heterogenitet vedrørende valg av analysemetoder i de inkluderte studiene. Noen oppgir kun prosentandeler for de ulike datainnsamlingsperiodene uten statistiske sammenlikninger (f.eks. Bakken (30), mens andre gjennomfører avanserte statistiske analyser, inkludert stratifiserte analyser og undersøkelse for hvorvidt en eventuell endring avviker fra forventet endring basert på tidligere utvikling (f.eks. (53;112)), og som dermed kan si noe om en pandemispesifikk effekt. Dette kompliserer sammenlikninger på tvers av studier ytterligere.

Det er langt flere studier i denne oppdateringen som samler inn data fra 2021 enn i den forrige oppdateringen, og generelt sett så er de kvantitative studiene større. Dette gjør at vi i større grad kan se effekt av pandemien over lengre tid. For eksempel ser vi under temaet psykisk helse at noen studier påpeker hvordan utfallene forble stabile i 2020, mens det lenger ut i pandemien ble observert en forverring. Dette så vi også en indikasjon på i forrige oppdatering, hvilket kan være en indikasjon på en slitasje/langtidseffekt av pandemien for barn, unge og familier.

Metode i vår hurtigoversikt

Vi utførte en hurtigoversikt, som innebærer at vi forenklet noen trinn sammenlignet med en full systematisk oversikt. Kun én person vurderte intern validitet for hver studie og en person sjekket. Det er mulig at en dobbeltblindet vurdering kunne gitt andre vurderinger. Ikke alle detaljer ved studiene er hentet ut, f.eks. detaljer relatert til hvordan studien er gjennomført. Vi har ikke brukt GRADE for å vurdere den samlede tilliten til resultatene, og vi har i liten grad tatt hensyn til studienes interne validitet ved rapportering av resultater. Våre vurderinger fremgår imidlertid i tabeller. Analysene er noe begrenset sammenlignet med i en full systematisk oversikt, det vil si at vi f.eks. ikke har systematisk sammenstilt kvantitative resultater i en metaanalyse, eller systematisk sammenstilt kvalitative resultater som overordnede funn. Vi har utført enklere sammenstillinger av resultater for å gi et overblikk. Flere detaljer om de enkelte studiene er presentert i vedlegg og i studiene selv. Mer dyptgående analyser kan eventuelt utføres i en fremtidig full systematisk oversikt.

På grunn av den store mengden publiserte studier, ble det nødvendig å stramme inn inklusjonskriteriene noe, f.eks. utelate tverrsnittstudier og kun fokusere på nordiske studier for alle unntatt ett temaområde. Det kan gjøre at vi har mindre kunnskap om noen tema eller grupper enn vi ellers ville hatt, samt at resultatene for alle temaområder foruten vold kun omhandler en nordisk kontekst.

Det har vært en stor økning i publiserte studier om covid-19-pandemien og barn og unges liv og psykiske helse. Det reflekteres i det store antallet nye ikke-nordiske studier identifisert i litteratursøket for denne oppdateringen kontra forrige oppdatering. Dermed kan vi ikke utelukke at nye relevante nordiske studier er publisert siden vårt siste søk, som ble gjennomført i juli 2022.

Videre er det kun noen studiedesign som kan si noe om en pandemispesifikk effekt. For at en kan konkludere med at en observert forverring i f.eks. symptomer på depresjon kan være forårsaket av pandemien, må studien ha sammenliknet resultatene med enten en sammenliknbar prospektiv kohortstudie som har samlet inn oppfølgingsdata før pandemien, eller estimerte trender for utfallet basert på tidligere tverrsnittserier. Videre må det ha blitt gjort statistiske analyser som muliggjør sammenlikning av utvikling for de prospektive kohortstudiene eller avvik fra estimert trend basert på tverrsnittserier. Longitudinelle studier som ikke møter overnevnte kriterier, vil ikke kunne si noe om en eventuell endring i utfall er forårsaket av pandemien, men kun om en endring er observert eller ikke. I denne og foregående hurtigoversikter har vi ikke skilt på disse studiene i stor grad.

Hurtigoversiktens sterke sider er blant annet den systematiske fremgangsmåten vi har brukt. Vi har gjennomført omfattende og systematiske litteratursøk frem til juli 2022, i tillegg til søk i OpenAlex. Vi har benyttet maskinlæring for å hjelpe oss å effektivisere vurderingsprosessen på tittel og sammendragnivå, og to prosjektmedarbeidere har vurdert studier inkludert på tittel og sammendragnivå. Selv om dette er en hurtigoversikt har vi også gått noe dypere inn i materialet enn det en hurtigoversikt tilsier, både ved å vurdere intern validitet og ved å hente ut mange resultater. Det er også en styrke at vi har sett resultatene fra de tre hurtigoversiktene i sammenheng.

Det at vi har et overordnet blikk i denne hurtigoversikten, er både en styrke og en svakhet. Styrken innebærer at vi får innblikk i mange temaområder hvor pandemien kan ha hatt betydning for barn og unges liv og psykiske helse. Svakheten er at de inkluderte studiene er heterogene når det gjelder mange aspekter, med hensyn til f.eks. utfall, metode osv, hvilket gjør det vanskeligere å se tema på tvers og å gå i dybden på hvert tema.

Kunnskapshull

Basert på studiene vi har inkludert i de tre hurtigoversiktene, har vi kartlagt noen områder der vi ser at det mangler (nordisk) forskning.

- Overordnet identifiserte vi få studier fra siste halvdel av pandemien (våren 2021 til våren 2022), og det var ingen studier med datainnsamling etter pandemien.
- Det var svært få studier som sammenliknet data fra to nordiske land, mens vi fant ikke-nordiske studier med data fra to eller flere land.
- Det var få studier med kvalitative data på de fleste områder, muligens unntatt læring.
- Det var få eller ingen studier om omfang av vold og overgrep i Norge og de andre nordiske landene.
- Det var få studier av de aller yngste barna (0-2 år).
- Det var få studier av barn under 10 år som undersøkte psykisk helse og generell trivsel.
- Det var få studier om selvskadning, spiseforstyrrelser og selvmordstanker/forsøk.

- Det var få studier om psykisk helse som undersøkte konsekvenser for minoritetsgrupper.
- Det var ingen nordiske studier av barn med særlige utfordringer, f.eks. barn med ulike nevroutviklingsforstyrrelser, men flere ikke-nordiske studier.
- Det var få eller ingen studier av barn og unge med fysiske eller psykiske funksjonsnedsettelse som undersøkte f.eks. familiestress, utsatthet for vold eller læringstap.
- Det var få studier om psykisk helse som hadde undersøkt positive opplevelser med/under pandemien; mange studier stilte spørsmål som var «negativt ladet», eller spurte spesifikt etter hva som var vanskelig.
- Det var ingen studier av hjelpetjenester som rådgivingstjenester, hjelpetelefoner og lignende.
- Det var få studier som omfattet barn og ungdom i barnevernet.
- Det var få studier der læringsutbytte og eventuelle læringstap måles objektivt, det vil si longitudinelle studier av testresultater, fra nordiske land.
- Det var ingen studier om skolevegning under eller etter pandemien.
- Det var ingen studier av kompensierende tiltak, om disse hadde effekt og om de nådde dem som trengte det.
- Eventuelle langtidseffektene er fortsatt uklare. Studier må undersøke om positive og negative endringer holder seg, svekkes eller forsterkes.

Konklusjon

I denne andre oppdateringen av en hurtigoversikt fra 2021 undersøkte vi konsekvenser av covid-19-pandemien for barn og unges liv og psykiske helse. Vi undersøkte dette ved å sammenstille resultater fra det oppdaterte litteratursøket, se disse resultatene i sammenheng med resultatene fra de to første hurtigoversiktene, samt å kartlegge faktorer ved barn/unge, familien eller omgivelsene som studiene fant at kunne bidra til negative konsekvenser under pandemien.

I denne hurtigoversikten konsentrerte vi oss om nordiske studier. Antallet nordiske studier økte fra 11 i første hurtigoversikt til 20 i andre hurtigoversikt og 54 studier i denne hurtigoversikten. For temaet vold og overgrep tok vi med studier fra alle OECD-land fordi svært få studier for dette temaet var fra Norden. Totalt i de tre hurtigoversiktene inkludert vi 265 publikasjoner fra 25 land, hvorav 89 studier er tilkommet i denne hurtigoversikten. Studiene i denne tredje hurtigoversikten bekrefter langt på vei resultatene fra de to foregående oversiktene, samtidig som det fremkommer flere nyanser og mulige sammenhenger.

Når det gjaldt sårbarhetsfaktorene vi identifiserte, var også disse i hovedsak i overensstemmelse med faktorene identifisert i forrige hurtigoversikt. Sårbarhetsfaktorer øker risikoen for negative konsekvenser av pandemien. Særlig viktige faktorer, funnet i flere studier og hurtigoversikter og til dels på tvers av tematiske områder er:

- overordnet samfunnsnivå: arbeidsledighet og sosial distansering
- offentlige tjenester: begrensninger i og begrenset tilgang til tjenester som skoler, barnehager, sosialtjeneste, skolehelsetjeneste og andre hjelpetjenester
- sosialt nettverk: mangel på familie og nettverk, sosial isolasjon
- familie: foreldre med lav sosioøkonomisk status, foreldre med psykiske problemer, foreldre som ikke kan hjelpe med skolearbeid
- det enkelte barn/ungdom: LHBTQ+, født utenfor Norden, lærevansker, tidligere emosjonelle vansker.

Kunnskapsgrunnlaget er relativt godt for en del spørsmål om situasjonen våren 2020, men vi mangler f.eks. studier av faktisk voldsbruk i denne perioden preget av nedstenging. Kunnskapsgrunnlaget er langt svakere for situasjonen i 2021 og 2022. Vi er usikre på om de negative (og positive) konsekvensene vedvarte utover i pandemien eller i etterkant, om de ble forsterket eller svekket. For temaet psykisk helse så vi tegn på en negativ utvikling etter hvert som pandemien skred frem, hvilket kan være en indikasjon på en slitasje/langtidseffekt av pandemien for barn, unge og familier.

Referanser

1. Irfan FB, Minetti R, Telford B, Ahmed FS, Syed AY, Hollon N, et al. Coronavirus pandemic in the Nordic countries: Health policy and economy trade-off. *J Glob Health* 2022;12:05017.
2. Saunes IS, Vrangbæk K, Byrkjeflot H, Jervelund SS, Birk HO, Tynkkynen L-K, et al. Nordic responses to Covid-19: Governance and policy measures in the early phases of the pandemic. *Health Policy* 2022;126(5):418-26.
3. Svaleryd HB, Bjorkegren E, Vlachos J. The Impact of the COVID-19 School Closure on Adolescents' Use of Mental Healthcare Services in Sweden. *SSRN* 2022.
4. Os E, Myrvold TM, Danielsen OA, Hernes L, Winger N. Håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for barn og barnehager. Oslo: OsloMet - storbyuniversitetet; 2021.
5. Petersen KE. Danske daginstitutioners indsats og disses betydninger for pædagogisk personale, børn og familier under COVID-19 pandemien 2020/2021. Aarhus: Aarhus Universitet; 2021. Tilgjengelig fra: https://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/E-boeger/Ebog_-_Danske_daginstitutioners_indsatser_under_COVID-19_pandemien.pdf
6. Hall C, Hardoy I, Lundin M. Schooling in the Nordic countries during the COVID-19 pandemic. Uppsala: Institute for Evaluation of Labour Market and Education Policy (IFAU); 2022. Tilgjengelig fra: <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2022/wp-2022-13-schooling-in-the-nordic-countries-during-the-covid-19-pandemic.pdf>
7. Utdanningsdirektoratet. Konsekvenser av smitteverntiltak i grunnskolen – våren 2021. 2021. Tilgjengelig fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/analyser/konsekvenser-av-smitteverntiltak-i-grunnskolen--varen-2021/>
8. Koronakommisjonen. NOU 2022: 5 Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2 — Rapport fra Koronakommisjonen. Oslo: Regjeringen; 2022.
9. Oslo kommune. Osloskolen i pandemi. 2022. Tilgjengelig fra: https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13462739-1663237576/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Statistikk/Osloskolen%20i%20pandemi_23.06.2022%281%29.pdf
10. Utdanningsdirektoratet. Utdanningsspeilet 2021: Hvordan preget koronapandemien barnehager, skoler og fagopplæring i 2020–21? 2021. Tilgjengelig fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/publikasjoner/utdanningspeilet/utdanningspeilet-2021/koronapandemien/>
11. Område for helsetjenester i Folkehelseinstituttet. Slik oppsummerer vi forskning. Håndbok for Folkehelseinstituttet. 5. reviderte utgave. Oslo: Folkehelseinstituttet; 2022. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/nettpub/metodeboka/>
12. Priem J, Piwowar H, Orr R. OpenAlex: A fully-open index of scholarly works, authors, venues, institutions, and concepts. *ArXiv* 2022.

13. Nøkleby H, Berg R, Muller AE, Ames HMR. Konsekvenser av covid-19 på barn og unges liv og helse: en hurtigoversikt. Folkehelseinstituttet; 2021.
14. Nøkleby H, Borge TC, Johansen TB. Konsekvenser av covid-19-pandemien for barn og unges liv og psykiske helse: oppdatering av en hurtigoversikt. Folkehelseinstituttet, Område for helsetjenester; 2021.
15. Thomas J, Brunton J, Graziosi S. EPPI-Reviewer 4.0: software for research synthesis. EPPI-Centre Software London: Social Science Research Unit, Institute of Education 2010.
16. EPPI-Centre. Machine learning functionality in EPPI-Reviewer.
17. Thomas J, Graziosi S, Brunton J, Ghouze Z, O'Driscoll P, Bond M. EPPI-Reviewer: advanced software for systematic reviews, maps and evidence synthesis. London: UCL Social Research Institute: EPPI-Centre Software.; 2020.
18. Petticrew M., Roberts H. Systematic reviews in the social sciences. Malden, MA, USA: Blackwell Publishing; 2006.
19. Higgins J, Thomas J, (red). Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions. [https://training.cochrane.org/handbook/current\[lest\]](https://training.cochrane.org/handbook/current[lest]).
20. Område for helsetjenester i Folkehelseinstituttet. Slik oppsummerer vi forskning. Håndbok for Folkehelseinstituttet. 4. reviderte utg. Oslo: Område for helsetjenester i Folkehelseinstituttet; 2018. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2018/slik-oppsummerer-vi-forskning-2018v2-endret-2021.pdf>
21. Munn Z, Moola S, Lisy K, Riitano D, Tufanaru C. Methodological guidance for systematic reviews of observational epidemiological studies reporting prevalence and cumulative incidence data. Int J Evid Based Healthc 2015;13(3):147-53.
22. Critical Appraisal Skills Programme. CASP Qualitative Studies Checklist. <https://casp-uk.net/casp-tools-checklists/>. 2018.
23. Hong QN, A. G-R, Pluye P. Improving the usefulness of a tool for appraising the quality of qualitative, quantitative and mixed methods studies, the Mixed Methods Appraisal Tool (MMAT). J Eval Clin Pract 2018;24(3):459-67.
24. Abramovich A, Pang N, Moss A. Experiences of family violence among 2slgbtq + youth at risk of, and experiencing, homelessness before and during the covid-19 pandemic. Journal of Gay & Lesbian Mental Health 2022:No Pagination Specified.
25. Amick M, Bentivegna K, Hunter AA, Leventhal JM, Livingston N, Bechtel K, et al. Child maltreatment-related children's emergency department visits before and during the COVID-19 pandemic in Connecticut. Child Abuse and Neglect 2022;128 (no pagination).
26. Anderberg M, Dahlberg M. Minskad alkohol- och cannabisanvändning bland ungdomar på Mariamottagningar : En effekt av Coronapandemin? Socialmedicinsk Tidskrift 2022;99(2):237-51.
27. Augusti E-M, Sætren SS, Hafstad GS. Violence and abuse experiences and associated risk factors during the COVID-19 outbreak in a population-based sample of Norwegian adolescents. Child Abuse & Neglect 2021;118:105156-.
28. Augusti EM, Myhre MC, Wentzel-Larsen T, Hafstad GS. Did Norwegian adolescents suffer more violence and sexual abuse during the Covid-19 pandemic? Violence and sexual abuse rates the year before the pandemic compared to rates one year into the pandemic. medRxiv 2022;28.
29. Backer-Grøndahl A, Arnesen A, Idsøe T, Grønlie AA, Tømmerås T. Forebyggende hjelpetiltak under korona våren 2020. Utdanningsforskningno 2022.
30. Bakken A. Ungdata 2022 - Nasjonale resultater. Oslo: Velferdsforskningsinstituttet NOVA OsloMet; 2022. Tilgjengelig fra: <https://korusoslo.no/wp-content/uploads/2022/08/Ungdata.-Nasjonale-resultater-2022.pdf>

31. Bell V, McCann A, Power C, Gilchrist E, O'Byrne H, Roulston J, et al. Child protection concern in patients during the COVID-19 lockdown. *Irish Journal of Medical Science* 2022.
32. Bengtsson TT, Bom LH, Fynbo L. Playing Apart Together: Young People's Online Gaming During the COVID-19 Lockdown. *Young : Nordic Journal of Youth Research* 2021;29(4_suppl):S65-S80.
33. Bergman S, Bjornholt M, Helseth H. Norwegian Shelters for Victims of Domestic Violence in the COVID-19 Pandemic - Navigating the New Normal. *Journal of Family Violence* 2022:11.
34. Brown SM, Orsi R, Chen PCB, Everson CL, Fluke J. The Impact of the COVID-19 Pandemic on Child Protection System Referrals and Responses in Colorado, USA. *Child Maltreatment* 2021:10775595211012476-.
35. Bullinger LR, Boy A, Feely M, Messner S, Raissian K, Schneider W, et al. Home, but Left Alone: Time at Home and Child Abuse and Neglect During COVID-19. *Journal Of Family Issues* 2021.
36. Bullinger LR, Boy A, Messner S, Self-Brown S. Pediatric emergency department visits due to child abuse and neglect following COVID-19 public health emergency declaration in the Southeastern United States. *Bmc Pediatrics* 2021;21(1):401-.
37. Burdzovic AJ, Brunborg GS. Self-reported Mental and Physical Health Among Norwegian Adolescents Before and During the COVID-19 Pandemic. *Jama Network Open* 2021;4(8).
38. Cameron DL, Matre ME, Canrinus ET. Accommodating Students With Special Educational Needs During School Closures Due to the COVID-19 Pandemic in Norway: Perceptions of Teachers and Students. *Frontiers in Education* 2022;7:14.
39. Caron F, Tourneux P, Kuekou HT, Taleb A, Gouron R, Panuel M, et al. Incidence of child abuse with subdural hemorrhage during the first year of the COVID-19 pandemic: a nationwide study in France. *European journal of pediatrics* 2022.
40. Chaiyachati BH, Wood JN, Carter C, Lindberg DM, Chun TH, Cook LJ, et al. Emergency Department Child Abuse Evaluations During COVID-19: A Multicenter Study. *Pediatrics* 2022.
41. Chen Y, Osika W, Henriksson G, Dahlstrand J, Friberg P. Impact of COVID-19 pandemic on mental health and health behaviors in Swedish adolescents. *Scandinavian Journal Of Public Health* 2021.
42. Clarke D, Larroulet P, Pailańir D, Quintana D. Schools as a Safety-net: The Impact of School Closures and Reopenings on Rates of Reporting of Violence Against Children. Ithaca: Cornell University Library, arXiv.org; 2022.
43. Collings AT, Farazi M, Van Arendonk K, Fallat ME, Minneci PC, Sato TT, et al. Impact of "Stay-at-Home" orders on non-accidental trauma: A multi-institutional study. *Journal Of Pediatric Surgery* 2022.
44. Donnelly MR, Grigorian A, Swentek L, Arora J, Kuza CM, Inaba K, et al. Firearm violence against children in the United States: Trends in the wake of the COVID-19 pandemic. *Journal of Trauma and Acute Care Surgery* 2022;92(1):65-8.
45. Dzwonnik K, Sowulewski O, Dettlaff-Dunowska M, Waszak PM, Szlagatys-Sidorkiewicz A, Plata-Nazar K. COVID-19 lockdown and domestic violence in Poland - an analysis of crisis helpline and Google data. *Pediatrica Polska* 2022;97(2):111-7.
46. E. V. A. Danmarks evalueringsinstitut. Grundskolers erfaringer med nødundervisning under covid-19-pandemien - En undersøgelse af nødundervisning i foråret og sommeren 2020. Holbæk: EVA Danmarks evalueringsinstitut; 2021. Tilgængelig fra: <https://www.eva.dk/grundskole/grundskolers-erfaringer-noedundervisning-under-covid-19-pandemien>

47. Evensen M, Hart RK, Godoy AA, Hauge LJ, Lund IO, Knudsen AK, et al. Impact of the COVID-19 pandemic on mental healthcare consultations among children and adolescents in Norway: a nationwide registry study. Medrxiv 2021.
48. Fäldt AE, Klint F, Warner G, Sarkadi A. Experiences of children with disabilities during the COVID-19 pandemic in Sweden: a qualitative interview study. *Bmj Paediatrics Open* 2022;6(1):8.
49. Folkhälsomyndigheten. Unga och covid-19-pandemin – ungas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. 2022. Tilgjengelig fra: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/u/unga-och-covid-19-pandemin/?pub=113863>
50. Gillory L, Cairo S, Megison S, Vinson L, Chung DH, Ryan ML. Effect of Quarantine and Reopening Measures on Pediatric Trauma Admissions During the 2019 SARS-CoV2 Virus Pandemic. *Journal of the American College of Surgeons* 2022;234(4):685-90.
51. Groot J, Keller A, Joensen A, Nguyen T-L, Andersen A-MN, Strandberg-Larsen K. Impact of housing conditions on changes in youth's mental health following the initial national COVID-19 lockdown: a cohort study. *Scientific Reports* 2022;12(1).
52. Hafstad GS, Sætren SS, Wentzel-Larsen T, Augusti EM. Adolescents' symptoms of anxiety and depression before and during the Covid-19 outbreak – A prospective population-based study of teenagers in Norway. *The Lancet Regional Health* 2021;5:100093.
53. Hafstad GS, Saetren SS, Wentzel-Larsen T, Augusti EM. Changes in Adolescent Mental and Somatic Health Complaints Throughout the COVID-19 Pandemic: A Three-Wave Prospective Longitudinal Study. *The Journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine* 2022;17.
54. Halldorsdottir T, Thorisdottir IE, Meyers CAC, Asgeirsdottir BB, Kristjansson AL, Valdimarsdottir HB, et al. Adolescent well-being amid the COVID-19 pandemic: Are girls struggling more than boys? *Jcpp Advances* 2021;1(2).
55. Hallin AE, Danielsson H, Nordstrom T, Falth L. No learning loss in Sweden during the pandemic evidence from primary school reading assessments. *International Journal of Educational Research* 2022;114:102011.
56. Hansen JP, van Sas TQB, Løjstrup M, Brabrand M, Hvolby A. The effect of the March 2020 COVID-19 lockdown on national psychiatric contacts in Denmark: An interrupted time series analysis. *Brain and Behavior* 2021;11(8).
57. Hansson K, Petersson C. Den sårbara gemenskapen: Kvinnojourer under covid-19-pandemin. *Sociologisk Forskning* 2021;58(1/2):33.
58. Hartwell M, Hendrix AD, Sajjadi NB, Baxter MA, Chesher T, Coffey S, et al. Child maltreatment during COVID-19: Deviations from forecasted projections of criminal filings in Oklahoma in 2020. *Child Abuse Review* 2022:e2754.
59. Haugseth JF, Smepllass E. Ungdomstid med smitteverntiltak: En sammenligning av unges egenrapporterte livskvalitet og tillit i Norge og Sverige 2020/2021. Trondheim: NTNU; 2021. Tilgjengelig fra: <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmloi/handle/11250/2766845>
60. Helland MS, Lyngstad TH, Holt T, Larsen L, Røysamb E. Effects of Covid-19 lockdown on parental functioning in vulnerable families. *Journal Of Marriage And Family* 2021;83(5):1515-26.
61. Loeb IH, Windsor S. Online-and-alone (och ofta i sängen) - Elevers berättelser om gymnasietidens sista månader våren 2020. *Paideia* 2022;(20):39-51.
62. Henry MK, Wood JN, Bennett CE, Chaiyachati BH, Egbe TI, Otero HJ. Child Abuse Imaging and Findings in the Time of COVID-19. *Pediatric Emergency Care* 2022;38(2):65-9.
63. Holland KM, Jones C, Vivolo-Kantor AM, Idaikkadar N, Zwald M, Hoots B, et al. Trends in US Emergency Department Visits for Mental Health, Overdose, and Violence Outcomes Before and During the COVID-19 Pandemic. *Jama Psychiatry* 2021;78(4):372-9.

64. Hörbo M, Johansson C, Garnow T, Garmy P, Einberg E-L. Experiences of Stress – A Focus Group Interview Study Among Swedish Adolescents During the COVID-19 Pandemic. *Journal Of School Nursing* 2021;105984052110710-.
65. Hviid SS, Pisinger V, Hoffman SH, Rosing JA, Tolstrup JS. Alcohol use among adolescents during the first pandemic lockdown in Denmark, May 2020. *Scandinavian Journal Of Public Health* 2022;140349482210754-.
66. Jenholt N, Ragnarsson S, Brorsson AL, Garcia de Avila M, Forsner M, Kull I, et al. Young children's voices in an unlocked Sweden during the COVID-19 pandemic. *Scandinavian Journal of Public Health* 2022;14034948221108250.
67. Jensen SS, Reimer D. The effect of COVID-19-related school closures on students' well-being: Evidence from Danish nationwide panel data. *Ssm Population Health* 2021;16:100945.
68. Johansson P, Sennemark E, Magnusson L, Hanson E. Konsekvenser av Covid-19-pandemin för barn som anhöriga och unga omsorgsgivare. Nationellt kompetenscentrum anhöriga; 2021. Nka Barn som anhöriga. 9789187731693 (ISBN). Tilgjengelig fra: <http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1597309/FULLTEXT01.pdf>
69. Johnson MS, Skjerdingsstad N, Ebrahimi OV, Hoffart A, Johnson SU. Mechanisms of parental distress during and after the first COVID-19 lockdown phase: A two-wave longitudinal study. *Plos One* 2021;16(6).
70. Salmela-Aro K, Upadaya K, Vinni-Laakso J, Hietajärvi L. Adolescents' Longitudinal School Engagement and Burnout Before and During COVID-19—The Role of Socio-Emotional Skills. *Journal of Research on Adolescence* 2021;31(3):796-807.
71. Kim YE. Unemployment and child maltreatment during the COVID-19 pandemic in the Republic of Korea. *Child Abuse & Neglect* 2021;105474-.
72. Koch AB. Child well-being in early childhood education and care during COVID-19: Child sensitivity in small, fixed groups. *Children & Society* 2022;16.
73. Kovler ML, Ziegfeld S, Ryan LM, Goldstein MA, Gardner R, Garcia AV, et al. Increased proportion of physical child abuse injuries at a level I pediatric trauma center during the Covid-19 pandemic. *Child Abuse & Neglect* 2021;116:104756-.
74. Krane V, Ausland LH, Andvig E, Klevan T. Business as Usual in Unusual Times: An explorative study of Norwegian child welfare workers' experiences during the COVID-19 pandemic. *Journal of Comparative Social Work* 2021;16(2):62-87.
75. Kuitunen I. Social restrictions due to COVID-19 and the incidence of intoxicated patients in pediatric emergency department. *Irish journal of medical science* 2021.
76. Lausten M, Andreasen AG. Anbragte unges trivsel 2020. Trivselsundersøgelse blandt anbragte 15- og 17-årige, 2014-2020. VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd; 2022. Tilgjengelig fra: <https://www.vive.dk/media/pure/17017/6394519>
77. Lehmann S, Haug E, Bjorknes R, Mjeldheim S, Fadnes LT, Skogen JC. Quality of life among young people in Norway during the COVID-19 pandemic. A longitudinal study. *European Child and Adolescent Psychiatry* 2022.
78. Lehmann S, Skogen JC, Sandal GM, Haug E, Bjorknes R. Emerging mental health problems during the COVID-19 pandemic among presumably resilient youth -a 9-month follow-up. *Bmc Psychiatry* 2022;22(1):12.
79. Lewit RA, Kotagal M, Duron VP, Falcone RA, Fortenberry LC, Greene HM, et al. Association of Economic Recession and Social Distancing With Pediatric Non-accidental Trauma During COVID-19. *Journal of Surgical Research* 2022;276:110-9.
80. Lidegran I, Hultqvist E, Bertilsson E, Borjesson M. Insecurity, lack of support, and frustration: A sociological analysis of how three groups of students reflect on their distance education during the pandemic in Sweden. *European Journal of Education* 2021;56(4):550-63.

81. Liz C, May L, Karlsen, Gail S, Stephanie B, Linda P, et al. Coronavirus and my life: What children say. 2021.
82. Loukomies A, Juuti K. Primary Students' Experiences of Remote Learning during COVID-19 School Closures: A Case Study of Finland. *Education Sciences* 2021;11.
83. Lundtofte TE. The School Year 2020-2021 in Denmark during the Pandemic: Country Report. JRC Technical Report. European Commission; 2021.
Tilgjengelig fra: <https://www.proquest.com/reports/school-year-2020-2021-denmark-during-pandemic/docview/2608580893/se-2?accountid=172179>
84. Lupariello F, Mattioda G, Lauria B, Aguzzi S, Castagno E, Bondone C, et al. The Impact of Covid-19 Pandemic on Child Abuse and Neglect. *ResearchSquare* 2022.
85. Maassel NL, Asnes AG, Leventhal JM, Solomon DG. Hospital Admissions for Abusive Head Trauma at Children's Hospitals During COVID-19. *Pediatrics* 2021;148(1).
86. Martin R, Rajan S, Shareef F, Xie KC, Allen KA, Zimmerman M, et al. Racial Disparities in Child Exposure to Firearm Violence Before and During COVID-19. *American Journal of Preventive Medicine* 2022;63(2):204-12.
87. Martinsson E, Garmy P, Einberg EL. School Nurses' Perceptions About Student's Wellbeing During the Covid-19 Pandemic in Sweden. *Journal of School Nursing* 2022.
88. McDonnell C, Courtney M, Barrett M, McDonnell T, Persaud T, Twomey E, et al. Impact on the incidence of suspected physical abuse in children under 24 months of age during a global pandemic: A multi-centre Irish regional retrospective cross-sectional analysis. *British Journal of Radiology* 2022:20220024.
89. Metcalf S, Marlow J, Rood CJ, Hilado MA, DeRidder CA, Quas JA. Identification and incidence of child maltreatment during the COVID-19 pandemic. *Psychology, Public Policy, and Law* 2022;28(2):267-79.
90. Myhr A, Naper LR, Samarawickrema I, Vesterbekkmo RK. Impact of COVID-19 Pandemic Lockdown on Mental Well-Being of Norwegian Adolescents During the First Wave-Socioeconomic Position and Gender Differences. *Frontiers In Public Health* 2021;9:717747-.
91. Nettet MB, Gudde CB, Mentzoni GE, Palmstierna T. Intimate partner violence during COVID-19 lockdown in Norway: the increase of police reports. *Bmc Public Health* 2021;21(1).
92. Nguyen LH. The impact of the resumption of in-person school attendance on COVID-affected child abuse and neglect trends in Florida. *Child Abuse and Neglect* 2022;129 (no pagination).
93. Nguyen LH. Calculating the impact of COVID-19 pandemic on child abuse and neglect in the U.S. *Child Abuse & Neglect* 2021;118:105136-.
94. Primdahl NL, Borsch AS, Verelst A, Jervelund SS, Derluyn I, Skovdal M. 'It's difficult to help when I am not sitting next to them': How COVID-19 school closures interrupted teachers' care for newly arrived migrant and refugee learners in Denmark. *Vulnerable Children And Youth Studies* 2021;16(1):75-85.
95. Qvortrup A, Lomholt R, Christensen V, Lundtofte TE, Nielsen A. Playful Learning During the Reopening of Danish Schools After Covid 19 Closures. *Scandinavian Journal of Educational Research* 2022.
96. Rahman R, Huysman C, Ross AM, Boskey ER. Intimate Partner Violence and the COVID-19 Pandemic. *Pediatrics* 2022;149(6):01.
97. Ribeiro R, Almeida I, Saavedra R, Caridade S, Oliveira A, Santos M, et al. The different contexts of domestic violence before and during the covid-19 pandemic: A portuguese overview. *Victims & Offenders* 2022:No Pagination Specified.

98. Ringer N, Kreitz-Sandberg S. Swedish Pupils' Perspectives on Emergency Remote Teaching during COVID-19 - A Qualitative Study. *International journal of educational research open* 2022;3:100167.
99. Risser L, Berger RP, Renov V, Aboiye F, Duplessis V, Henderson C, et al. Supporting children experiencing family violence during the COVID-19 pandemic: IPV and CPS provider perspectives. *Academic pediatrics* 2022.
100. Russell KW, Acker SN, Ignacio RC, Lofberg KM, Garvey EM, Chao SD, et al. Child Physical Abuse and COVID-19: Trends from Nine Pediatric Trauma Centers. *Journal Of Pediatric Surgery* 2021.
101. Sethuraman U, Kannikeswaran N, Singer A, Krouse CB, Cloutier D, Farooqi A, et al. Trauma Visits to a Pediatric Emergency Department During the COVID-19 Quarantine and "Stay at Home" Period. *American Surgeon* 2021:31348211047497.
102. Sharma S, Wong D, Schomberg J, Knudsen-Robbins C, Gibbs D, Berkowitz C, et al. COVID-19: Differences in sentinel injury and child abuse reporting during a pandemic. *Child Abuse & Neglect* 2021;116:104990-.
103. Sigurdardottir I, Mork SB. COVID-19 influencing preschool practice in Iceland: 'we now have the opportunity to stop and observe what is happening'. *Teachers and Teaching* 2022:13.
104. Skjerdingsstad N, Johnson MS, Johnson SU, Hoffart A, Ebrahimi OV. Parental burnout during the COVID-19 pandemic. *Family Process* 2021.
105. Specht IO, Rohde JF, Nielsen A-K, Larsen SC, Heitmann BL. Changes in Emotional-Behavioral Functioning Among Pre-school Children Following the Initial Stage Danish COVID-19 Lockdown and Home Confinement. *Frontiers In Psychology* 2021;12:643057-.
106. Surén P, Skirbekk AB, Torgersen L, Bang L, Godoy A, Hart RK. Eating Disorder Diagnoses in Children and Adolescents in Norway before vs during the COVID-19 Pandemic. *JAMA Network Open* 2022;5(7):E2222079.
107. Szelei N, Devlieger I, Verelst A, Spaas C, Jervelund SS, Primdahl NL, et al. Migrant Students' Sense of Belonging and the Covid-19 Pandemic: Implications for Educational Inclusion. *Social Inclusion* 2022;10(2):172-84.
108. Thorisdottir IE, Asgeirsdottir BB, Kristjansson AL, Valdimarsdottir HB, Tolgyes EMJ, Sigfusson J, et al. Depressive symptoms, mental wellbeing, and substance use among adolescents before and during the COVID-19 pandemic in Iceland: a longitudinal, population-based study. *The Lancet Psychiatry* 2021;8(8):663-72.
109. van Gelder NE, van Haalen DL, Ekker K, Ligthart SA, Oertelt-Prigione S. Professionals' views on working in the field of domestic violence and abuse during the first wave of COVID-19: a qualitative study in the Netherlands. *Bmc Health Services Research* 2021;21(1):624-.
110. Vira EG, Skoog T. Swedish middle school students' psychosocial well-being during the COVID-19 pandemic: A longitudinal study. *Ssm Population Health* 2021;16:100942.
111. Vives-Cases C, La Parra-Casado D, Estévez Jesús F, Torrubiano-Domínguez J, Sanz-Barbero B. Intimate Partner Violence against Women during the COVID-19 Lockdown in Spain. *International Journal Of Environmental Research And Public Health* 2021;18(9):4698.
112. von Soest T, Kozák M, Rodríguez-Cano R, Fluit DH, Cortés-García L, Ulset VS, et al. Adolescents' psychosocial well-being one year after the outbreak of the COVID-19 pandemic in Norway. *Nature Human Behaviour* 2022.
113. Zetterqvist M, Jonsson LS, Landberg Å, Svedin CG. A potential increase in adolescent nonsuicidal self-injury during covid-19: A comparison of data from three different time points during 2011 - 2021. *Psychiatry Research Neuroimaging* 2021;305:114208-.
114. Barboza GE, Schiamberg LB, Pacht L. A Spatiotemporal Analysis of the Impact of COVID-19 on Child Abuse and Neglect in the City of Los Angeles, California. *Child Abuse & Neglect* 2020.

115. Brown SM, Doom JR, Lechuga-Peña S, Watamura SE, Koppels T. Stress and parenting during the global COVID-19 pandemic. *Child Abuse and Neglect* 2020.
116. Craig S, Ames ME, Bondi BC, Pepler D. Rates of Adolescent Mental Health Problems, Substance Use, and Violence in the Home during COVID-19: Does Gender Matter? [Preprint oct. 2020]. 2020.
117. Lawson M, Piel MH, Simon M. Child Maltreatment during the COVID-19 Pandemic: Consequences of Parental Job Loss on Psychological and Physical Abuse Towards Children. *Child Abuse and Neglect* 2020.
118. Baron EJ, Goldstein EG, Wallace CT. Suffering in silence: How COVID-19 school closures inhibit the reporting of child maltreatment. *Journal of Public Economics* 2020;190.
119. Bullinger L, Angela B, Megan F, Stephen M, Kerri R, William S, et al. COVID-19 and Alleged Child Maltreatment [preprint]. SSRN 2020.
120. Bullinger L, Raissian K, Feely M, Schneider W. The Neglected Ones: Time at Home During COVID-19 and Child Maltreatment (preprint). SSRN 2020.
121. Garstang J, Debelle G, Anand I, Armstrong J, Botcher E, Chaplin H, et al. Effect of COVID-19 lockdown on child protection medical assessments: a retrospective observational study in Birmingham, UK. *BMJ Open* 2020;10(9):e042867.
122. McLay MM. When "Shelter-in-Place" Isn't Shelter That's Safe: a Rapid Analysis of Domestic Violence Case Differences during the COVID-19 Pandemic and Stay-at-Home Orders. *Journal of Family Violence* 2021:1-10.
123. Tierolf B, Geurts E, Steketee M. Domestic violence in families in the Netherlands during the coronavirus crisis: A mixed method study. *Child Abuse & Neglect* 2020:104800.
124. Whaling K, Sarkissian Alissa D, Larez N, Sharkey J, Allen M, Nylund-Gibson K. Reduced child maltreatment prevention service case openings during COVID-19 [Preprint oct. 2020]. *Research Square*; 2020.
125. Whelan J, Hartwell M, Chesher T, Coffey S, Hendrix AD, Passmore SJ, et al. Deviations in criminal filings of child abuse and neglect during COVID-19 from forecasted models: An analysis of the state of Oklahoma, USA. *Child Abuse Negl* 2021;116(Pt 2):104863.
126. Cheek JA, Craig SS, West A, Lewena S, Hiscock H. Emergency department utilisation by vulnerable paediatric populations during the COVID-19 pandemic. *EMA Emergency Medicine Australasia* 2020.
127. Daks JS, Peltz JS, Rogge RD. Psychological flexibility and inflexibility as sources of resiliency and risk during a pandemic: Modeling the cascade of COVID-19 stress on family systems with a contextual behavioral science lens. *Journal of Contextual Behavioral Science* 2020;18:16-27.
128. Romero E, López-Romero L, Domínguez-Álvarez B, Villar P, Gómez-Fraguela JA. Testing the effects of COVID-19 confinement in Spanish children: The role of parents' distress, emotional problems and specific parenting [Preprint oct. 2020]. 2020.
129. Bakken AP, Pedersen W, von S, Sletten MA. Oslo-ungdom i koronatiden. En studie av ungdom under covid-19-pandemien. Oslo: Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet; 2020. Tilgjengelig fra: <https://fagarkivet-hioa.archive.knowledgearc.net/bitstream/handle/20.500.12199/4221/NOVA-rapport-12-2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
130. Hirani JL-J PM, Wüst M, Rayce SB. Trivsel og hverdagsliv i danske småbørnsfamilier under covid-19-nedlukningen foråret 2020. København: VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd; 2021. Tilgjengelig fra: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/trivsel-og-hverdagsliv-i-danske-smaaboernsfamilier-under-covid-19-nedlukningen-foraaret-2020-16024/>
131. Hussong A, Midgette A, Richards A, Petrie R, Coffman J, Thomas T. COVID-19 Life Events Spill-Over on Family Functioning and Adolescent Adjustment [preprint]. *ResearchSquare* 2020.

132. Larsen LL, Hellfritzsich MB, Petersen KK, Jorgensen GH, Moller-Madsen B, Rolwing JD. COVID-19 kraever oget opmaerksomhed pa bornemishandling. *Ugeskrift for laeger* 2020;182(20).
133. Shorer M, Leibovich L. Young children's emotional stress reactions during the COVID-19 outbreak and their associations with parental emotion regulation and parental playfulness. *Early Child Development and Care* 2020.
134. Spinelli M, Lionetti F, Setti A, Fasolo M. Parenting Stress During the COVID-19 Outbreak: Socioeconomic and Environmental Risk Factors and Implications for Children Emotion Regulation. *Family Process* 2020;n/a(n/a).
135. Whittle S, Bray KO, Lin S, Schwartz O. Parenting and child and adolescent mental health during the COVID-19 pandemic [Preprint oct. 2020]. 2020.
136. Russell BS, Hutchison M, Tambling R, Tomkunas AJ, Horton AL. Initial Challenges of Caregiving During COVID-19: Caregiver Burden, Mental Health, and the Parent-Child Relationship. *Child psychiatry and human development* 2020;04.
137. Janssen LHC, Kullberg MJ, Verkuil B, van Zwieten N, Wever MCM, van Houtum L, et al. Does the COVID-19 pandemic impact parents' and adolescents' well-being? An EMA-study on daily affect and parenting. *PLoS ONE [Electronic Resource]* 2020;15(10):e0240962.
138. Neece C, McIntyre LL, Fenning R. Examining the impact of COVID-19 in ethnically diverse families with young children with intellectual and developmental disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research* 2020;64(10):739-49.
139. Raw J, Waite PD, Pearcey S, Creswell C, Shum A, Patalay P. Examining changes in parent-reported child and adolescent mental health throughout the UK's first COVID-19 national lockdown. 2021. [Preprint]s. 2021.
140. Carroll N, Sadowski A, Laila A, Hruska V, Nixon M, Ma DWL, et al. The impact of covid-19 on health behavior, stress, financial and food security among middle to high income canadian families with young children. *Nutrients* 2020;12(8):1-14.
141. Moya A, Serneels P, Desrosiers A, Reyes V, Herrera MJT, Lieberman A. Impact of COVID-19 on Maternal Mental Health in a Fragile and Conflict-Affected Setting: A Longitudinal Case-Control Study in Tumaco, Colombia. *SSRN*; 2020.
142. Shum A, Skripkauskaitė S, Pearcey S, Waite PD, Creswell C. Report 10: Children and adolescents' mental health: One year in the pandemic. University of Oxford: Co-SPACE (Covid-19: Supporting Parents, Adolescents and Children during Epidemics); 2021. Tilgjengelig fra: http://cospaceoxford.org/wp-content/uploads/2021/04/Report-10_05May2021.pdf
143. Asbury K, Fox L, Deniz E, Code A, Toseeb U. How is COVID-19 affecting the mental health of children with Special Educational Needs and Disabilities and their families? [Preprint oct. 2020]. 2020.
144. Hafstad GS, Sætren SS, Wentzel-Larsen T, Augusti E-M. Longitudinal Change in Adolescent Mental Health During the COVID-19 Outbreak – A Prospective Population-Based Study of Teenagers in Norway [preprint]. *SSRN* 2020.
145. Hawes MT, Szenczy AK, Klein DN, Hajcak G, Nelson BD. Increases in depression and anxiety symptoms in adolescents and young adults during the COVID-19 pandemic. *Psychological Medicine* 2021:1-9.
146. Hawes MT, Szenczy AK, Olino TM, Nelson BD, Klein DN. Trajectories of depression, anxiety and pandemic experiences; A longitudinal study of youth in New York during the Spring-Summer of 2020. *Psychiatry Research* 2021;298:113778.
147. Rambøll Management C. Coronakrisen set fra et ungeperspektiv. 2020. Tilgjengelig fra: https://www.egmontfonden.dk/sites/default/files/2020-08/Ramb%C3%B8ll%20-%20Coronakrisen%20set%20fra%20et%20ungeperspektiv_0.pdf

148. von Soest T, Bakken A, Pedersen W, Sletten MA. Livstilfredshet blant ungdom for og under Covid-19-pandemien. *Tidsskrift for den Norske Lægeforening* 2020;140(10).
149. Magson NR, Freeman JYA, Rapee RM, Richardson CE, Oar EL, Fardouly J. Risk and Protective Factors for Prospective Changes in Adolescent Mental Health during the COVID-19 Pandemic. *Journal of Youth & Adolescence* 2021;50(1):44-57.
150. Mastorci F, Bastiani L, Trivellini G, Doveri C, Casu A, Pozzi M, et al. Well-Being Perception During COVID-19 Pandemic in Healthy Adolescents: Evidence From the Avatar Study [preprint]. *ResearchSquare* 2021.
151. Munasinghe S, Sperandei S, Freebairn L, Conroy E, Jani H, Marjanovic S, et al. The Impact of Physical Distancing Policies During the COVID-19 Pandemic on Health and Well-Being Among Australian Adolescents. *Journal of Adolescent Health* 2020;67(5):653-61.
152. Ravens-Sieberer U, Kaman A, Erhart M, Devine J, Schlack R, Otto C. Impact of the COVID-19 pandemic on quality of life and mental health in children and adolescents in Germany. *European Child & Adolescent Psychiatry* 2021;25:25.
153. Wunsch K, Nigg C, Niessner C, Schmidt SCE, Oriwol D, Hanssen-Doose A, et al. The Impact of COVID-19 on the Interrelation of Physical Activity, Screen Time and Health-Related Quality of Life in Children and Adolescents in Germany: Results of the Motorik-Modul Study. *Children* 2021;8(2):02.
154. Grigoletto V, Cognigni M, Occhipinti AA, Abbracciavento G, Carrozzi M, Barbi E, et al. Rebound of Severe Alcoholic Intoxications in Adolescents and Young Adults After COVID-19 Lockdown. *Journal of Adolescent Health* 2020.
155. Liebana-Presa C, Martinez-Fernandez MC, Benitez-Andrades JA, Fernandez-Martinez E, Marques-Sanchez P, Garcia-Rodriguez I. Stress, Emotional Intelligence and the Intention to Use Cannabis in Spanish Adolescents: Influence of COVID-19 Confinement. *Frontiers in Psychology* 2020;11:582578.
156. von Soest T, Kozák M, Rodriguez-Cano R, Fluit D, Cortés-García L, Ulseth V, et al. A nationwide study of adolescent psychosocial well-being one year after the outbreak of the COVID-19 pandemic. *Research Square*; 2021.
157. Ougrin D, Wong BH, Vaezinejad M, Plener PL, Mehdi T, Romaniuk L, et al. Pandemic-related emergency psychiatric presentations for self-harm of children and adolescents in 10 countries (PREP-kids): a retrospective international cohort study. *European child & adolescent psychiatry* 2021.
158. Hoffnung G, Feigenbaum E, Schechter A, Guttman D, Zemon V, Schechter I. Children and Telehealth in Mental Healthcare: What We Have Learned From COVID-19 and 40,000+ Sessions. *Psychiatric Research and Clinical Practice* 2021.
159. Hill RM, Rufino K, Kurian S, Saxena J, Saxena K, Williams L. Suicide Ideation and Attempts in a Pediatric Emergency Department Before and During COVID-19. *Pediatrics* 2021;147(3):03.
160. Fish JN, McInroy LB, Pacey MS, Williams ND, Henderson S, Levine DS, et al. "I'm Kinda Stuck at Home With Unsupportive Parents Right Now": LGBTQ Youths' Experiences With COVID-19 and the Importance of Online Support. *Journal of Adolescent Health* 2020;67(3):450-2.
161. Vall-Roqué H, Andrés A, Saldaña C. The impact of COVID-19 lockdown on social network sites use, body image disturbances and self-esteem among adolescents and young women [Preprint oct. 2020]. *Research Square*; 2020.
162. Andersen RK, Bråten B, Bøckmann E, Kindt MT, Nyen T, Tønder AH. Håndtering og konsekvenser av koronautbruddet for videregående opplæring. Oslo: Fafo; 2021. Tilgjengelig fra: https://fafo.no/en/publications/item/handtering-og-konsekvenser-av-koronautbruddet-for-videregaende-opplaering?category_id=20

163. Mælan EN, Gustavsen AM, Stranger-Johannessen E, Nordahl T. Norwegian students' experiences of homeschooling during the COVID-19 pandemic. *European Journal of Special Needs Education* 2021;36(1):5-19.
164. Letnes M-A, Veelo NC, Stänicke LI, Ní Bhroin N, Rasmussen I. Kids' Digital Lives During COVID-19 Times Digital practices, safety and well-being of 6-to 12-year-olds—a qualitative study. Trondheim: NTNU; 2021. Tilgjengelig fra: <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2728821/Kids%2527%2bDigital%2bLives%2bDuring%2bCOVID-19%2bTimes%2b-%2bNorway.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
165. Buzzi C, Tucci M, Ciprandi R, Brambilla I, Caimmi S, Ciprandi G, et al. The psycho-social effects of COVID-19 on Italian adolescents' attitudes and behaviors. *Italian Journal of Pediatrics* 2020;46(1).
166. Engzell P, Frey A, Verhagen MD. Learning loss due to school closures during the COVID-19 pandemic. *Proceedings of the National Academy of Sciences* 2021;118(17):e2022376118.
167. Skar GBU, Graham S, Huebner A. Learning loss during the COVID-19 pandemic and the impact of emergency remote instruction on first grade students' writing: A natural experiment. *Journal of Educational Psychology* 2021:No Pagination Specified-No Pagination Specified.
168. Caspersen J HI, Hybertsen ID, Lynnebakke B, Vika KS, Smedsrud J. Koronapandemien i grunnskolen – håndtering og konsekvenser. Trondheim: NTNU / NIFU; 2021. Tilgjengelig fra: https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/bitstream/handle/11250/2733034/Rapport_korona%20gsk_Samforsk_NIFU_11032021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
169. Smith J, Guimond FA, Bergeron J, St-Amand J, Fitzpatrick C, Gagnon M. Changes in students' achievement motivation in the context of the COVID-19 pandemic: A function of extraversion/introversion? *Education Sciences* 2021;11(1):1-8.
170. Reimer D, Smith E, Andersen IG, Sortkær B. What happens when schools shut down? Investigating inequality in students' reading behavior during Covid-19 in Denmark. *Research in Social Stratification and Mobility* 2021;71.
171. Bubb S, Jones MA. Learning from the COVID-19 home-schooling experience: Listening to pupils, parents/carers and teachers. *Improving Schools* 2020.
172. Cacioppo M, Bouvier S, Bailly R, Houx L, Lempereur M, Mensah-Gourmel J, et al. Emerging health challenges for children with physical disabilities and their parents during the COVID-19 pandemic: The ECHO French survey. *Annals of Physical and Rehabilitation Medicine* 2020.
173. Bronfenbrenner U. *The ecology of human development : experiments by nature and design*. Cambridge, Mass: Harvard University Press; 1979.
174. Puls HT, Hall M, Frazier T, Schultz K, Anderst JD. Association of routine school closures with child maltreatment reporting and substantiation in the United States; 2010-2017. *Child Abuse Negl* 2021;120:105257.
175. McNeil A, Hicks L, Yalcinoz-Ucan B, Browne Dillon T. Prevalence & correlates of intimate partner violence during covid-19: A rapid review. *Journal of Family Violence* 2022:No Pagination Specified.
176. Sheen J, Chen L, Lee B, Aridas A, Reupert A. Family experiences during illness outbreaks: A systematic review. *medRxiv* 2022:2022.11.16.22282428.
177. Penner F, Ortiz JH, Sharp C. Change in Youth Mental Health During the COVID-19 Pandemic in a Majority Hispanic/Latinx US Sample. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry* 2020;23:23.
178. Gadermann AC, Thomson KC, Richardson CG, Gagné M, McAuliffe C, Hirani S, et al. Examining the impacts of the COVID-19 pandemic on family mental health in Canada: findings from a national cross-sectional study. *BMJ Open* 2021;11(1):e042871.

179. Rodriguez CM, Lee SJ, Ward KP, Pu DF. The Perfect Storm: Hidden Risk of Child Maltreatment During the Covid-19 Pandemic. *Child Maltreatment* 2020;1077559520982066.
180. Newlove-Delgado T, Marcheselli F, Williams T, Mandalia D, Davis J, McManus S, et al. Mental Health of Children and Young People in England. Leeds: NHS Digital; 2022. Tilgjengelig fra: <https://digital.nhs.uk/data-and-information/publications/statistical/mental-health-of-children-and-young-people-in-england/2022-follow-up-to-the-2017-survey>
181. Burgess L, Skripkauskaite S, Waite P, Creswell C. Children's mental health symptoms two years after the start of the pandemic: March 2020 to March 2022 (Report 12). Co-SPACE study. University of Oxford; 2022. Tilgjengelig fra: <http://cospaceoxford.org/wp-content/uploads/2022/07/Co-SPACE-Report-12-FINAL-Mar20-to-Mar22.pdf>
182. Ding N, Skripkauskaite S, Waite P, Creswell C. Changes in children's mental health and parents' financial stress from March 2020 to October 2022 (Report 13). Co-SPACE study. University of Oxford; 2023. Tilgjengelig fra: http://cospaceoxford.org/wp-content/uploads/2023/01/CoSPACE_Report_13_March20_Oct22.pdf
183. Newlove-Delgado T, Russell AE, Mathews F, Cross L, Bryant E, Gudka R, et al. Annual Research Review: The impact of Covid-19 on psychopathology in children and young people worldwide: systematic review of studies with pre- and within-pandemic data. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 2022;n/a(n/a).
184. Wang S, Chen L, Ran H, Che Y, Fang D, Sun H, et al. Depression and anxiety among children and adolescents pre and post COVID-19: A comparative meta-analysis. *Front Psychiatry* 2022;13:917552.
185. Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten. To år med pandemi – status for det psykiske helsetilbudet til barn og unge. Fortsatt vekst i henvisninger. 2022. Tilgjengelig fra: <https://ukom.no/rapporter/to-ar-med-pandemi--status-for-det-psykiske-helsetilbudet-til-barn-og-unge/fortsatt-vekst-i-henvisninger>
186. Hammerstein S, König C, Dreisörner T, Frey A, Frey A. Effects of COVID-19-Related School Closures on Student Achievement-A Systematic Review. *Frontiers In Psychology* 2021;12:746289.
187. Blikstad-Balas M, Roe A, Dalland CP, Klette K. Homeschooling in Norway During the Pandemic-Digital Learning with Unequal Access to Qualified Help at Home and Unequal Learning Opportunities Provided by the School. I: Reimers FM, red. *Primary and Secondary Education During Covid-19: Disruptions to Educational Opportunity During a Pandemic*. Cham: Springer International Publishing; 2022. s. 177-201. Tilgjengelig fra: https://doi.org/10.1007/978-3-030-81500-4_7
188. Utdanningsdirektoratet. Mulige konsekvenser av koronapandemien - Resultater på nasjonale prøver. 2022. Tilgjengelig fra: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/analyser/mulige-konsekvenser-av-koronapandemien/resultater-pa-nasjonale-prover/>
189. Biele G, Gustavson K, Czajkowski NO, Nilsen RM, Reichborn-Kjennerud T, Magnus PM, et al. Bias from self selection and loss to follow-up in prospective cohort studies. *Eur J Epidemiol* 2019;34(10):927-38.
190. Hovde K-O, Grønmo S. *algoritme* i Store norske leksikon på snl.no[lest 7. desember]. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/algoritme>
191. Tidemann A, Elster AC. Maskinlæring[lest 4 Oktober]. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/maskinl%C3%A6ring>
192. Ames H, Mosdøl A, Langøien LJ, Blaasvær N, Nøkleby H. Communication of children's weight status to parents and children: What is effective and what are the children's and parents' experiences and preferences? A mixed methods systematic review. Oslo: Folkehelseinstituttet; 2019. Tilgjengelig fra:

https://fhi.brage.unit.no/fhi-xmlui/bitstream/handle/11250/2634508/Ames_2019_Com.pdf?sequence=2&isAllowed=y

193. Hong QN, Pluye P, Fàbregues S, Bartlett G, Boradman F, Cargo M, et al. Mixed methods appraisal tool (MMAT). Version 2018. User guide McGill University, Department of medicine. [lest 18. juli 2021]. Tilgjengelig fra: http://mixedmethodsappraisaltoolpublic.pbworks.com/w/file/attach/127916259/MMAT_2018_criteria-manual_2018-08-01_ENG.pdf

---

Vedlegg 1: Søkestrategi

Søk i OpenAlex

OpenAlex er et «open source»-datasett med mer enn 250 millioner vitenskapelige objekter som tidsskriftpublikasjoner, stortingsmeldinger og konferanseabstrakter (12). Datakildene til OpenAlex inkluderer Microsoft Academic Graph, CrossRef, ORCID, PubMed, CENTRAL, Unpaywall, ISSN International Centre, preprint-servere samt en rekke andre fagområder og institusjonelle arkiver. Datasettet er satt sammen av fem typer vitenskapelige enheter (works, authors, venues, institutions og concepts) og sammenhengene mellom dem. I stedet for å søke i henhold til ord som finnes i en studies tittel eller sammendrag, MeSH-termer eller nøkkelord gitt av forfatteren, tidsskriftet eller databasen, bruker OpenAlex dyp læring for å linke disse objektene sammen, i tillegg til bibliometriske- og siteringslikheter. Et slikt søk resulterer i langt færre identifiserte studier som er irrelevante. Videre bruker OpenAlex daglig «web-crawling» for å innhente nye objekter/artikler, og dermed identifisere og inkludere grå litteratur som institusjonelle rapporter, stortingsmeldinger og evalueringer publisert elektronisk.

Systematisk søk OECD-land

Søket ble avgrenset til publikasjonsdato/indekseringsdato f.o.m. 11. mars 2022 (dato for siste oppdatering i Open Alex).

Databaser søkt: MEDLINE, Embase, PsycINFO, CINAHL, Scopus, Epistemonikos, Web of Science, Sociological Abstracts, Coronavirus Research Database, ERIC, CINAHL.

Søketreff totalt: 17527

Avgrenset til OECD-land: 15850 (1677 referanser slettet)

Dubletter fjernet in EPPI

MEDLINE (Ovid)

MEDLINE® and Epub Ahead of Print, In-Process, In-Data-Review & Other Non-Indexed Citations, Daily and Versions 1946 to July 25, 2022

Søkedato: 25. juli 2022

Søketreff: 4396

#	Searches	Results
1	Coronaviridae Infections/ or COVID-19/	185868

2	(covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19 or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))).tw.	299312
3	1 or 2	306652
4	exp "behavior and behavior mechanisms"/ or exp psychological phenomena/ or exp mental disorders/ or Mental Health Services/ or exp social work/	5007480
5	exp mental processes/ or exp learning/	1176092
6	exp psychology, social/ or exp family/ or parenting/	983566
7	exp Violence/ or exp crime/	152072
8	exp substance-related disorders/ or exp "wounds and injuries"/ or feeding behaviour/	1280461
9	(psychological* or psychology or mental* or psychiatric* or psychosocial* or behavioral* or behavioural* or psychobehavio* or psychosomatic* or emotional* or psychiatric or coping or quality of life or psychopathol* or wellbeing or well-being or wellness or welfare or stress or stressful or anxiety or depress* or mood or happiness or fear or anger or loneliness or lonely or hardship* or learning or (perform* adj2 school*) or drop* out* or dropout* or sleep or sleepless* or insomnia or violen* or crime* or criminal* or batter* or abuse or social* control* or social* dominan* or abusive or neglect* or maltreat* or poverty or inequity or friend* or playing or leisure or lifestyle or eating or food or diet* or social* isolat* or social contact* or bully* or physical activity or activity level or helpline or hotline or suicid* or injuries or fracture* or trauma or emergency referral* or drinking or "drug use" or alcohol* or sexual or screen time or parenting or family or families or ((healthcare or care or service* or counsel*) adj ("use" or usage)) or ((care or service or healthcare) adj6 utili?ation*)).tw.	6531589
10	or/4-9	9746176
11	adolescent/ or young adult/ or exp child/ or exp infant/	4313593
12	(child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*).tw.	2344812
13	11 or 12	4932141
14	3 and 10 and 13	17861
15	Parenting/ or parenting.tw.	31347
16	3 and 15	461
17	14 or 16	17935
18	(202203* or 202204* or 202205* or 202206* or 202207*).dt,ep,dp,ez,da,ed. [create date, electronic date of publication, date of publication, entrez date, mesh date, entry date]	1033544
19	17 and 18	4396

Embase (Ovid)

1974 to 2022 July 25

Søkedato: 25. juli 2022

Søketreff: 4066

#	Searches	Results
1	(covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19 or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))).mp.	353707
2	exp coronavirinae/ or coronavirus infection/ or coronavirus disease 2019/	278242

3	1 or 2	355762
4	(child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*).mp.	4898730
5	(psychological* or psychology or mental* or psychiatric* or psychosocial* or behavioral* or behavioural* or psychobehavio* or psychosomatic* or emotional* or psychiatric or coping or quality of life or psychopathol* or wellbeing or well-being or wellness or welfare or stress or stressful or anxiety or depress* or mood or happiness or fear or anger or loneliness or lonely or hardship* or learning or (perform* adj2 school*) or drop* out* or dropout* or sleep or sleepless* or insomnia or violen* or crime* or criminal* or batter* or abuse or abusive or social* control* or social* dominan* or neglect* or maltreat* or poverty or inequity or friend* or playing or leisure or lifestyle or eating or food or diet* or social* isolat* or social contact* or bully* or physical activity or activity level or helpline or hotline or suicid* or injuries or fracture* or trauma or emergency referral* or drinking or "drug use" or alcohol* or sexual or screen time or parenting or family or families or ((healthcare or care or service* or counsel*) adj ("use" or usage)) or ((care or service or healtcare) adj6 utili?ation*)).tw.	8119486
6	*psychological well-being/ or exp *mental health/ or exp *wellbeing/ or exp *abuse/ or *exp social problem/ or exp *violence/ or exp *antisocial behavior/ or *poverty/ or exp *psychological aspect/ or *loneliness/ or *social isolation/ or exp *mental function/ or exp *neglect/ or *psychosocial development/ or exp *behavior/ or *child behavior/ or *human relation/ or exp *friendship/ or *child psychology/ or exp *bullying/ or exp *physical activity/ or *sleep/ or *hotline/ or *childhood trauma/ or *sexual health/ or exp *health behavior/ or *unplanned pregnancy/ or *alcohol abuse/ or exp *drug abuse/ or exp *school attendance/ or exp *learning/ or exp *child parent relation/ or exp *child welfare/ or exp *social dominance/ or exp *crime/ or exp *feeding behavior/ or *health care utilization/ or exp *mental health service/ or *psychosocial care/ or *social support/ or *social work/	2838191
7	5 or 6	9382308
8	3 and 4 and 7	19512
9	exp *child parent relation/ or parenting.tw.	57478
10	3 and 9	457
11	8 or 10	19535
12	(202203* or 202204* or 202205* or 202206* or 202207*).dp,dd,dc. or "2022".yr. or (20221* or 20222* or 20223*).em. [date of publication, date delivered, date created,publication year,entry week]	1476814
13	11 and 12	6706
14	limit 13 to embase	4066

PsycINFO (Ovid)

1806 to July Week 3 2022

Søkedato: 25. juli 2022

Søketreff: 1982

#	Searches	Results
---	----------	---------

1	(covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19 or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))).mp.	20850
2	(child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*).mp. or (adolescence 13 17 yrs or childhood birth 12 yrs or infancy 2 23 mo or neonatal birth 1 mo or preschool age 2 5 yrs or school age 6 12 yrs or young adulthood 18 29 yrs).ag.	1829319
3	1 and 2	6828
4	exp parenting/ or exp parental attitudes/ or exp parental characteristics/ or parenting*.tw.	145515
5	1 and 4	498
6	3 or 5	6875
7	(202203* or 202204* or 202205* or 202206* or 202207*).up,dp. [update code, date of publication]	76491
8	6 and 7	1982

CINAHL (Ebsco)

Søkedato: 1. august 2022

Søketreff: 1264

S23	S18 OR S22	Limiters - Exclude MEDLINE records Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S22	S3 AND S21	Limiters - Published Date: 20220301-20220831; Exclude MEDLINE records Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S21	S19 OR S20	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S20	TI parenting OR AB parenting	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S19	(MH "Parenting") OR (MH "Parental Behavior")	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S18	S16 AND S17	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S17		Limiters - Exclude MEDLINE records Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S16	S3 AND S6 AND S14	Limiters - Published Date: 20220301-20220731 Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S15	S3 AND S6 AND S14	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S14	S7 OR S8 OR S9 OR S10 OR S11 OR S12 OR S13	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase

S13	(MH «Wounds and Injuries+»)	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S12	(MH “Behavioral and Mental Disorders+”)	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S11	(MH “Psychology, Social+”) OR (MH “Behavior and Behavior Mechanisms+”) OR (MH “Child Welfare+”) OR (MH “Family Relations+”) OR (MH “Social Work+”) OR (MH “Mental Health Services+”) OR (MH “Manipulation, Psychological”)	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S10	(MH “Psychology+”) OR (MH “Psychophysiology+”)	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S9	(MH «Mental Disorders+»)	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S8	(MH “Psychological Processes and Principles+”) OR (MH “Mental Health+”)	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S7	TI (psychological* or psychology or mental* or psychiatric* or psychosocial* or behavioral* or behavioural* or psychobehavio* or psychosomatic* or emotional* or psychiatric or coping or quality of life or psychopathol* or wellbeing or well-being or wellness or welfare or stress or stressful or anxiety or depress* or mood or happiness or fear or anger or loneliness or lonely or hardship* or learning or (perform* N2 school*) or drop* out* or dropout* or sleep or sleepless* or insomnia or violence* ...	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S6	S4 OR S5	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S5	(MH “Adolescence+”) OR (MH “Young Adult”) OR (MH “Child+”) OR (MH “Minors (Legal)”)	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase
S4	TI (child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*) OR AB (child* or infan* or babies or newborn or	Expanders - Apply equivalent subjects Search modes - Boolean/Phrase

- toddler* or teen* or adolesc*
or youth or young people or
young adult* or young indi-
vidual* or young person* or
youngster* or girls or boys or
pupil* or schoolchild* or
school student*)
- S3 S1 OR S2 **Expanders** - Apply equivalent subjects
Search modes - Boolean/Phrase
- S2 TI (covid* or corona or coro-
navir* or ncov or ncov19 or
ncov-19 or 2019-novel CoV
or sars-cov2 or sars-cov-2 or
sarscov2 or sarscov-2 or
((novel or new or nouveau)
and (cov or ncov))) OR AB (covid* or corona or coro-
navir* or ncov or ncov19 or
ncov-19 or 2019-novel CoV
or sars-cov2 or sars-cov-2 or
sarscov2 or sarscov-2 or
((novel or new or nouveau)
and (cov or ncov)))
- S1 (MH "COVID-19") OR (MH
"Coronavirus Infections") **Expanders** - Apply equivalent subjects
Search modes - Boolean/Phrase

Scopus

Søkedato: 1. august 2022

Søketreff: 2422

((TITLE-ABS-KEY (covid* OR corona OR coronavir* OR ncov OR ncov19 OR "ncov19" OR "2019-novel CoV" OR "sars-cov2" OR "sars-cov-2" OR sarscov2 OR "sarscov-2")) AND (TITLE-ABS-KEY (child* OR infan* OR babies OR newborn OR toddler* OR teen* OR adolesc* OR youth OR "young people" OR "young adult*" OR "young individual*" OR "young person*" OR youngster* OR girls OR boys OR pupil* OR schoolchild* OR "school student*")) AND (TITLE-ABS-KEY (psychological* OR psychology OR mental* OR psychiatric* OR psychosocial* OR behavioral* OR behavioural* OR psychobehavio* OR psychosomatic* OR emotional* OR psychiatric OR coping OR "quality of life" OR psychopathol* OR wellbeing OR "well-being" OR wellness OR welfare)) OR (TITLE-ABS-KEY (stress OR stressful OR anxiety OR depress* OR mood OR happiness OR fear OR anger OR loneliness OR lonely OR hardship* OR learning OR (perform* W/2 school*) OR "drop* out*" OR dropout* OR sleep OR sleepless* OR insomnia OR violen* OR crime* OR criminal* OR batter* OR abuse OR abusive OR "social control" OR "social dominance" OR neglect* OR maltreat*)) OR (TITLE-ABS-KEY (poverty OR inequity OR friend* OR playing OR leisure OR lifestyle OR "social* isolat*" OR eating OR food OR diet* OR nutrition* OR "social contact*" OR bully* OR "physical activity" OR "activity level" OR helpline OR hotline OR suicid* OR injuries OR fracture* OR trauma OR "emergency referral*" OR drinking OR "drug use" OR alcohol* OR sexual OR "screen time" OR parenting OR family OR families)) OR (TITLE-ABS-KEY ((healthcare OR care OR service* OR council*) W/1 (use OR usage)) OR ((care OR service OR healthcare) W/6 (utilisation* OR utilization*))))) OR ((title-abs-key 103 (covid* OR corona OR coronavir* OR ncov OR ncov19 OR "ncov-19" OR "2019-novel CoV" OR "sars-cov2" OR "sars-cov-2" OR sarscov2 OR "sarscov-2")) AND (TITLE-ABS-KEY (parenting)) AND NOT INDEX (medline) AND NOT (index) embase AND (LIMIT-TO (

PUBYEAR, 2022)) AND (LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "United States") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "United Kingdom") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Italy") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Canada") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Spain") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Australia") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Germany") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Japan") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "France") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Poland") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "South Korea") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Israel") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Netherlands") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Greece") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Sweden") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Belgium") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Portugal") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Ireland") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Switzerland") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Chile") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Mexico") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Austria") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Norway") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Colombia") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "New Zealand") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Finland") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Denmark") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Slovenia") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Hungary") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Czech Republic") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Estonia") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Lithuania") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Slovakia") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Iceland") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Luxembourg") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Latvia") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY, "Undefined"))

Epistemonikos L-OVE

Søkedato: 1. august 2022

Søketreff: 2522

((child* OR infan* OR babies OR newborn OR toddler* OR teen* OR adolesc* OR youth OR "young people" OR "young adults" OR "young individuals" OR "young persons" OR youngster* OR girls OR boys OR pupil* OR schoolchild* OR "school students") AND (psychological* OR psychology OR mental* OR psychiatric* OR psychosocial* OR behavioral* OR behavioural* OR psychobehavio* OR psychosomatic* OR emotional* OR psychiatric OR coping OR "quality of life" OR psychopathol* OR wellbeing OR "well-being" OR wellness OR welfare OR stress OR stressful OR anxiety OR depress* OR mood OR happiness OR fear OR anger OR loneliness OR lonely OR hardship* OR learning OR "school performance" OR "drop-out" OR dropout* OR sleep OR sleepless* OR insomnia OR violen* OR crime* OR criminal* OR batter* OR abuse OR "social control" OR "social dominance" OR abusive OR neglect* OR maltreat* OR poverty OR inequity OR friend* OR playing OR leisure OR lifestyle OR eating OR food OR diet* OR "social isolation" OR "social contact" OR bully* OR "physical activity" OR "activity level" OR helpline OR hotline OR suicid* OR injuries OR fracture* OR trauma OR "emergency referrals" OR drinking OR "drug use" OR alcohol* OR sexual OR "screen time" OR parenting OR family OR families OR "healthcare use" OR "service use" OR "care use" OR "care utilisation" OR "service utilisation" OR "care utilization" OR 106 OR "service utilization"))

Epistemonikos date: 11. mars 2022 – 1. aug 2022

Sociological Abstracts (ProQuest)

Søkedato: 1. august 2022

Søketreff: 152

((ti(covid* OR corona OR coronavirus*) OR ab(covid* OR corona OR coronavirus*)) AND noft(child* OR infan* OR babies OR newborn OR teen* OR adolesc* OR youth OR toddler* OR girls OR boys OR pupil* OR young OR parent*))

Publication date march 11 2022 – July 27 2022

Coronavirus Research Database (ProQuest)

Søkedato: 1. august 2022

Søketreff: 516

((ti(covid* OR corona OR coronavirus*) OR ab(covid* OR corona OR coronavirus*)) AND noft(child* OR infan* OR babies OR newborn OR teen* OR adolesc* OR youth OR toddler* OR girls OR boys OR pupil* OR young OR parent*))

Web of Science

Søkedato: 1. august 2022

Søketreff: 91

Kommentar: Søket er avgrenset til sosialfeltet (social welfare)

covid* OR corona OR coronavi* OR quaranteens OR school closure OR lockdown OR "closed schools" (Topic) and child* or adolesc* or youth or teen* or "young adult" (Topic) and "social welfare" or "social care" or "social work" or "child welfare" or "welfare services" or "social services" or "social service" or "protective services" or "child protection" (Topic)

Indexing date: 2022 March 11 – 2022 July 27

ERIC (ProQuest)

Søketreff: 116

noft(covid OR corona OR coronavirus OR pandem*) AND noft(child* OR adolesc* OR parent* OR youth OR pupil OR student*)

Tittelsøk i EndNote, for å ekskludere studier fra land utenfor OECD

1677 referanser slettet

Tittelsøk (med automatisk trunkering): china, chinese, hong kong, province, india, brazil, argentin, peru, venezuela, nigeria, ethiopia, egypt, tanzania, africa, kenya, Uganda, algerie, sudan, iran, iraq, saudi arabia, lebanon, middle east, indonesia, pakistan, bangladesh, thailand, myanmar, malaysia, nepal, philipines, vietnam, sri lanka, russia, africa

Alle treff ble manuelt sjekket før de ble slettet, for å sikre at vi beholdt studier som sammenlignet ulike relevante og ikke-relevante land, samt studier som omhandlet f.eks. etniske minoriteter.

Systematisk søk etter studier fra Norden

Søkene ble avgrenset til indeksering f.o.m. siste søk i mars 2021 eller publikasjonsår f.o.m. 2021. Søkene ble også avgrenset med søkeord for Norden. De øvrige søkeordene er kopiert fra søket som ble utført i mars 2021.

Databaser søkt: MEDLINE, Embase, PsycINFO, Scopus, CINAHL, Web of Science, Sociological Abstracts, Epistemonikos LOVE, Coronavirus Research Database, ERIC.

Søketreff totalt: 2050

Dubletter fjernes i EPPI.

MEDLINE (Ovid)

ALL 1946 to June 29, 2022

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 503. 175 etter Ovid dublettkontroll (med PsycINFO og Embase)

#	Searches	Results
1	Coronaviridae Infections/ or COVID-19/	171784
2	(covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19 or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))).tw.	282220
3	1 or 2	289476
4	exp "behavior and behavior mechanisms"/ or exp psychological phenomena/ or exp mental disorders/ or Mental Health Services/ or exp social work/	4980460
5	exp mental processes/ or exp learning/	1170470
6	exp psychology, social/ or exp family/ or parenting/	979343
7	exp Violence/ or exp crime/	151212
8	exp substance-related disorders/ or exp "wounds and injuries"/ or feeding behaviour/	1275482
9	(psychological* or psychology or mental* or psychiatric* or psychosocial* or behavioral* or behavioural* or psychobehavio* or psychosomatic* or emotional* or psychiatric or coping or quality of life or psychopathol* or wellbeing or well-being or wellness or welfare or stress or stressful or anxiety or depress* or mood or happiness or fear or anger or loneliness or lonely or hardship* or learning or (perform* adj2 school*) or drop* out* or dropout* or sleep or sleepless* or insomnia or violen* or crime* or criminal* or batter* or abuse or social* control* or social* dominan* or abusive or neglect* or maltreat* or poverty or inequity or friend* or playing or leisure or lifestyle or eating or food or diet* or social* isolat* or social contact* or bully* or physical activity or activity level or helpline or hotline or suicid* or injuries or fracture* or trauma or emergency referral* or drinking or "drug use" or alcohol* or sexual or screen time or parenting or family or families or ((healthcare or care or service* or councel*) adj ("use" or usage)) or ((care or service or healtcare) adj6 utili?ation*).tw.	6473797
10	or/4-9	9676989
11	adolescent/ or young adult/ or exp child/ or exp infant/	4297595
12	(child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*).tw.	2328666
13	11 or 12	4911703
14	3 and 10 and 13	16711
15	Parenting/ or parenting.tw.	31040
16	3 and 15	419
17	14 or 16	16778
18	(202103* or 202104* or 202105* or 202106* or 202107* or 202108* or 202109* or 202110* or 202111* or 202112* or 2022*).dt,ep,dp,ez,da,ed. or "2022".yr. [create date, electronic date of publication, date of publication, entrez date, mesh date, entry date]	2912658
19	17 and 18	11969
20	(scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*).ti,ab,kw,lg,sh,kf,oa,hw,gi,in,cp,gc,pl. [tittel, abstract, keyword,language, mesh subject heading, keyword heading word, other abstract, subject heading	1381897

	word, grant information,institution,country of publication,place of publication,grant country]	
21	19 and 20	503
22	21 use medall	

Embase (Ovid)

Embase 1980 to 2022 Week 25

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 527. 521 etter Ovid dublettkontroll (med MEDLINE og PsycINFO)

#	Searches	Results
1	(covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19 or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))).mp.	342691
2	exp coronavirinae/ or coronavirus infection/ or coronavirus disease 2019/	265626
3	1 or 2	344719
4	(child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*).mp.	4880158
5	(psychological* or psychology or mental* or psychiatric* or psychosocial* or behavioral* or behavioural* or psychobehavio* or psychosomatic* or emotional* or psychiatric or coping or quality of life or psychopathol* or wellbeing or well-being or wellness or welfare or stress or stressful or anxiety or depress* or mood or happiness or fear or anger or loneliness or lonely or hardship* or learning or (perform* adj2 school*) or drop* out* or dropout* or sleep or sleepless* or insomnia or violen* or crime* or criminal* or batter* or abuse or abusive or social* control* or social* dominan* or neglect* or maltreat* or poverty or inequity or friend* or playing or leisure or lifestyle or eating or food or diet* or social* isolat* or social contact* or bully* or physical activity or activity level or helpline or hotline or suicid* or injuries or fracture* or trauma or emergency referral* or drinking or "drug use" or alcohol* or sexual or screen time or parenting or family or families or ((healthcare or care or service* or councel*) adj ("use" or usage)) or ((care or service or healtcare) adj6 utili?ation*).tw.	8085659
6	*psychological well-being/ or exp *mental health/ or exp *wellbeing/ or exp *abuse/ or *exp social problem/ or exp *violence/ or exp *antisocial behavior/ or *poverty/ or exp *psychological aspect/ or *loneliness/ or *social isolation/ or exp *mental function/ or exp *neglect/ or *psychosocial development/ or exp *behavior/ or *child behavior/ or *human relation/ or exp *friendship/ or *child psychology/ or exp *bullying/ or exp *physical activity/ or *sleep/ or *hotline/ or *childhood trauma/ or *sexual health/ or exp *health behavior/ or *unplanned pregnancy/ or *alcohol abuse/ or exp *drug abuse/ or exp *school attendance/ or exp *learning/ or exp *child parent relation/ or exp *child welfare/ or exp *social dominance/ or exp *crime/ or exp *feeding behavior/ or *health care utilization/ or exp *mental health service/ or *psychosocial care/ or *social support/ or *social work/	2819523
7	5 or 6	9338584
8	3 and 4 and 7	18684
9	exp *child parent relation/ or parenting.tw.	57228
10	3 and 9	434
11	8 or 10	18707
12	(202103* or 202104* or 202105* or 202106* or 202107* or 202108* or 202109* or 202110* or 202111* or 202112* or 2022*).dp,dd,dc. or "2022".yr. or (20211* or 20212* or 20213* or 20214* or 20215* or 2022*).em. [date of publication, date delivered, date created,publication year,entry week]	3773732
13	11 and 12	14849
14	(scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or	1772757

	trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*).ti,ab,kw,ot,od,sh,hw,pb,lg,ad,cp,go,in. [title, abstract, keywords, original title, other index terms, subject headings, heading word, publisher, language, correspondance address, country of publication, grant organization, institution]	
15	13 and 14	527
16	15 use oemez	

PsycINFO (Ovid)

1806 to June Week 3 2022

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 181. 147 etter Ovid dublettkontroll (med MEDLINE og Embase)

#	Searches	Results
1	(covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19 or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))).mp.	19660
2	(child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*).mp. or (adulthood 13 17 yrs or childhood birth 12 yrs or infancy 2 23 mo or neonatal birth 1 mo or preschool age 2 5 yrs or school age 6 12 yrs or young adulthood 18 29 yrs).ag.	1823482
3	1 and 2	6382
4	exp parenting/ or exp parental attitudes/ or exp parental characteristics/ or parenting*.tw.	145014
5	1 and 4	461
6	3 or 5	6428
7	(202103* or 202104* or 202105* or 202106* or 202107* or 202108* or 202109* or 202110* or 202111* or 202112* or 2022*).up,dp. or "2022".yr. [update code, date of publication, publication year]	254301
8	6 and 7	4961
9	(scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*).ti,ab,hw,lg,sh,ca,lo,ot,cq,in,pl. [title, abstract, heading word, language, subject heading, corporate/institutional author, location, original title, correspondence address, institution, publisher location]	193193
10	8 and 9	181
11	10 use psyh	

Scopus

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 219

(((TITLE-ABS-KEY (covid* OR corona OR coronavir* OR ncov OR ncov19 OR "ncov19" OR "2019-novel CoV" OR "sars-cov2" OR "sars-cov-2" OR sarscov2 OR "sarscov-2")) AND (TITLE-ABS-KEY (child* OR infan* OR babies OR newborn OR toddler* OR teen* OR adolesc* OR youth OR "young people" OR "young adult*" OR "young individual*" OR "young person*" OR youngster* OR girls OR boys OR pupil* OR schoolchild* OR "school student*")) AND ((TITLE-ABS-KEY (psychological* OR psychology OR mental* OR psychiatric* OR psychosocial* OR behavioral* OR behavioural* OR psychobehavio* OR psychosomatic* OR emotional* OR psychiatric OR coping OR "quality of life" OR psychopathol* OR wellbeing OR "well-being" OR wellness OR welfare)) OR (TITLE-ABS-KEY (stress OR stressful OR anxiety OR depress* OR mood OR happiness OR fear OR anger OR loneliness OR lonely OR hardship* OR learning OR (perform* W/2 school*) OR "drop* out*" OR dropout* OR sleep OR sleepless* OR insomnia OR violen* OR crime* OR criminal* OR batter* OR abuse OR abusive OR "social control" OR "social dominance" OR neglect* OR maltreat*)) OR (TITLE-ABS-KEY (poverty OR inequity OR friend* OR playing OR leisure OR lifestyle OR "social* isolat*" OR eating OR food OR diet* OR nutrition* OR "social contact*" OR bully* OR "physical activity" OR "activity level" OR helpline OR hotline OR suicid* OR injuries OR fracture* OR trauma OR "emergency referral*" OR drinking OR "drug use" OR alcohol* OR sexual OR "screen time" OR parenting OR family OR families)) OR (TITLE-ABS-KEY (((healthcare OR care OR service* OR council*) W/1 (use OR usage)) OR ((care OR service OR healthcare) W/6 (utilisation* OR utilization*))))) OR ((title-abs-key 103 (covid* OR corona OR coronavir* OR ncov OR ncov19 OR "ncov-19" OR "2019- novel CoV" OR "sars-cov2" OR "sars-cov-2" OR sarscov2 OR "sarscov-2")) AND (TITLE-ABS-KEY (parenting))) AND NOT INDEX (medline) AND NOT (index) embase AND (LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY , "Sweden") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY , "Norway") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY , "Denmark") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY , "Finland") OR LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY , "Iceland")) AND (LIMIT-TO (PUBYEAR , 2023) OR LIMIT-TO (PUBYEAR , 2022) OR LIMIT-TO (PUBYEAR , 2021)))

CINAHL (Ebsco)

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 85

#	Query	Results
S25	S23 AND S24	85
S24	TI (scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*) OR AB (scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*) OR AF (scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or	246,557

	norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*) OR CA (scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*) OR LA (scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*) OR MW (scandinavi* or skandinavi* or nordic* or nordisk* or norden* or norway* or norwegian* or norge* or norsk* or nordmenn* or oslo* or bergen* or stavanger* or trondheim* or sweden* or swedish or swede* or sverige* or svensk* or stockholm* or gothenb* or goeteborg* or malmo* or uppsala* or denmark* or danish or danes or danmark* or dansk* or copenhagen* or koebenhavn* or aarhus or arhus or odense* or aalborg* or alborg* or finland* or suomi* or finnish* or finsk* or finns* or helsinki* or helsingfors* or espoo* or tampere* or iceland* or reykjav?k* or greenland* or groenland* or gronland* or faroe island* or faeroyene* or aaland*)	
S23	S18 OR S22	3,989
S22	S3 AND S21 Limiters - Published Date: 20210101-20220631; Exclude MEDLINE records	121
S21	S19 OR S20	Display
S20	TI parenting OR AB parenting	Display
S19	(MH "Parenting") OR (MH "Parental Behavior")	Display
S18	S16 AND S17	3,962
S17	Limiters - Exclude MEDLINE records	Display
S16	S3 AND S6 AND S14 Limiters - Published Date: 20210101-20220631	4,876
S15	S3 AND S6 AND S14	Display
S14	S7 OR S8 OR S9 OR S10 OR S11 OR S12 OR S13	Display
S13	(MH "Wounds and Injuries+")	Display
S12	(MH "Behavioral and Mental Disorders+")	Display

S11	(MH "Psychology, Social+") OR (MH "Behavior and Behavior Mechanisms+") OR (MH "Child Welfare+") OR (MH "Family Relations+") OR (MH "Social Work+") OR (MH "Mental Health Services+") OR (MH "Manipulation, Psychological")	Display
S10	(MH «Psychology+») OR (MH «Psychophysiology+»)	Display
S9	(MH «Mental Disorders+»)	Display
S8	(MH "Psychological Processes and Principles+") OR (MH "Mental Health+")	Display
S7	TI (psychological* or psychology or mental* or psychiatric* or psychosocial* or behavioral* or behavioural* or psychobehavio* or psychosomatic* or emotional* or psychiatric or coping or quality of life or psychopathol* or wellbeing or well-being or wellness or welfare or stress or stressful or anxiety or depress* or mood or happiness or fear or anger or loneliness or lonely or hardship* or learning or (perform* N2 school*) or drop* out* or dropout* or sleep or sleepless* or insomnia or violen* or crime* or criminal* or social* control* or social* dominan* or batter* or abuse or abusive or neglect* or maltreat* or poverty or inequity or friend* or playing or leisure or lifestyle or food or eating or nutrition* or diet* or social* isolat* or social contact* or bully* or physical activity or activity level or helpline or hotline or suicid* or injuries or fracture* or trauma or emergency referral* or drinking or "drug use" or alcohol* or sexual or screen time or parenting or family or families or ((healthcare or care or service* or council*) N1 ("use" or usage)) or ((care or service or healtcare) N6 (utilisation* or utilization*))) OR AB (psychological* or psychology or mental* or psychiatric* or psychosocial* or behavioral* or behavioural* or psychobehavio* or psychosomatic* or emotional* or psychiatric or coping or quality of life or psychopathol* or well-being or well-being or wellness or welfare or stress or stressful or anxiety or depress* or mood or happiness or fear or anger or loneliness or lonely or hardship* or learning or (perform* N2 school*) or drop* out* or dropout* or sleep or sleepless* or insomnia or violen* or crime* or criminal* or social* control* or social* dominan* or batter* or abuse or abusive or neglect* or maltreat* or poverty or inequity or friend* or playing or leisure or lifestyle or food or eating or nutrition* or diet* or social* isolat* or social contact* or bully* or physical activity or activity level or helpline or hotline or suicid* or injuries or fracture* or trauma or emergency referral* or drinking or "drug use" or alcohol* or sexual or screen time or parenting or family or families or ((healthcare or care or service* or council*) N1 ("use" or usage)) or ((care or service or healtcare) N6 (utilisation* or utilization*)))	Display
S6	S4 OR S5	Display
S5	(MH "Adolescence+") OR (MH "Young Adult") OR (MH "Child+") OR (MH "Minors (Legal)")	Display
S4	TI (child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*) OR AB (child* or infan* or babies or newborn or toddler* or teen* or adolesc* or youth or young people or young adult* or young individual* or young person* or youngster* or girls or boys or pupil* or schoolchild* or school student*)	Display
S3	S1 OR S2	Display
S2	TI (covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19 or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))) OR AB (covid* or corona or coronavir* or ncov or ncov19 or ncov-19	Display

	or 2019-novel CoV or sars-cov2 or sars-cov-2 or sarscov2 or sarscov-2 or ((novel or new or nouveau) and (cov or ncov))	
S1	(MH "COVID-19") OR (MH "Coronavirus Infections")	Display

Sociological Abstracts (ProQuest)

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 52

((ti(covid* OR corona OR coronavirus*) OR ab(covid* OR corona OR coronavirus*)) AND noft(child* OR infan* OR babies OR newborn OR teen* OR adolesc* OR youth OR toddler* OR girls OR boys OR pupil* OR young OR parent*)) AND noft(scandinavi* OR skandinavi* OR nordic* OR nordisk* OR norden* OR norway* OR norwegian* OR norge* OR norsk* OR nordmenn* OR oslo* OR bergen* OR stavanger* OR trondheim* OR sweden* OR swedish OR swede* OR sverige* OR svensk* OR stockholm* OR gothenb* OR goeteborg* OR malmo* OR uppsala* OR denmark* OR danish OR danes OR danmark* OR dansk* OR copenhagen* OR koebenhavn* OR aarhus OR arhus OR odense* OR aalborg* OR alborg* OR finland* OR suomi* OR finnish* OR finsk* OR finns* OR helsinki* OR helsingfors* OR espoo* OR tampere* OR iceland* OR reykjavik* OR greenland* OR groenland* OR gronland* OR faroe island* OR faeroyene* OR aaland*)

Coronavirus research database (ProQuest)

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 334

((ti(covid* OR corona OR coronavirus*) OR ab(covid* OR corona OR coronavirus*)) AND noft(child* OR infan* OR babies OR newborn OR teen* OR adolesc* OR youth OR toddler* OR girls OR boys OR pupil* OR young OR parent*)) AND noft(scandinavi* OR skandinavi* OR nordic* OR nordisk* OR norden* OR norway* OR norwegian* OR norge* OR norsk* OR nordmenn* OR oslo* OR bergen* OR stavanger* OR trondheim* OR sweden* OR swedish OR swede* OR sverige* OR svensk* OR stockholm* OR gothenb* OR goeteborg* OR malmo* OR uppsala* OR denmark* OR danish OR danes OR danmark* OR dansk* OR copenhagen* OR koebenhavn* OR aarhus OR arhus OR odense* OR aalborg* OR alborg* OR finland* OR suomi* OR finnish* OR finsk* OR finns* OR helsinki* OR helsingfors* OR espoo* OR tampere* OR iceland* OR reykjavik* OR greenland* OR groenland* OR gronland* OR faroe island* OR faeroyene* OR aaland*)

Epistemonikos LOVE

Søkedato: 30. juni 2022

Søketreff: 239

((child* OR infan* OR babies OR newborn OR toddler* OR teen* OR adolesc* OR youth OR "young people" OR "young adults" OR "young individuals" OR "young persons" OR youngster* OR girls OR boys OR pupil* OR schoolchild* OR "school students") AND (psychological* OR psychology OR mental* OR psychiatric* OR psychosocial* OR behavioral* OR behavioural* OR psychobehavio* OR psychosomatic* OR emotional* OR psychiatric OR coping OR "quality of life" OR psychopathol* OR wellbeing OR "well-being" OR wellness OR welfare OR stress OR stressful OR anxiety OR depress* OR mood OR happiness OR fear OR anger OR loneliness OR lonely OR hardship* OR learning OR "school performance" OR "drop-out" OR dropout* OR sleep OR sleepless* OR insomnia OR violen* OR crime* OR criminal* OR batter* OR abuse OR "social control" OR "social dominance" OR abusive OR neglect* OR maltreat* OR poverty OR inequity OR friend* OR playing OR leisure OR lifestyle OR eating OR food OR diet* OR "social isolation" OR "social contact" OR bully* OR "physical activity" OR "activity level" OR helpline OR hotline OR suicid* OR

injuries OR fracture* OR trauma OR "emergency referrals" OR drinking OR "drug use" OR alcohol* OR sexual OR "screen time" OR parenting OR family OR families OR "healthcare use" OR "service use" OR "care use" OR "care utilisation" OR "service utilisation" OR "care utilization" 106 OR "service utilization")) AND (scandinavi* OR skandinavi* OR nordic* OR nordisk* OR norden* OR norway* OR norwegian* OR norge* OR norsk* OR nordmenn* OR oslo* OR bergen* OR stavanger* OR trondheim* OR sweden* OR swedish OR swede* OR sverige* OR svensk* OR stockholm* OR gothenb* OR goeteborg* OR malmo* OR uppsala* OR denmark* OR danish OR danes OR danmark* OR dansk* OR copenhagen* OR koebenhavn* OR aarhus OR arhus OR odense* OR aalborg* OR alborg* OR finland* OR suomi* OR finnish* OR finsk* OR finns* OR helsinki* OR helsingfors* OR espoo* OR tampere* OR iceland* OR reykjavik* OR greenland* OR groenland* OR gronland* OR faroe island* OR faeroyene* OR aaland*)
Epistemonikos date: 12. Mars 2021-30. Juni 2022

ERIC (ProQuest)

Søkedato: 31. juni 2022

Søketreff: 64

noft(covid* OR corona OR coronavi* OR quaranteene OR "school closure" OR lockdown OR "closed shools") AND noft(scandinavi* OR skandinavi* OR nordic* OR nordisk* OR norden* OR norway* OR norwegian* OR norge* OR norsk* OR nordmenn* OR oslo* OR bergen* OR stavanger* OR trondheim* OR sweden* OR swedish OR swede* OR sverige* OR svensk* OR stockholm* OR gothenb* OR goeteborg* OR malmo* OR uppsala* OR denmark* OR danish OR danes OR danmark* OR dansk* OR copenhagen* OR koebenhavn* OR aarhus OR arhus OR odense* OR aalborg* OR alborg* OR finland* OR suomi* OR finnish* OR finsk* OR finns* OR helsinki* OR helsingfors* OR espoo* OR tampere* OR iceland* OR reykjavik* OR greenland* OR groenland* OR gronland* OR faroe island* OR faeroyene* OR aaland*)

Web of Science

Søkedato: 30. juni 2022

Søketreff: 214

Topic: covid* OR corona OR coronavi* OR quaranteene OR school closure OR lockdown OR "closed shools"

AND

Topic: child* or adolesc* or youth or teen* or "young adult"

AND

Topic: scandinavi* OR skandinavi* OR nordic* OR nordisk* OR norden* OR norway* OR norwegian* OR norge* OR norsk* OR nordmenn* OR oslo* OR bergen* OR stavanger* OR trondheim* OR sweden* OR swedish OR swede* OR sverige* OR svensk* OR stockholm* OR gothenb* OR goeteborg* OR malmo* OR uppsala* OR denmark* OR danish OR danes OR danmark* OR dansk* OR copenhagen* OR koebenhavn* OR aarhus OR arhus OR odense* OR aalborg* OR alborg* OR finland* OR suomi* OR finnish* OR finsk* OR finns* OR helsinki* OR helsingfors* OR espoo* OR tampere* OR iceland* OR reykjavik* OR greenland* OR groenland* OR gronland* OR faroe island* OR faeroyene* OR aaland*

INDEX DATE: 2021-04-12 to 2022-06-30

Søk i andre kilder

Søkene ble utført i perioden 23.-29. juni 2022.

<p><u>Idunn</u> Avansert søk Ord i sammendrag: covid* OR korona* OR pandemi* OR corona* Publisert fom mars 2021-juni 2022</p>
<p><u>Cristin</u></p>
<p><u>Nora</u> (korona OR corona OR covid OR pandemi OR covid19 OR koronapendemien) AND (barn OR barns OR unge OR unges OR ungdom OR foreldre OR foreldres)</p>
<p><u>Libris</u> (covid* OR corona* OR korona*) AND (barn* OR unge* OR familj* OR våld* OR Jämlikhet* OR ungdom*) (covid* OR corona* OR korona*) AND (barn* OR unge* OR familj* OR våld* OR Jämlikhet* OR ungdom*)</p>
<p><u>DiVA - Digitala Vetenskapliga Arkivet</u> Avansert søk forskningspublikasjoner Fritekst: Covid* OR corona OR coronapand* AND Fritekst: barn* OR ungdom* OR elev* OR föräld* OR våld Publiseringsår 2021-2022</p>
<p><u>Bibliotek.dk</u> Artiklens emne corona* Ord i tittel: børn*, unge*, famil, forældre, ungdom Publisert etter 2020</p>
<p><u>Norart</u> (korona* OR corona OR coronavir* OR covid*) AND (barn OR barns OR barnas OR barne* OR unge OR unges OR ungdom OR foreldre OR foreldres OR familier OR familie OR familien) Publisert 2021-2022</p>
<p>Google <i>Søk på norsk</i> konsekvenser »psykisk helse» covid barn unge ungdom foreldre studie file:pdf   <i>Søk på dansk</i> covid corona korona børn unge ungdom familie forældre konsekvenser psygisk mental interview undersøgelse studie project projekt forskning .dk filetype:pdf danmark</p>
<p><u>Theseus</u> Søk 1 (bredt søk): (covid* OR corona OR coronavirus OR korona) AND (child* OR adolesc* OR parent* OR young OR barn OR unge OR familj*) Søk 2 (avgrenset til psykisk helse): (covid* OR corona OR coronavirus OR korona) AND (child* OR adolesc* OR parent* OR young OR barn OR unge*) AND (mental* OR psykisk)</p>
<p>https://psykologtidsskriftet.no/ https://tidsskrift.dk/Paideia</p>
<p><u>Oda (Oslo Met)</u></p>
<p>Relevante organisasjoners hjemmesider</p>

Enkle søk og/eller gjennomgang av publikasjonslister

[Folkehelseinstituttet \(via Brage\)](#)

[Folkhälsomyndigheten](#)

[Statens Serum Institut](#)

[Velferdsforskningsinstituttet NOVA](#)

[Svenske Socialstyrelsen](#)

[VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd](#)

[Danske Socialstyrelsen](#)

[metodecentret.dk](#)

[NKVTS - Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress](#)

[RBup - Regionsenter for barn og unges psykiske helse](#)

[RKBU - Regionalt kunnskapssenter for barn og unge - psykisk helse og barnevern](#)

[Likestillingssenteret KUN](#)

[Barneombudet](#)

[Cefu \(Center for Ungdomsforskning\)](#)

[FORTE \(Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd\)](#)

[NUBU – Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge](#)

[PROBA samfunnsanalyse](#)

[Statistisk sentralbyrå](#)

[Fafo](#)

[Egmontfonden](#)

Vedlegg 2: Screening- og maskinlæringsstrategier

Maskinlæringsstrategi

Vi brukte maskinlæring for å hjelpe oss med å utføre kunnskapsoppsummeringen mer effektivt. Nedenfor beskriver vi i detalj hvordan vi har brukt maskinlæring i vurdering av referanser på tittel- og sammendragsnivå. Vi bruker engelske begreper grunnet mangel på norske begrepsoversettelser innenfor maskinlæringsfeltet. I slutten av vedlegget er det en ordliste med beskrivelser av de ulike maskinlæringsfunksjonene som vi har brukt i denne oppsummeringen.

Steg	Strategi
------	----------

Steg 1	Vi bygget og testet en <i>custom classifier</i> basert på inkluderte studier fra de to forrige oversiktene (Bygget på 35 inkluderte og 119 ekskluderte på T/A nivå, og deretter testet på 181 inkluderte og 125 ekskluderte på fulltekstnivå). I testing av modellen ble alle referansene som havnet i 0-9 desilen ekskludert på fulltekstnivå, altså ingen feilaktige prediksjoner i denne gruppen, hvilket tilsvarer 100 % <i>recall</i> . <i>Recall</i> er en modells evne til å finne alle relevante tilfeller innenfor et datasett.
--------	--

	0-9% range	10-19% range	20-29% range	30-39% range	40-49% range	50-59% range	60-69% range	70-79% range	80-89% range	90-99% range
Includes test	0	14	12	18	18	33	22	25	27	12
Excludes test	1	9	8	11	20	25	20	14	16	1

Vi benyttet denne *custom classifieren* på 8307 referanser fra det tradisjonelle søket. Av disse falt 1793 i 0-9% gruppen som vi automatisk ekskluderte uten manuell gjennomgang. Da gjensto 13016 referanser.

Steg 2	Vi piloterte inklusjonskriteriene på ca 150 referanser, for å sikre at prosjektmedarbeiderne hadde en felles forståelse for inklusjonskriteriene.
--------	---

Steg 3	De resterende referansene ble satt til vurdering med <i>priority screening</i> , for raskere identifisering av referanser som oppfylte inklusjonskriteriene. To prosjektmedarbeidere vurderte uavhengig av hverandre 4749 referanser, til inklusjonskurven startet å flate ut og vi gikk over på enkeltvurdering.
--------	---

Steg 4 Deretter søkte vi etter følgende nøkkelord (på skandinavisk og engelsk) i tittel/sammendrag i de resterende uvurderte studiene (n=8267): Norge/norsk, Sverige/svensk, Danmark/dansk, Finland/finsk, Island/islandsk, vold, overgrep. Søkene på Norge resulterte i én studie som ble inkludert på T/A nivå. Til sammen ble 232 studier identifisert blant de uscreenede studiene som hadde ordet vold (violence) eller overgrep (abuse, maltreatment) i tittel eller sammendrag, og disse ble vurdert av én prosjektmedarbeider.

Steg 5 Én prosjektmedarbeider startet på å vurdere de resterende referansene (n=8034) i *priority screening*. Uklarheter rundt inklusjon ble diskutert med en annen prosjektmedarbeider. Fulltekstvurdering ble gjennomført parallelt med enkeltvurdering på tittel og sammendragsnivå. Etter at én prosjektmedarbeider hadde lest 320 referanser uten å inkludere én eneste én, ekskluderte vi uten manuell gjennomgang de resterende referansene (n=7427).

Ordliste

Algoritme kan forklares som en fullstendig, nøyaktig og trinnvis beskrivelse av en prosedyre for fremgangsmåten for å løse et problem (190).

Classifiers er algoritmer som er trent til å gjenkjenne data med spesielle kjennetegn og som kategoriserer data etter om de innehar disse kjennetegnene eller ikke. En **Custom classifier** er en maskinlæringsfunksjon med en tilpasset modell for den gitte problemstillingen som kategoriserer referansene som relevant eller ikke relevant. Funksjonen lærer fra avgjørelser og predikerer sannsynligheten for at gjenværende referanser vil oppfylle inklusjonskriteriene. Custom classifier-modellen presenterer referansene etter prosentvis sannsynlighet for å oppfylle inklusjonskriteriene (16), og er tilgjengelig i programvaren EPPI-Reviewer (15;17).

Maskinlæring er en spesialisering innen kunstig intelligens hvor man bruker statistiske metoder for å la datamaskiner finne mønstre i store datamengder (191). Enkelt sagt betyr maskinlæring at vi tar i bruk algoritmer som gjør at datamaskinen er i stand å lære fra og utvikle sin beslutningsstøtte basert på empiriske data.

Priority screening er en rangeringsalgoritme i programvaren EPPI-Reviewer (15;17) som læres opp av forskernes avgjørelser om inklusjon og eksklusjon av referanser på tittel- og sammendragsnivå. Rangeringsalgoritmer er algoritmer som er trent til å gjenkjenne relevante data og til å presentere dataene etter relevans. Referanser som algoritmen anser som mer relevante basert på forskernes avgjørelser om inklusjon blir skjøvet frem i «køen». På denne måten får vi raskere overblikk over hvor mange referanser som muligens treffer inklusjonskriteriene enn om vi skulle lest referansene i tilfeldig rekkefølge.

Vedlegg 3: Sjekklistor for vurdering av intern validitet

Nedenfor presenteres sjekklistor vi har brukt for å vurdere studienes interne validitet, for kohortstudier, kvalitative studier og tverrsnittstudier. Forklaringer og eventuelle tilpasninger vi har gjort for at sjekklisten skal stemme med studiens design, er beskrevet nedenfor.

Sjekkliste for kohortstudier/longitudinelle studier

Sjekklisten er hentet fra FHIs metodehåndbok (20). På spørsmål 6 og 7 gjorde vi noen endringer for studier med data fra tverrsnittserier (21):

- 1) (Kohort: Ble mange nok personer i kohorten fulgt opp?)
Tverrsnittserier: Var responsraten tilstrekkelig, og hvis nei, ble lav responsrate håndtert på en tilfredsstillende måte?
- 2) (Kohort: Er det utført en frafallsanalyse som redegjør for om de som har falt fra skiller seg fra dem som er fulgt opp?)
Tverrsnittserier: Er det gjort sammenlikninger mellom ikke-responderer og responderer som redegjør for om de som ikke har svart skiller seg fra de som har svart?

SJEKKLISTE FOR KOHORTSTUDIER

Sjekkliste for kohortstudier*		Ja	Uklart	Nei
1	Var gruppene (de eksponerte og ikke-eksponerte i kohorten) sammenliknbare i forhold til viktige bakgrunnsfaktorer?			
<i>Kommentar:</i>				
2	Var de eksponerte individene representative for en definert befolkningsgruppe/ populasjon?			
<i>Kommentar:</i>				
3	Ble den ikke-eksponerte gruppen valgt fra den samme befolkningsgruppen/ populasjonen som de eksponerte?			
<i>Kommentar:</i>				
4	Var studien prospektiv?			
<i>Kommentar:</i>				
5	Ble eksposisjon og utfall målt likt og pålitelig i de to gruppene?			
<i>Kommentar:</i>				
6	Ble mange nok personer i kohorten fulgt opp?			
<i>Kommentar:</i>				
7	Er det utført en frafallsanalyse som redegjør for om de som har falt fra skiller seg fra dem som er fulgt opp?			
<i>Kommentar:</i>				
8	Var oppfølgingstiden lang nok til å påvise positive og/eller negative utfall?			
<i>Kommentar:</i>				
9	Er det tatt hensyn til kjente, mulige forvekslingsfaktorer (konfoundere) i studiens design/og eller analyse?			
<i>Kommentar:</i>				
10	Er den som vurderte resultatene (endepunktene) blindet for hvem som var eksponert og hvem som ikke var eksponert?			
<i>Kommentar:</i>				

*Basert på User's Guides for an article about prognosis. Guyatt G, Rennie D, Mead MO, Cook DJ. User's guides to the medical literature, a manual for evidence-based clinical practice. Sec ed. 2008 American Medical Association. The McGraw-Hill Companies, Inc.

Sjekkliste for register/prevalensstudier

Sjekklisten er hentet fra Joanna Briggs Institute (JBI, <https://jbi.global/critical-appraisal-tools>) og beskrevet i studier (21).

THE JOANNA BRIGGS INSTITUTE

JBI Critical Appraisal Checklist for Studies Reporting Prevalence Data

Reviewer _____ Date _____

Author _____ Year _____ Record Number _____

	Yes	No	Unclear	Not applicable
1. Was the sample frame appropriate to address the target population?	☐	☐	☐	☐
2. Were study participants sampled in an appropriate way?	☐	☐	☐	☐
3. Was the sample size adequate?	☐	☐	☐	☐
4. Were the study subjects and the setting described in detail?	☐	☐	☐	☐
5. Was the data analysis conducted with sufficient coverage of the identified sample?	☐	☐	☐	☐
6. Were valid methods used for the identification of the condition?	☐	☐	☐	☐
7. Was the condition measured in a standard, reliable way for all participants?	☐	☐	☐	☐
8. Was there appropriate statistical analysis?	☐	☐	☐	☐
9. Was the response rate adequate, and if not, was the low response rate managed appropriately?	☐	☐	☐	☐

Overall appraisal: Include   Exclude   Seek further info

Comments (Including reason for exclusion)

_____

_____

Sjekkliste for kvalitative studier

Sjekklisten er hentet fra CASP (22) og tilpasset noe til bruk av kvalitative primærstudier i en systematisk oversikt (192). Svaralternativene er *ja*, *nei* og *uklart*.

1) Are the setting/s and context described adequately? <i>Er settingen og konteksten til studien tilstrekkelig beskrevet?</i>
2) Is the sampling strategy described and is this appropriate? <i>Er utvalgsstrategien hensiktsmessig for å besvare problemstillingen?</i>
3) Is the data collection strategy described and justified? <i>Er datainnsamlingsstrategien beskrevet og tilstrekkelig begrunnet?</i>
4) Is the data analysis described and is this appropriate? <i>Er dataanalysen/analysen av data beskrevet og hensiktsmessig?</i>
5) Are the claims made/findings supported by sufficient evidence? <i>Er påstandene/funnene støttet med tilstrekkelig evidens?</i>
6) Is there evidence of reflexivity? <i>Viser studien/forfatterne refleksivitet?</i>
7) Does the study demonstrate sensitivity to ethical concerns? <i>Er etiske forhold vurdert?</i>
8) Any other concerns? <i>Andre bekymringer?</i>

Sjekkliste for flermetodiske studier

Sjekklisten hentet fra McGill University i Canada (23;193).

Part I: Mixed Methods Appraisal Tool (MMAT), version 2018					
Category of study designs	Methodological quality criteria	Responses			
		Yes	No	Can't tell	Comments
Screening questions (for all types)	S1. Are there clear research questions?				
	S2. Do the collected data allow to address the research questions? <i>Further appraisal may not be feasible or appropriate when the answer is 'No' or 'Can't tell' to one or both screening questions.</i>				
1. Qualitative	1.1. Is the qualitative approach appropriate to answer the research question?				
	1.2. Are the qualitative data collection methods adequate to address the research question?				
	1.3. Are the findings adequately derived from the data?				
	1.4. Is the interpretation of results sufficiently substantiated by data?				
	1.5. Is there coherence between qualitative data sources, collection, analysis and interpretation?				
2. Quantitative randomized controlled trials	2.1. Is randomization appropriately performed?				
	2.2. Are the groups comparable at baseline?				
	2.3. Are there complete outcome data?				
	2.4. Are outcome assessors blinded to the intervention provided?				
	2.5. Did the participants adhere to the assigned intervention?				
3. Quantitative non-randomized	3.1. Are the participants representative of the target population?				
	3.2. Are measurements appropriate regarding both the outcome and intervention (or exposure)?				
	3.3. Are there complete outcome data?				
	3.4. Are the confounders accounted for in the design and analysis?				
	3.5. During the study period, is the intervention administered (or exposure occurred) as intended?				
4. Quantitative descriptive	4.1. Is the sampling strategy relevant to address the research question?				
	4.2. Is the sample representative of the target population?				
	4.3. Are the measurements appropriate?				
	4.4. Is the risk of nonresponse bias low?				
	4.5. Is the statistical analysis appropriate to answer the research question?				
5. Mixed methods	5.1. Is there an adequate rationale for using a mixed methods design to address the research question?				
	5.2. Are the different components of the study effectively integrated to answer the research question?				
	5.3. Are the outputs of the integration of qualitative and quantitative components adequately interpreted?				
	5.4. Are divergences and inconsistencies between quantitative and qualitative results adequately addressed?				
	5.5. Do the different components of the study adhere to the quality criteria of each tradition of the methods involved?				

Category of study designs	Methodological quality criteria
Screening questions (for all types)	S1. Are there clear research questions? S2. Do the collected data allow to address the research questions? <i>Further appraisal may not be feasible or appropriate when the answer is 'No' or 'Can't tell' to one or both screening questions.</i>
1. Qualitative	1.1. Is the qualitative approach appropriate to answer the research question? 1.2. Are the qualitative data collection methods adequate to address the research question? 1.3. Are the findings adequately derived from the data? 1.4. Is the interpretation of results sufficiently substantiated by data? 1.5. Is there coherence between qualitative data sources, collection, analysis and interpretation?
2. Quantitative randomized controlled trials	2.1. Is randomization appropriately performed? 2.2. Are the groups comparable at baseline? 2.3. Are there complete outcome data? 2.4. Are outcome assessors blinded to the intervention provided? 2.5. Did the participants adhere to the assigned intervention?
3. Quantitative nonrandomized	3.1. Are the participants representative of the target population? 3.2. Are measurements appropriate regarding both the outcome and intervention (or exposure)? 3.3. Are there complete outcome data? 3.4. Are the confounders accounted for in the design and analysis? 3.5. During the study period, is the intervention administered (or exposure occurred) as intended?
4. Quantitative descriptive	4.1. Is the sampling strategy relevant to address the research question? 4.2. Is the sample representative of the target population? 4.3. Are the measurements appropriate? 4.4. Is the risk of nonresponse bias low? 4.5. Is the statistical analysis appropriate to answer the research question?
5. Mixed methods	5.1. Is there an adequate rationale for using a mixed methods design to address the research question? 5.2. Are the different components of the study effectively integrated to answer the research question? 5.3. Are the outputs of the integration of qualitative and quantitative components adequately interpreted? 5.4. Are divergences and inconsistencies between quantitative and qualitative results adequately addressed? 5.5. Do the different components of the study adhere to the quality criteria of each tradition of the methods involved?

Vedlegg 4: Vurdering av studienes interne validitet

Nedenfor følger oversikter over vår vurdering av studienes interne validitet, presentert etter tematisk kapittel.

Vold og overgrep

Tabell 13: Beskrivelse av studienes interne validitet*, Vold og overgrep – longitudinale studier og studier med registerdata (n=32)

Studie	1 Repre- sentativitet	2 Rekrut- tering	3 Populas- jonstørrelse	4 Beskri- velse av deltagere og setting	5 Dekning s skjevhet	6 Va- liditet utfall	7 Relia- bilitet utfall	8 Statisti- ske an- alyser	9 Re- spons- rate	Intern validi- tet
Amick (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Bell (2022)	Uklar	Ja	Ja	Nei	Ja	Uklar	Ja	Nei	NA	Middels til lav
Brown (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Ja	NA	Høy
Bullinger (2021a)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Bullinger (2021b)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Ja	Ja	NA	Høy
Caron (2020)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Ja	Ja	NA	Høy
Chaiya- chati (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Clarke (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Collings (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Donnelly (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Dzwonnik (2022)	Nei	Ja	Uklar	Uklar	Ja	Nei	Nei	Ja	NA	Lav
Gillroy (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Uklar	Ja	NA	Middels
Hartwell (2021)	Ja	Uklar	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Middels
Henry (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Holland (2021)	Ja	Ja	Ja	Uklar	Ja	Ja	Uklar	Ja	NA	Middels
Kim (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Uklar	Ja	NA	Middels
Kovler (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy

Lewit (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Lupariello (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Martin (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
McDonnel (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Metcalf (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Maassel (2021)	Ja	Ja	Ja	Uklar	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Nesset (2021)	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy til middels
Nguyen (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Nguyen (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Rahman (2022)	Nei	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Middels
Ribeiro (2020)	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Uklar	Uklar	Uklar	NA	Middels til lav
Russel (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Sethuraman (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Uklar	Ja	NA	Middels
Sharma (2021)	Uklar	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	NA	Høy
Vives-Casas (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Uklar	NA	Middels

* Basert på JBI Critical Appraisal Checklist for Studies Reporting Prevalence Data (Munn, 2015)

Tabell 14: Beskrivelse av studienes interne validitet*, Vold og overgrep – longitudinelle studier (n=2)

Studie	1 Sammenlignbarhet	2 Representativitet	3 Samme populasjon	4 Prospektiv	5 Mål utfall	6 Lavt fall	7 Frafallsanalyse	8 Oppfølgingstid	9 Forvekslingsfaktorer	10 Blinding	Intern validitet
Augusti (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Nei	Ja	Ja	NA	Middels
Bergman (2022)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei	NA	Middels/lav

Tabell 15: Beskrivelse av studienes interne validitet, Vold og overgrep – studier med kvalitative data (n=4)

Studie	Setting	Utvalg	Data-innsamling	Analyse	Funn	Refleksivitet	Etikk	Annet	Intern validitet
Hansson (2021)	Ja	Delvis	Delvis	Delvis	Ja	Delvis	Nei	-	Middels
Krane (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Delvis	Ja	-	Høy/middels
Van Gelder (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Delvis	Nei	Ja	-	Middels
Risser (2022)	Ja	Delvis	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Spørsmålet om hvilke behov barn hadde som opplevde familievold under pandemien ble besvart av	Middels

ansatte med begrenset kontakt med familiene og ikke av familien selv.

Tabell 16. Beskrivelse av studienes interne validitet, vold og overgrep – flermetodiske (n=1)

	Abramovich 2022
Kvalitativ metode	
1.1. Kvalitativ tilnærming	Ja
1.2. Datainnsamling	Ja
1.3. Analyse	Uklart
1.4. Funn	Ja
1.5. Sammenheng data-innsamling-analyse-fortolkning	Ja
Kvantitative beskrivende studier	
4.1. Utvalgsstrategi	Ja
4.2. Representativitet	Ja
4.3. Måleinstrumenter	Uklart
4.4. Lav risiko for skjvheter knyttet til de som ikke responderer	Uklart
4.5. Statistisk analyse	Ja
Flermetodisk	
5.1. Flermetodisk tilnærming	Uklart
5.2. Integrering av ulike typer data	Ja
5.3. Fortolkning	Ja
5.4. Adressering av diskrepante resultater	Ja
5.5. God metodisk kvalitet ved de ulike tilnærmingene	Uklart
Overordnet vurdering av intern validitet	Middels

Familieforhold

Tabell 17: Beskrivelse av studienes interne validitet, Familieforhold – longitudinelle studier (n=3)

Studie	1 Sammenlignbarhet	2 Representativitet	3 Samme populasjon	4 Prospektiv	5 Målt utfall	6 Lavt frafall	7 Frafallsanalyse	8 Oppfølgings-tid	9 Forvekslingsfaktorer	10 Blinding	Intern validitet
Helland (2021)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Johnson (2021)	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei	Ja	NA	Lav
Skjerd- ingstad (2021)	Ja	Uklart	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei	Ja	NA	Lav

Tabell 18: Beskrivelse av studienes interne validitet, Familieforhold – studier med kvalitative data (n=2)

Studie	Setting	Utvalg	Datainnsamling	Analyse	Funn	Refleksivitet	Etikk	Annet	Intern validitet
Backer-Grøndahl (2022)	Ja	Delvis	Delvis	Delvis	Ja	Nei	Delvis	-	Mid-dels/lav
Johansson (2021)	Ja	Delvis	Delvis	Delvis	Delvis	Nei	Nei	De som er intervjuet jobber i liten grad direkte med gruppen barn som er av interesse i denne studien	Lav

Psykisk helse

Tabell 19: Beskrivelse av studienes interne validitet*, Psykisk helse – studier med registerdata (n=2)

Studie	1 Repre- senta- tivitet	2 Rekrut- tering	3 Popu- las- jonstør- relse	4 Beskrivelse av deltagere og setting	5 Deknings skjevhet	6 Va- liditet utfall	7 Relia- bilitet ut- fall	8 Statis- tiske ana- lyser	9 Re- spons- rate	Overord- net vur- dering av intern va- liditet
Ander- berg	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Uklar	Uklar	NA	Lav
Kuito- nen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklar	Nei	Ja	NA	Middels

* Basert på JBI Critical Appraisal Checklist for Studies Reporting Prevalence Data (Munn, 2015)

Tabell 20: Beskrivelse av studienes interne validitet*, Psykisk helse – longitudinelle studier (n=16)

Studie	1 Sam- men- lign- barhet	2 Repre- sentati- vit	3 Samme popula- sjon	4 Pro- spek- tiv	5 Målt ut- fall	6 Lavt fra- fall	7 Fra- falls- ana- lyse	8 Opp- føl- gings- tid	9 Forveks- lingsfak- torer	10 Blin- ding	Overordnet vurdering av intern validitet
Burdzovic	Ja	Uklar	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Middels til høy
Chen	Uklar	Uklar	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Uklar	NA	Middels til lav
Groot	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja	NA	Middels til lav
Hafstad a	Uklar	Uklar	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Uklar	Ja	NA	Middels til lav
Hafstad b	Ja	Uklar	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Middels til høy
Halldors- dottir	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja	Uklar	NA	Lav
Hviid	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Uklar	Ja	NA	Lav
Lausten	Uklar	Uklar	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja	Uklar	NA	Middels til lav
Lehmann a	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Lehmann b	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Myhr	Uklar	Ja	Uklar	Ja	Uklar	Uklar	Nei	Ja	Ja	NA	Middels
Specht	Ja	Nei	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Uklar	Uklar	NA	Middels til lav
Thorsdot- tir	Uklar	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	NA	Høy
Vira	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei	NA	Middels til høy
Von Soest	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	NA	Høy
Zetter- quist	Uklar	Ja	Uklar	Ja	Uklar	Uklar	Nei	Ja	Nei	NA	Lav

Tabell 21. Beskrivelse av studienes interne validitet, Psykisk helse – studier med kvalitative data (n=1)

Studie	Setting	Utvalg	Data-innsamling	Analyse	Funn	Refleksivitet	Etikk	Annet	Overordnet vurdering av intern validitet
Martinson	Ja	Ja	Delvis	Ja	Delvis	Nei	Delvis	I Sverige var skolene åpne slik at helsesykepleierne var i kontakt med elevene stort sett hele veien..	Middels

Tabell 22: Beskrivelse av studienes interne validitet, Psykisk helse – flermetodiske (n=2)

	Folkhälsomyndigheten, 2022	Haugseth, 2021
Kvalitativ metode		
1.1. Kvalitativ tilnærming	ja	Ja
1.2. Datainnsamling	ja	Nei
1.3. Analyse	ja	Uklart
1.4. Funn	ja	Uklart
1.5. Sammenheng data-innsamling-analyse-fortolkning	ja	Nei
Kvantitative beskrivende studier		
4.1. Utvalgsstrategi	Ja	Uklart
4.2. Representativitet	nei	Nei
4.3. Måleinstrumenter	uklart	Nei
4.4. Lav risiko for skjevheter knyttet til de som ikke responderer	nei	Nei
4.5. Statistisk analyse	ja	nei
Flermetodisk		
5.1. Flermetodisk tilnærming	nei	Nei
5.2. Integrering av ulike typer data	Nei	Ja
5.3. Fortolkning	Nei	Nei
5.4. Adressering av diskrepante resultater	nei	Nei
5.5. God metodisk kvalitet ved de ulike tilnæringene	nei	nei
Overordnet vurdering av intern validitet	Lav	Lav

Bruk av helsetjenester

Tabell 23: Beskrivelse av studienes interne validitet*, Bruk av helsetjenester – studier med registerdata (n=4)

Studie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Intern validitet
	Representativitet	Rekruttering	Populasjonstørrelse	Beskrivelse av deltagere og setting	Deknings skjevhet	Validitet utfall	Reliabilitet utfall	Statistiske analyser	Response rate	
Evensen 2022	Ja	Ja	Ja	Uklart	Ja	Ja	Uklart	Ja	NA	Høy
Hansen 2021	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	Uklart	Ja	NA	Middels
Surén 2022	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	NA	Høy
Svaleryd	Ja	Ja	Uklart	Nei	Uklart	Ja	Uklart	Ja	NA	Middels

* Basert på JBI Critical Appraisal Checklist for Studies Reporting Prevalence Data (Munn, 2015)

Sosiale relasjoner

Tabell 24: Beskrivelse av studienes interne validitet*, Sosiale relasjoner – longitudinale studier (n=1)

Studie	1 Sam- men- lign- barhet	2 Repre- sentati- vit et	3 Samme popula- sjon	4 Pro- spektiv	5 Målt utfall	6 Lavt frfall	7 Frafalls- analyse	8 Oppføl- gingstid	9 For- veks- lings- faktorer	10 Blinding	Intern validitet
Bakken 2022	Uklart	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklart	Nei	Ja	Nei	NA	Lav

Tabell 25: Beskrivelse av studienes interne validitet, Sosiale relasjoner – studier med kvalitative data (n=3)

Studie	1 Setting	2 Utvalg	3 Datainn- samling	4 Analyse	5 Funn	6 Refleksivi- tet	7 Etikk	8 Annet	Intern validitet
Bengtson 2021	Ja	Delvis	Ja	Ja	Ja	Delvis	Delvis	Nei	Middels
Fältdt 2022	Delvis	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei	Middels
Hörbo 2021	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei	Middels

Tabell 26. Beskrivelse av studienes interne validitet, Sosiale relasjoner – flermetodiske (n=1)

	Jenholt Nolbris 2022
Kvalitativ metode	
1.1. Kvalitativ tilnærming	Ja
1.2. Datainnsamling	Uklart
1.3. Analyse	Uklart
1.4. Funn	Uklart
1.5. Sammenheng data-innsamling-analyse-fortolkning	Nei
Kvantitative beskrivende studier	
4.1. Utvalgsstrategi	Nei
4.2. Representativitet	Nei
4.3. Måleinstrumenter	Ja
4.4. Lav risiko for skjevheter knyttet til de som ikke responderer	Nei
4.5. Statistisk analyse	Ja
Flermetodisk	
5.1. Flermetodisk tilnærming	Uklart
5.2. Integrering av ulike typer data	Uklart
5.3. Fortolkning	Uklart
5.4. Adressering av diskrepante resultater	Nei
5.5. God metodisk kvalitet ved de ulike tilnærmingene	Nei
Overordnet vurdering av intern validitet	Lav

Læring, skole og barnehage

Tabell 27: Beskrivelse av studienes interne validitet*, Læring – longitudinelle studier (n=4)

Studie	1 Sammenlignbarhet	2 Representativitet	3 Samme populasjon	4 Prospektiv	5 Målt utfall	6 Lavt frafall	7 Frafallsanalyse	8 Oppfølgingstid	9 Forvekslingsfaktorer	10 Blinding	Intern validitet
Hallin 2022	Uklart	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Uklart	Ja	Ja	NA	Middels til høy
Jensen 2021	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklart	Nei	Ja	Ja	NA	Middels til høy
Salmela-Aro 2021	Uklart	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Uklart	Ja	Nei	NA	Middels
Szelei	Nei	Ja	Ja	Ja	Uklart	Uklart	Nei	Ja	Uklart	NA	Lav

Tabell 28: Beskrivelse av studienes interne validitet, Læring – studier med kvalitative data (n=5)

Studie	1 Setting	2 Utvalg	3 Datainnsamling	4 Analyse	5 Funn	6 Refleksivitet	7 Etikk	8 Annet	Intern validitet
Henning-Loeb 2022	Ja	Ja	Nei	Nei	Delvis	Nei	Nei	Nei	Lav
Lidegran 2021	Ja	Uklart	Ja	Delvis	Ja	Nei	Nei	Nei	Middels til lav
Lundtofte 2021	Delvis	Delvis	Ja	Delvis	Ja	Nei	Nei	Nei	Lav til middels
Primdahl 2021	Ja	Ja	Ja	Delvis	Ja	Delvis	Ja	Nei	Middels
Ringer 2022	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Delvis	Nei	Høy til middels

Tabell 29: Beskrivelse av studienes interne validitet, Læring – flermetodiske (n=6)

	Cameron 2022	Danmarks eval.sinstitutt 2021	Koch 2022	Petersen 2021	Qvortrup 2022	Si-gurdardot-tir 2022
Kvalitativ metode						
1.1. Kvalitativ tilnærming	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
1.2. Datainnsamling	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
1.3. Analyse	Ja	Ja	Ja	Uklart	Ja	Uklart
1.4. Funn	Ja	Uklart	Delvis	Ja	Delvis	Ja
1.5. Sammenheng data-innsamling-analyse-fortolkning	Delvis	Ja	Ja	Nei	Nei	Delvis
Kvantitative beskrivende studier						
4.1. Utvalgsstrategi	Ja	Uklart	Uklart	Delvis	Delvis	Ja
4.2. Representativitet	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Uklart
4.3. Måleinstrumenter	Uklart	Uklart	Uklart	Uklart	Uklart	Uklart
4.4. Lav risiko for skjevhet knyttet til de som ikke responderer	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Delvis
4.5. Statistisk analyse	Ja	Delvis	Ja	Uklart	Ja	Uklart
Flermetodisk						
5.1. Flermetodisk tilnærming	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
5.2. Integrering av ulike typer data	Uklart	Ja	Uklart	Ja	Ja	Ja
5.3. Fortolkning	Ja	Ja	Uklart	Ja	Uklart	Ja
5.4. Adressering av diskrepante resultater	Uklart	Delvis	Nei	Delvis	Uklart	Delvis
5.5. God metodisk kvalitet ved de ulike tilnærmingene	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Delvis
Overordnet vurdering av intern validitet	Lav til middels	Lav	Lav	Lav	Lav til middels	Middels til lav

Vedlegg 5: Ekskluderte studier lest i fulltekst

Primærstudier

Alfabetisk oversikt over ekskluderte studier og årsak for eksklusjon (n=104)

Full referanse	Ek- sklusjonsårs- sak
Alcantara-Lopez M, Castro M and Martinez-Perez A ; Fernandez V ; Negron-Medina K ; Lopez-Soler C ; (2022) Children Exposed to Intimate Partner Violence During Confinement: Characteristics by Age and Sex. <i>Frontiers in Psychology</i> 13, 889697	Feil studiedesign
Alexander-Ashley Belinda Marie (2022) Reducing mass incarceration through trauma-informed pedagogy: Reshaping responses to trauma in America. In: , editors. <i>Strategies and methods for implementing trauma-informed pedagogy</i> . Hershey, PA: Information Science Reference/IGI Global; US, p123-143	Feil populasjon
Auardottir Auur Magndis and Rudolfsdottir Annadis G; (2021) Chaos ruined the children's sleep, diet and behaviour: Gendered discourses on family life in pandemic times. <i>Gender and Work and Organization</i> 28(Suppl 1), 168-182	Feil utfall
Augusti Else-Marie, Sætren Sjur Skjørshammer and Hafstad Gertrud S;. (2021). Violence and abuse experiences and associated risk factors during the COVID-19 outbreak in a population-based sample of Norwegian adolescents.. <i>Child Abuse & Neglect</i> , 118, pp.105156-105156.	Feil studiedesign
Bakken Anders, Myrøld Osnes and Siri ; (2021) Ung i Oslo 2021. 5. til 7. trinn. Oslo: NOVA, OsloMet,	Feil studiedesign
Bakken Anders, Myrøld Osnes and Siri ; (2021) Ung i Oslo 2021. Ungdomsskolen og videregående skole. Oslo: NOVA, OsloMet,	Feil studiedesign
Barboza M, Marttila A and Burstrom B ; Kulane A ; (2021) Covid-19 and pathways to health inequities for families in a socioeconomically disadvantaged area of Sweden - qualitative analysis of home visitors' observations. <i>International Journal for Equity in Health</i> 20(1), 13	Feil populasjon
Barna Redd (2021) Ikke gi oss skylda! Samtaler med ungdom fra levekårsutsatte områder om hvordan det har vært å være und under pandemien. ; ,	Feil studiedesign
Béland Louis-Philippe, Brodeur Abel and Haddad Joanne ; Mikola Derek ; (2021) Determinants of Family Stress and Domestic Violence: Lessons from the COVID-19 Outbreak. <i>Canadian Public Policy Analyse De Politiques</i> 47(3), 439-459	Feil studiedesign
Berger Emily, Jamshidi Negar and Reupert Andrea ; Jobson Laura ; Miko Amy ; (2021) Review: The mental health implications for children and adolescents impacted by infectious outbreaks - a systematic review.. <i>Child And Adolescent Mental Health</i> 26(2), 157-166	Feil studiedesign

Bergman Solveig, Bjørnholt Margunn and Helseth Hannah ; (2021) Krisesentre i Norge og covid-19. Tidsskrift For Velferdsforskning 24(02), 1-14	Feil populasjon
Brieghel C, Ellekvist P and Lund M L; Soborg C ; Walsted E S; Thomsen J J; Biering-Sorensen T ; Mohr T ; Knop F K; Ravn P ; (2021) Prognostic factors of 90-day mortality in patients hospitalised with COVID-19. Danish Medical Journal 68(3), 22	Feil utfall
Bruns Nora, Willemsen Lea Yvonne and Holtkamp Katharina ; Kamp Oliver ; Dudda Marcel ; Kowall Bernd ; Stang Andreas et al.; (2021) Trends in accident-related admissions to pediatric intensive care units during the first COVID-19 lockdown in Germany. Medrxiv ,	Feil land
Burdzovic Andreas, J and Brunborg G S; (2022) Individual, Family, and Community Characteristics Associated With COVID-19-Specific Worry and Lack of Worry Among Norwegian High School Students in First Pandemic Year. JAMA network open 5(2), e220337	Feil studiedesign
Bøhler Kjetil Klette and Huang Lihong (2021) Hvordan har ungdom, ungdomskultur og ungdomsarbeid blitt påvirket av pandemien?. Oslo: NOVA, OsloMet,	Feil populasjon
Camacho-Montaña Lucia Rocío, Iranzo Alex and Martínez-Piédrola Rosa María; Camacho-Montaña Laura María; Huertas-Hoyas Elisabet ; Serrada-Tejeda Sergio ; García-Bravo Cristina ; de Heredia-Torres Marta Pérez; (2022) Effects of COVID-19 home confinement on sleep in children: A systematic review. Sleep Medicine Reviews , 101596-101596	Feil utfall
Cano-Lozano M Carmen and Navas-Martínez María J; Contreras Lourdes (2021) Child-to-Parent Violence during Confinement Due to COVID-19: Relationship with Other Forms of Family Violence and Psychosocial Stressors in Spanish Youth. Sustainability 13(20), 11431-	Feil populasjon
Caron F, Tourneux P and Tchidjou H K; Taleb A ; Gouron R ; Panuel M ; Klein C ; (2022) Correction to: Incidence of child abuse with subdural hemorrhage during the first year of the COVID-19 pandemic: a nationwide study in France (European Journal of Pediatrics, (2022), 181, 6, (2433-2438), 10.1007/s00431-022-04387-x). European Journal of Pediatrics 181(6), 2439	Duplikat
Caron Fiorella, Tourneux Pierre and Tchidjou Hyppolite Kuekou; Taleb Ariski ; Gouron Richard ; Panuel Michel ; Klein Céline ; (2022) Correction to: Incidence of child abuse with subdural hemorrhage during the first year of the COVID-19 pandemic: a nationwide study in France. , : Springer Nature	Duplikat
Chiaromonte Danielle, Simmons Cortney and Hamdan Noora ; Ayeni Oyesola Oluwafunmilayo; Gabriela López-Zerón ; Farero Adam ; Sprecher Mackenzie ; Sullivan Cris M; (2022) The impact of COVID-19 on the safety, housing stability, and mental health of unstably housed domestic violence survivors. Journal of Community Psychology 50(6), 2659-2681	Feil populasjon
Claesdotter-Knutsson E, Andre F and Hakansson A ; (2022) Gaming Activity and Possible Changes in Gaming Behavior Among Young People During the COVID-19 Pandemic: Cross-sectional Online Survey Study. JMIR Serious Games 10(1), e33059	Feil studiedesign
Claponea R M, Pop L M; Iorga M and Iurcov R ; (2022) Symptoms of Burnout Syndrome among Physicians during the Outbreak of COVID-19 Pandemic-A Systematic Literature Review. Healthcare 10(6), 25	Feil populasjon
Clotworthy Amy, Dissing Agnete Skovlund and Nguyen Tri Long; Jensen Andreas Kryger; Andersen Thea Otte; Bilsteen Josephine Funck; Elsenburg Leonie K; Keller Amélie ; Kusumastuti Sasmita ; Mathisen Jimmi ; Mehta Amar ; Mehta Amar ; de Moira Angela Pinot; Rod Morten Hulvej; Skovdal Morten ; Strandberg-Larsen Katrine ; Tapager Ingrid Willaing; Varga Tibor V; Vinther Johan Lerbech; Xu Tianwei ; Hoeyer Klaus ; Rod Naja Hulvej; (2021) 'Standing together - at a distance': Documenting changes in mental-health indicators in Denmark during the COVID-19 pandemic.. Scandinavian Journal Of Public Health 49(1), 79-87	Feil populasjon

Dagdeviren Ertas, Behiye and Batmaz Onur ; Kilic Ahmet ; (2022) Children's Rights in the Perspective of Primary School Teachers in the Period COVID-19 Epidemic. Participatory Educational Research 9(3), 207-225	Feil utfall
Danielsen S, Joensen A and Andersen P K; Madsen T ; Strandberg-Larsen K ; (2022) Self-injury, suicidal ideation and -attempt and eating disorders in young people following the initial and second COVID-19 lockdown. medRxiv. 10,	Feil populasjon
de Castro-Silva C R, Ianni A and Forte E ; (2021) Inequalities and subjectivity: Construction of praxis in the context of the covid-19 pandemic in vulnerable territory. Saude e Sociedade 30(2) (no pagination),	Feil land
Donagh B, Bradbury-Jones C and Taylor J ; (2022) The use of technology to support children and young people experiencing domestic violence and abuse during the COVID-19 pandemic: a failure modes and effects analysis. Journal of Gender-Based Violence 6(2), 393-405	Feil eksponering
Drotning Kelsey J, Doan Long and Sayer Liana C; Fish Jessica N; Rinderknecht R Gordon; (2022) Not All Homes Are Safe: Family Violence Following the Onset of the Covid-19 Pandemic. Journal Of Family Violence ,	Feil studiedesign
Ebert Cara and Steinert Janina I (2021) Prevalence and risk factors of violence against women and children during COVID-19, Germany.. Bulletin Of The World Health Organization 99(6), 429-438	Feil studiedesign
Eriksen Ingunn Marie and Andersen Patrick Lie; (2021) Ungdoms tilhørighet, trivsel og framtidsplaner i Distrikts-Norge. En flermetodisk analyse av betydningen av bosted, kjønn og sosioøkonomiske ressurser. Oslo: NOVA, OsloMet,	Feil eksponering
Esposito Massimiliano, Salerno Monica and Scoto Edmondo ; Di Nunno Nunzio ; Sessa Francesco ; (2022) The Impact of the COVID-19 Pandemic on the Practice of Forensic Medicine: An Overview. Healthcare 10(2), 319-319	Feil studiedesign
Fogarty A, Savopoulos P and Seymour M ; Cox A ; Williams K ; Petrie S ; Herman S ; Toone E ; Schroeder K ; Giallo R ; (2022) Providing therapeutic services to women and children who have experienced intimate partner violence during the COVID-19 pandemic: Challenges and learnings. Child Abuse and Neglect Part 1. 130 (no pagination),	Feil eksponering
Folkhälsomyndigheten (2021) Har covid-19-pandemin och smittskyddsåtgärderna påverkat gymnasieungdomars och universitets- och högskolestudenters hälsa och levnadsvanor?. : Folkhälsomyndigheten,	Duplikat
Folkhälsomyndigheten (2021) Upplevelser av covid-19-pandemin bland barn med funktionsnedsettning. ,	Feil populasjon
George Elizabeth Sarah and Wesley Mareena Susan; (2021) Marital Stress and Domestic Violence during the COVID- 19 Pandemic. Cogent Arts & Humanities 8(1), 9-	Feil studiedesign
Gonçalves Jucier Júnior and de Amorim Liromaria Maria; Neto Modesto Leite Rolim; Uchida Ricardo Riyoiti; de Moura Anna Tereza Miranda Soares; Lima Nadia Nara Rolim; (2022) The impact of "the war that drags on" in Ukraine for the health of children and adolescents: Old problems in a new conflict?. Child Abuse & Neglect 128, 1	Feil studiedesign
Groot J, Keller A and Joensen A ; Nguyen T L; A-M Nybo Andersen; Strandberg-Larsen K ; (2021) Housing and youth mental health during a COVID-19 lockdown. European Psychiatry 64(S1), S732	Duplikat
Hagquist C and Gustafsson J E (2021) Socioeconomic position, worry and psychosomatic problems among students in Sweden in the wake of the COVID-19 pandemic. Cogent Medicine. Conference: 13 th Excellence in Pediatrics Conference and EiP 8(no pagination),	Feil studiedesign

Haug Ellen, Haug Ellen and Mæland Silje ; Lehmann Stine ; Bjørknes Ragnhild ; Fadnes Lars Thore; Fadnes Lars Thore; Sandal Gro Mjeldheim; Skogen Jens Christoffer; Skogen Jens Christoffer; Skogen Jens Christoffer; (2022) Increased Gaming During COVID-19 Predicts Physical Inactivity Among Youth in Norway—A Two-Wave Longitudinal Cohort Study. <i>Frontiers In Public Health</i> 10,	Feil utfall
Hildersley Rosanna, Easter Abigail and Bakolis Ioannis ; Carson Lauren ; Howard Louise M; (2022) Changes in the identification and management of mental health and domestic abuse among pregnant women during the COVID-19 lockdown: regression discontinuity study. <i>BJPsych Open</i> 8(4),	Feil utfall
Holstein Bjørn (2021) Mental sundhed og psykisk sygdom hos 0-9-årige børn. København: Vidensråd for Forebyggelse,	Feil studiedesign
Holt S, Elliffe R and Gregory S ; Curry P ; (2022) Social Workers Response to Domestic Violence and Abuse during the COVID-19 Pandemic. <i>British Journal of Social Work</i> ,	Feil utfall
Hulgaard D, Nissen J and Bilenberg N ; Rask C ; (2022) Health anxiety symptoms in Danish children during the COVID-19 pandemic: An Odense Child Cohort study. <i>Journal of Psychosomatic Research</i> 157, N.PAG-N.PAG	Feil studiedesign
Jahrami H A, Alhaj O A; Humood A M; Alenezi A F; Fekih-Romdhane F and Al-Rasheed M M; Saif Z Q; Bragazzi N L; Pandi-Perumal S R; BaHammam A S; Vitiello M V; (2022) Sleep disturbances during the COVID-19 pandemic: A systematic review, meta-analysis, and meta-regression. <i>Sleep Medicine Reviews</i> 62 (no pagination),	Feil utfall
Joensen A, Danielsen S and Andersen P K; Groot J ; Strandberg-Larsen K ; (2021) The impact of the initial and 2 nd national COVID-19 lockdown on mental health in young people with and without pre-existing depressive symptoms. medRxiv. 03,	Feil populasjon
Joensen Andrea, Danielsen Stine and Andersen Per Kragh; Groot Jonathan ; Strandberg-Larsen Katrine ; (2021) The impact of the initial and 2 nd national COVID-19 lockdown on mental health in young people with and without pre-existing depressive symptoms. Medrxiv ,	Duplikat
John-Henderson Neha A and Counts Cory J; Ginty Annie T; (2021) Associations between childhood abuse and COVID-19 hyperarousal in adulthood: The role of social environment. <i>Frontiers in Psychology</i> Vol 12 2021 and ArtID 565610 12,	Feil populasjon
Kapetanovic Sabina, Gurdal Sevtap and Ander Birgitta ; Sorbring Emma ; (2021) Ungdomars vardag och psykiska hälsa under COVID-19-pandemin. <i>BarnBladet</i> , 16-19	Feil studiedesign
Karatzis Kalliopi, Karatzis Kalliopi and Pouliou Kalliopi-Anna ; Pouliou Kalliopi-Anna ; Papakonstantinou Emilia ; Papakonstantinou Emilia ; Zampelas Antonis ; Zampelas Antonis ; (2021) The Impact of Nutritional and Lifestyle Changes on Body Weight, Body Composition and Cardiometabolic Risk Factors in Children and Adolescents during the Pandemic of COVID-19: A Systematic Review.. <i>Children (Basel)</i> 8(12), 1130-1130	Feil utfall
Karin Magnusson, Katrine Damgaard and Skyrud ; Pal Suren ; Margrethe Greve-Isdahl ; Ketil Stordal ; Doris Tove ; Kristoffersen ; Kjetil Elias ; Telle ; (2021) Health care use up to 6 months after COVID-19 in 700.000 children and adolescents: a pre-post study. medRxiv ,	Feil utfall
Karlsson Erika, Lundqvist-Westin Wilma and Rudström Hedvig ; Assmo Per ; Sunnemark Fredrik ; (2021) Ungdomars vardag i Trollhättan : Ungdomars bildberättelser under coronapandemin. <i>Trollhättan:</i> ,	Feil studiedesign
Kharel Madhu, Sakamoto Jennifer Lisa and Carandang Rogie Royce; Ulambayar Shinejil ; Shibamura Akira ; Yarotskaya Ekaterina ; Basargina Milana ; Jimba Masamine ; (2022) Impact of COVID-19 pandemic lockdown on movement behaviours of children and adolescents: a systematic review. <i>Bmj Global Health</i> 7(1), e007190-e007190	Feil utfall

Kohler-Dauner Franziska, Clemens Vera and Hildebrand Katherina ; Ziegenhain Ute ; Fegert Jorg M; (2021) The interplay between maternal childhood maltreatment, parental coping strategies as well as endangered parenting behavior during the current SARS-CoV-2 pandemic. <i>Developmental Child Welfare</i> 3(2), 71-84	Feil studiedesign
Kulik L and Ramon D (2022) The relationship between family-work conflict and spousal aggression during the COVID-19 pandemic. <i>Community and Work and Family</i> 25(2), 240-259	Feil studiedesign
Larsen Linda, Helland Maren Sand and Holt Tonje ; (2021) The impact of school closure and social isolation on children in vulnerable families during COVID-19: a focus on children's reactions.. <i>European Child & Adolescent Psychiatry</i> , 1-11	Feil studiedesign
Layman H M, Thorisdottir I E; Halldorsdottir T and Sigfusdottir I D; Allegrante J P; Kristjansson A L; (2022) Substance Use Among Youth During the COVID-19 Pandemic: a Systematic Review. <i>Current Psychiatry Reports</i> 24(6), 307-324	Feil studiedesign
Leal Wanda E, Piquero Alex R; Kurland Justin and Piquero Nicole Leeper; Gloyd Elizabeth L; (2021) A Case Study of Family Violence During COVID-19 in San Antonio. <i>Crime & Delinquency</i> , 001112872110647-001112872110647	Feil studiedesign
Lev-Wiesel Rachel, Dagan Zehavit and Kendel Liat ; Amsalem Or Shabtay; Lynton Neta Rachel; From Avital ; Sokolovsky Maayan Sapir; Weinger Susan ; Doron Hadas ; Binson Bussakorn ; (2021) The Impact of Lockdowns during the Corona Pandemic on Parental Aggressiveness Behaviors. <i>Journal Of Loss & Trauma</i> , 1-17	Feil studiedesign
Liz Chamberlain, May Lene and Karlsen ; Gail Sinitsky ; Stephanie Bennett ; Linda Plowright ; Petra Vackova ; (2021). <i>Coronavirus and my life: What children say.</i>	Feil studiedesign
Ljung Rickard, Grünewald Maria and Sundström Anders ; Sundbom Lena Thunander; Zethelius Björn ; (2022) Comparison of years of life lost to 1,565 suicides versus 10,650 COVID-19 deaths in 2020 in Sweden: four times more years of life lost per suicide than per COVID-19 death. <i>Upsala Journal of Medical Sciences</i> 127,	Feil studiedesign
Loukomies Anni and Juuti Kalle . (2021). Primary Students' Experiences of Remote Learning during COVID-19 School Closures: A Case Study of Finland. <i>Education Sciences</i> , 11	Feil studiedesign
Ma M, Orsi R and Brooks-Russell A ; (2022) Is Household Unemployment Associated With Increased Verbal and Physical Child Abuse During the COVID Pandemic?. <i>Child Maltreatment</i> , 10775595221088217	Feil studiedesign
Mayra Selicia T, Kandiah Jayanthi and McIntosh Constance E; (2022) Covid-19 and health in children and adolescents in the us: A narrative systematic review. <i>Psychology in the Schools</i> , No Pagination Specified	Feil utfall
Mikov Peter and Endresen Madelen (2021) Barn som pårørende under pandemien: erfaringer fra samtaletilbudet BaRsnakk etter covid-19-utbruddet i Norge. <i>Tidsskrift For Psykisk Helsearbeid</i> 18(02), 138-148	Feil studiedesign
Ndubuizu Nkemdilim, Hurst Travan and Wilson Amanda ; Mellman Thomas ; (2021) 700 Young African American Adults Endorse Greater Distress from Racism than COVID though COVID may have Greater Impact on Sleep. <i>Sleep</i> 44,	Feil populasjon
Neville R D, Lakes K D; Hopkins W G; Tarantino G and Draper C E; Beck R ; Madigan S ; (2022) Global Changes in Child and Adolescent Physical Activity during the COVID-19 Pandemic: A Systematic Review and Meta-analysis. <i>JAMA Pediatrics</i> .,	Feil utfall
Noreña C and Rodríguez S A (2022) Sexual violence in a Colombia municipality: victims and offenders characteristics, 2011-2020. <i>Biomedica</i> 42(3),	Feil land
Nowicka P, Ek A and Jurca-Simina I E; Bouzas C ; Argelich E ; Nordin K ; Garcia S ; Barquero M Y. V; Hoffer U ; Richards H R; Tur J A; Chirita-Emandi A ; Eli K ; (2022) Explaining the complex impact of the Covid-19 pandemic on children with overweight and obesity: a comparative ecological analysis of parents' perceptions in three countries. <i>Bmc Public Health</i> 22(1), 14	Feil utfall

Nylen-Eriksen M, Lara-Cabrera M L and Grov E K; Skarsvaag H ; Lie I ; Dahl-Michelsen T ; Saeterstrand T M; Mandahl A ; Hafstad H ; Lersveen M B; Bjornnes A K; (2022) Fighting the waves; Covid-19 family life interference in a neurodevelopmental disorder-caregiver population. BMC health services research 22(1), 472	Feil studiedesign
Olding James, Zisman Sophia and Olding Carole ; Fan Kathleen ; Fan Kathleen ; (2021) Penetrating trauma during a global pandemic: Changing patterns in interpersonal violence, self-harm and domestic violence in the Covid-19 outbreak.. Surgeon Journal Of The Royal Colleges Of Surgeons Of Edinburgh And Ireland 19(1),	Feil populasjon
Olecka I (2022) Early Identification of Risk of Child Abuse Fatalities: Possibilities and Limits of Prevention. Children 9(5), 22	Feil dato
Oostrom T G, Cullen P and Peters S A; (2022) The indirect health impacts of the COVID-19 pandemic on children and adolescents: A review. Journal of Child Health Care , 13674935211059980	Feil studiedesign
Otonkorpi-Lehtoranta K, Salin M and Hakovirta M ; Kaittila A ; (2021) Gendering boundary work: Experiences of work-family practices among Finnish working parents during COVID-19 lockdown. Gender Work and Organization , 17	Feil utfall
Perming C, Thurn Å and Garmy P ; Einberg E L; (2022) Adolescents' Experience of Stress: A Focus Group Interview Study with 16-19-Year-Old Students during the COVID-19 Pandemic. International journal of environmental research and public health 19(15),	Feil studiedesign
Piquero Alex R, Piquero Alex R; Jennings Wesley G; Jemison Erin and Kaukinen Catherine ; Knaul Felicia Marie; (2021) Domestic violence during the COVID-19 pandemic - Evidence from a systematic review and meta-analysis. Journal Of Criminal Justice 74, 101806-	Feil studiedesign
Qvortrup Ane (2022) Betydningen af COVID-19 for elevernes trivsel og udvikling. Paideia (21), 38-55	Feil studiedesign
Rhedin Samuel Arthur, Malin Ryd and Rinder ; Hildenwall Helena ; Herlenius Eric ; Hertting Olof ; Luthander Joachim ; Melén Erik ; Nijman Ruud ; Olsson-Åkefeldt Selma ; Alfven Tobias ; (2021) Reduction of pediatric emergency visits during the COVID-19 pandemic in a region with open preschools and schools. Acta Paediatrica ,	Feil utfall
Riddell C A, Neumann K and Jeanie Santaularia ; N ; Farkas K ; Ahern J ; Mason S M; (2022) Excess Google Searches for Child Abuse and Intimate Partner Violence during the COVID-19 Pandemic: Inveillance Approach. Journal of Medical Internet Research 24(6) (no pagination),	Feil eksponering
Rodriguez Christina M and Lee Shawna J; (2022) Role of maternal emotion in child maltreatment risk during the covid-19 pandemic. Journal of Family Violence , No Pagination Specified	Feil studiedesign
Roe A, Blikstad-Balas M and Dalland C P; (2021) The Impact of COVID-19 and Homeschooling on Students' Engagement With Physical Activity. Frontiers in Sports and Active Living 2, 13	Feil studiedesign
Rosida Luluk, Putri Intan Mutiara and Komarudin Komarudin ; Fajarini Nurbita ; Suryaningsih Endang Koni; (2021) The Domestic Violence during the COVID-19 Pandemic: Scoping Review. Open Access Macedonian Journal Of Medical Sciences 9(F), 660-667	Feil studiedesign
Runacres Adam, Mackintosh Kelly A and Knight Rachel L; Sheeran Liba ; Thatcher Rhys ; Shelley James ; McNarry Melitta A; (2021) Impact of the COVID-19 Pandemic on Sedentary Time and Behaviour in Children and Adults: A Systematic Review and Meta-Analysis.. International Journal Of Environmental Research And Public Health 18(21), 11286-	Feil utfall

Samji Hasina, Samji Hasina and Wu Judy ; Ladak Amilya ; Vossen Caralyn ; Stewart Evelyn ; Dove Naomi ; Long David ; Snell Gaelen ; Snell Gaelen ; (2021) Review: Mental health impacts of the COVID-19 pandemic on children and youth - a systematic review.. Child And Adolescent Mental Health ,	Feil studiedesign
Sarkadi Anna, Torp Lisa Sahlin and Pérez-Aronsson Anna ; Warner Georgina ; (2021) Children's Expressions of Worry During the COVID-19 Pandemic in Sweden.. Journal Of Pediatric Psychology 46(8), 939-949	Feil utfall
Savilahti Emma M, Lintula Sakari and Häkkinen Laura ; Marttunen Mauri ; Marttunen Mauri ; Granö Niklas ; (2021) Adolescent psychiatric outpatient care rapidly switched to remote visits during the COVID-19 pandemic.. BMC Psychiatry 21(1), 586-	Feil utfall
Saxvig Ingvild West, Pallesen Ståle and Pallesen Ståle ; Pallesen Ståle ; Sivertsen Børge ; Sivertsen Børge ; Hysing Mari ; Evanger Linn Nyjordet; Bjorvatn Bjørn ; Bjorvatn Bjørn ; (2021) Sleep during COVID-19-related school lockdown, a longitudinal study among high school students.. Journal Of Sleep Research ,	Feil utfall
Schrag Rachel V, Schrag Rachel V; Leat Sarah and Leat Sarah ; Wood Leila ; Wood Leila ; (2021) "Everyone is Living in the Same Storm, but our Boats are all Different": Safety and Safety Planning for Survivors of Intimate Partner and Sexual Violence During the COVID-19 Pandemic. Journal Of Interpersonal Violence , 088626052110629-088626052110629	Feil populasjon
Sege R and Stephens A (2022) Child Physical Abuse Did Not Increase During the Pandemic. JAMA Pediatrics 176(4), 338-340	Feil studiedesign
Sharma Mohit, Aggarwal Shivali and Madaan Priyanka ; Saini Lokesh ; Bhutani Mohit ; (2021) Impact of COVID-19 pandemic on sleep in children and adolescents: a systematic review and meta-analysis.. Sleep Medicine 84, 259-267	Feil utfall
Socialstyrelsen (2021) Covid-19-effekter på produktion, köer och väntetider i barn- och ungdomspsykiatri. : Socialstyrelsen,	Inkludert forrige rapport
Stevenson Margaret C, College Kenyon and Schaefer Cynthia T; Ravipati Vaishnavi M; (2021) COVID-19 patient care predicts nurses' parental burnout and child abuse: Mediating effects of compassion fatigue. Child Abuse & Neglect , 105458-105458	Feil studiedesign
Tishelman C, Degen J L and Goitiandia S W; Kleijberg M ; Kleeberg-Niepage A ; (2022) A Qualitative Serial Analysis of Drawings by Thirteen-to Fifteen-Year-Old Adolescents in Sweden About the First Wave of the Covid-19 Pandemic. Qualitative Health Research , 17	Feil studiedesign
Trondsen Marianne V and Manskow Unn S; (2021) Å være terapeut i en unntakstilstand: samtalerapi på nett under koronapandemien til unge som har foreldre med rusproblemer. Tidsskrift for psykisk helsearbeid 18(2), 125-137	Feil populasjon
Trott M, Driscoll R and Irlado E ; Pardhan S ; (2022) Changes and correlates of screen time in adults and children during the COVID-19 pandemic: A systematic review and meta-analysis. eClinicalMedicine 48 (no pagination),	Feil utfall
TrygFonden Børns Vilkår og (2021) Svigt af børn i Danmark 2021. Aarhus: Børns Vilkår,	Feil studiedesign
Unnarsdóttir, A.B., Anikó Lovik, Chloe Fawns-Ritchie, Helga Ask, Kadri Kõiv, Kristen Hagen, Maria Didriksen, Lea Arregui Nordahl Christoffersen, Alexander Berg Garðarsson, Andrew McIntosh, Anna K Kähler, Archie Campbell, Arna Hauksdóttir, Christian Erikstrup, Dorte Helenius Mikkelsen, Drew Altschul, Edda Björk Thordardóttir, Emma Maria Frans, Gerd Kvale, Gunnar Tómasson, Hanna Maria Kariis, Harpa Lind Jónsdóttir, Harpa Rúnarsdóttir, Ingibjörg Magnúsdóttir, Jarle Eid, Jóhanna Jakobsdóttir, Kaspar René Nielsen, Kathrine Agergård Kaspersen, Lili Milani, Lill-Iren Schou Trogstad, Lu Yi, Mie Topholm Bruun, Patrick F Sullivan, Per Minor Magnus, Qing Shen, Ragnar Nesvåg, Ragnhild E Brandlistuen, Reedik	Feil populasjon

Mägi, Sisse Rye Ostrowski, Solveig Løkhammer, Stian Solem, Ted Reichborn-Kjennerud, Thomas Folkmann Hansen, Thomas Werge, Thor Aspelund, David J Porteous, Fang Fang, Kelli Lehto, Ole A Andreassen, Ole Birger Vesterager Pedersen, Stephanie Le Hellard and Unnur A Valdimarsdóttir (2021) Cohort Profile: COVIDMENT: COVID-19 cohorts on mental health across six nations.. International Journal Of Epidemiology ,	
Vieth Victor I, Peters Robert J; Counsil Tyler and Farrell Rita ; Johnson Rachel ; LeBlanc Stacie Schrieffer; Feigh Alison ; Straub Jane ; Singer Pete ; Singer Pete ; Singer Pete ; (2021) Responding to Child Abuse During a Pandemic. , 1881-1901	Feil studiedesign
Viner R, Russell S and Saulle R ; Croker H ; Stansfield C ; Packer J ; Nicholls D ; Goddings A L; Bonell C ; Hudson L ; Hope S ; Ward J ; Schwalbe N ; Morgan A ; Minozzi S ; (2021) Associations of School Closures with and without Social Lock-down on Physical and Mental Health of Children and Young People during the First COVID-19 Wave: A Systematic Review. Jama Pediatrics ,	Duplikat
Viner, R, S Russell and R Saulle ; H Croker ; C Stansfeld ; J Packer ; D Nicholls ; A Goddings ; C Bonell ; L Hudson ; S Hope ; N Schwalbe ; A Morgan ; S Minozzi ; (2021) Impacts of school closures on physical and mental health of children and young people: a systematic review. Medrxiv ,	Duplikat
Vistisen Helene Tilma and Sønderskov Kim Mannemar; Dinesen Peter Thisted; Østergaard Søren Dinesen; (2021) Psychological well-being and symptoms of depression and anxiety across age groups during the second wave of the COVID-19 pandemic in Denmark.. Acta Neuropsychiatrica 33(6), 331-334	Feil populasjon
Wirkner, J., Hanna Christiansen, Christine Knaevelsrud, Ulrike Lüken, Susanne Wurm, Silvia Schneider and and Eva-Lotta Brakemeier (2021) Mental Health in Times of the COVID-19 Pandemic. European Psychologist 26(4), 310-322	Feil populasjon
Wistoft K, Clark A and Qvortrup L ; (2022) A window of change: how COVID-19 disrupted pedagogical approaches in Danish kindergartens. European Early Childhood Education Research Journal , 14	Feil utfall
Zhang Huiping, Li Yali and Shi Rui ; Dong Peiyu ; Wang Weiwei ; (2021) Prevalence of Child Maltreatment during the COVID-19 Pandemic: A Cross-sectional Survey of Rural Hubei, China. British Journal Of Social Work ,	Feil land
Zunana C, Peña T M and Cambón Yazigi ; L D ; Merovich M C; Califano P ; Nastro M ; (2022) Consultations due to suspected child and adolescent sexual abuse at the Department of Gynecology of a children's hospital: pre- and intra-COVID-19 pandemic. Archivos argentinos de pediatria 120(4), 225-231	Feil land
Aalto Aino-Maija, Müller Dagmar and Tilley J Lucas; (2021) From Epidemic to Pandemic: Did the COVID-19 Outbreak Affect High School Program Choices in Sweden?. St. Louis: Federal Reserve Bank of St Louis	Feil utfall

Oversikter

Inkluderer ekskluderte oversikter (N=25) fra både hovedsøk og OpenAlex-søk . Kriterier for inklusjon:

- Tematisk relevant
- > 50% fra OECD
- Barn og unge
- > 50% longitudinelle og kvalitative studier (<50% tverrsnittstudier)
- Litteratursøk gjort etter mars 2021

Første-forfatter	Tittel (lenke)	Begrunnelse	Søk *
Aarah-Bapuah (2022)	Covid-19 and mental health of children and adolescents: A systematic review	15 av 21 studier er ikke fra OECD	OA
Ahn Si Nae (2022)	The Potential Impact of COVID-19 on Health-Related Quality of Life in Children and Adolescents: A Systematic Review	Kun tverrsnitt	OA
Alamlohoda (2022)	Adolescent mental health during covid-19 pandemics: a systematic review	19 av 32 studier er tverrsnitt	OA
Bersia (2022)	Suicide spectrum among young people during the COVID-19 pandemic: A systematic review and meta-analysis	Flest tverrsnittstudier	OA
Chaabane (2021)	The Impact of COVID-19 School Closure on Child and Adolescent Health: A Rapid Systematic Review	Søk sept 2020, ikke kvalitetsvurdering	H
Chien-Wei (2022)	Impact of the COVID-19 Pandemic on Pediatric Emergency Medicine: A Systematic Review https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9413323/	Primært somatiske utfallsmål	OA
Coles (2022)	Identifying factors for poorer educational outcomes that may be exacerbated by COVID -19: A systematic review focussing on at-risk school children and adolescents	Ikke studier fra covid-19-pandemien	H + OA
Jones (2021)	Impact of COVID-19 on Mental Health in Adolescents: A Systematic Review	Litteratursøk jan 2021	H
Kaubisch (2022)	The COVID-19 pandemic as a traumatic event and the associated psychological impact on families – A systematic review https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9458546/	15 av 22 er tverrsnittstudier	OA
Kourti (2021)	Domestic Violence During the COVID-19 Pandemic: A Systematic Review	Litteratursøk juli 2020, flest tverrsnitt	H
Lehman (2022)	School Closures During the COVID-19 Pandemic: Psychosocial Outcomes in Children - a Systematic Review	Flest tverrsnittstudier	H
Liu (2022)	Attitude and Performance for Online Learning during COVID-19 Pandemic: A Meta-Analytic Evidence https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9564387/pdf/ijerph-19-12967.pdf	Majoriteten av studiene er fra Kina	OA

McNeil 2022	Prevalence & Correlates of Intimate Partner Violence During COVID-19: A Rapid Review	Litteratursøk oktober 2020, flest tverrsnitt	H
Mehe- rali (2021)	Mental Health of Children and Adolescents Amidst COVID-19 and Past Pandemics: A Rapid Systematic Review	13 av 18 studier ikke fra OECD	H
Molen- dijk (2022)	COVID-19 related changes in eating disorder pathology, emotional and binge eating and need for care: a systematic review with frequentist and care: a systematic review with frequentist and Bayesian meta-analyses (https://assets.researchsquare.com/files/rs-2237496/v1/2c888fa0-ccdd-4eaf-8544-6b158d2878e9.pdf?c=1667580020)	De fleste studiene er av voksne	H
Ng (2022)	Impact of the COVID-19 pandemic on children's mental health: A systematic review	Majoriteten er tverrsnittstudier	OA
Nobari (2021)	Effect of COVID-19 on Health-Related Quality of Life in Adolescents and Children: A Systematic Review	Søk feb 2021, kun tverrsnitt	H
de Oliveira (2022)	Mental health effects prevalence in children and adolescents during the COVID-19 pandemic: A systematic review	Søk feb 2021, flest tverrsnittstudier	H
Panagouli (2021)	School Performance among Children and Adolescents during COVID-19 Pandemic: A Systematic Review https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8700572/pdf/children-08-01134.pdf	<50% rett studie design	H
Panchal (2021)	The impact of COVID-19 lockdown on child and adolescent mental health: systematic review	Flest tverrsnittstudier	H
Rapp (2021)	Child Maltreatment During the COVID-19 Pandemic: A Systematic Rapid Review	Litteratursøk desember 2020	H
Roland (2022)	Influence of epidemics and pandemics on paediatric ED use: a systematic review https://adc.bmj.com/content/archdischild/early/2022/09/26/archdischild-2022-324108.full.pdf	Søk mars 2021. OA inkluderer andre pandemier	OA
Steeg (2022)	The impact of the COVID-19 pandemic on presentations to health services following self-harm: systematic review https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35816104/	Ikke primært barn og unge	H
Viner (2022)	School Closures During Social Lockdown and Mental Health, Health Behaviors, and Well-being Among Children and Adolescents During the First COVID-19 Wave: A Systematic Review	Søk sept 2020, flest tverrsnittstudier	H
Wan Mohd Yunus (2022)	Registered psychiatric service use, self-harm and suicides of children and young people aged 0–24 before and during the COVID-19 pandemic: a systematic review https://capmh.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13034-022-00452-3	Søk i mars 2021	H

* **Hovedsøk (H) eller OpenAlex (OA)**

Vedlegg 6: Beskrivelse av funn og resultater i de inkluderte studiene

Nedenfor følger beskrivelser av funn og resultater i de inkluderte studiene i foreliggende oversikt, presentert etter temaområde.

Vold og overgrep

Beskrivelse av studiene om vold og overgrep fra Norden

Augusti og kolleger (2022) sammenligner i sin studie fra Norge tall for vold og seksuelle overgrep blant ungdom i alderen 12-16 år fra året før pandemien (januar 2019) med tall fra et år inn i pandemien (juni 2021). Utvalget fra før covid er 9240, mens utvalg et år inn i pandemien er 3540. Ungdommene besvarte en spørreundersøkelse i skoletiden. Majoriteten av deltagerne var født i Norge eller andre nordiske land. De fleste av deltagerne bodde med begge foreldrene, og disse var i jobb. Et mindretall hadde en oppfattelse av at familien hadde økonomiske bekymringer. Med tanke på risikofaktorer, bodde eller hadde et mindretall av deltagerne bodd med forsørgere med utfordringer med mental helse, problemer med alkohol- eller narkotikabruk, eller som hadde vært eller var fengslet. Blant utfallene var det å ha vært vitne til vold i nære relasjoner mot henholdsvis mor eller far, og fysiske og psykiske overgrep fra voksen og jevngamle. Det var 1,4 % økning i seksuelle overgrep fra en voksen, og en nedgang på 3,9 % i psykisk vold fra en forelder under pandemien, sammenlignet med året før pandemien. Jenter opplevde også en liten økning i seksuelle overgrep fra jevnaldrende. Jenter rapporterte en høyere forekomst av vold og overgrep både før og under pandemien enn gutter. Gutter viste en nedgang i alle typer vold under pandemiåret sammenlignet med hva som var rapportert året før pandemien. Tallene for vold og overgrep varierte lite med tanke på om ungdommene bodde i urbane strøk med strenge tiltak eller i mer rurale og tynnere befolkede deler av landet, men ungdommer i Oslo-området meldte om signifikant færre seksuelle overgrep fra jevnaldrende under pandemiåret sammenlignet med resten av landet. Dette kan tyde på at sosial distansering kan ha vært en beskyttende faktor. Ellers var tall for vold og seksuelle overgrep stabile over de to tidsperiodene. Risikofaktorer for vold og seksuelle overgrep ble forsterket under pandemien.

Bergman og kolleger (2022) har utført en spørreundersøkelse, med muligheter for utdypende svar, blant ansatte ved alle kritesentrene i Norge. De utfyllende svarende er i hovedsak brukt for å illustrere resultatene fra spørreundersøkelsen. Undersøkelsen ble sendt ut to ganger, første gang i nedstengningsperioden april 2020 (n=46) og andre gang etter den gradvise gjenåpningen juni/juli 2020 (n=37). Undersøkelsen fokuserer på hvordan sentrene responderte på og tilpasset sitt arbeid under pandemien, og hvordan pandemien påvirket sentrenes tilbud til ofre for familievold. De fleste av sentrene begrenset sine aktiviteter og tilbud til grupper, det ble endringer i tjenestene til midlertidige klienter (ambulatory clients) og det ble færre hjemmebesøk. Om trent en tredjedel fikk endrede tjenester for beboere og reduserte staben. Videre ser studien på

hvordan lederne ved krisesentrene vurderer ofrenes situasjon slik den ble observert av sentrene under pandemien, inkludert endringer i omfang av vold og voldens karakter. Majoriteten av krisesenterlederne så en reduksjon i antallet etterspørsler under nedstengningen, mens omfanget gikk tilbake til normalen da de strengeste smittespredningstiltakene ble opphevet. De ansatte uttrykte bekymring for nedgangen i etterspørsel under nedstengningen og for livskvaliteten til enkelte grupper, slik som ofre med etnisk minoritetsbakgrunn, barn og ofre med andre utfordringer. En majoritet av sentrene rapporterte ikke om endringer i innholdet i etterspørslene. Samtidig hadde en tredjedel av sentrene observert tilfeller hvor viruset og/eller smittespredningstiltak ble brukt av voldsutøver som en del av volden eller strategi for kontroll med tvang. Krisesentrene i Norge, som en integrert del av velferdsstaten, ser generelt ut til å ha møtt behovet til brukerne sine under pandemien. Studien viste imidlertid viktige ulikheter og mangler i tilgjengelighet for enkelte grupper, samt i den generelle støtten og anerkjennelser fra autoritetene som er over krisesentrene.

Hansson og kolleger (2021) intervjuet en ansatt ved fem forskjellige krisesentre sør i Sverige to ganger under starten av pandemien mars-juni 2020. I studien søker forfatterne å forstå hvordan forholdet mellom voldsutsatte kvinner og fellesskapet ved krisesentrene kan sees og forstås i pandemitider. I intervjuene sier de ansatte at mishandlede kvinner i pandemitider kan stå i fare for å miste muligheter til å skape relasjoner og fellesskap med samfunnet og få beskyttelse mot vold og overgrep som krisesentre for kvinner vanligvis tilbyr. Det ble et sterkere markert skille i fellesskapet mellom ansatte og brukere på sentrene enn det vanligvis var, og i stedet ble det to adskilte fellesskap. Steder utenfor hjemmet som vanligvis er trygge steder og pusterom, forsvant under pandemien. Også hjemmesituasjonen ble endret, og flere tok kontakt pga. det. Forfatterne trekker frem at flere av de ansatte uttrykte at de som allerede var sårbare før pandemien ble enda mer sårbare, og at det gjerne er disse som rammes hardest i krisetider.

Krane og kolleger (2021) intervjuet ansatte i barnevernet i Norge om deres erfaringer med arbeidet under pandemien, og om utsatte barn fikk hjelpen de har krav på. Det er gjort åtte fokusgruppeintervjuer, fire dyadiske intervjuer og to individuelle intervjuer. Intervjuene er gjort i april 2020. I studien undersøkes det hvordan ledere og stab i barnevernet balanserte sine todelte mandat om å beskytte barn fra skade, og å bidra med støtte og omsorg under den første nedstengningen i Norge. Studien fant en prioritering av akutte saker og en reduksjon i kontakten med barn og familier. Stab i barnevernet var bekymret for om risikoutsatte barn fikk hjelpen de har krav på. Studien viser at krisen førte til innovative tilnærminger og fjernarbeidsløsninger. Barnevernet ble nødt til å bestemme seg for hvordan best organisere og styre tjenesten for å sikre både akuttvurderinger og arbeidet med å ivareta barna på lang sikt i henhold til sitt mandat.

Neset og kolleger (2021) undersøker i sin studie hvordan frekvensen og karakteren av vold i nære relasjoner rapportert til politiet endret seg under perioden med nedstengning under pandemien i Trøndelag, Norge. I perioden fra januar 2016-februar 2020, og mars-desember 2020 var det 974 innrapporterte saker. Innrapportert vold i nære relasjoner økte med 54 % i Trøndelag under nedstengningsperioden i Norge. Mellom mars og desember 2020, vurderte politiet at sakene hadde høyere risiko for å være nært forestående og grov vold (imminent and severe violence). Funnene indikerer en overrepresentasjon av voldsutøvere som var immigranter før og under nedstengning. Mens ofre med immigrantbakgrunn var overrepresentert før nedstengningen, fant forskerne betydelig lavere andel av immigrant som *ofre* for vold i nære relasjoner i nedstengningsperioden. Det var også betydelig flere kvinnelige voldsutøvere og mannlige ofre innrapportert til politiet under nedstengningen. En høyere andel av ofrene ble vurdert som å ha utrygge leveforhold og personlige problemer under nedstengning. Under nedsteng-

ningsperioden i Norge hadde en høyere andel utøvere en historie med problemer med intime/nære relasjoner. Antallet anmeldte saker om vold i nære relasjoner økte drastisk under nedstengningen under covid-19.

Beskrivelse av studiene om vold og overgrep utenfor Norden

Abramovich og kolleger (2022) undersøker 2SLGBTQ+ (two-spirit, lesbian, gay, bisexual, transgender, queer, and questioning) ungdommer i Canada som er eller står i fare for å bli hjemløse, samt disse ungdommenes erfaringer med familievold før og under Covid-19-pandemien. Risiko for hjemløshet var her forstått som å leve i ikke-støttende familie, ha en bosituasjon med manglende trygghet og stabilitet, økonomiske problemer med å betale husleie, bo i herberge (shelter) eller gjennom et bo-program, bo uten forsørgere eller foreldre og det å ikke være i stand til å sikre stabile, sikre eller sammenhengende bosted. Studien er basert på en spørreundersøkelse besvart av 92 ungdommer i alderen 14-29, samt intervjuer med 32 ungdommer og 15 nøkkelinformanter/tjenesteytere. Studien er utført i perioden januar til juni 2021. Vold omhandler i denne studien skjult og synlig vold og overgrep mot barn og unge, inkludert fysisk og verbal vold, samt psykologiske overgrep og identitetsbasert diskriminering. Flertallet av ungdommene opplevde eller hadde opplevd ulike former for familievold i livene sine, og dette ble forverret av pandemien. Funnene viser at disse ungdommene ofte har en lang historie med familievold, hvor volden stammer fra ulike forhold, inkludert familiemedlemmers utfordringer med mental helse, rusmisbruk hos foreldrene, økonomiske utfordringer i familien, homofobi og transfobi. I tillegg til økt vold under pandemien opplevde ungdommene unike bekymringer knyttet til avvisning basert på identitet. Flere av ungdommene følte at de ble tvunget tilbake i «pandemiskapet» hjemme hvor de hadde blitt isolerte på grunn av covid-restriksjonene fordi foreldrene ikke aksepterte deres legning eller kjønnsidentitet. Volden og redsel for avvisning hadde stor innflytelse på ungdommenes psykiske helse, og enkelte av dem snakket om depresjon, angst, andre emosjonelle vansker, suicidalitet, stress, samt emosjonelle og psykologiske traumer.

Amick og kolleger (2022) har i sin studie forsøkt å avdekke forekomsten av akuttmottaksbesøk i Connecticut, USA, relatert til barnemishandling før og under covid-19 pandemien. Dette inkludert type vanskjøtsel/mishandling, alvorlighetsgrad, og rapportering til barnevern. Den aktuelle gruppen var barn under 18 år ved to sykehus i en amerikansk delstat. Data er samlet inn fra periodene 1. januar 2019-15. mars 2020, 16. mars-17. mai 2020, 18. mai-16. juni 2020 og 17. juni-31. august 2020. De tre covid-periodene representerer den tidlige nedstengningen, tidlig gjenåpningen og mer omfattende gjenåpning. Mishandlingsrelaterte besøk på akuttmottak gikk ned fra 15.7/uke i den matchede pre-COVID-perioden (n = 380 totalt) til 12.3/uke (n = 296 totalt) i COVID-perioden. Akuttbesøk og barnevernsrapporter om omsorgssvikt av barn (neglect) økte imidlertid i denne perioden. Notater fra tjenesteytere identifiserte 62.4% av akuttbesøk på grunn av mishandling/vanskjøtsel, mens ICD-10 koder som identifiserte kun barnemishandling/vanskjøtsel fanget opp 46.8%. Akuttmottaksbesøk for fysiske og seksuelle overgrep gikk ned, men vanskjøtelsaker økte under COVID-19 pandemien i den aktuelle staten.

Bell og kolleger (2022) ønsker å fastslå forekomsten av og typer bekymringsmeldinger til barnevernet (child protection concern, CPC) blant pasienter ved et sykehus i Irland under COVID-19-nedstengningen, sammenlignet med tilsvarende tidsrom 2019. Tidsrommene er 13. mars-31. august 2019 og 2020. 86 pasienter ble vurdert for barnevernsbekymringer (CPC) i 2020 sammenlignet med 163 i 2019. Av disse ble henholdsvis 49 og 72 henvist med skader. Høyere andeler av bekymringsmeldinger for fysiske overgrep og bekymringsmeldinger for emosjonelle overgrep ble observert i 2020. Sakenes kompleksitet, definert som å involvere to eller flere typer CPC, økte i 2020 sammenlignet med 2019. Studien konkluderer med at det var færre vurderinger av barnevernsrelaterte bekymringsmeldinger under nedstengningen i 2020, men at

kompleksiteten i sakene økte signifikant i 2020. Ingen signifikante forskjeller ble observert i selvmordstanker og selvskading, innrapporterte konflikter/krangler mellom foreldre, problemadferd, underliggende psykiatrisk historie, underliggende autisme eller utviklingsforstyrrelser, overgrep i hjemmet, foreldres rus eller narkotikabruk. En begrensning med studien er at den kun inkluderer en liten del av CPC, altså de hvor det var behov for sykehusinnleggelse.

Brown og kolleger (2021) kartla omfanget av henvisninger til og responsen hos barnevernet i Colorado, USA, for utvalgte perioder før og under Covid-19-pandemien, og assosierte nedstengninger. Data er fra januar til juli i 2019 og 2020, og er gruppert i periodene 5. januar-21. mars og 22. mars-17. juli 2020, og 6. januar-23. mars og 24. mars-20. juli 2019. Resultatene indikerer alt-i-alt en nedgang i henvisninger, kontakt med familiene og undersøkelser under covid-19 sammenlignet med året før. Nedgangen var spesifikk til sakenes karakteristikk, slik som hvem som rapporterer og type vold. Nedgangen i bekymringsmeldinger varierte fra 6,8 % for vold i hjemmet til 30,7 % for vold mot barn. Under nedstengingen ('stay-at-home restrictions') var det en nedgang i bekymringsmeldinger fra domstoler, barnehager, helsetjenester og ansatte i skolen, og en økning i bekymringsmelding fra naboer og venner.

Bullinger og kolleger (2021a) studerer ved hjelp av medisinske journaler trendene i antall akuttmottakbesøk i Atlanta, USA, relatert til overgrep og omsorgssvikt mot barn under 18 år før og etter kriseerklæringen i 2020, sammenlignet med samme periode januar til juni i 2018 og 2019. De ser på trenden i akuttmottakbesøk relatert til overgrep og omsorgssvikt mot barn sammenlignet med trenden i pediatriske akuttmottakbesøk generelt. Videre ser de etter eventuelle endringer i typer vanskjøtsel/mishandling, alvorlighetsgrad og karakteristikk ved barna. Selv om både overordnet antall besøk på akuttmottak og besøk relatert til overgrep og omsorgssvikt mot barn gikk ned, så økte antall besøk relatert til omsorgssvikt på grunn av utilstrekkelig voksenoppfølging med 62%. Antall overgrep og omsorgssvikt-besøk per 1000 pediatrisk akuttmottakbesøk økte også med 97%. Andelen av overgrep og omsorgssvikt-relaterte besøk på grunn av manglende oppfølging økte med 100%.

Bullinger og kolleger (2021b) har i sin studie en hovedtese om at henvisninger på grunn av barnemishandling/vanskjøtsel gikk ned etter kriseerklæringen, på grunn av redusert samhandling med personell som er pålagt å rapportere (mandated reporters). Dette studerer de med data fra mobilsporing og henvisninger pga. omsorgssvikt (high-frequency mobile phone movement data and quick-release administrative data) fra Georgia, USA. Videre er tesene: Mer hjemmetid ville være assosiert med økt omsorgssvikt både materielt og med tanke på oppfølging på grunn av redusert inntekt og ansettelsesendringer, samt med økte fysiske overgrep. Det var en vesentlig nedgang i vanlige kilder for barnemishandlingsrapportering som et resultat av covid-19-bestemmelser. De fant viktige økninger i materiell og tilsyns-/oppfølgingssvikt koblet til økt hjemmetid, sammen med andre økninger som varierer med bystatus og andre demografiske forhold. At det ikke ble funnet overordnede økninger i andre former for mishandling av barn er vesentlig, særlig på grunn av spekulasjonene rundt økning i fysiske overgrep. Det kan imidlertid hende at saker med fysiske og seksuelle overgrep har blitt oversett siden ofrene ikke hadde blitt observert av lærere og at skader har vært leget innen barna samhandlet med noen utenfor familien.

Caron og kolleger (2020) sammenligner forekomsten i Frankrike av sykehusinnleggelser av barn opp til 2 år med subdural blødning på grunn vold/mishandling (abuse) gjennom 2020 (det første året av covid-19 pandemien) med de to foregående årene. For å analysere den potensielle påvirkningen av nedstengning ble subdural blødning og mishandling evaluert for hver kalendermåned. Det var ingen økning i sykehusinnleggelser på grunn av overgrep mot barn eller hodes-

kader som resultat av overgrep. Forekomsten av subdural blødning i forbindelse med mishandling av barn under 12 måneder var høyere blant gutter enn jenter. Det var signifikant færre sykehusinnleggelses i mai 2020 og signifikant flere i desember 2020, relativt til de to samme månedene året før. Det var en ikke-signifikant trend mot en synkende forekomst av sykehusinnleggelses for overgrep/vold i 2020, relativt til 2019 og 2018.

Chaiyachati og kolleger (2022) analyserer klinisk data fra USA for før og etter pandemien for å vurdere omfang av overgrep/mishandling mot barn opp til 18 år. De ønsker også ved å se på ulike identifikasjonsmetoder si noe om dette er faktiske nedganger eller kun nedgang i identifikasjon av mishandlingen. Data er samlet for periodene januar 2018-mars 2020 og april 2020-mars 2021. Hendelser relatert til fysiske overgrep/vold mot barn ble identifisert med tre metoder: Barnemishandlingsdiagnoser i alle aldre, aldersbestemt høy-risiko-skade og klinisk alvorlighetsgrad, eller aldersbestemt skjelettundersøkelse (skeletal survey completion). Hendelsesrater gikk signifikant ned for to av tre identifiseringsmetoder. I fullt justerte modeller, gikk hendelsesratene ned med 19% i diagnosekohorten, med størst reduksjon blant barn i førskole- og skolealder. Hendelsesrater gikk ned med 10% i skadekohorten. For alle de 3 metodene gikk antallet mindre alvorlige hendelser signifikant ned, mens mer alvorlige hendelser ikke ble redusert. Forfatterne konkluderer med at dette mønsteret gjør det nødvendig med en kritisk gjennomgang for å vurdere om pandemien førte til en faktisk nedgang i fysiske overgrep og vold mot barn, eller om det kun var en nedgang i identifisering av slik vold.

Clarke og kolleger (2022) analyserer hvordan nedstengning av skole bidro til en nedgang i rapportering av vold og overgrep mot barn over en vesentlig tidsperiode i Chile. Tallene er fra periodene 2010-desember 2021, med spesifikt fokus på tiden fra januar 2019 til desember 2021. I Chile ble skolene stengt 16. mars 2020, og ble veldig gradvis gjenåpnet gjennom august 2020. Fram til mars 2021 hadde bare 25% av skolene noen form for undervisning ansikt-til-ansikt. Dette økte til 98% i desember 2021. Oppmøteprosenten blant elevene forble imidlertid under 50%. I studien skilles det mellom ulike former for vold, inkludert fysisk, seksuell og psykologisk vold. Studien ville fastslå om nedgangen ble reversert når skolene gjenåpnet, og i så fall over hvilken tidsperiode og under hvilke forutsetninger. Ved å analysere hvordan rapporteringen tar seg opp igjen, søker studien å belyse relevansen av samhandling person-til-person for å identifisere mishandling. Det observeres en skarp nedgang i rapportering av vold på tvers av de ulike voldsklassene ved nedstengningen av skolene. Estimert rapporteringsnedgang spenner fra -17 % (voldtekt), til -43 % (seksuelle overgrep). Selv om rapporteringer øker ved skolens gjenåpning, så gjenopprettes rapporteringen sakte. Konservative projeksjoner antyder at rapporteringshull fantes fram til siste kvartal 2021, nesten to år etter de første skolestengningene. Estimaten antyder at nedstengningene av skolen og mangelfull rapportering etter gjenåpningen resulterte i rundt 2800 «manglende» rapporteringer av vold i familien, 2000 manglende rapporteringer av seksuelle overgrep (sexual assaults), og 230 manglende rapportering av voldtekt av barn, tilsvarende mellom 10-25 ukentlige rapporteringer i baseline-perioden. Den umiddelbare påvirkningen og langtidsvirkningene av nedstengning av skolen redegjør for mellom 40-70% av manglende rapportering i post-covid-perioden. Studien viser hvor viktig skolen kan være for å fange opp vold og overgrep mot barn.

Collings og kolleger (2022) undersøker covid-19-pandemiens påvirkning på påførte skader (non-accidental trauma (NAT)) ved å evaluere forekomsten av slike trauma før og etter implementering av hold-deg-hjemme ordren (stay-at-home orders SHO). "Historiske" kontrolldata fra traumeregistre fra en gjennomsnittsperiode fra mars-september 2016-2019 ble sammenlignet med pasienter skadet i perioden mars-september 2020. Ni pediatrike traumesentre i USA hadde 2064 pasienter under 18 år som møtte kriteriene for NAT. Tidlig i perioden med beskjed om å være hjemme falt NAT forekomsten under forventet nivå, basert på historiske trender,

deretter steg forekomsten imidlertid over det forventede nivået. Covid-kohorten opplevde en signifikant økning i andel av NAT-pasienter i alderen fem år og oppover, minoritetsbarn og de med minst ressurser ut fra en sosial sårbarhetsindeks (social vulnerability index). Covid-19-pandemien påvirket om barn med NAT kom på sykehus eller ikke. Når folk måtte holde seg hjemme var en potensiell negativ konsekvens at barn kunne bli mer utsatt for fysisk og/eller seksuell mishandling, og det hadde tilsynelatende mest negativt virkning på de mest sårbare barna.

Studien til **Donnelly og kolleger** (2022) evaluerer forekomsten av vold med skytevåpen mot barn før og under Covid-19-pandemien, og også mønstrene for spesifikke typer skytevåpenbasert vold mot barn under 18 år over tid (2016-2020). Det var totalt 1,076 skyteepisoder hvor barn var involvert i 2020, 811 i 2019 og 803 i 2018. Den totale medianen med skyteepisoder hvor barn var involvert per måned per 100.000 barn økte fra 2018-2020 og fra 2019 til 2020. Hendelser hvor barn ble drept av voksne økte i 2020 sammenlignet med 2018 og 2019. Spredningsplottet viser at skyteepisoder hvor barn er involvert i dødelige og ikke-dødelige voldshendelser overgår det prosjekterte antallet hendelser som er ekstrapolert fra dataene fra 2016 til 2019. Multivariat lineær regresjon viser at, sammenlignet med stater med svake våpenlover, var stater med strengere våpenlover assosiert med nedgang i månedlig total i skytehendelser hvor barn var involvert mellom 2018 og 2020, og mellom 2019 og 2020.

Gillory og kollegers studie fra 2022 (2022) evaluerer effekten av lokale nedstengnings- og gjenåpningstiltak på pediatriske traumeinnleggelses, samt mekanismene i og alvorligheten av skader barn og unge opp til og med 18 år ble utsatt for under denne tiden. Studien undersøker alle skader, inkludert skader som følge av overgrep. Data ble samlet inn for perioden 1. april 2018-30. mars 2021, fra et urbant traumesenter i Dallas, USA. Totalt 3110 pasienter møtte inklusjonskriteriene. Totalt 1106 pasienter ble skrevet inn etter nedstengningen av skolene og ikke-essensielle forretninger. Nedganger i overordnet innleggelse og evalueringer av mistenkte overgrep mot barn som ble observert tidlig i pandemien ble ikke opprettholdt under nedstengnings- eller gjenåpningsperioder. Manglende innsikt i omfang av fysiske overgrep mot barn kan ha sammenheng med at antall slike skader utgjør en liten del sammenlignet med andre typer skader. Det ble imidlertid observert en oppgang på 77 % i ATV (all-terrain Vehicle)-skader, sammen med 59 % nedgang i sportsskader. Betydelige endringer i demografisk og betaler (payor) status ble også observert.

Hartwell og kolleger (2022) sammenligner registrerte kriminalsaker om overgrep og omsorgssvikt mot barn (physical and sexual child abuse, neglect, domestic violence in the presence of minors, failure to protect a child, and solicitation of a minor) opp til 18 år i Oklahoma, USA, med prognoser basert på tall fra januar 2010-desember 2020. I Oklahoma var det en vesentlig/signifikant nedgang i registrering av kriminalsaker som gjaldt overgrep og omsorgssvikt mot barn under pandemien. Avvik fra prognosene for registrering var størst (-92%) i august og september, da flest barn ikke kunne returnere til skolen pga. nedstengningen. Avbrutt/forstyrret overvåkning og isolasjon bidro trolig til nedgangen i registrering, ettersom barn i mindre grad var i kontakt med skole, sykehus og slektninger.

Henry og kolleger (2022) vurderer hvordan covid-19 pandemien påvirket fysiske overgrep mot barn under 2 år. I studien vurderes følgende før og under pandemien: Antall undersøkelser av skjellet, prosent av slike undersøkelser som avdekket uventede (okkulte) brudd, og klinisk alvorlighet av skadene. Data fra periodene 15. mars-15. oktober 2019 og 15. mars-15. oktober 2020 ble undersøkt. Hypotesen var at barn med mindre alvorlige skader etter overgrep i mindre grad ville bli tatt med til undersøkelse, mens barn med mer alvorlige skader ville bli tatt med til

undersøkelse i antall som var sammenlignbart med tide før pandemien. Det ble forventet at antall skjelettundersøkelser ville gå ned under pandemien, men at andelen som avdekket okkulte brudd ville øke og at alvorligheten av skadene ville heves. Før covid-19 ble det utført 160 skjelettundersøkelser som møtte inklusjonskriteriene, sammenlignet med 125 under covid-19, noe som representerer en nedgang på 22%. Det ble ikke observert endringer i identifiseringen av okkulte brudd. Klinisk alvorlighet ble ikke endret, og barnevernsinvolvering/-henvisning sank under covid. Samlet antyder funnene at nedgangen i mengden undersøkelser av fysiske overgrep, ikke springer ut av en nedgang i presentasjoner og/eller identifisering av kun mindre alvorlig skadde barn.

Kim (2021) er en koreansk studie av assosiasjonene mellom mishandling av barn og arbeidsledighet. Perioden februar 2016-desember 2019 sammenlignes med februar 2020-mars 2021. Gjennomsnittlig overtall (average excess number) for hjelpelinjetelefoner var negative i de tidlige stadiene av pandemien, men ble positive senere bortsett fra i enkelte måneder med gjennomsnitt som ikke var statistisk forskjellig fra null. Regresjonsanalysen viste at en økning på 1% i arbeidsledighet blant menn var assosiert med en økning i overtall i hjelpetelefonhenvendelser med 0.15-0.17 per 1000 barn for de fleste avhengige variabler i det førsteåret av covid-pandemien. Den statistiske signifikansen av arbeidsløshet blant kvinner på antall oppringninger til hjelpetelefonen, var motsatt av virkningen av arbeidsløshet blant menn. Gjennomsnittlig arbeidsledighetsrate var ikke signifikant.

Kovler og kolleger (2021) vurderer andelen av skader som følge av fysiske overgrep mot barn under 15 år (injuries secondary to physical child abuse) ved et pediatriktraumesenter i Maryland, USA, under covid-19-pandemien. Åtte pasienter (13% av pasienten totalt) ble behandlet for skader etter fysiske overgrep ved senteret i covid-19-perioden sammenlignet med fire (4% av total) i 2019 og tre (3% av total) i 2018. Medianalderen for pasienter under covid-19 var 11.5 måneder. De fleste pasientene var svarte med offentlig helseforsikring. Alle skader var forårsaket av stump vold (blunt trauma), med hode-/ansiktsblåmerker (contusions), brudd på hodeskall, intrakraniell blødning og brudd i lange bein (long bone fractures) som resultat. Det var en økning i andel skader forårsaket av fysiske overgrep mot barn under pandemien. Sosial distansering kan ha hatt uforutsette konsekvenser for helse.

Lewit og kolleger (2022) evaluerer hendelser av påførte skader (*non-accidental trauma*, NAT) hos barn under 18 år, og alvorlighetsgrad under pandemien. De ville se på assosiasjoner mellom slike skader og økonomiske nedgang og sosial distansering som resultat av pandemi og tiltak knyttet til den. Data er fra januar 2015-februar 2020, januar 2007, desember 2011 og mars-august 2020. Overordnede/gjennomsnittlige (overall) tall for påførte skader gikk ikke opp sammenlignet med historiske data. Alvorlighet av skadene, målt med Glasgow Coma Scale (GCS), eller mortalitet gikk ikke opp under pandemien, men Injury Severity Score (ISS) gikk litt ned. Det ble observert forskjeller i etniske grupper mellom tidsperiodene, med økte andeler av NAT blant afro-amerikanere under pandemien. NAT-tall over tid hadde lav korrelasjon med historiske gjennomsnitt, noe som tyder på en forskjell fra tidligere år. Barn over 3 år hadde økte NAT-tall under pandemien. Overordnede NAT-tall hadde lav invers korrelasjon med arbeidsledighet og moderat invers korrelasjon med aksjemarkedet. Den økonomiske nedgangen og retningslinjer om sosial distansering under pandemien ser ut til å ha hatt liten betydning i de observerte trendene. Det ble observert viktige variasjoner mellom ulike steder, noe som antyder at pandemien påvirket lokalsamfunn forskjellig og at andre faktorer bidro til variasjonen.

Lupariello og kolleger (2022) søkte å finne ut om det var en nedgang eller økning i meldte saker om barnemishandling og omsorgssvikt under SARS-CoV-2-pandemien, og å evaluere om det var statistisk signifikante forskjeller i distribusjonen av variabler mellom perioder før og under

pandemien. Studien inkluderte barn i alderen 0-18 år, som var henvist til ambulerende spesialist (specialized Ambulatory) i løpet av de første 13 månedene av SARS-CoV-2-pandemien i Italia: Mars 2020-mars 2021. Som kontrollgruppe valgte forfatterne barn i alderen 0-18 år som hadde vært evaluert av den samme helsetjenesten fra mars 2018-mars 2019. Alder og de viktigste kvalitative variablene ble sammenlignet mellom de to gruppene med statistiske tester. Analysen viste ingen statistiske forskjeller for aldersspredning, og for de fleste kvalitative variablene. Studien viste en reduksjon i fordelingen av antallet saker. Antallet observerte saker om mishandling av barn og omsorgssvikt gikk ned i pandemiperioden. Studien kan ikke utelukke at nedgangen skyldes negative innvirkninger av pandemien på barnevernssystemet.

I studien til **Maassel og kolleger** (2021) sammenlignes antall sykehusinnleggelser på grunn av påførte hodeskader (abusive head trauma) under Covid-19-pandemien med tall fra tidligere år for å få innblikk i hvordan pandemien påvirket slike typer overgrep. Tidsperioden var 1. januar 2017 til 30. september 2020. Av de 1 216 336 innleggelsene av barn opp til og med 5 år ved 49 sykehus, var 1317 (0.1%) for påførte hodeskader. Av disse skjedde 750 mellom 11. mars og 30. september. 127 (16%) av disse var i 2020. Sammenlignet med 2017–2019, hadde barn innlagt på sykehus med påførte hodeskader færre liggedøgn, men var bortsett fra det like med tanke på prosentandel av opphold på akuttavdeling (ICU), ventilatorbruk, subduralblødning, retinalblødning, og mortalitet. Det var en signifikant forskjell i gjennomsnittlig månedlig innleggelse når alle år ble sammenlignet. Ved parvis sammenligning, var gjennomsnittlig antall innleggelser lavere i 2020 sammenlignet med 2019, 2018 og 2017. Det var ingen signifikant forskjell i månedlige innleggelse mellom 2017 og 2019.

Martin og kolleger (2022) forsøker å 1) kvantifisere etniske (racial) forskjeller i USA i barns eksponering for vold med skytevåpen i nabolaget, samt å 2) vurdere endringer under Covid-19 pandemien da vold med skytevåpen økte. Å i barndommen bli eksponert for vold med skytevåpen i nabolaget har negativ innvirkning på mental og fysisk helse gjennom hele livsløpet. Studien brukte tall for barn i alderen 5-17 år, og vold med skytevåpen var antall fatale skytinger per folketellingsområde (census tract), basert på Gun Violence Archive data fra 2015-2021. Skytinger med ikke-dødelig utfall ble ekskludert. Eksponering før pandemien var lavest blant hvite barn og høyest blant svarte barn, som opplevde 4.44 ganger flere eksponeringer for vold med skytevåpen i nabolaget enn hvite barn. Under pandemien økte eksponeringen med 27% i gruppen med lavest risiko, men effektene av pandemien var enda større for barn i nesten alle ikke-hvite kategorier. Etniske forskjeller i eksponering ble større under pandemien. Baseline voldsnivåer og etniske forskjeller varierte betydelig mellom regionene, med de høyeste nivåene i sør og de største forskjellene som ble observert i nordøst og midtvest.

I studien til **McDonnel og kolleger** (2021) har forfatterne en hypotese om at pandemirestriksjoner og nedstengningene kan ha medført endringer i mønstre av presentasjonene av mistenkt fysisk mishandling mot barn (suspected physical abuse) ved pediatrike akuttmottak i Irland, mens antall besøk generelt på akuttmottak sank dramatisk. Studien undersøker data fra 1. mars 2016 til 28. februar 2021 for å finne ut om det var en økning i presentasjoner av mistenkte overgrep mot barn gjennom perioder med sosiale restriksjoner. 311 individuelle pediatrike pasienter i alderen 24 mnd og yngre ble henvist til skjelettundersøkelse for mistanke om fysisk mishandling i studieperioden. I perioden 2020/2021, ble 60 barn henvist til oppfølging på grunn av mistanke om fysisk mishandling, og det var ingen statistisk signifikant forskjell mellom månedlige henvisninger i denne perioden, og matchede perioder i de fire foregående årene. Forfatterne konkluderer med at perioder med sosiale begrensninger som er innført for å beskytte befolkningen, ikke resulterer i kortsiktig økning i mistenkte fysiske overgrep i den regionale pediatrike befolkningen.

Studien til **Metcalf og kolleger** (2022) bruker ulike datasett for å parallelt undersøke endringer i identifikasjon og medisinsk evaluering av mishandlingsbeskyldinger fra før til under Covid-19. Fire datakilder ble samlet inn fra to fylker (counties – Los Angeles Conty og Orange County) for månedene mars til og med desember 2019 og 2020. Dette inkluderte rapporter til sosialtjenester og medisinske vurderinger fra evalueringssentre for barnemishandling (child maltreatment evaluation center medical evaluations (CMECs)). Antall rapporter, antall rapporterte barn og andel rapporterte barn ble brukt til å evaluere identifikasjon. Hendelser ble estimert på grunnlag av antall medisinske undersøkelser utført ved CMEsentre. Mishandlingstype, rapporttype og barnets demografi ble også vurdert. I begge fylkene var det betraktelig færre rapporter og rapporterte barn i 2020 sammenlignet med 2019, som antyder minsket identifikasjon av mistenkte mishandlingssaker. Dette var spesielt tilfellet vår og høst når barn vanligvis er på skolen. I begge fylkene var andelen barn som mottak medisinsk vurdering innrapporterte til fylket, høyere i 2020 sammenlignet med 2019. Dette tyder på en økning mishandling som var alvorlig nok til å kreve medisinsk undersøkelse, eller kanskje en økning i relativt antall av alvorlige tilfeller som ble identifisert. Funn viser motsatte trender i rapportering og identifikasjon av saker hvor det er mistanke om mishandling fra før til under Covid-19.

Nguyen (2021) søker å estimere «underskuddet» (deficit number) av barnemishandlings- og omsorgssviktsetterforskninger (CAN investigations), og påfølgende estimert antall forebyggingsmuligheter og saker om mishandling og omsorgssvikt mot barn som ikke ble fanget opp på grunn av Covid-19-pandemien i USA fra mars 2020 til desember 2020. Det er utført sekundæranalyser av administrative data fra barnevern fra januar 2013 til desember 2020 i New York City, Florida, New Jersey og Wisconsin. Før pandemien var det en betydelig månedlig økning i etterforskede saker om barnemishandling og omsorgssvikt i New Jersey. I New York City og Florida var økningen ikke-signifikant, mens i Wisconsin var det en ikke-signifikant nedgang. Når pandemien startet var det en betydelig månedlig nedgang i etterforskninger i alle de fire jurisdiksjonene. Estimert var det 60 791 færre slike etterforskninger i disse jurisdiksjonene fra mars 2020 til desember 2020, av hvilke det var cirka 18 540 tapte forebygginger og saker om barnemishandling og omsorgssvikt, noe som antyder opp til 4,2 mrd. dollar i økonomiske kostnader gjennom livet. Estimert var det 623 137 barn som ikke ble undersøkt for mishandling og omsorgssvikt. Dette antyder at 85 993 barn ikke ble fanget opp av forebyggingstjenester, and at rundt 104 040 barn utsatt for mishandling eller omsorgssvikt ikke ble fanget opp, noe som potensielt tilsvarer økonomiske kostnader opp til 48,1 mrd. dollar i USA.

I studien fra 2022, undersøker **Nguyen** (2022) om det var en nedgang i henvendelser til hjelpe-telefoner for barnemishandling og omsorgssvikt (CAN hotlines), etterforskninger/undersøkelser av mishandling og omsorgssvikt, overføringer til fosterhjem og fosterhjemsutflyttinger (exits) i Florida, USA, etter at pandemien startet. Videre vil forfatteren finne ut om det var noen forbedring i disse trendene når skolene gjenåpnet for personlig læring. Data om barn under 18 år er henter inn fra januar 2010 til juni 2021. Før pandemien var det en statistisk ikke-signifikant økning på 1,35 hjelpelinjeanrop per 100 000 barn per måned, en statistisk signifikant økning i undersøkelser per måned, statistisk ikke-signifikant økning i overføringer til fosterhjem og en statistisk signifikant økning i fosterhjemsutflyttinger. Da pandemien startet i mars 2020, var det statistisk signifikant nedgang i hjelpelinjeanrop, undersøkelser, overføringer til fosterhjem og fosterhjemsutflyttinger per måned. Når alle skolene åpnet for personlig læring igjen i november 2020, fortsatte det å være en statistisk signifikant nedgang i hjelpelinjeanrop, overføringer til fosterhjem og fosterhjemsutflyttinger per måned. Estimert var det 34 374 færre hjelpelinjeanrop om barnemishandling og omsorgssvikt, 2338 barn som ikke ble overført til fosterhjem og 2587 barn som bodde i fosterhjem fikk sin utflytting utsatt.

Russell og kolleger undersøkte om det var endringer i innleggelser og alvorlighetsgraden av innleggelser ved ni akuttmedisinske sentre for barn under 18 år i USA med mistanke om vold og overgrep. Data er fra periodene januar til slutten av juni i 2019 og 2020. Studien fant ingen klare forskjeller i antall tilfeller av vold mot barn i starten av pandemien sammenlignet med samme periode året før, hverken for sentrene samlet, eller innad i hvert akuttmedisinske senter. De fant heller ingen forskjeller med hensyn til pasientkarakteristikker, type skade, skadens alvorlighetsgrad eller dødelighet. Forfatterne bemerker imidlertid at det er mulig at underrapportering av vold økte, at det var lavere grad av skadeidentifikasjon på akutten og at det kan ha vært færre som oppsøkte akutten ved vold og overgrep av barn under pandemien.

Sethuraman og kolleger undersøkte endringer i antall besøk på akuttmottak for barn opp til og med 21 år i USA pga. traumerelaterte skader under første nedstengningen sammenlignet med samme periode året før. Data er hentet inn fra perioden hvor det var innført regler om å holde seg hjemme, altså 23. mars til 3. juni 2020, og tilsvarende periode året før. Tilfeller der hovedgrunn til besøk på akuttmottaket var seksuelle overfall eller overgrep ble ekskludert fra studien. Det samme ble barnevernsrelaterte undersøkelser hvor skade ikke var påvist. Studien fant at selv om det var en reduksjon i traumerelaterte besøk under nedstengningen sammenlignet med året før (1226 versus 1904 besøk) økte andelen barn med skader under nedstengningen (15,1 % versus 8,1 %), mens gjennomsnittsalderen var lavere blant barna enn samme periode året før. Det var en klar økning i besøk på akutten knyttet til vold mot barn, våpenbruk og hundebitt under nedstengningen, samt en økning i *trauma alerts*, skadenes alvorlighet og skadeomfanget hos barna.

Sharma og kolleger undersøkte om det var økning i antall rapporteringer om vold mot barn og diffuse skader hos spedbarn under 6 måneder, som ankom akuttmottak i USA under pandemiens første måneder (mars-juli) sammenlignet med samme periode i årene 2017-2019. Studien viste at det var en økning i hendelser av barnemishandling i mai og juni 2020 sammenlignet med årene før, og at det var endringer i type mishandling under pandemien. Antall personer som oppsøkte akuttmottaket gikk ned, og det var en klar økning i andelen barn som ble utsatt for emosjonell/psykisk mishandling og forsømmelse/omsorgssvikt under pandemien sammenlignet med samme periode i årene før pandemien. Tre fjerdedeler av studiepopulasjonen brukte Medicaid Care Insurance, som antyder at populasjonen ikke nødvendigvis er sammenlignbar med akuttmottak med en annen pasientpopulasjon. Dette kan også ha ført til en overestimert av antall akuttmottakbesøk i denne gruppen ettersom som barn med Medicaid er tilbøyelig til å besøke akuttmottak oftere enn barn som i familier med private helseforsikringer, og familiene deres oftere oppgir at stedene de vanligvis søker medisinsk hjelp ikke var åpne eller at de ikke har andre steder å henvende seg.

Familievold

I sin studie fra 2022 estimerer **Dzwonnik og kolleger** (2022) frekvensen av informasjonssøk på internett om vold i nære relasjoner og frekvensen av bruk av krisetelefonen/hjelpelinje for vold i nære relasjoner i Polen i de første månedene av covid-19-nedstengingen. Data ble innhentet for periodene mars-april 2019 og 2020 for hjelpetelefoner. Søketrender fra Google ble innhentet for mars-april 2020 og korresponderende måneder i årene før (2015-2019). Det ble observert en svak økning i antall innrapporteringer om vold i nære relasjoner via hjelpelinjen sammenlignet under nedstengingen sammenlignet med året før. Den største økningen i antall innrapporteringer var via e-post. Samtidig var antall innrapporteringer fra personer under 18 år lavere i samme periode sammenlignet med året før. Det ble observert en økning i innrapportering av både fysisk og psykisk vold. Google Trends-data viste en økning i søk på 'psykologisk hjelp' og en nedgang i søk på vold i nære relasjoner eller avhengighet.

Holland og kolleger (2021) undersøkte endringer i antall besøk på akuttmottak i USA som skyldtes forhold knyttet til vold i hjemmet, mental helse, selvmordsforsøk eller overdoser i perioden 30. desember 2018-10. oktober 2020. Det totale antallet besøk på akuttmottak gikk ned. Besøksrater for forhold knyttet til mental helse, selvmordsforsøk, alle narkotika- og opiodoverdoser var høyere i midten av mars og gjennom oktober 2020, under pandemien, sammenlignet med samme periode i 2019. For vold i nære relasjoner og overgrep om omsorgssvikt mot barn, var ratene lavere i samme periode.

Ribeiro og kolleger undersøkte endring i forekomsten av vold i hjemmet før pandemien og under pandemien i Portugal. De undersøkte blant annet forekomsten av partnervold og vold mot barn og unge i året før pandemien (2019) med pandemiåret 2020. Sammenlignet med 2019 var det i 2020 en økning i forespørselen om hjelp og bistand pga. vold i hjemmet. Under nedstengingen (mars til mai 2020) var det en økning i forespørsler om bistand grunnet vold på 100,7 % sammenlignet med året før. Størst økning var det blant de som opplevde partnervold (123,6 %), mens det for barn og unge var en økning på 28,6 %. Sammenlignet med 2019 var det under pandemien en økning i psykisk og fysisk vold (kombinert) på 57,3 %. Det var også en klar økning i etterspørselen etter hjelp fra distanse (via internett og telefon).

Risser og kolleger intervjuet til sammen 131 ansatte i barnevernet og talspersoner for personer som har opplevd partnervold, om hvilken støtte barn og unge som opplevde vold og omsorgssvikt eller var vitner til vold under pandemien trengte. Intervjuene avdekket fire temaer av betydning for barn og unge utsatt for eller vitne til vold under pandemien: I) sosial isolasjon, II) skolestenging og fjernundervisning, III) besøk og samvær i kontekst av familievold og IV) strukturelle ulikheter for barn som opplever familievold. Funnene viste at sosial isolasjon under pandemien var særlig utfordrende for barn som opplevde eller var vitne til vold i hjemmet, ettersom de mistet tilgangen til støttende og trygge arenaer utenfor hjemmet, som ellers i stor grad skjermer dem for volden i hjemmet (f.eks. skole, barnehage, fritidsaktiviteter, øvrig familie og uformelle nettverk). Skolestenging og fjernundervisning skapte økt stress hos barn som opplevde vold i hjemmet. For mange barn som opplevde vold i hjemmet utgjorde skolen et viktig pusterom og en mulighet for støtte fra skolens ansatte, og som ble gjort utilgjengelig under skolestengingen. Pandemien ble av mange voldelige foreldre brukt til å styre barnevernet, barnet og den andre forelderen når det gjaldt omfang av samvær eller rutiner for besøk. I noen tilfeller kunne den voldelige forelderen nekte å overholde samværsavtalen med smittefrykt som begrunnelse. Særlig minoritetsgrupper, slik som etniske minoriteter og LGBTQ ungdommer, samt familier med lav sosioøkonomisk bakgrunn så ut til være uforholdsmessig negativt påvirket av pandemien.

Van Gelder og kolleger intervjuet 16 ansatte innen psykisk helsevern, familievoldsfeltet og innen politiet om familievold og mishandling i hjemmet under den første nedstengingen i Nederland. Funnene viste at flertallet av ansatte ikke opplevde en økning i rapporteringer om vold i hjemmet under nedstengingen, men at volden hadde høyere alvorlighetsgrad enn tidligere. De ansatte rapporterte også om færre muligheter til å oppdage vold i hjemmet og uttrykte bekymring for klientenes tilfredshet (wellbeing) og kvaliteten på tilbudet de mottok digitalt under nedstengingen. Studien påpeker at det sannsynligvis var en underrapportering av vold i hjemmet under nedstenging og at nedgangen skyldtes mindre fysisk kontakt med klientene og færre muligheter til å oppdage tilfeller av vold. De ansatte opplevde at de digitale verktøyene for å jobbe hjemmefra under nedstengingen ikke alltid var passende, men at det ga de en mulighet til å øke rekkevidden og opprettholde tjenestetilbudet når fysisk kontakt ikke var mulig.

Partnervold

Rahman og kolleger undersøkte endringer i antall henvisninger og konsultasjoner til et program for partnervold ved et barnesykehus i Boston, USA. Aktuelle deltakere til programmet var pasienter, deres familiemedlemmer og pårørende eller ansatte ved sykehuset. De sammenlignet antall henvisninger og konsultasjoner i en periode før pandemien (april 2019-februar 2020) med antallet som ble gjennomført under pandemien (april 2020-februar 2021). Resultatene viste at det var en økning i henvisninger som skyldtes partnervold etter pandemien startet. Forskerne fant en klar nedgang i antall konsultasjoner med fysisk oppmøte (face-to-face care) under pandemien, samtidig som det var en klar økning i det totale antallet konsultasjoner under pandemien, sammenlignet med perioden før pandemien (fra 240 til 295 saker). I flertallet av sakene var årsaken til konsultasjonen emosjonell vold (195 av 264 saker). Det var en økning i henvisninger til å motta psykisk helsehjelp (psykoedukasjon) og nedgang i henvisninger om å motta sosialstønader under pandemien. Sammenlignet med andre tjenester fant studien at primærhelsetjenesten var den eneste tjenesten som fant tydelige forskjeller i det totale antallet av, og årsakene til, konsultasjoner grunnet partnervold før og under pandemien. Forskerne fremhevet viktigheten av å kunne oppsøke primærhelsetjenesten for støtte og hjelp under pandemien for personer utsatt for vold.

Vives-Cases og kolleger undersøkte indikatorer for, og forekomst av, vold mot kvinner før, under og etter nedstengingen i Spania i mars-juni 2020. Nedstengingen (andre kvartal 2020) så ut til å påvirke den hjelpesøkende atferden til kvinner utsatt for partnervold, og *hvordan* de søkte hjelp og bistand. Studien fant at andelen innringninger til nødtelefonen var høyest i andre kvartal 2020 (12,19 per 10 000 kvinner, 15 år eller eldre), mens politirapporter, besøksforbud og dødsulykker minsket i andre kvartal 2020. I tredje kvartal minsket imidlertid andelen innringninger til nødtelefonen, mens andelen politirapporter og besøksforbud i samme kvartal økte. Studien peker på at forskjellene i mengden nødandrop, og mengden politirapporter som ble generert samme tid, kan indikere vansker for kvinnene å få tilstrekkelig tilgang til relevante tjenester under nedstengingen. Studien fant også at regionen med høyest andel nødandrop fra kvinner og politirapporter om partnervold mot kvinner også var regionen med høyest andel arbeidsledighet.

Familieforhold

Backer-Grøndahl og kolleger undersøkte hvordan foreldre til barn som hadde vist internaliserende utfordringer (også noen atferdsproblemer og samspillsvansker) opplevde at pandemien påvirket barnet og familien. Foreldrene som ble intervjuet deltok i foreldrerådgivningstiltaket 'støtte til mestring' (STM), gitt i en knippe utvalgte norske kommuner. Nesten alle foreldrene fortalte at barna hadde en god periode under nedstengingen, barna var mindre engstelige, mindre utagerende og i godt humør. Blant barna som hadde det bedre under nedstengingen var de som slet med sykdomsangst, separasjonsangst og skolevegring. Det ser ut til å være flere forhold som bidro til at barna og familiene hadde en god periode under nedstengingen, også når skolene åpnet igjen på rødt nivå: I) mindre stress og mer tid sammen som familie, dette også i familier som tidligere har vist samspillutfordringer. II) pause fra det som gjorde barna engstelige, det være knyttet til skolevegring, separasjonsangst og sykdomsangst. Disse barna så ut til å ha det bedre også når skolen åpnet igjen på rødt nivå med mindre elevgrupper og mer struktur. III) ro til å få orden på det relasjonelle. Mange foreldre oppga at kombinasjon av nedstenging og STM rådgivningen hadde vært positivt for deres barn, hvor foreldrene kunne øve på ferdigheter som følelsesregulering og andre verktøy lært på kurset. For mange av foreldrene var de største utfordringene knyttet til håndtering av hjemmeskolen og at foreldre og barna ikke fikk øvd på det som barna var engstelige for.

Helland og kolleger undersøkte hvordan første nedstengingen i Norge påvirket foreldrene og foreldrefungeringen i sårbare familier sammenlignet med en kontrollgruppe. Den første nedstengingen så ikke ut til å negativt påvirke foreldrefungering, med unntak av foreldrestress. Foreldrene i nedstengingsgruppen viste høyere nivåer av foreldrestress sammenlignet med kontrollgruppen. Det ble ikke funnet negative konsekvenser av nedstengingen for mental helse og destruktive konflikter, og det var mindre verbal aggresjon og involvering av barn i konflikter under nedstengingen mellom foreldre som bor hver for seg. Økonomiske problemer i forkant, konfliktnivå, alder hos yngste barnet og foreldrenes kjønn modererte ikke effekten av nedstengingen.

Johansson og kolleger kartla blant annet opplevelsene til 44 deltakere i fire nettverk om barn som pårørende og unge omsorgspersoner til en syk forelder under pandemien i Sverige gjennom seks fokusgruppeintervjuer. Deltakerne var hovedsakelig ansatte i ulike helse- og sosialtjenester. Funnene viste at for mange barn og unge som var pårørende og omsorgspersoner hadde pandemien negative konsekvenser, og at dette var en målgruppe som ble mer usynlig og vanskeligere å nå i denne perioden. I intervjuene ble særlig økt omsorgsbyrde, manglende støtte selv og sterkt begrenset sosialt nettverk trukket frem. De gruppene som ble trukket frem som særlig sårbare pga. pandemiens restriksjoner var barn til foreldre med rusmisbruk/psykiske lidelser, barn til svært syke foreldre på sykehus, barn i sorg og unge i den videregående skole. Studien peker også på at pandemien tydeliggjorde allerede eksisterende svakheter i samfunnet, og at disse ble forsterket under pandemien. Mange utsatte grupper som tidligere ikke mottok tilstrekkelig støtte fikk under pandemien et enda dårligere tilbud, eller tilbudet uteble helt. For mange av disse barna innebar sosial isolasjon og økt uro for forelderens helse en økt psykisk påkjenning i denne perioden.

Johnson og kolleger undersøkte foreldrestress og symptomer på angst og depresjon hos foreldre under den første nedstengingen i Norge og tre måneder senere. Studien fant at det var en klar nedgang i foreldrestress fra målingen gjort under nedstengingen i mars 2020 til målingen gjort tre måneder senere, og tyder på at stress foreldre opplevde under nedstengingen, med tilhørende restriksjoner, minsket når restriksjonene opphørte. Det var også en nedgang i symptomer på både angst (23,3 % versus 13,8 %) og depresjon (23 % versus 16,8 %) fra første måletidspunkt til andre måletidspunkt. Reduksjon i depresjon og sinne mot barnet fra første til andre måletidspunkt ble også assosiert med en reduksjon i foreldrestress. Kvaliteten på relasjonen mellom foreldre-barn og sinne mot barnet ved første måling predikerte også en endring i foreldrestress fra første til andre måling.

Skjerdingsstad og kolleger undersøkte risikofaktorer og prediktorer for utslitthet hos foreldre (parental burnout) i Norge ved pandemiens start (mars 2020) og tre måneder inn i pandemien. Studien fant at yngre foreldre følte seg mer utslitte under pandemien enn eldre foreldre. Bruk av uhensiktsmessige mestringsstrategier, tegn på søvnløshet, foreldrestress og mindre tilfredshet ble alle assosiert med større utslitthet hos foreldrene ved målingen i juni 2020. Foreldre som var arbeidsledige, eller som hadde en psykisk lidelse, var de foreldrene som opplevde mest utslitthet blant foreldre under pandemien.

Psykisk helse

Anderberg og medarbeidere undersøkte mulige betydninger av covid-19 restriksjoner for rusbruk og psykososiale utfall for 658 ungdommer som startet behandling for alkohol- og rusproblemer ved Maria-klinikkene i Stockholm, Gøteborg og Malmö i 2020. Studien sammenlikner data samlet inn under pandemien i 2020 med registerdata fra klinikkene for 2016-2019. Det ble ikke benyttet statistiske metoder for sammenlikning, og dataene ble presentert deskriptivt (faktiske tall og andel). Stabilt over årene 2016-2020 var at omtrent en fjerdedel av alle som søkte seg til en Maria-klinikk var jenter og at andelen jenter økte noe i 2020 sammenliknet med 2018 og 2019. Andelen ungdom som oppsøkte Maria-klinikkene enten på eget, foresattes- eller venneinitiativ gikk ned i 2020. Gjennomsnittsalder for kontakt med klinikken var 17 år, mens debutalder for rus var 15 år, og vanligst var cannabismisbruk (78 - 84 %). Forfatterne indikerte flere tendenser rundt de unges alkohol- og cannabisbruk, som kan ha sammenheng med endrede mønstre for sosialt samvær som følge av økt sosial distansering under pandemien: Det ble antydnet at andelen unge som anga enten cannabis eller alkohol som primærmisbruk hadde gått litt ned i 2020 sammenliknet med tidligere år, mens bruk av andre rusmidler (f.eks. opioider/andre smertestillende midler, kokain og benzodiazepiner) økte noe. Fra 2019 til 2020 økte andelen som hadde pågående psykiatrisk behandling fra 21 % til 24 %. Videre økte andelen dømt for lovbrudd med 5 % i 2020. Mange av ungdommene hadde problem på skolen både i 2020 og i tidligere år, hvor jenter rapporterte i betydelig høyere grad om problemer på skolen (73 %) sammenliknet med gutter (55 %).

Burdzovic og Brunborg undersøkte selvrapportert psykisk og fysisk helse blant 2536 ungdom fordelt på 33 videregående skoler i Norge før og under pandemien, inkludert betydningen av symptomer på pandemi-assosiert angst. Studien er basert på data fra The MyLife study, der elevene inviteres til å delta årlig i nettbasert spørreundersøkelse. De analyserte data fra to sosiodemografisk sammenliknbare kohorter: *en pandemikohort som bestod av ungdommer som startet i videregående skole i 2020, og en pre-pandemikohort som bestod av ungdommer som startet i videregående skole i 2019 og 2018 og besvarte spørsmålene da*. Utfallene var symptomer på depresjon målt med ungdomsversjonen av Patient Health Questionnaire-9 og antall nære venner (0, 1, 2 eller 3 og flere). *Pandemikohorten* fikk i tillegg spørsmål om bekymringer rundt eventuell koronainfeksjon og hjemmeskole. Det ble ikke funnet statistisk signifikante forskjeller mellom kohortene i skåre på depresjon eller antall venner. Subgruppeanalyser av personer som rapporterte høy grad av bekymring relatert til pandemien, viste at disse hadde høyere odds for å oppleve klinisk relevante symptomer på depresjon.

Chen og medarbeidere utforsket Covid-19 pandemiens betydning på ungdommers psykiske helse, relasjoner og generell tilfredshet, blant 1900 15-16 åringer i Sverige. De benyttet data fra den pågående longitudinelle studien *Study of Adolescence Resilience and Stress (STARS)* fra 54 svenske skoler, hvor de sammenliknet baselinedata med data fra oppfølgingstidspunkt etter 2 år i én kohort (kontrollgruppe) som ikke var eksponert og i én kohort (tiltaksgruppen) som var eksponert for Covid-19 pandemien. Forfatterne fant at ungdom rapporterte høyere nivåer av stress og psykosomatiske symptomer og lavere grad av trivsel, samt dårligere relasjoner til venner og foreldre/foresatte ved 15 års alderen sammenliknet med 13 års alderen. Disse endringene skjedde i både kontrollgruppen og tiltaksgruppen, uten forskjeller mellom gruppene, noe som forfatterne indikerte at tydet på at endringene kan tilskrives alder fremfor Covid-19 pandemien. Forfatterne fant ingen statistisk signifikante forskjeller mellom kontroll- og tiltaksgruppen unntatt for psykosomatiske symptomer, hvor nivået økte i løpet av 2-årsperioden i kontrollgruppen, men ikke i tiltaksgruppen. Endringene som ble observert over 2-årsperioden var like blant gutter og jenter, bortsett fra for psykosomatiske symptomer, hvor gutter rapporterte om redusert nivå og jenter rapporterte økt nivå. Videre ble det for jenter, men ikke gutter, observert

en betydelig nedgang i tro på fremtiden i den COVID-19-eksponerte gruppen, men ikke i kontrollgruppen.

Folkhälsomyndigheten i Sverige ønsket å undersøke pandemiens og tiltakenes konsekvenser blant 16-29 åringer på deres helse og liv, samt deres opplevelser og erfaringer. Rapporten benytter data fra den nasjonale folkehelseundersøkelsen (*Hälsa på lika villkor (HLV)*) og to intervjustudier (disse to er rapportert under kapitlet om sosiale relasjoner). Folkehelseundersøkelsen ble gjennomført i 2021 og tallene ble sammenlignet med tidligere utvikling i årene 2015-2020. Andelen unge som rapporterte engstelse, uro og symptomer på angst økte fra 2020 til 2021, men denne økningen fulgte en trend fra tidligere år og pandemien utgjorde således ingen forskjell (fra 41 % i 2015 til 57 % i 2020). Engstelse, uro og symptomer på angst ble langt hyppigere rapportert av jenter enn av gutter (hhv. 71 og 45 %). Videre viste resultatene en liten nedgang i psykisk trivsel blant 16-19 åringer i 2021, sammenlignet med årene 2018-2020 (nedgang på 1,6 poeng på en skala fra 7 til 35). Gutter rapporterte bedre psykisk trivsel enn jenter. Når det gjaldt rusmiddelbruk gikk andelen ungdommer som selv rapporterte at de hadde et risikofyllt alkoholforbruk ned fra 23 prosent i 2015 til 19 prosent i 2021. Reduksjonen i 2021 fulgte samme nedadgående trend som tidligere år og pandemien innebar derfor ikke noe avvik. Risikofyllt alkoholforbruk var litt mer vanlig blant gutter enn blant jenter i perioden, og i 2021 var andelen henholdsvis 20 og 18 prosent. Andelen unge som oppga å røyke gikk ned i perioden 2016-2020, og denne trenden fortsatte i 2021 da 11 prosent av hele utvalget svarte at de røyker daglig eller noen ganger. Det var ikke forskjeller mellom jenter og gutter. Andelen som oppga at de snuser daglig eller noen ganger økte for hele utvalget, fra 15 til 21 prosent i perioden 2016-2021. Oppgangen i 2021 fulgte samme trend som tidligere år. Andelen var høyere blant gutter enn jenter i perioden, og i 2021 var andelen henholdsvis 26 og 15 prosent.

Groot og medarbeidere undersøkte om det var sammenheng mellom psykisk helse, inkludert ensomhet, og boforholdene til eldre ungdommer og unge voksne under den første nasjonale nedstengningen (april 2020) sammenliknet med før pandemien i Danmark. De studerte 7445 ungdommer fra den danske nasjonale fødselskohorten (DNBC), født i årene 1996-2002. Data ble samlet inn før pandemien, ved 18 års alder, og igjen tre uker inn i nedstengningen (april 2020). Boforhold ble operasjonalisert som botetthet- og sammensetning, tilgang til utendørsarealer og urbanitet. Symptomer på depresjon og angst ble målt med Short Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale og livskvalitet ble målt med Cantril Ladder scale. Sammenliknet med tverrsnittsdata før nedstengningen, økte andelen ungdommer som hadde skårer som indikerte mulig (19,1 % sammenlignet med 12,2 %) eller sannsynlig (2,6 % sammenlignet med 1,3 %) depresjon/angst, og ungdommene rapporterte om lavere livskvalitet. Forfatterne hadde ikke sett på om endringene samsvarte med tidligere trend (før pandemien), slik at sammenheng med pandemien ikke er mulig å vurdere. Videre økte andelen ungdommer som indikerte at de var ensomme (23,1 % sammenlignet med 13,8 %). Ungdom som bodde alene, i tettere husholdninger, og/eller uten direkte tilgang til utendørsområder skåret lavere og ble derfor vurdert å være spesielt sårbare for å utvikle dårligere psykisk helse. Analyser stratifisert på kjønn indikerte mindre kjønnsforskjeller, hvor gutter opplevde mer større reduksjon i psykisk trivsel når de bodde alene eller sammen med venner og i tettere husholdninger, og større økning i ensomhet når de bodde alene. Jenter opplevde større reduksjoner i livskvalitet når de bodde alene, men mindre reduksjoner i livskvalitet når de bodde sammen med partneren sin.

Hafstad og medarbeidere undersøkte endring i psykiske helseutfall blant ungdommer fra før (2019) til under pandemien (mai 2020) i Norge. De samlet inn data fra skoleelever ved 70 skoler i alle regioner i Norge i 2019 og ved 30 utvalgte skoler i mai 2020. Totalt 3 572 ungdommer mellom 12 og 16 år (50,1 % jenter) deltok i studien. Symptomer på angst og depresjon ble målt med Hopkins Symptom Checklist-10 (HSCL-10) ved begge tidspunkter. og ensomhet som ble

målt med UCLA loneliness scale short form. I 2020 ble det lagt til spørsmål om pandemirelaterte bekymringer målt med en modifisert versjon av Pandemic Anxiety Scale. Selv om det var statistisk signifikant økning i symptomer på angst og depresjon sammenliknet med året før pandemien, var økningen fra 5,5 % til 6,3 % likevel beskjeden. Når forskerne kontrollerte for økt alder mellom målepunktene, var ikke sammenhengene lenger signifikante, hvilket er en indikasjon på at endringen sannsynligvis kan tilskrives økning i alder mellom vurderingspunktene. Å være jente, ha allerede eksisterende psykiske helseproblemer og bo med enslig forsørger ved baseline, predikerte høyere nivåer av symptomer på angst og depresjon ved oppfølging i 2020. Å bo med eneforsørger var assosiert med en betydelig økning i symptomer, også når alder ble kontrollert for. Å bo i en fattig familie, eller å ha en historie med mishandling, var imidlertid assosiert med en signifikant lavere økning i symptomer.

Hafstad og medarbeidere gjennomførte i juni 2021 en ny oppfølging av studien beskrevet over, og undersøkte aspekter ved selvrapporterte psykiske og somatiske helseplager hos norske 12-16 åringer fra før til under pandemien. På andre oppfølgingstidspunkt svarte 3540 fra 30 skoler i Norge på tilsvarende spørreskjema som ovenfor. Forfatterne rapporterte at 15 måneder inn i pandemien, fra juni 2020, økte symptomer på angst og depresjon signifikant. Utvalget viste en ikke-lineær utvikling i symptomer på psykiske helseproblemer over tid, med en flat trend fra 2019 til 2020, etterfulgt av en økning i symptomer fra 2020 til 2021. Jenter så ut til å være mer påvirket med en betydelig høyere økning i symptomer på angst og depresjon enn gutter. Forfatterne fant at ensomhet målt i tidlige stadier av pandemien, ungdommer som tidligere hadde blitt misbrukt, og ungdommer som bodde med eneforsørger før pandemien var prediktorer på forhøyede symptomer på psykiske helseproblemer, selv når pandemirelaterte risikofaktorer ble kontrollert for både tidlig og sent i pandemien. Imidlertid, ble økt pandemirelatert bekymring assosiert med færre symptomer på psykiske problemer.

Halldorsdottir og medarbeidere ønsket å undersøke endring i psykisk trivsel blant 16-17 åringer fra før til under pandemien på Island. De benyttet data fra en oppfølgingsundersøkelse blant 523 ungdommer (22 %) som deltok i studien *Longitudinal Investigation For Epidemiologic Causes and Outcomes RiSing in Early Childhood and Adolescence (LIFECOURSE)*. Symptomer på depresjon og aggresjon ble målt med Symptom Checklist- Revised (SCL-90), og ungdommene besvarte ett spørsmål om selvmordsforsøk. Forfatterne fant ingen forskjeller i aggresjon verken blant jenter eller gutter under pandemien sammenliknet med forventet forekomst basert på landsomfattende tall på psykiske problemer fra jevnaldrende ungdommer i 2018. Det ble derimot observert en signifikant økning i depressive symptomer blant jenter under pandemien sammenliknet med det som var estimert som forventet. Dette ble ikke observert for gutter. Det var ingen forskjeller i forekomst av symptomer på depresjon mellom 16 år gamle gutter under COVID-19 sammenliknet med data fra 2018. Det ble ikke funnet forskjell i forekomst av selvmordsforsøk innenfor de siste 12 månedene under pandemien sammenliknet med rater fra 2018, hverken overordnet eller stratifisert på kjønn.

Haugseth og Smeplass undersøkte hvordan Covid-19- pandemien påvirket 17-19 åringer i Norge og Sverige – blant annet med tanke på livskvalitet, deres sosiale liv, erfaringer med skolegang og digital undervisning. I 2020 deltok 1208 norske og 1585 svenske ungdommer (totalt 2793), mens i 2021 svarte 942 norske og 704 svenske ungdommer (totalt 1646) på spørreskjema via sosiale medier. Både norske og svenske ungdommer rapporterte om en markant nedgang i livskvalitet under pandemien, og denne vurderingen endret seg relativt lite fra 2020 til 2021. De norske og svenske ungdommene rangerte og beskrev egen livskvalitet relativt likt. De brukte følgende beskrivelser når de under pandemien skrev fritt om hva de savnet i livene sine: klemming, det å møtes på byen, festing, konserter, festivaler, men også mer rutinepregede aktiviteter som skole, trening, band/korps. Når det gjaldt kvalitet på vennsrelasjoner oppga

43,9 % norske ungdommer og 42,5 % å ha gode vennsksrelasjoner i 2020, mens 44,3 % norske ungdommer og 35 % svenske ungdommer oppga å ha gode vennsksrelasjoner i 2021. fra i 2020 til ca. 48 % (Norge) og 43 % (Sverige) 2021. Det var en tydelig overvekt av jenter som svarte på spørreskjemaet (68,5 %), og som bidro til den kvalitative delen.

Hviid og medarbeidere undersøkte endring i alkoholbruk blant 15-20 åringer under den første nedstengningen i Danmark. De benyttet longitudinelle data for 1869 ungdommer som hadde svart på en spørreskjemaundersøkelse i mai 2020 og hadde deltatt i The Danish National Youth Study 2019 (DNYS19). På den måten kunne forskerne sammenlikne data om alkoholbruk før og under nedstengning som følge av pandemien. Overordnet fant forfatterne en statistisk signifikant sammenheng mellom tid og hyppighet av alkoholbruk, hvor ungdommene drakk sjeldnere i 2020 sammenlignet med 2019. De fant at nesten halvparten av deltakerne fra DNYS19 drakk mindre, 32 % hadde en uendret drikkefrekvens, mens 21 % drakk mer enn i 2019. Gruppen som hadde økt drikking var deltakere som tidligere ikke drakk mer enn én gang i måneden i 2019. Det ble funnet en sammenheng mellom bosituasjon og hyppighet av alkohol bruk, der de som bodde med begge foreldre/foresatte drakk sjeldnere. Det var en forskjell i både mengde og hyppighet mellom kjønn, med 7 % flere gutter enn jenter som hadde drukket maks én gang i måneden og 9,6 % flere gutter enn jenter som drakk minst én gang i løpet av de siste 30 dagene. Det var en liten kjønnsforskjell i drikkefrekvensen på nett mellom gutter og jenter, med gutter som drakk oftere på nett enn jenter. For eksempel hadde 14,3 % flere gutter enn jenter «nettdrukket» minst en gang i måneden etter nedstengningen. I tillegg hadde 15 % flere jenter enn gutter aldri drevet med nettdrikking under nedstengningen. Videre hadde de som hadde sosialisert mer under nedstengningen, både personlig og online, en større tendens til å drikke mer sammenlignet med de med uendret sosialiseringfrekvens og uendret drikking.

Kuitunen og medarbeidere undersøkte forekomsten av berusede pasienter under 18 år ved ett finsk pediatrik akutt mottak under den første og andre bølgen av pandemien. Studien var basert på retrospektive registerdata fra perioden januar 2017 til desember 2020. Forekomsten av akutt mottakbesøk for berusede pasienter under 18 år var 65 per 10 000 i hele 2020 og 54 per 10 000 i 2017–2019 (IRR 1,20 CI 0,87–1,68). Forekomsten var lavere under nedstengningen (starten av mars til midten av mai) sammenlignet med referanseårene (IRR 0,50 KI 0,17–1,44). Maksimal månedlig forekomst (12 per 10 000) ble registrert etter nedstengningen i juli 2020 (IRR 2,45 CI 1,01-5,92). Den samlede forekomsten av berusede pasienter under 18 år var i 2020 høyere enn de tre foregående årene, men forekomsten var lavere hvis en kun ser på nedstengningsperioden våren 2020. En klar økning i forekomsten ble sett etter restriksjonene ble opphevet sommeren 2020. Det ble ikke observert alders eller kjønnsforskjeller for nedstengningsperioden sammenliknet med referanseperioden.

Lausten og Andreasen ønsket å undersøke endringer i trivsel hos 15-17 åringer som var plassert utenfor hjemmet i Danmark. Dataene benyttet var basert på en trivselsundersøkelse, som har til hensikt å kartlegge hvordan ungdom plassert utenfor hjemmet trives på en lang rekke områder, for eksempel i forhold til skolegang, helse og deres forhold til familie og venner. Data samlet inn under pandemien (2020/2021) ble sammenliknet med de tidligere datainnsamlingene (2014, 2016 og 2018) gjennomført i trivselsundersøkelsen. Studien benyttet SDQ i tillegg til egenkomponerte utfallsmål for ensomhet, livskvalitet etc. Studien omfattet både ungdom som bodde i fosterfamilie og ungdom som bodde på institusjon. Forfatterne fant at flere unge følte seg ensomme i 2020 sammenlignet med tidligere, færre følte at deres foresatte satte pris på dem, og færre røykte eller drakk så ofte. Økningen i ensomhet gjaldt spesielt jenter og de som bodde på institusjon. Dette er uttrekk av områder fra undersøkelsen, hvor forsker mente/drøftet at pandemien kan ha spilt en rolle. Der ungdommene ble spurt om hvordan de opplevde hverdagen under pandemien, svarte ca. halvparten av ungdommene at de var enige i

om at de hadde mer kontakt og mer fellesskap ved sitt bosted, og ca. hver tredje ungdom svarte at de var enige i at det hadde blitt mer ro og struktur i hverdagen under den første nedstengningen, sammenliknet med før pandemien. Samtidig svarte ca. halvparten av ungdommene at de synes hverdagen totalt sett var blitt vanskeligere under nedstengningen. Forskerne fant at flere av deltakerne opplevde lav trivsel i 2020 sammenliknet med tidligere år, og jenter var generelt mindre livstilfredse enn gutter. Det var stor forskjell mellom svarene til ungdommer i fosterhjem og ungdommer boende på institusjon, hvor de på institusjon overordnet rapporterte om dårligere trivsel sammenliknet med ungdommer i fosterhjem.

Lehmann og medarbeidere (2022a) undersøkte endringer i psykisk helse blant 11-19 åringer over en 9 måneders periode under pandemien. Dataene er basert på «COVID-19 Young», som er en longitudinell studie av unge i alderen 11-19 år som går på ungdoms- og videregående skoler i Bergen kommune. Den første spørreundersøkelsen ble gjennomført i april/mai 2020 under den første nedstengningen, og den andre datainnsamlingen mellom 16 desember 2020 og 10 januar 2021, under lokale restriksjoner (delvis stengte skoler og fritidsaktiviteter). Totalt 2997 besvarte den første spørreundersøkelsen, og av disse svarte også 1598 (53,3 %) på den andre. Psykisk helse ble målt med Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). Resultatene indikerte en økning i totale psykiske vansker, hovedsakelig grunnet økning i symptomer på internaliserende vansker, spesielt følelsesmessige vansker og utfordringer med venner/jevndrende. Andelen med problematferd og/eller hyperaktivitet/uoppmerksomhet holdt seg stabilt gjennom de to tidspunktene. Ellers ble det ikke funnet endring relatert til prososial atferd fra det første til det andre datainnsamlingstidspunktet. Økningen i internaliserende symptomer på tvers av de to tidspunktene ble minimalt påvirket etter inkludering av potensielt relevante kovariater. De fant at både de som rapporterte å være ensomme «sjelden eller mindre» og «ganske ofte eller mer» rapporterte om flere internaliserende problemer på tvers av tidspunktene. Økningen var imidlertid større blant de som rapporterte å være ensomme sjelden eller mindre sammenliknet med de som rapporterte å være ensomme «ganske ofte eller mer», selv om den ensomme gruppen rapporterte generelt mer internaliserende problemer på begge tidspunktene, sammenliknet med de mindre ensomme. For eksternaliserende problemer ble det spesielt for ungdom som rapporterte å være ensomme rett etter nedstengningen i april 2020, sett en nedgang i eksternaliserende problemer 9 måneder senere. Den samme nedgangen i eksternaliserende problemer ble funnet for ungdom som rapporterte at deres situasjon i familien hadde blitt verre siden skolene stengte. Det var også en økning i internaliserende problemer på tvers av tidspunkter for de som rapporterte at situasjonen hjemme var bedre eller den samme som før, men ikke for de som rapporterte hjemmesituasjonen som verre. Det er viktig å påpeke at de som rapporterte situasjonen som verre hadde generelt mer internaliserende og eksternaliserende problemer ved begge tidspunkter, sammenliknet med de som rapporterte at situasjonen hjemme var bedre eller samme som før. For eksternaliserende symptomer ble det observert en nedgang for gruppen født i Norge, men dette ble ikke observert for ungdom født utenfor Norge.

Lehmann og medarbeidere (2022b) undersøkte endringer i helserelatert livskvalitet blant 11-17 åringer over en 9 måneders periode under pandemien. De benyttet utvalget fra «COVID-19 Young» studien, og helserelatert livskvalitet ble målt med KIDSCREEN-27 og inkluderte fem delskalaer (fysisk trivsel; psykisk trivsel; relasjoner til foresatte og autonomi; sosial støtte og relasjoner med jevndrende/venner; og skolemiljø). For delskalaene fysisk og psykisk trivsel ble det observert en betydelig nedgang over tid, mens det for sosial støtte og relasjoner med jevndrende/venner ble observert en økning. Justering for en rekke sosiodemografiske- og covid-19-relaterte faktorer endret ikke estimatene. I stratifiserte analyser ble det observert en større nedgang i underdomener av helserelaterte livskvalitet over tid for eldre ungdommer, jenter og ungdom født utenfor Norge.

Martinsson og medarbeidere gjennomførte fokusgruppeintervjuer og individuelle intervjuer med 17 helsesykepleiere ved svenske skoler for å få deres opplevelser av hvordan skoleelever hadde det under pandemien. Åtte av helsesykepleierne jobbet i grunnskolen (1- 10 klasse), og ni helsesykepleiere jobbet i videregående skoler (VG1-VG3). Helsesykepleierne jobbet i private og offentlige skoler, både fra landlege og urbane områder, og fra ulike sosioøkonomiske kontekster. Barneskoleelever var til stede på skolen da studien ble gjennomført, mens elever på videregående skole hadde hjemmeskole fra mars 2020 og en kombinasjon av hjemmeskole og på skole høsten 2020. Helsesykepleierne rapporterte at de eldre elevene uttrykte bekymring for at pårørende skulle bli smittet, og noen var bekymret for å bli smittet selv. De yngre barna var mer bekymret for endringer i deres hverdagsliv. De mente også at elevene var bekymret for sine akademiske prestasjoner, hvordan det kunne påvirke fremtiden deres, og at de lengtet etter sosialt samvær, spesielt for elever på videregående. For disse elevene ble sosiale media en måte for å bibeholde sosial kontakt med andre. Helsesykepleierne oppfattet at restriksjonene knyttet til pandemien og endringer i skolesituasjonen betydde lavere tempo og mindre opplevelse av angst for noen elever. Videre oppfattet de at noen elever på videregående syntes det var positivt å ha hjemmeskole. Dette gjaldt de som var flinke til å planlegge og hadde selvdisciplin og de som ikke likte å være i store grupper eller hadde en eller annen form for sosial fobi.

Myhr og medarbeidere ønsket å undersøke endringer i symptomer på depresjon, ensomhet, subjektiv livskvalitet og trivsel fra før til under pandemien blant 2443 13-16 åringer i Trøndelag fylke. Data fra like før pandemien (T1, våren 2020) og data fra under pandemien (T2, mai 2020) var basert på et eget COVID-19 spørreskjema og basert på Ungdata-spørreskjemaet som brukes av NOVA. Spørreskjemaet administreres på skolen i skoletiden, og deltakelsen er frivillig, basert på foresattes informerte samtykke. Alle 38 kommuner i Trøndelag fylke ble invitert til å delta, hvorav 10 deltok. Totalt 2126 og 1957 ungdommer fullførte undersøkelsene på henholdsvis T1 og T2. I tillegg til disse to innsamlingene ble det for noen utfall sammenlignet med svar på tidligere Ungdata-undersøkelser (2014-2018). Symptomer på depresjon ble målt med seks spørsmål hentet fra Hopkins Symptom Checklist, trivsel ble målt med Cantril's ladder, ensomhet med et spørsmål og subjektiv livskvalitet ble målt med seks spørsmål basert på anbefalinger fra Helsedirektoratet. Resultatene tydet på en betydelig reduksjon i prosentandeler som rapporterte høy subjektiv livskvalitet og trivsel hos både jenter og gutter under nedstengningen. Bare for jenter var nedstengningen assosiert med høyere odds for å rapportere høye nivåer av depressive symptomer. Blant gutter og jenter var sannsynligheten for høye depressive symptomer og ensomhet høyere hos elever i 9. og 10. klasse sammenlignet med elever i 8. klasse. Det ble ikke observert en endring i rapportert ensomhet fra før til under nedstengningen, men jenter rapporterte om høyere nivåer av ensomhet under nedstengningen, sammenliknet med gutter. Blant gutter og jenter var sannsynligheten for å føle seg ensom høyere hos elever i 9. og 10. klasse sammenlignet med elever i 8. klasse. Videre ble det observert distinkte sosioøkonomiske ulikheter, med økende forekomst av psykisk uhelse blant de med dårligere sosioøkonomi. Dette, i tillegg til observerte kjønnsforskjeller, var imidlertid trender som også ble observert før pandemien.

Specht og medarbeidere undersøkte om nedstengningen og «home confinement» som følge av pandemien påvirket endringer i atferds- og emosjonelle utfall hos førskolebarn i Danmark. Utfallene ble målt med SDQ og ble besvart av foresatte kort tid før nedstengningen og 3 uker etter nedstengningen. Foresatte til 40 (82 %) barn med en gjennomsnittsalder på 5 år svarte på begge spørreskjemaene. Samlet sett var foresatte høyt utdannet, hadde vestlig opprinnelse, og majoriteten av foreldrene/foresatte bodde sammen. Nesten alle barna var innenfor normale SDQ-totalskårer (0-13) både før og under nedstengningen. Baseline SDQ-skårene var signifikant lavere blant de 40 som svarte på oppfølgingen enn de fem som bare svarte på baseline-spørre-

skjemaet. SDQ-totalsskår og prososial atferdsskår endret seg betydelig fra før- til under nedstengningen. Barn som deltok på fritidsaktiviteter før nedstengningen hadde mer atferds- og emosjonelle problemer sammenliknet med de som ikke deltok på fritidsaktiviteter. Det var en tendens til økt SDQ-totalsskår og reduserte prososial atferdsskår blant jenter, men kjønnsforskjellene var ikke-signifikante.

Thorisdottir og medarbeidere undersøkte effekten av COVID-19-pandemien på psykisk helse og rusbruk blant 13–18-åringer på Island. Studien baserer seg på 59 701 svar på en landsomfattende undersøkelse administrert i februar eller oktober i 2016 og 2018 og i oktober 2020. Skårer på depresjon ble målt med Symptom Checklist-90, psykisk trivsel med Short Warwick Edinburgh Mental Wellbeing Scale. Svarprosenten varierte fra 63 % til 86 %. En økning i depressive symptomer ble observert på tvers av alle aldersgrupper under pandemien sammenliknet med jevnaldrende før pandemien. Signifikant høyere depressive symptomer ble rapportert av deltakerne i 2020 sammenliknet med i 2016 og 2018 på tvers av alle aldersgrupper (Cohens *d* varierte fra 0,15 til 0,41), og disse funnene var mer utpreget blant unge jenter sammenliknet med gutter. Justert for kjønn og husholdningsstatus økte depressive symptomer blant 13–18-åringer betydelig over tid, med en økning på 3,2 % mellom 2016 og 2018 og på 9,5 % mellom 2018 og 2020, og denne økningen var utover økningen forventet på grunnlag av tidligere trender. Forverret trivsel (mental wellbeing) ble observert på tvers av alle aldersgrupper under pandemien sammenliknet med jevnaldrende før pandemien. For bruk av stimulantia ble det observert en nedgang i sigarettøyking, e-sigarettbruk og overstadig alkoholrus blant 15–18-åringer under pandemien, og det ble ikke observert kjønnsforskjeller.

Vira og Skoog undersøkte endringer i elevers psykososiale trivsel, inkludert emosjonelle problemer, fra før til under pandemien i Sverige. Longitudinelle data ble samlet inn fra barn ved 30 ungdomsskoler i Vest-Sverige som en del av det longitudinelle Peer Relations In School from an Ecological perspective (PRISE)-prosjektet. Data ble samlet inn i oktober 2019–januar 2020 ($n=1006$) og ca. ett år senere i november 2020–februar 2021 ($n=979$). Utfallene målt var psykososial trivsel (emosjonelle problemer, selvtillit, mestringfølelse», følelse av håp), sosial støtte fra foreldre/foresatte og nære venner, og skoletilpasning (skoletrivsel, sosial støtte fra lærer). Instrumentene benyttet for å måle dette var: The Children's Hope Scale (CHS), The Children's Self-Efficacy Scale (CSES), The Single-Item Self-Esteem Scale (SISE), Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ-sv), the Child and Adolescent Social Support Scale (CASSS). Kun elever som hadde svart på spørreskjemaet ved begge tidspunktene ble inkludert i analysene ($N = 849$). Sammenliknet med før pandemien ble det ikke funnet endring i emosjonelle problemer, men elevene rapporterte om noe lavere selvtillit, litt mindre sosial støtte fra lærerne og litt dårligere skoletrivsel. Effektstørrelsene ble rapportert som ubetydelige til små.

von Soest og medarbeidere undersøkte psykososiale utfall hos 13-18 åringer før og under pandemien i Norge, inkludert symptomer på depresjon og rusmiddelbruk. De benyttet data fra Ungdata, en landsdekkende og årlig spørreundersøkelse gjennomført hver vår som startet i 2010. Forfatterne benyttet data fra 227 258 ungdommer fra 157 kommuner i Norge, som hadde deltatt i Ungdataundersøkelsen i 2021 og minst ved én tidligere datainnsamling fra og med 2014. I 2021 deltok 86 597 ungdom. Symptomer på depresjon ble målt ved Kandel og Davies Depressive Mood Inventory. Ungdommene rapporterte om høyere nivå av depressive symptomer og mindre optimisme for fremtiden under pandemien. Effektstørrelsene for alle observerte endringer under pandemien var imidlertid små. Samlet sett ble det ikke observert endringer i atferdsproblemer og tilfredshet med sosiale relasjoner. Estimerte endringer i psykososiale utfall varierte lite med kommuners smittefrekvens og restriksjoner. Færre rapporterte at de hadde vært beruset og færre benyttet cannabis. Videre ble ungdom med lav sosioøkonomisk bakgrunn

mer negativt påvirket under pandemien. Forfatterne fant at tilfredsheten med relasjoner til foreldre/foresatte og venner sank mer for jenter enn for gutter, mens jenters depressive symptomer økte mer sammenliknet med for gutter. Dessuten ble det observert en svakere nedgang i rusmiddelbruk og atferdsproblemer blant jenter. Gutter rapporterte en større økning i å føle seg ensomme under pandemien enn jenter. I analyser hvor forfatterne estimerte effekter av pandemien utover de forventede endringene, fant de statistisk signifikante effekter på tilfredsheten med relasjoner til foreldre/foresatte og venner, depressive symptomer, cannabisbruk, atferdsproblemer, skjermtid og fremtidige livsforventninger for jenter, og på depressive symptomer, ensomhet, alkoholforgiftning (alcohol intoxication), cannabisbruk og fremtidige livsforventninger for gutter. Til slutt, for alle variabler unntatt cannabisbruk, var høyere alder assosiert med mindre negative estimerte effekter av pandemien, med de største aldersforskjellene observert for depressive symptomer, ensomhet og fremtidige livsforventninger. Effekttørrelsene for alle observerte endringer under pandemien var imidlertid små. Estimerte endringer i psykososiale utfall varierte lite med kommuners smittefrekvens og restriksjoner.

Zetterqvist og medarbeidere ønsket å undersøke mulige endringer i selvskading (uten suicidal hensikt) og symptomer på depresjon og angst under pandemien i Sverige. Livstidsprevalens av ikke-suicidal selvskading blant elever på videregående skoler ble sammenliknet, ved å benytte data fra 2011, 2014 og 2020-2021. Dataene ble samlet inn blant representative utvalg av svenske videregående skoleelever i alderen 16-18 år. Data fra 3060 VG1 elever ble samlet inn i 2011 (utvalg I), mens data fra 2014 (n = 5 743; utvalg II) og 2020-2021 (n = 3 258; utvalg III) ble samlet inn blant VG3 elever. Symptomer på depresjon og angst ble målt med The Trauma Symptoms Checklist for Children. Resultatene viste svært lik prevalens av ikke-suicidal selvskading i 2011 og 2014 (17,2 % vs. 17,7 %), og en økning til 27,6 % under pandemien 2020-2021. Frekvensen av ikke-suicidal selvskading hos ungdom med ikke-binær identitet økte fra 28,3 % i 2014 til 69,2 % i 2020-2021 (obs lite utvalg). Videre ble det funnet at forskjeller i ikke-suicidal selvskading mellom utvalg II og III var statistisk signifikante ($p < .001$) for henholdsvis hele utvalget, og for jenter, gutter. Prevalensen for ikke-suicidal selvskading økte også under innsamlingen av data fra utvalg III fra våren 2020 til våren 2021 (henholdsvis 24,4 %, 27,0 % og 30,6 %). Videre var symptomer på depresjon og angst signifikant høyere i utvalget målt i 2020-2021 sammenliknet med 2014. Videre fant forfatterne at symptomer på depresjon og angst var signifikant høyere i utvalget målt i 2020-2021 sammenliknet med 2014.

Bruk av helsetjenester

Den norske studien av **Evensen og medarbeidere** undersøkte konsultasjoner i primær- og spesialisthelsetjeneste i psykisk helsevern nasjonalt, og sammenliknet to kohorter: 6-19-åringer før pandemien (2017-2019) og 21 måneder under pandemien (2019-2021). Dataene var hentet fra norske helseregistre, og samlet utgjorde studiens utvalg hele 908 272 barn og unge. Forskernes analyser skulle hensynta naturlige aldersendringer, sesongsvingninger og langsgående trender.

Resultatene viste en midlertidig nedgang i alle typer konsultasjoner i psykisk helsevern under nedstengningen våren 2020, med den mest markante nedgangen sett for konsultasjoner for depresjon og angst og ungdommer fra 13-19 år i primærhelsetjenesten, før en oppgang til et normalt nivå sommeren 2020. Høsten 2020 og vinteren 2021 økte antallet konsultasjoner i primærhelsetjenesten og stabiliserte seg på et høyere nivå i 2021. Sammenliknet med år før pandemien, økte konsultasjoner innen psykisk helse i primærhelsetjenesten med 38,5 prosent i 2021 for 13- til 15 åringer. Både i absolutte og relative tall var økningen høyest for angst og depresjon, med en økning på 52,4 prosent i 2021. ADHD og søvnforstyrrelser økte med henholdsvis 24,4 og 35,5 prosent for samme periode og aldersgrupper. Økningen ble funnet for begge kjønn,

men var mest uttalt blant jenter. Økningen i primærhelsetjenesten var mindre uttalt for eldre ungdom (16–19 år).

Konsultasjoner i spesialisthelsetjenesten økte på et noe senere tidspunkt, fra våren 2021. Økningen var mest markant for yngre ungdommer (13–15 år) diagnostisert med ADHD og blant jenter. Det ble ikke funnet forskjeller i resultatene mellom sosioøkonomiske grupper. Det ble heller ikke funnet forskjeller mellom hovedstadsområdet (Oslo og Viken, der restriksjonene var strengest og skolene holdt stengt lengst) og resten av landet.

Forfatterne mener funnene kan indikere en dårligere psykisk helse blant ungdom under pandemiårene, men de understreker også at de ikke kjenner de underliggende årsakene til den økte bruken av helsetjenester i primær- og spesialisthelsetjeneste: Tap av sosial støtte, uforutsigbarhet og avbrudd i hverdagens rutiner, sosial distansering samt tap av familiemedlemmer til covid kan alle være bidrag til dårligere psykisk helse for barn og unge under pandemien. På den annen side kan medieoppmerksomhet på psykisk helse bidratt til at helsepersonell og foreldre ha overvurdert symptomene til barn og unge. Foreldre som under nedstengning tilbrakte mye mer tid med sine barn kan også ha oppdaget symptomer som tidligere har vært oversett.

Surén og medarbeidere undersøkte registerdata for å finne trender i forekomst av spiseforstyrrelser blant jenter i alderen 6 til 16 år i Norge før og under COVID-19-pandemien. Forfatterne påpekte at antallet diagnostiserte gutter var lavt, derfor inkluderte de kun jenter i analysene. Utvalget ble delt inn i en pandemikohort (348 187 jenter (gjennomsnittlig [SD]-alder, 11,03 [3,13] år), og en pre-pandemikohort (353 848 jenter (gjennomsnittlig [SD]-alder, 10,96 [3,15] år). De fant svært få gutter med registrert diagnose, og valgte derfor å analysere dataene registrert på jenter. Resultatene viste en betydelig økning i antall jenter diagnostisert med spiseforstyrrelser i Norge etter utbruddet av COVID-19-pandemien. Det ble observert en generell økende trend i antall diagnostisert med spiseforstyrrelser i perioden før pandemien også. Studien kunne ikke skille mellom undertyper av spiseforstyrrelser, og de diagnostiske dataene benyttet som datagrunnlag, ble ikke validert.

Den danske studien av **Hansen og medarbeidere** undersøkte virkningen av nedstengningen på psykiatriske pasienters planlagte og akutte konsultasjoner i den spesialiserte helsetjenesten. Studien omfatter både voksne og barn, men her rapporterer vi resultater for 5668 planlagte og ikke angitt akutte konsultasjoner for barn og unge 0–18 år. Måleperioden var ukene fra februar 2019 til mai 2020 (62 uker), og dataene var hentet fra nasjonale folkeregister og pasientregister. Resultatene viste at for både voksne og barn ble de fleste planlagte konsultasjonene erstattet med digitale konsultasjoner under nedstengningen (ingen tall oppgitt). For barn og unge under 18 år var det ingen overordnet nedgang i gjennomføring av planlagte konsultasjoner, men det var en nedgang for noen diagnosegrupper: psykiske lidelser og adferdsforstyrrelser som skyldes bruk av psykoaktive stoffer (ICD-10 F10–F19), psykisk utviklingshemming (F70–F79) og utviklingsforstyrrelser som autisme (F80–F89). For øvrige diagnosegrupper⁸ var det ingen endring. Antallet akutte konsultasjoner i psykiatrien gikk ned i alle regioner i Danmark; her skiller ikke studien mellom voksne og barn eller mellom diagnosegrupper. Forfatterne selv har litt ulike forklaringer for nedgangen blant de ulike diagnosegruppene: For barn og unge med psykisk utviklingshemming mener forfatterne at de kanskje har hatt mindre behov for kontakt med

---

⁸ Schizofreni, schizotyp lidelse og paranoide lidelser (F20–29), affektive lidelser stemningslidelser (F30–19), nevrotiske, belastningsrelaterte og somatoforme lidelser (F40–48), atferdssyndromer forbundet med fysiologiske forstyrrelser og fysiske faktorer (F50–59), personlighets- og atferdsforstyrrelser hos voksne (F60–69) samt atferdsforstyrrelser og følelsesmessige forstyrrelser som vanligvis oppstår i barne- og ungdomsalder (F90–98).

helsevesenet fordi de som følge av skolestengningen fikk en roligere hverdag med mindre stress. For barn og unge med autisme gis det meste av behandlingen i grupper, og denne typen kontakt ble avlyst. Når det gjaldt testing, ble kanskje dette ikke egnet å gjøre digitalt og derfor også avlyst. For unge med rusproblemer lurer forfatterne på om det kan komme av mindre behandlingsbehov.

Den svenske studien av **Svaleryd og medarbeidere** undersøkte om det var forskjeller i bruk av tjenester innen psykisk helsevern nasjonalt før og under pandemien, mellom elever i ungdomsskolen og elever i videregående skole. I Sverige holdt ungdomsskolene åpent gjennom hele pandemien, mens de videregående skolene var i perioder stengt og tilbød kun digital undervisning (totalt tre måneder i 2020-2021). Imidlertid holdt store deler av det svenske samfunnet åpent gjennom hele pandemien; ungdom kunne ikke reise, møtes i store grupper eller sosialisere med eldre, men det var ingen anbefaling om å holde seg hjemme, og restauranter og treningscentre holdt i hovedsak åpent.

Studien sammenlignet registerdata for bruk av psykiske helsetjenester på spesialistnivå, innleggelse på psykiatrisk sykehus og foreskriving av psykofarmaka i periodene april-juni 2019 og april-juni i 2020 (helt stengte videregående skoler). Det ble i tillegg hentet ut data for periodene juli-desember 2020 (hovedsakelig åpne vg skoler) og januar-mars 2021 (delvis åpne vg skoler). Antallet pasienter eller konsultasjoner er ikke oppgitt i studien.

Resultatene viste at sammenlignet med forventet nivå (trender sett fra 2015/2016), falt bruk av psykiske helsetjenester for elevene i videregående skole under nedstengningen (med 4,36 prosent fra 2019 til 2020), mens bruken blant ungdomsskoleelevene var som forventet. I hovedsak skyldtes nedgangen en reduksjon i diagnosene depresjon og angst samt en reduksjon i foreskrevne medikamenter. Nedgangen var sterkest blant gutter, blant ungdom fra høyinntektsfamilier, blant de eldste elevene og blant elever som ikke tidligere i skoleåret hadde hatt kontakt med psykisk helsevern. (Blant elever som tidligere det skoleåret hadde hatt kontakt med psykisk helsevern var det ingen nedgang.) Den relative nedgangen var størst for uplanlagte og akutte konsultasjoner.

Forskjellen mellom videregåendeelevene og ungdomsskoleelevene fortsatte videre høsten 2020 og vinteren 2021, men med en klart mindre forskjell høsten 2020 (åpne skoler) når det gjaldt foreskriving av medikamenter. Stengningen av videregående skoler i Sverige førte altså til en nedgang i bruk av psykisk helsetjenester. Forfatterne konkluderer med at det ikke finnes indikasjoner på at nedgangen skyldtes redusert tilgang på helsehjelp⁹, og at man derfor så en reell reduksjon i psykiske vansker blant elevene som opplevde skolestengning.

---

⁹ First, compared to expected rates, the largest reduction was in unplanned contacts with psychiatric care facilities and in contacts with psychiatric emergency units. If upper-secondary students did not get the care they needed via normal channels, we would instead expect substitution towards unplanned visits and emergency units. Second, contacts with mental healthcare services did not increase in the fall of 2021 when schools largely re-opened, and the rates of care contacts remained low during the winter of 2020/21 when upper-secondary schools conducted both remote and in-person teaching. This suggests that there was no excess demand due to previously unmet needs. Third, healthcare contacts for issues unrelated to mental health and COVID-19 did not change differently between upper- and lower-secondary students. If reduced access for upper-secondary students were to explain the main results, it would then have to be specific to mental healthcare. Further, while many countries have reported extensive disruptions in mental health services (WHO 2021), specialized psychiatric care in Sweden seems to have managed well by moving consultations online (NBHW 2021).

Sosiale relasjoner

Ungdatastudien av Bakken og medarbeidere undersøkte ungdom på ungdomsskole og videregående (8. trinn til VG3) våren 2022 og kunne sammenligne disse tallene med Ungdatatall fra under pandemien (våren 2021)¹⁰ og før pandemien (2010-2020). Målet med Ungdataundersøkelsen er å få et bilde av ungdommers liv, nasjonalt og regionalt, med spørsmål om venner, foreldre, skole, lokalmiljø, framtid, fritidsaktiviteter, helse og livskvalitet, rusmiddelbruk, regelbrudd og utsatthet for vold og trakassering. I 2022 svarte over 109 700 ungdommer på undersøkelsen (svarprosent 78).

De fleste ungdommene opplevde å ha en fortløpig venn i 2022 (88 %). Andelen ungdommer med en slik venn, ble litt redusert under og etter pandemien for elever i ungdomsskolen (fra 90 til hhv. 88 og 87 %). Ingen kjønnsforskjeller ble rapportert. Det var en mindre endring for elever i videregående fra 2021 til 2022 (gutter: 91-90 %, jenter: 89-88 %). Det var ingen endring i årene 2020-21-22 når det gjaldt andelen ungdommer som sjelden hadde noen å være sammen med på fritiden (7%). Andelen som hang ute med venner om kvelden, økte under pandemien og fortsatte å øke i 2022. Ungdommer som rapporterte at de var mye plaget av ensomhet var litt færre i 2022 sammenlignet med 2021, dette gjaldt både ungdomsskole- og videregående elever (fra hhv 15 og 14 til 13 %). Dataene viste imidlertid en svak økning fra 2010 og fremover, med en mulig utflating senere år. Jenter rapporterte i snitt dobbelt så ofte ensomhet som gutter gjorde, mens utviklingsmønsteret så ut til å være likt.

Andelen ungdommer som ble mobbet hver 14. dag eller oftere har vært stabilt de siste årene, med en svak nedgang i 2021 (fra 7 til 6 %) og en tilsvarende svak oppgang i 2022 (7 %). Det var ingen rapporterte kjønnsforskjeller, men høyere andel på ungdomsskolen enn på videregående skole. Det var ingen endring i andelen som opplevde at de ble mobbet, truet eller utestengt på nettet minst hver 14. dag (2 %); noe flere gutter enn jenter og noen flere yngre enn eldre elever. Det var også minimale eller ingen endringer årene 2020-21-22 i andelen ungdommer som har blitt utsatt for fysisk vold fra venner (21-20-21 %), blitt ranet eller truet (4-4-5 %), blitt slått av en voksen i familien (4 %) eller vært vitne til vold mellom voksne i familien (3 %).

Det var en liten nedgang i deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter i 2022 sammenlignet med både 2021 og før pandemien. Blant ungdomsskoleelever var 64 prosent med i en organisasjon, klubb eller et lag i 2020, 60 prosent i 2021 og 59 prosent i 2022 (ingen kjønnsforskjeller). Blant elever på videregående skole var tilsvarende tall for gutter 48, 46 og 45 prosent, og for jenter 43, 41 og 37 prosent. For jenter i videregående skole så altså pandemien ut til å innebære en vesentlig nedgang i den organiserte aktiviteten.

Det var en liten nedgang i den relativt høye andelen som trivdes på skolen i 2022, sammenlignet med både 2021 og før pandemien, med andre ord en nedadgående trend. Det var videre en svak oppadgående trend i (den relativt lave) andelen som kjedet seg på skolen, som gruet seg til å gå på skolen og som skulket.

Alkoholbruken blant ungdom gikk noe ned under pandemien, men gikk opp igjen i 2022. Blant jenter på videregående er tallet i 2022 høyere enn før pandemien.

Livskvaliteten til en del unge ble påvirket i negativ retning av pandemien. Hovedbildet tilsier likevel at livskvaliteten til de fleste var forholdsvis god under pandemien, og det var stort sett nokså like resultater i 2022 som i 2021. Gutter rapporterte høyere livskvalitet enn jenter.

De fleste ungdommene uttrykte at de var fornøyd med foreldrene sine (85 %) og kun 9 % var litt eller svært misfornøyd. Det var få endringer under pandemien, men etter pandemien

---

¹⁰ I forrige oversikt refererte vi resultater om psykisk helse fra Ungdata 2021.

rapporterte flere gutter å være fornøyde med foreldrene sine, sammenliknet med tiden før pandemien, og det var flere på videregående som opplevde at foreldrene hadde god oversikt over venner og fritiden deres.

Studien av Bengtson og medarbeidere undersøkte *online gaming* som en aktivitet i hverdagen under pandemien blant unge i Danmark våren 2020. Forskerne gjorde kvalitative intervjuer med 23 gutter og 12 jenter mellom 16 og 19 år. Resultatene viste at de unges gamingpraksis opplevdes gunstig på flere måter. Gamingen ga et legitimt sosialt rom for å håndtere kjedsomhet i en situasjon med svært mange livsbegrensninger, i tillegg til en mulighet til å unngå overvåking fra foreldre. Gjennom gaming kunne også ungdommene opprettholde vennskap og skape nye sosiale relasjoner; den muliggjorde et sosialt liv i en tid der det sosiale var underlagt strenge restriksjoner. Noen intervjupersoner påpekte at de brukte nesten all ledig tid på gaming, også av og til i skoletiden. Gamingen kunne være en flukt fra hverdagens bekymringer, men òg bidra til at noen trakk seg unna livet utenfor. Jentene spilte i større grad på mobilen, mens guttene spilte på pc eller spillmaskin, og jentene spilte mer alene og guttene mer sammen med andre. Forfatterne konkluderer med at unge som engasjerer seg i gaming er i stand til å tilpasse seg store samfunnsendringer for å dekke sine sosiale behov og lengsler, også under en pandemi.

Hörbo og medarbeidere gjennomførte en kvalitativ studie basert på 8 fokusgruppeintervjuer med 41 svenske ungdommer i alderen 13–15 år for å undersøke deres opplevelser av stress under pandemien, både relatert til hva de mente var årsaken til stress og hvordan stress manifesterte seg. De fleste ungdommene oppga at de var relativt upåvirket av pandemien. Ungdommene hadde ulike opplevelser av stress knyttet til bekymringer relatert til pandemien. Noen av ungdommene hadde følt stress og angst i begynnelsen av pandemien; andre ble ikke berørt i det hele tatt fordi de følte at de kunne leve videre som vanlig. Noen følte seg engstelige og stresset over at noen som stod dem nær ville bli syk. De var bekymret for eldre slektninger som var en del av risikogrupper, og hadde tanker om hvordan tradisjoner, festivaler og reisemuligheter ville påvirke ungdom senere. Smarttelefonen var konstant til stede i ungdommenes liv, og det å hele tiden være tilkoblet, delta og kommunisere på sosiale medier opplevdes som gøy, men det kunne også være stressende. Frykten for å gå glipp av noe (*fear of missing out, FOMO*) var stressende når strømmen av varsler og meldinger foregikk kontinuerlig. Videre skapte skjønnhetsideal på sosiale medier stress, spesielt blant jentene. Andre opplevde ikke stress spesifikt i sosiale medier, men følte at smarttelefonen generelt forårsaket stress. Blant annet ble den opplevd til å ha negativ innvirkning på deres evne til å fokusere på skolearbeid, fordi de hele tiden ble avbrutt. Noen måtte avinstallere apper for å få skolearbeidet gjort, men følte et øyeblikkelig behov for å installere det på nytt i frykt for å gå glipp av noe.

Fäldt og medarbeidere undersøkte hvordan barn med funksjonshemninger opplevde pandemien i Sverige og hvordan den påvirket livene deres. Seks barn i alderen 5-13 år ble intervjuet digitalt i desember 2020 og januar 2021. Barna hadde alvorlige funksjonshemninger og kommunikasjonsproblemer (autisme, cerebral parese, utviklingshemming, muskelsykdom), og intervjuene foregikk med enkle spørsmål og ved hjelp av piktogrammer og eventuelt foreldre. Resultatene viste at to temaer ble identifisert, frykt og ensomhet. Barnets kunnskap om koronapandemien medførte engstelse og frykt; de var redde for at noen skulle bli syke og at besteforeldrene skulle dø. De kunne også bli engstelige over at andre barn på skolen ikke holdt tilstrekkelig avstand. Barna opplevde pandemien som kjedelig og ensom; de savnet besteforeldre og sosiale kontakter på skolen. Når aktiviteter var stengt og det sosiale livet på skolen begrenset (foreldre eller andre voksehjelpere fikk ikke være med, og noen barn var ikke på skolen i det hele tatt), kjente barna seg ensomme. Mange familier manglet gode verktøy for å kommunisere med barna sine om pandemien. Forfatterne understreker at barnas engasjement i intervjuene

viser at alle barn har behov for og rett til å få ytre seg om sine erfaringer, uavhengig av kommunikativ kompetanse.

Jenholt Nolbris og medarbeidere ønsket å utforske hvordan svenske skolebarn opplevde pandemien. De gjennomførte en flermetodisk studie som inkluderte en nettbasert spørreundersøkelse sommer/høst 2020 der 774 barn i alderen 6-14 år (elever i grunnskolen som ikke var stengt) og deres foresatte besvarte hver sine deler. Spørreundersøkelsen undersøkte barnas engstelse, samt deres opplevelse av sin situasjon under pandemien. Den kvantitative delen av studien viste en lav grad av engstelse blant barna, ingen kjønnsforskjeller og høyere engstelse blant barn som avsto fra sosiale aktiviteter. Undersøkelsen inkluderte også et åpent «kvalitativt» spørsmål der de skulle beskrive sine tanker om sin situasjon under pandemien. Dette ble besvart av 151 av barna, og analysen resulterte i fire kategorier:

- Se lyst på livet: Fint å kunne gå på skolen, mer tid hjemme med foreldrene, fikk lov til å møte noen venner, mer utetid på skolen
- Bekymre seg for andre og seg selv: Bekymret for foreldre, yngre søsken og seg selv men spesielt for besteforeldre, bekymret for at pandemien skal være lenge
- Savn etter sine kjære: Savn etter besteforeldre og det å kunne klemme. Savn etter det de har pleid å gjøre sammen med sine kjære
- Føle seg begrenset i sine vanlige aktiviteter: Barna kunne ikke gjøre alt de vanligvis gjorde, restriksjonene begrenset deres aktiviteter og de følte seg frakoblet både sosialt og fysisk

Kvalitative og kvantitative funn sett i sammenheng viste at de fleste barna ikke var særlig engstelige, de så lyst på livet og satte pris på det de hadde, selv om de savnet noen kjære, spesielt besteforeldrene. Noen få barn var engstelige, og det var primært barn som måtte avstå fra sosiale aktiviteter og barn med foreldre som hadde fått redusert inntekt.

Ensomhet

Seks studier nærmere beskrevet i psykisk helse-kapittelet undersøkte ensomhet:

Rapporten fra **Folkhälsomyndigheten** i Sverige undersøkte pandemiens og tiltakenes konsekvenser blant 16-29 åringer, både kvantitativt og kvalitativt, og i intervjustudien ble ensomhet utforsket. Intervjustudien omfattet to grupper: 15 unge fra ulike deler av Sverige som verken jobbet eller studerte; og 22 unge som bodde i den nordlige delen av Botkyrka kommune (en forstad sørvest for Stockholm), et område med sosioøkonomiske utfordringer. Unge som verken jobbet eller studerte i alderen 16-29 år opplevde at deres fysiske og/eller psykiske helse ble dårligere som en følge av ensomhet, isolasjon og mindre muligheter for sysselsetting. Samtidig oppgav de at pandemien til dels hadde gitt økt mulighet for hvile og restitusjon. Unge i alderen 16-26 år i Botkyrka opplevde økt stigmatisering av boligområdet, økt rasisme og dårligere arbeidsforhold og økonomi.

Groot og medarbeidere undersøkte om det var sammenheng mellom psykisk helse, inkludert ensomhet, og boforholdene til 18-åringer under den første nedstengningen (april 2020) sammenliknet med før pandemien i Danmark (N=7445). Andelen ungdommer som indikerte at de var ensomme økte (23,1 % sammenliknet med 13,8 %). Analyser viste større økning i ensomhet når ungdommene bodde alene.

Hafstad og medarbeidere undersøkte endring i psykiske helseutfall blant ungdommer 12-16 år fra før (2019) til under pandemien (mai 2020) i Norge. I juni 2021 gjorde de en oppfølgingsstudie (N= 3540). Forfatterne fant at ensomhet målt i tidlige stadier av pandemien (i tillegg til ungdommer som tidligere hadde blitt misbrukt, og ungdommer som bodde med eneforsørger før pandemien) var prediktorer på forhøyede symptomer på psykiske helseproblemer, selv når pandemirelaterte risikofaktorer ble kontrollert for både tidlig og sent i pandemien.

Lausten og Andreassen undersøkte endringer i trivsel hos 15-17 åringer som var plassert utenfor hjemmet i Danmark (N=598). Dataene benyttet var basert på en trivselsundersøkelse, som hadde til hensikt å kartlegge hvordan ungdom plassert utenfor hjemmet trives på en lang rekke områder, for eksempel i forhold til skolegang, helse og deres forhold til familie og venner. Data samlet inn under pandemien (2020/2021) ble sammenliknet med tidligere datainnsamlinger blant 15-17 åringer (2014, 2016 og 2018). Studien omfattet både ungdom som bodde i fosterfamilie og ungdom som bodde på institusjon. Forfatterne fant at flere unge følte seg ensomme i 2020 sammenliknet med tidligere, og færre følte at deres foreldre satte pris på dem. Økningen i ensomhet gjaldt spesielt jenter og de som bodde på institusjon. Forfatterne fremhevet at de ikke kunne si hvor mye av økningen som kunne forklares av pandemien, men pandemien har ført til at ungdom plassert utenfor hjemmet har vært fysisk avskåret fra viktige relasjoner og hatt vanskeligere med å så støtte over en lenger periode.

Lehmann og medarbeidere undersøkte endringer i psykisk helse blant 11-19 åringer i Bergen over en 9 måneders periode under pandemien (N=1598). Første datainnsamling ble gjennomført i april/mai 2020 under den nasjonale nedstengningen, og den andre datainnsamlingen desember 2020-januar 2021, under lokale restriksjoner (delvis stengte skoler og fritidsaktiviteter). Overordnet fant denne studien en økning i psykiske helseproblemer fra de første ukene av pandemien og ni måneder senere. Høyrisikogruppen, som ved første måling hadde større psykiske problemer og som rapporterte mer ensomhet og vanskelige familieforhold, viste mindre endringer i løpet av disse pandemimånedene.

Myhr og medarbeidere undersøkte endringer i blant annet ensomhet fra rett før pandemien (våren 2020) til under pandemien (mai 2020) blant 13-16 åringer i Trøndelag fylke (N=2443). Det ble ikke observert en endring i rapportert ensomhet fra før til under nedstengningen, men jenter rapporterte om høyere nivåer av ensomhet under nedstengningen, sammenliknet med gutter. Blant gutter og jenter var sannsynligheten for ensomhet høyere hos elever i 9. og 10. klasse sammenliknet med elever i 8. klasse.

Læring, skole og barnehage

Resultatene er gruppert som følger: barnehager, grunnskole, videregående skole og innvandrere/flyktninger.

Barnehage

En danske studie av **Petersen og medarbeidere** undersøkte livet i private barnehager under ulike faser av pandemien, gjennom spørreskjemaundersøker med ansatte pedagoger og styrere samt kvalitative intervjuer med styrere. Datainnsamlingen foregikk i tre faser: april-juni 2020 (spørreskjema), august-oktober 2020 (intervjuer) og januar-februar 2021 (intervjuer). Den første perioden var preget av nedstengning (mars-april), «nødpasning» (åpent for barn av foreldre med samfunnskritiske funksjoner) og gradvis gjenåpning; deretter holdt barnehagene åpent, men var underlagt ulike sosiale og hygieniske restriksjoner. Våren 2020 var 9 prosent av de spurte institusjonene helt åpne, mens 48 prosent av institusjonene var delvis åpne og 44 prosent var helt lukket, mens det under andre nedstengningsperiode omkring julen 2020 så forble alle barnehager åpne.

Spørreundersøkelsen (besvart av 38 ansatte og 18 styrere) viste at 83 prosent av pedagogene opplevde at pandemien og de påfølgende organisatoriske endringene ved gjenåpningen hadde fått positive faglige konsekvenser. Særlig tre forhold fikk positive betydninger under gjenåpningen ifølge det pedagogiske personalet: 1) tettere, roligere og mer stabilt samvær med en liten barnegruppe gjennom dagen, som førte til at særlig noen barn fikk nye lekerelasjoner og færre

konflikter; 2) det praktiske samarbeidet med foreldrene knyttet til levering og henting fungerte bedre utendørs; og 3) arbeidsdagen ble opplevd roligere, mer strukturert og med mulighet for å være sammen med en fast barnegruppe, tilrettelegge aktiviteter og tettere oppfølging av barns trivsel. Samtidig oppga 66 prosent av pedagogene at det hadde vært vansker knyttet til gjenåpningen, blant annet behovet for sosialt og faglig samarbeid med kolleger, bekymringer for barn som var i oppstarten eller avslutningen av sin tid i barnehagen, dårlige fysiske rammer for gode barnehagehverdager, samt, spesielt i begynnelsen, mangel på tilstrekkelig antall personale.

Resultatene fra de to fasene med intervjuer (totalt 18 intervjuer) viste at barnehagestyrere opplevde at barn som kom fra ressurssterke hjem hadde det bra under den første nedstengningen i mars 2020 (kun *nødpasning* ble tilbudt), på bakgrunn av erfaringene da barna kom tilbake ved gjenåpningen i april. Disse barna var glade og energiske og fortalte om opplevelser de hadde hatt med familien, og mange viste en markert språkutvikling. Også etter gjenåpningen så barna ut til å trives, de håndterte smittevernregimet fint og lekte godt i de små, faste gruppene med få og faste voksne å forholde seg til. Noen av barna som de ansatte hadde vært bekymret for, f.eks. knyttet til sosiale og språklige ferdigheter, så ut til å ha en særlig god utvikling i denne perioden.

Den siste fasen av datainnsamlingen ble gjennomført i januar-februar 2021 og barnehagene hadde dermed vært gjennom flere perioder der mye av samfunnet var nedstengt. I denne runden ble åtte barnehagestyrere intervjuet om daværende situasjon og utvikling frem mot denne. Resultatene fra dette datainnsamlingstidspunktet viste at nå sendte ressurssterke familier barna i barnehage selv om foreldrene var hjemme i permisjon el. lign., fordi presset i hjemmet hadde økt som følge av hjemmekontor og hjemmeskole. Barn i utsatte posisjoner ble fremdeles vurdert til å trives i barnehagens nye rammer, små barnegrupper og de samme voksne hver dag. Det ble uttrykt bekymring for barn som hadde etnisk minoritetsbakgrunn og samtidig var fra utsatte familier, ettersom denne gruppen var vanskeligere å få raskt tilbake i barnehagen etter den første nedstengningen. Disse barna kom reelt tilbake først på høsten 2020 og kunne vise en forsinket språkutvikling.

En islandsk studie av **Sigurdardottir & Mork** undersøkte erfaringer fra barnehagelivet under pandemien fra våren og forsommeren 2020. Forskerne gjorde først 16 kvalitative intervjuer med barnehagestyrere, barnehagelærere og barnehagelærerstudenter i april. Basert på resultatene herfra ble det utviklet og samlet inn spørreskjemadata fra 178 styrere, styrerassistenter og spesialpedagoger i juni. På Island innebar den første covid-våren at barnehagene kunne holde åpent, men at barnegruppene skulle være så små og atskilte som mulig (hvilket kunne legge begrensninger på hvor lenge hvert barn kunne være til stede) samt at rengjøringen ble forsterket.

Resultatene fra intervjuer og spørreundersøkelse ble kombinert og presentert under to tema: kvaliteten i barnehagen og de ansattes opplevelse av det profesjonelle handlingsrommet (*teacher agency*) i denne perioden. Studien viste at restriksjonene hadde betydelig innvirkning på praksis i barnehagene.

At barnegruppene ble mindre, virket positivt på lek og kvalitet i barnehagene, ifølge deltakerne i studien. Ansatte opplevde at det ble mindre støy og færre konflikter mellom barna. I mindre grupper observerte de ansatte også at mer reserverte barn kunne få større plass. I tillegg ble barnehagedagene mer fleksibelt organisert, med færre faste aktiviteter og avbrytelser. Barna fikk i større grad innflytelse over hvilken aktivitet de ønsket å holde på med. En negativ konsekvens, som de ansatte først la merke til når restriksjonene ble lettet på, var at barna savnet venner som de ikke var i samme smågruppe som. Barnehageansatte erfarte også at barn med utenlandsk bakgrunn i mindre grad var til stede i barnehagene i denne perioden. Ytterligere en uheldig konsekvens var at ansatte kunne føle seg isolerte og ensomme i mangel på samvær med andre kollegaer.

Både mindre barnegrupper i hvert lekeområde og mindre strukturerte dagsplaner ga barnehagelærerne et større profesjonelt handlingsrom. De opplevde å ha økt innflytelse på aktivitetene som ble gjennomført og økt mulighet for å ta utgangspunkt i barnas lek for deltakelse, observasjon eller dokumentasjon. Barnehagestyrere erfarte at det var mindre sykdom og stress samt en mer støttende stemning blant de ansatte. Forfatterne konkluderer med at funnene bør inspirere til refleksjon over den vanlige barnehagepraksisen, med mål om å skape barnehager med høyere kvalitet.

Koch og medarbeidere gjennomførte en flermetodisk studie hvor de ønsket å utforske pandemiens betydning for pedagogisk tilnærming og barns trivsel i danske barnehager under pandemien. To kommunale barnehager deltok og begge barnehagene huset barn i alderen 6 mnd til 6 år. Resultatene ble basert på deltakerobservasjoner, tre semistrukturerte intervjuer utført med to pedagoger og tre pedagogiske ledere i de to barnehagene våren 2020, samt to oppfølgingsintervjuer og en nettbasert undersøkelse med 232 besvarelser ett år senere, våren 2021. I den siste datainnsamlingen ble de barnehageansatte ble spurt om deres erfaringer med å jobbe i barnehagen under pandemien året før. Utvalget som besvarte spørreundersøkelsen var fra hele Danmark og primært pedagoger med bachelorgrad.

Det var høy grad av enstemmighet rundt fordelene med å jobbe med barn i små, faste grupper når det gjaldt barns trivsel. Samtidig antydte spørreundersøkelsen ulemper med små grupper, som sårbarhet for fraværende ansatte og manglende kontakt ansatte imellom. Videre opplevde de fleste langt flere muligheter i utøvelse av barnesensitiv pedagogikk – grunnet arbeid i mindre grupper, tettere personal/barn-forhold og færre generelle forstyrrelser. Barnehageansatte rapporterte gjentatte ganger hvordan den begrensede kontakten med foreldre og kolleger gjorde det lettere å samhandle med barna som individer, fokusere på én oppgave av gangen og inkludere barnas interesse og initiativ i den pedagogiske virksomheten.

Fire ulike tema ble identifisert i analysene av de kvalitative dataene fra våren 2020:

- **Foreldre:** Noen foreldre sendte barna sine i barnehagen med en gang, mens andre var veldig bekymret. Barnehageansatte klarte å roe ned foreldre som enten var veldig bekymret eller ikke dukket opp og overbeviste de fleste om å sende barna i barnehagen. Noen barnehageansatte opplevde at de kunne fortelle foreldrene langt mer om barnets dag når barna var organisert i små grupper og med få og faste ansatte. Spørreundersøkelsen viste samtidig at 60 prosent mente at samarbeidet med foreldrene var blitt negativt påvirket.
- **Organisering:** På grunn av nye restriksjoner ble antall barn som kunne være inne samtidig halvert, mens uteområder ble brukt mer intensivt. De ansatte forklarte at turer var organisert annerledes enn før nedstengningen: Der de tidligere gikk på tur i store grupper til et forhåndsdefinert sted, gjorde de nå mer uformelle turer med mindre grupper av barn.
- **Pedagogikk:** Å arbeide med færre barn i hver gruppe gjorde at barna klarte å konsentrere seg mer og de ansatte følte de fikk gitt barna mer individuell oppmerksomhet, hvilket gjorde at de ansatte fikk arbeidet på en mye mer fokusert og barnesentrert måte.
- **Adkomst til barnehagen:** Det var ikke spesielt stressende for barna å komme inn i institusjonen uten foreldrene, noe de ansatte var overrasket over. Barna virket ikke misfornøyde med å bli levert ved porten; barna så ut til å ta mer ansvar når de ikke var i følge med en forelder, og det så ut til å være mindre oppstyr å si farvel. En generell oppfatning var at de mer rigide rammene ga mer forutsigbarhet og en større følelse av trygghet for mange barn ved ankomst enn tidligere.

Grunnskole

En svensk studie av **Hallin og medarbeidere** undersøkte læringsutbyttet blant totalt 97 000 elever på 1., 2. og 3. trinn fra 1277 skoler i 248 kommuner. Målet var å undersøke eventuell negativ effekt av pandemien på leseferdigheter, om andelen med svake leseferdigheter økte under

pandemien, samt om pandemien førte til negative effekter for gruppen elever med svakere sosioøkonomisk bakgrunn. Studien benyttet standardiserte målinger av elevenes leseferdigheter på to variabler: ordavkodning (det å gjenkjenne skrevne ord) og leseforståelse. Bakgrunnsdata ble hentet fra skolenes registre. Det ble gjennomført både tverrsnitt- og longitudinelle analyser, og resultatene ble sammenliknet for tre årskull mellom 2017 og 2021. Resultatene viste ingen nedgang i leseferdigheter under pandemien, sammenlignet med årene før, hverken for elever på 1., 2. eller 3. trinn. Det var heller ingen endring i andel elever som hadde svakere leseferdigheter. Elever fra familier med lav sosioøkonomisk status (som forfatterne antar ble negativt berørt av pandemien på andre måter) viste heller ikke dårligere resultater under pandemien sammenlignet med tidligere, og det var ingen tydelige kjønnsforskjeller. Forfatterne konkluderte med at svenske elever profiterte på at skolene holdt åpne under pandemien.

Danmarks evalueringsinstitutt undersøkte erfaringer fra hjemmeskolen og gjenåpningen våren og forsommeren 2020. Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2020, og utvalget og besto av elever, lærere og skoleledere i den danske grunnskolen. Datainnsamlingen omfattet spørreskjema, fokusgruppeintervjuer, individuelle intervjuer samt ved innhenting av registerdata. Spørreundersøkelsen omfattet 1790 lærere og elever (6. og 9. trinn), mens individuelle og gruppeintervjuer inkluderte 97 lærere og elever (3. til 9. trinn) fra ni skoler. Studiens resultater kombinerer kvantitative og kvalitative data og viste at den digitale undervisningen våren 2020 fortonte seg svært annerledes enn den vanlige undervisningen med høy grad av selvstendig arbeid, spesielt for de yngre elevene. De eldre elevene fikk noe mer digital undervisning og hadde digitalt samarbeid med andre elever. Lærerne vurderte læringsutbyttet for elevene som generelt lavere enn vanlig våren 2020, særlig for de faglig svake elevene. En del elever strevde med motivasjonen (også elever med høyt faglig nivå), mens andre opplevde hjemmeundervisningen som positiv, bl.a. fordi det var roligere og færre forstyrrelser. Nedstengningen var faglig og trivselsmessig mest utfordrende for de mer sårbare elevene, som elever fra sosialt utsatte hjem og elever med behov for pedagogisk støtte eller spesialundervisning. Enkelte elever med psykiske problemer syntes å ha hatt godt av hjemmeundervisningen. Under gjenåpningen var det primært de yngste elevene som fikk glede av en annerledes skoledag, med bl.a. uteundervisning og mindre grupper.

Den danske studien av **Lundtofte og medarbeidere** undersøkte erfaringene med hjemmeskole (digital undervisning) ved å telefonintervjue sju elever i 5. og 9. klasse, deres foreldre, lærere, skoleledere samt representanter fra organisasjoner og fagforening mars-april 2021 (n=22). Studien inngikk i et EU-prosjekt med lignende studier fra andre land (Estland, Ungarn, Romania og Spania) og hadde fokus på den andre nedstengningen i Danmark, fra desember 2020. Resultatene viste at balansen mellom tydelige rammer og fleksibilitet var essensielt for å få den digitale undervisningen til å fungere for elevene. Videre var lærerne overrasket over, og hadde ikke kunnet forutse, hvilke elever som ble mest påvirket av at skolene var stengt, når det gjaldt trivsel og motivasjon. Disse elevene tok ofte ikke kontakt med skolen selv. Elever som *ble* identifisert, ble invitert å være fysisk på skolen, men delta i undervisningen digitalt på linje med de andre elevene. Lærerne anbefalte at i en fremtidig lignende situasjon skulle skolene forsøke å legge bedre til rette for hver enkelt elev. Både lærere og elever (særlig de yngste) uttrykte frustrasjon over at de andre elevene ikke alltid hadde på webkamera i timene. Elevene ønsket seg generelt tilbake til den vanlige skolen, men de så også noen fordeler med den digitale undervisningen.

En dansk studie av Qvortrup og medarbeidere undersøkte elevenes og lærernes forståelse og opplevelse av læringsmiljøet og -aktivitetene i juni 2020. På det tidspunkt hadde skolene åpnet igjen, men det var fremdeles noen restriksjoner med hensyn til fysisk avstand og hygiene.

Studien omfattet kvalitative intervjuer med 18 lærere og skoleledere og dernest en spørreundersøkelse med 1222 elever i alderen 9-15 år, alle informanter rekruttert ved elleve grunnskoler i fire danske kommuner.

Basert på spørreundersøkelsen plasserte elevene seg i fire grupper mht. hvordan de opplevde læringsmiljøet i denne perioden. 1: støttet egenlæring med hyppig bruk av både elev- og lærerorientert læring (27 %), 2: egenlæring (14 %), 3: lærerorientert læring (19%) og 4: ingen klar orientering med innslag av både elev- og lærerorientert læring (30 %). Når det gjaldt læringsaktivitetene rapporterte elevene om mindre 'prosjektbasert læring' sammenlignet med før pandemien, og mer 'veiledet oppdagelseslæring' (*guided discovery learning*).

Lærere og skoleledere la i intervjuene vekt på den økte muligheten for elevorientert undervisning, og trakk frem som positive konsekvenser: økt stemme til guttene, mindre elevgrupper, økt individuell oppfølging, større plass til dem som vanligvis ikke snakker så mye, økt bruk av uteskole med gode muligheter for differensiering.

Intervjuene løftet frem positive erfaringer med undervisning utendørs, med annerledes og varierte aktiviteter. Noen lærere forsøkte å strukturere uteskolen lignende vanlig skole med oppdeling i fag, mens andre lærere satte pris på flyten en hel sammenhengende dag kunne gi, med f.eks. bare én lærer.

I intervjuene ble sammenhengene nyansert noe, som f.eks. at noen skoletrøtte gutter satte stor pris på kortere skoledager og mer fri.

Cameron og medarbeidere undersøkte erfaringene med skolestengningen i Norge blant lærere og elever, spesielt elever med lærevansker. Det ble i desember 2020 gjennomført en spørreundersøkelse blant 80 elever på 9. og 10. trinn (14 elever med lærevansker og 66 uten, svarprosent: 67) ved én ungdomsskole. Med utgangspunkt i denne undersøkelsen ble det i februar 2021 foretatt kvalitative intervjuer med fire lærere (hvorav en med ansvar for spesialundervisningen) samt rektor ved samme skole. I tillegg ble det, også i desember 2020, gjennomført en spørreundersøkelse med 128 lærere fordelt på ti grunnskoler som var tidligere deltakere på et videreutdanningskurs i bruk av teknologi i undervisningen.

Elevene ble bedt om å blant annet vurdere læringskvalitet på hjemmeundervisningen sammenlignet med perioden etter at de hadde kommet fysisk tilbake på skolen. Gjennomsnittlig svar blant alle elever var ca. lik eller litt høyere, hvilket indikerte en relativt positiv oppfatning av kvaliteten på nettbasert læring. For elevene med lærevansker var bildet annerledes, disse elevene hadde en langt mer negativ oppfatning av hjemmeundervisning. Noen av elevene med lærevansker hadde store vansker med digital undervisning og fikk tilbud om undervisning på skolen, men dette skjedde ikke umiddelbart og gjaldt ikke alle. Det var ikke alltid like klart for lærerne hvilke elever som skulle tilbys fysisk undervisning, og det var bekymringer for dem som ikke fikk dette tilbudet samt for eventuelle emosjonelle og sosiale konsekvenser av at elever med lærevansker fikk være på skolen mens de andre ikke fikk. Omtrent halvparten av lærerne mente at elevene med lærevansker ikke fikk den støtten de hadde behov for og krav på. Lærerne erfarte også at dersom disse elevene ikke fikk til en oppgave, så ga de raskt opp. Én lærer opplevde at de sterkeste elevene kunne dra nytte av den digitale undervisningen, ved at de kunne spørre læreren uhemmet og ellers jobbe så mye de ville.

Elevene med lærevansker vurderte effekten av pandemien på sosiale relasjoner som mer negativ enn de andre elevene gjorde, selv om også disse vurderte det som negativt.

Survey'en blant lærerne viste at for elevene sett under ett, mente to tredjedeler av lærerne at pandemien og hjemmeskolen ikke kommer til å gi varige negative konsekvenser. Andelen som var mer bekymret, fokuserte på tap for elevenes emosjonelle og sosiale utvikling. Lærerne uttrykte at det var elevene som ikke hadde tilstrekkelig støtte hjemme som hadde størst risiko for negative konsekvenser av skolestengningen.

I en finsk studie av Salmela-Aro og medarbeidere undersøkte forskerne om pandemien førte til økt opplevelse av utbrenthet (*burnout*) og minsket opplevelse av engasjement på skolen. Utbrenthet og engasjement (senere slått sammen til 'skoletrivsel') og sosioemosjonelle ferdigheter ble målt hos 1381 elever i femte klasse og 1374 elever i sjuende klasse høsten 2019 og på nytt høsten 2020 når elevene gikk i henholdsvis sjette og åttende klasse. Elevene bodde i Helsinki eller umiddelbar nærhet. Resultatene viste fem 'elevprofiler': en normativ majoritet (hhv. 53 og 69 % for de yngste og de eldste) som rapporterte en svak nedgang i skoletrivsel (*academic well-being*) fra 2019 til 2020, som forventet i henhold til aldersmessig utvikling. To andre elevgrupper rapporterte moderat eller sterk nedgang i skoletrivsel (hhv. 4/5 og 17/10 %), mens to grupper rapporterte svak og moderat økt trivsel (hhv. 6/7 og 20/10 %). Gruppen elever som trivdes dårlig på skolen (som rapporterte utmattelse, kynisme, opplevelse av manglende mestring) økte altså mer under pandemien enn aldersutvikling skulle tilsi.

Sosioemosjonelle ferdigheter (underskalaer: nysgjerrighet, utholdenhet [*grit*], akademisk pågangsmot [*academic buoyancy*], sosialt engasjement, ensomhet og sosial tilhørighet) så ut til å være knyttet til skoletrivsel: Den største gruppen som ikke rapporterte endret skoletrivsel rapporterte heller ingen markante endringer i sosioemosjonelle ferdigheter (litt økt ensomhet og litt svekket tilhørighet), mens økt skoletrivsel korrelerte med økt nysgjerrighet, utholdenhet, pågangsmot og sosialt engasjement. Svekket skoletrivsel var assosiert med sterkt økt ensomhet, sterkt svekket tilhørighet.

Resultatene viste også en økt polarisering blant elevene, det vil si at der elevene i 2019 fordelte seg mer eller mindre over hele skalaen når det gjaldt engasjement og utbrenthet, var det 2020 skjedd en utvikling i retning av en todeling av elevgruppa: engasjement vs. ikke-engasjement og utbrenthet vs. ikke-utbrenthet. Forfatterne konkluderer med at sosioemosjonelle ferdigheter (god følelsesregulering) bidrar til skoletrivsel.

I en dansk studie undersøkte Jensen og medarbeidere effekten av den midlertidige nedstengningen av skolene mars-mai 2020 på elevenes rapporterte trivsel, og hvorvidt effekten varierte mellom elever med ulik sosioøkonomisk bakgrunn. Forfatterne kombinerte nasjonale data fra «Danish Student Well-being Survey (DSWS)» med data fra administrative registre (elevenes sosioøkonomiske bakgrunn/SØS: mors utdanning og foreldrenes inntekt) ved hjelp av personidentifiserende nummer. DSWS er en obligatorisk undersøkelse for alle elever i offentlig grunnskole og ungdomsskoler, gjennomført årlig siden 2014/2015. Undersøkelsen for 2020 ble besvart på ulike tidspunkt i vårmånedene, derfor kunne utvalget deles i to grupper: 123 932 elever fordelt på 14 765 under nedstengningen (lockdowngruppen) og 109 167 før nedstengningen (kontrollgruppen). Dette ga en samlet svarprosent på 69. Hvor lenge nedstengningen hadde vart på undersøkelsestidspunktet varierte fra 1 til 9 uker (skolene åpnet igjen etter 10 uker). I studien er svar på kun to spørsmål analysert; *Føler du deg ensom? Og Liker du skolen din?*

Forfatterne fant, sammenliknet med tidligere år, en økning under nedstengningen våren 2020 i hvorvidt elevene oppga at de likte skolen, mens det ikke ble funnet noen endring i elevenes oppgitte grad av ensomhet. (Elevene i lockdowngruppen så ut til å skille seg fra kontrollgruppen når det gjaldt svar på de samme utfallene fra tidligere år, men forfatterne gjennomførte en rekke robusthetsanalyser som antydte at det likevel ikke var systematiske forskjeller mellom de to gruppene.) Elever med lavere SØS i både lockdowngruppen og kontrollgruppen rapporterte jevnt over lavere trivsel enn elever i høy-SØS-gruppen. Videre indikerte resultatene at nedstengningen våren 2020 ikke forsterket sosiale ulikheter relatert til de målte utfallene. Derimot observerte forfatterne en trend som indikerte at elever med mødre med høyere utdanning rapporterte om en noe svakere økning i trivsel samt økt ensomhet, sammenliknet med elever med mødre som ikke hadde høyere utdanning.

Videregående skole

En svensk studie av Lidegran og medarbeidere gjennomførte en spørreundersøkelse blant elever i videregående skole våren-forsommeren 2020, der svar på åpne spørsmål ble analysert kvalitativt. Basert på diverse variabler målt i den kvantitative delen, konstruerte forskerne tre sosiale grupper gjennom cluster-analyser: urban øvre middelklasse, innvandrere fra arbeiderklasse og rural arbeiderklasse (målt med foreldres utdanning, innvandrerbakgrunn, bøker i hjemmet, type bolig, geografisk bosted mm.). Hensikten med denne fremgangsmåten var å konstruere grupper der individene innad i gruppene var så homogene som mulig, samtidig som individene i *ulike* grupper var så heterogene som mulig. Forskerne analyserte cirka 1500 elevbeskrivelser av hvordan de opplevde hjemmeskolesituasjonen, og deretter ble beskrivelsene sammenstilt for hver gruppe. Det var en lik fordeling av gutter og jenter i alle de tre gruppene.

Gruppe 1 (n=2005). Funnene viste at elevene fra urban øvre middelklasse fortalte om vansker med å forstå hva som ble krevd av dem i den nye undervisningssituasjonen. I denne gruppa var det en overrepresentasjon av elever født i Sverige, med akademisk høyt utdannede foreldre og primært bosatt i Stockholm, Göteborg og Malmö eller i forstedene til disse byene. Elever i denne gruppa kunne se både fordeler og ulemper med hjemmeskolen, og noen reflekterte over at andre elever hadde det verre enn dem eller over lærernes vanskelige situasjon. For egen del uttrykte elevene bekymringer for økt mengde arbeidsoppgaver og for vansker med å forstå hva som krevdes for å oppnå et visst resultat på en prøve eller en karakter. Denne gruppen elever investerte mest i skolen og uttrykte derfor relativt mer bekymring for om de ville nå sine akademiske mål og – for avgangselevne – komme inn på studiene de ønsket. Elevene syntes også utviskingen av skillet mellom skole og hjem var utfordrende. Mange opplevde at skolearbeidet og gjorde krav på dem i fritiden, det var vanskelig å ta ordentlig fri når skole og fritid skulle utfoldes på samme sted. Denne gruppa elever savnet klassekameratene for både sosialt og faglig samvær.

Gruppe 2 (n=824). Innvandrerelevne fra arbeiderklassen var, sammenlignet med de andre, mer misfornøyd med manglende støtte og motivasjon fra skolen og savnet klarere instruksjoner. I denne gruppa var det en overrepresentasjon av elever født i et annet land enn Sverige, foreldre med lav utdanning og bosatt i større og mindre byer samt på småsteder. Mange hadde det trangt hjemme og valgte å delta på hjemmeskolen fra et annet sted (noen av elevene fikk tilgang til å sitte fysisk på skolen, uten klasse og lærere). En del elever opplevde å ha lite støtte til skolearbeid fra foreldrene, og savnet etter en tilstedeværende lærer var derfor ekstra stort. I en situasjon med løsere pedagogiske rammer hadde de vansker med å forstå hva de skulle gjøre. Noen opplevde at karakterene sank drastisk og var bekymret for videre studier.

Gruppe 3 (n=897). Elevene fra den rurale arbeiderklassen var på sin side mer avkoblet fra skolesituasjonen. I denne gruppa var det en overrepresentasjon av elever født i Sverige, foreldre med yrkesutdanning og bosatt på småsteder og på landsbygda. I motsetning til elevene fra øvre middelklasse som opplevde at skolen invaderte hjemmet, så fortalte arbeiderklasseelevne om sene morgener og feriefølelse, men også om kjedsomhet og frustrasjon over at de ikke fikk gjort så mye skolearbeid. Mange elever opplevde distraksjoner på hjemmeskolen og at de hadde vansker med å konsentrere seg. De fortalte at skolearbeidet skled ut, til fordel for Netflix og annen underholdning, mens de savnet vennene sine sterkt. Med tap av den fysiske skolen opplevde de først og fremst et tap av det sosiale livet.

I en svensk studie av Loeb & Windsor undersøkte forskerne hvordan elever i avgangsklassen opplevde sin skolehverdag og hverdagen for øvrig når de videregående skolene ble stengt våren 2020. Ved hjelp av åpne svar på et spørreskjema, en innsendt tekst eller fokusgruppeintervju bidro 87 elever med beskrivelser av sin hverdag de siste månedene av sin videregående utdanning. Studien var ifølge forfatterne en av de første som analyserer den første pandemivåren fra avgangselevnes perspektiv fremfor lærernes. Resultatene viste hvordan den felles fysiske sko-

lebygningen nå var erstattet med ulike hjemmesituasjoner for elevene, f.eks. knyttet til trangboddhet eller nettverksdekning. Det var også store variasjoner i hvor mye hjelp elevene opplevde at de fikk av lærerne i den digitale læresituasjonen. Mange elever kjente seg presset, følelsesmessig utmattet, umotiverte og uten mulighet til å påvirke situasjonen. Forfatterne viser til hvor sterkt motivasjonen for læring henger sammen med samspillet med medelever og lærer i klasserommet. Elevenes fortellinger viste hvordan samtaler med venner hadde endret seg fra å i begynnelsen bare handle om korona, hvor kjipt alt var og den digitale undervisningen, til ett år senere å ha flere nedstemte samtaler, uro for fremtiden og synkende håp om endring.

I en svensk studie av Ringer & Kreitz-Sandberg undersøkte forskerne hvordan elever på alle trinn i videregående skole opplevde den digitale undervisningen i april og mai 2020 da skolene var stengt. Tretten elever i alderen 16-19 år fra ulike teoretiske studieprogram (samfunnsfag, økonomi, realfag, kunst, musikk) på offentlige eller private skoler deltok i individuelle intervjuer per telefon. Tre overordnede tema ble identifisert: nye rutiner og struktur på dagen; forholdet til lærerne, og forholdet til klassekameratene. Temaene avdekket store variasjoner blant intervjupersonene.

Ny struktur. Noen opplevde de nye rutinene om morgenen som tidsbesparende og avslappende, mens andre opplevde det som demotiverende. Noen syntes fleksibiliteten på hjemmeskolen ga en ny uavhengighet og frihet til å jobbe i eget tempo, mens andre opplevde den manglende strukturen som overveldende og vanskelig å håndtere. Noen strevde med å ta nok pauser, andre strevde med å få gjort arbeidet. Valgmulighetene for hvor de ville sitte hjemme ble også løst likt ulikt, for noen var det praktiske hensyn som avgjorde arbeidsplassen, for andre var det et poeng å unngå distraksjoner.

Lærerne. Intervjuene viste mange utfordringer når det gjaldt kommunikasjon med lærerne i den digitale skoledagen. Intervjupersonene beskrev vansker med å tolke lærernes forventninger, det var mindre tilpasninger fra lærernes side til elevenes arbeid (f.eks. når klassen trengte mer tid til å fullføre noe) og utfordringer med å påvirke lærernes avgjørelse som enkeltelever sammenlignet med når man var en hel klasse samlet (klasseromsdemokrati). Ifølge intervjupersonene hadde lærerne også mindre betydning for elevens innsats, og det var vanskeligere å spørre lærerne om hjelp.

Klassekameratene. Alle intervjupersonene syntes det var vanskelig å lære av hverandre i det digitale klasserommet, f.eks. å sammenligne egen prestasjon med andres, ha dyptgående diskusjoner, oppmuntre hverandre, samt å organisere seg i grupper.

Elever med minoritetsbakgrunn, flyktninger

En dansk studie av Primdahl og medarbeidere undersøkte erfaringer med hjemmeskole blant lærere i ungdomsskole og videregående skole som hadde ansvar for 'forberedelsesklasser' for nyankomne innvandrere og flyktninger. Hovedhensikten med klassene er å lære elevene dansk og forberede dem på videre skolegang/utdanning i Danmark, og ett grunnlag for å oppnå dette omfatter omsorgsarbeid (*care work*) som etablering av sosiale rutiner og tilrettelegging for fellesskap og nærhet mellom elevene slik at de kan støtte hverandre både emosjonelt og akademisk. Åtte lærere ble telefonintervjuet om den digitale undervisningen og elevenes situasjon i slutten mars 2020, rundt tre uker etter skolestengningen. Lærerne fortalte om vansker med å holde kontakten med sine elever, fordi mange av elevene manglet enten pc, relevant programvare eller nettilkobling, eller lærerne hadde vansker med å forklare på et språk eleven behersket. Kommunikasjonsproblemer og det å ikke være fysisk på samme sted, skapte store utfordringer i undervisningen. Mye av den sosiale omsorgen falt også bort, som det å bli kjent med andre og fellesskapet på skolen. Ifølge forfatterne skaper skole og klasserom og fysisk tilstedeværelse vanligvis rammer som tilrettelegger for læring og interaksjon, selv om eleven ikke kan språket. Det å gå fysisk på skolen gir også en struktur på dagen som kunne falle bort med skolestengningen. Flere lærere uttrykte bekymring for at tjenester utenfor skolen (f.eks. psykolog)

også var stengt eller svært begrenset, så eleven og/eller familien ikke fikk den hjelpen de hadde behov for. Forfatterne konkluderte med at resultatene fra studien ikke bare understreker betydningen av det fysiske skolerommet og nærhet når det gjelder å tilrettelegge hjelp for nylig ankomne innvandrere og flyktninger, men viser også sårbarheten til denne gruppen barn i krisetider.

I en studie av Szelei og medarbeidere undersøkte forskerne betydningen av skolestengning, post-traumatiske stresssymptomer og sosial støtte på skoletilhørighet for førstegenerasjons innvandrerelever i seks nordeuropeiske land. 751 elever i alderen 11-18 år fra Norge, Sverige, Danmark, Finland, Belgia og Storbritannia deltok i en studie som i utgangspunktet skulle undersøke skolebaserte tiltak utviklet for å øke sosial støtte og opplevelse av sammenheng. Målet var å øke trivselen for innvandrerelever. De deltakende elevene hadde bodd i landet i gjennomsnittlig tre år (spenn 0-16 år). Skoletilhørighet, sosial støtte, stressfaktorer i hverdagen og post-traumatiske stresssymptomer ble målt i 2019 og 2020, og ved siste måling rapporterte halvparten før pandemien inntraff (n=366) og halvparten etter (n=385). Resultatene viste at ved sammenligning av effekten mellom gruppene som ble målt før og under pandemien, var det ingen signifikante forskjeller på skoletilhørighet for landene sett under ett. Derimot ble det observert en liten negativ effekt på opplevd skoletilhørighet som var knyttet til økende post-traumatiske stresssymptomer under pandemien i tre av landene (Danmark, Finland og Storbritannia). Videre ble det også observert en sammenheng mellom økning i posttraumatiske stress-symptomer og redusert skoletilhørighet for de som ble vurdert etter skolestenging, men ikke for de som ble målt før nedstengningen i 2020.

Vedlegg 7: Oppsummerte resultater fra alle tre oversikter

Vold og overgrep

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA FØRSTE OVERSIKT

Vi inkluderte fire longitudinelle registerstudier som presenterte forekomsttall for barnemishandling, med tall fra før covid-19 og etter covid-19. Hver av disse fant en markant nedgang i barnemishandlingssaker. Forskerne understreket at nedgangen var kontra solid kunnskap om at mishandling øker i krisetider. De mente den viktigste årsaken til nedgang i registrerte saker var at profesjoner som plikter å rapportere og tradisjonelt rapporterer mishandling – lærere, barnehageansatte, politi, helsepersonell, ansatte i sosial- og psykisk helsetjenester, o.l. – har mindre kontakt med barn og familier, som følge av nedstengingen ('stay at home orders'). Baron og medarbeidere forklarte «When schools are not in session, cases of child maltreatment are more likely to go unnoticed and unreported» (14). Den samme bekymringen uttrykte forskerne som undersøkte tall for nyåpnede barnevernssaker i New York: «decreased use of services due to quarantine mandates and social isolation» (37). Når det gjelder nedgangen i antall barn og unge som kom til akutt legevakt, mente forskerne at det var flere mulige årsaker, slik som at det var en reell nedgang i smittsomme sykdommer (pga. sosial distansering), foreldrene var engstelige for smitte på legevakten, foreldrene ville ikke overbelaste et allerede presset helsesystem, men heller vente og se an situasjonen («watch and wait»), og noen sårbare pasienter søkte trolig hjelp andre steder. Forskerne i disse studiene uttrykte stor bekymring for den registrerte nedgangen og mente det var fare for at mange barn og unge ikke ble fanget opp og gitt den hjelpen de trengte.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA ANDRE OVERSIKT

De fleste studier om vold rapporterer om klar nedgang i antall innrapporteringer av vold mot barn og unge under nedstengingen. Én studie fant ingen forskjell i antall tilfeller av vold mellom gruppene før og etter nedstengingen, men i disse familiene var forekomsten av vold generelt høy forut for nedstengingen. For studiene om vold var imidlertid den interne validiteten overordnet lav og resultatene er dermed usikre.

I flere av studiene om vold var det en nedgang i bekymringsmeldinger fra skole og barnehage til barnevern og sosialtjeneste under nedstengingen (inkl. skolestenging). Få studier kunne si noe om endring etter full eller delvis skolegjenåpning. Én studie fant at delvis skolegjenåpning (i juni måned) ikke førte til økning i antall bekymringsmeldinger om vold mot barn.

Flere studier om barnevern/familievern fant at det var en klar nedgang i antall bekymringsmeldinger til tjenesten og store regionale forskjeller i driften av tjenesten i starten av pandemien, men at håndtering av akutte saker og saker av høy prioritet forble uendret. Flere studier rapporterte om endring i undersøkelsesstrategier under nedstengingen, og at videokonsultasjoner i liten grad kan erstatte fysiske møter mellom ansatte og tjenestebrukere. Én studie rapporterte at endring i arbeidsmetode resulterte i tidligere oppfølging av familiene, mens én studie rapporterte at særlig de yngre barna ble mindre hørt i viktige saker som omhandlet de.

Studier som rapporterte om kjønnsforskjeller fant bl.a. at det var større nedgang i antall innrapporteringer av vold mot barn til sosialtjenesten/barnevern som omhandlet jenter.

Flere jenter enn gutter rapporterte om mer isolasjon og bekymring knyttet til covid-19 relatert sykdom.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA TREDJE (DENNE) OVERSIKTEN

Funn om familieforhold i denne oversikten sett opp mot forrige rapport:

- Fortsatt få studier fra Norden, men noen (n=5).
- Bortsett fra omfangstudiene er det stor spredning i tema, og slik sett fortsatt vanskelig å si noe om klart om tendenser.
- Mange ikke-nordiske studier

Studier fra Norden om vold finner at:

- Det er få studier fra Norden.
- Familier som var sårbare mht. vold før pandemien så ut til å få det verre under pandemien.
- Ansatte ved krisentre og i barnevern utviste bekymring for utsatte familier
- Økning i omfang av vold under pandemien.
- Det var en nedgang i rapportering om vold under nedstenging, som økte etter restriksjonene ble opphevet.
- Økning i alvorlighetsgrad av vold under pandemien.
- Nedstengingen ga voldsutsatte færre fristeder og begrenset tilgang til helse- og sosialtjenester.
- Smittevernstiltak brukt av voldsutøver som del av volden og sosial kontroll.

Ikke-nordiske studier om vold finner at:

- Familier som var sårbare mht. vold før pandemien så ut til å få det verre under pandemien.
- Tendenser til at barn og partnere i sårbare familier som tidligere har opplevd vold også var mer utsatt for vold under pandemien.
- Variasjoner i omfang av vold under nedstengingen.
- Mye som tyder på at volden under pandemien hadde høyere alvorlighetsgrad enn volden før pandemien.
- Flertallet av studiene måler prevalens og forekomst (i form av besøk på akuttmottak eller meldinger til politi/barne eller lignende).
- Tendenser til en økning i omfanget av vold under pandemien (både familievold og vold mot barn og unge).
- Tendenser til at færre oppsøkte bistand og at færre tilfeller ble fanget opp i helse- og sosialtjenestene.
- Fortsatt mye som tyder på underrapportering av vold og overgrep under pandemien.

Ikke-nordiske studier om familievold:

- Det er tendenser til økning i innrapportering.
- Noe som tyder på underrapportering.
- Færre muligheter til å oppdage vold i familier.
- Nedstengningen og sosiale innskrenkninger brukt av (voldelige) foreldre til å styre samvær med andre forelder.

Ikke-nordiske studier om partnervold:

- Vanskeligere å oppsøke primærhelsetjenester.
- Sammenheng mellom vold mot kvinner og arbeidsledighet under pandemien.

Familieforhold

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA FØRSTE OVERSIKT

Noen studier antydte at foreldre og barn/unge var mer sammen som en familie etter nedstengingen, og at det var noe mer uro og krancling innad i familien, som så ut til å være relatert til foreldrenes grad av og håndtering av covid-19-relaterte stressfaktorer, samt andre stressfaktorer. Generelt sett antydte en del studier at høyere stress hos foreldrene som følge av f.eks. økonomisk usikkerhet og dårligere evne til å håndtere stress, påvirket barna negativt. Noen barn og unge og deres foreldre oppga at barna viste symptomer på nervøsitet og økning i eksterne problemer.

Resultatene fra en håndfull studier antydte imidlertid at både foreldre og ungdommene selv rapporterte at de unge syntes å tilpasse seg pandemirestriksjonene på en god måte, selv om de naturligvis var preget av situasjonen. Kun én studie fra Norge og Norden gjør funnene om familieforhold sin overførbarhet til en norsk kontekst noe usikker.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA ANDRE OVERSIKT

Familiers opplevelse av hvordan pandemien og da hovedsakelig nedstengningen påvirket familieforhold var ikke entydige negative. Familier med høyere sosioøkonomisk status opplevde oftere flere positive livshendelser og rapporterte om mindre stress og vurderte økt tid i hjemmet som familie mer positivt under nedstengning enn familier med lavere sosioøkonomisk status. Lavere sosioøkonomisk status var oftere knyttet til større økonomisk usikkerhet, flere bekymringer og mer psykisk stress hos foreldre, noe som påvirket barna mer negativt.

I studier som undersøkte foreldrestress rapporterte foreldre om økt foreldrestress under nedstengingen sammenlignet med tiden før. Det var kun én studie som undersøkte foreldrestress et stykke ut i nedstengingen, og denne fant at foreldre rapporterte om mindre foreldrestress sammenlignet med starten. Det er med det ikke mulig å si noe om langtidseffekten eller variasjoner i foreldrestress over tid.

Resultatene i flere av studiene antyder at foreldre og barn overordnet har klart seg bra under nedstengingen og i første fase av pandemien. Forfatterne peker samtidig på store variasjoner i funnene mellom familier som deltok. Selv om det gjennomsnittlige resultatet viste at de fleste barn og unge og deres familier klarte å tilpasse seg covid-19-relaterte restriksjoner på en god måte var det store variasjoner mellom familiene i hvordan de opplevde eller ble påvirket av nedstengingen i hver av studiene.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA TREDJE (DENNE) OVERSIKTEN

Funn om hvordan pandemien og da hovedsakelig nedstengningen påvirket familieforhold er begrenset og varierende. Det er få studier fra Norden som undersøker forhold ved familien under pandemien, og tidspunkt for datainnsamling gjør at det ikke er mulig å si noe om endring eller utvikling over tid, utover pandemiens første fase mars-juli 2020.

De to studiene fra Norge som undersøkte foreldrestress fant varierende resultater. Mens det i den ene studien ble rapportert om økt foreldrestress under nedstengingen ble det i den andre studien rapportert om en nedgang i stress hos foreldrene.

De to studiene som undersøkte familiefungering under nedstengingen, viste også varierende funn. I begge studiene bestod utvalget av familier med barn med særskilte utfordringer. Utfordringene i disse familiene er såpass ulike at det ikke er mulig å se de opp mot hverandre eller i sammenheng. Undersøkelsene er også gjort på ulike tidspunkt i pandemien og begrenser en slik sammenligning ytterligere.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA FØRSTE OVERSIKT

47 studier om psykisk helse. Resultatene var gjennomgående varierte. Ikke tilstrekkelig informasjon om barn og ungdommer med psykiske lidelser. Elleve studier målte atferdsendringer med kartleggingsverktøyet SDQ. Fire longitudinelle studier viste i gjennomsnitt få atferdsendringer hos barn og unge, mens resultatene i tverrsnittstudiene var mer varierte. Endringene var korrelert med foreldrenes stress knyttet til pandemien (økte belastninger) og symptomer på angst og depresjon hos foreldrene.

Studiene som rapporterte om symptomer på angst hos barn og unge viste noe av det samme mønsteret som studiene om atferdsendringer: De longitudinelle studiene viste få endringer, mens tverrsnittstudiene, der nåværende angst ble sammenlignet med slik de oppfattet seg selv før covid-19 eller med normative skårer, viste noe økning i angst. Også her var prediktorer for økt angst særlig relatert til foreldrenes tidligere helse og belastninger som tap av arbeid, sykdom, mangel på mat, usikkerhet mht. bolig eller økonomi. Noen studier fant korrelasjoner mellom angst og sosialt ansvar, covid-19-kunnskap og -bekymringer. Studiene som rapporterte om symptomer på depresjon viste også varierte resultater: til dels noe økning under pandemien og til dels ingen økning. Faktorer som korrelerte med symptomer på depresjon var blant annet covid-19-belastninger i familien, økt bruk av digitale/sosiale medier, samt erfaringer med rasisme tilknyttet covid-19.

Følelsesregulering eller selvregulering viste også varierte resultater. I flere tverrsnittstudier fra Italia og Spania (primært hadde foreldrene vurdert barnas følelsesregulering), fant forskerne både økte vansker og ingen økning i vansker. Barns evne til selvregulering var knyttet til foreldrenes stress, uro og resiliens samt spesifikke foreldrepraksiser.

Studiene som tok for seg livskvalitet og rusmiddelbruk viste også heterogene resultater. En registerstudie viste økning i alkoholforgiftninger fra siste periode av nedstengning til etter gjenåpning, men også en kraftig økning fra samme periode i 2019 til gjenåpning i 2020. En tverrsnittstudie som undersøkte ungdoms selvrapporterte endringer i rusmiddelbruk fant økt bruk, mens en annen studie fant at hyppigheten av alkoholbruk og cannabisbruk økte (dager brukt), men ikke antallet unge som brukte. En tredje studie som også målte selvrapporterte endringer i rusmiddelbruk blant ungdom fant en nedgang hos både kliniske utvalg og befolkningsutvalg. To nordiske studier om livskvalitet blant ungdom viste henholdsvis nedgang blant både gutter og jenter og få sosiodemografiske ulikheter, og en like stor andel som opplevde lavere og høyere livskvalitet, men denne studien ble utført senere.

I mange studier fant forskerne utbredt opplevelser av ensomhet, særlig blant ungdom. I én studie var ensomhet assosiert med stress i koronasituasjonen, mens lavere grad av ensomhet var assosiert med tid med venner og familie samt fysisk aktivitet. I en norsk studie var jenter i gjennomsnitt signifikant mer ensomme enn gutter. De kvalitative hverdagslivsstudiene fra Norge, Danmark og USA utforsket hvordan grupper av ungdom hadde ulike erfaringer med skolestenging og samfunnslukking, selv om betingelsene i det ytre var like. Den norske studien pekte blant annet på mønstre i erfaringer knyttet til sosial klasse og relasjoner til foreldre. En dansk og en amerikansk studie synliggjorde hvordan unge under pandemien må balansere aldersspesifikke sosiale utviklingsbehov og samfunnets smittevernskrav. Søndergaard la også foreldres ulike former for kontroll av ungdommen til dette behovet for balansegang.

Nordiske studier

Fem nordiske studier målte aspekter ved psykisk helse: tre norske og to danske. To kvalitative studier undersøkte ungdommers erfaringer med hverdagslivet under pandemien; her finnes det kun én annen studie med et kvalitativt aspekt (USA), men den er ikke like dyptgående. Én tverrsnittstudie og én flermetodisk studie undersøkte livskvalitet/trivsel; disse utgjør 2/3 av studiene som hadde undersøkt dette. Den andre tverrsnittstudien viste at manglende fysisk kontakt med venner var assosiert med ensomhet og psykiske vansker. For temaet psykisk helse viser dermed ikke de nordiske studiene noe annet enn de øvrige studiene – bortsett fra at selve studiedesignet og utfallene/områdene de har undersøkt skiller seg noe

ut. Andelen kvalitative studier er høyere og søkelys på hverdagsliv og livskvalitet er mer utbredt i de nordiske studiene.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA ANDRE OVERSIKT

- De overordnede resultatene for atferdsendringer og følelsesregulering er sprikende. Noen studier rapporterte om økning i symptomer, noen rapporterte om nedgang og noen rapporterte om ingen endring. Det var ingen klar forskjell i retning på resultatene basert på den interne validiteten til studiene, men majoriteten av studiene som observerte nedgang i emosjonelle vansker og hyperaktivitet tok ikke høyde for noen forvekslingsfaktorer i analysene. Dette fører til større usikkerhet knyttet til resultatene
- For symptomer på depresjon rapporterte alle studiene om en økning i symptomer, mens det ble observert blandede resultater for angst. For livskvalitet og trivsel var det noe blandede resultater, men hoveddelen av studiene, inkludert alle som tok hensyn til forvekslingsfaktorer i analysene, rapporterer om en nedgang i skårer på livskvalitet og trivsel. Tre studier rapporterte om økning i sosiale problemer, mens en studie fant ingen endring. Vedrørende fysisk aktivitet og stillesittende atferd ble det funnet blandede resultater. Av to studier som undersøkte utfall relatert til rusmisbruk, fant én studie ingen endring i intensjon om bruk av cannabis, mens en annen fant nedgang i bruk av alkohol og cannabis
- Det ser ut til at barn i familier med lav sosioøkonomisk status ble betydelig mer negativt påvirket av pandemien på flere psykiske helseutfall
- De fleste studiene som undersøker kjønnsforskjeller fant at jenter ble mer negativt påvirket av pandemien, hovedsakelig relatert til emosjonelle vansker og depresjonssymptomer
- Kun to studier ble vurdert til å ha høy intern validitet, mens seks hadde uklar intern validitet (primært pga. høyt/uklart frafall eller utilstrekkelig/uklar justering for forvekslingsfaktorer) og tolv studier ble vurdert til å ha lav intern validitet (primært grunnet høyt frafall og ingen/utilstrekkelig justeringer for forvekslingsfaktorer)
- Kun to av 20 studier gjennomførte datainnsamling fra høst 2020 og utover, hvilket begrenser mulighetene for å se på noe annet enn korttidsendringer for de inkluderte utfallene

Resultatene av studiene om hvordan pandemien påvirket atferd og følelsesregulering er varierende, noen rapporterte økning i symptomer, noen rapporterte nedgang og noen rapporterte ingen endring. Det var ingen klar forskjell i retning av resultatene. Studiene som observerte nedgang i emosjonelle vansker og hyperaktivitet tok ikke hensyn til noen forvekslingsfaktorer i analysene. For depresjon var det en økning i symptomer, mens det var blandede resultater for angst. For livskvalitet og trivsel var det blandede resultater, men de fleste studiene rapporterte om en nedgang. Barn i familier med lav sosioøkonomisk status ble mer negativt påvirket av pandemien. Jenter ble mer negativt påvirket av pandemien, spesielt når det gjelder emosjonelle vansker og depresjonssymptomer. Mange av studiene hadde lav intern validitet på grunn av høyt frafall og mangel på justeringer for forvekslingsfaktorer. Kun to av 20 studier gjennomførte datainnsamling etter høsten 2020, begrensning mulighetene for å se på noe annet enn korttidsendringer.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA TREDJE (DENNE) OVERSIKTEN

- Datagrunnlaget er begrenset til longitudinelle, kvalitative og flermetodiske studier publisert mars 2021 til medio juni 2022, og baserer seg på 20 nordiske studier som har stor variasjon med tanke på metodisk kvalitet (intern validitet).
- Dokumentasjonen er heterogen da studiene fordeler seg på mange ulike utfall målt med til dels ulike metoder, ulike aldersgrupper og ulike tidspunkt for innsamling av data. De aller fleste studiene baserte seg på selvrapporing fra ungdom. Kun to studier hadde deltakere ned i 6 års alderen, og kun én studie inkluderte barnehagebarn. Datagrunnlaget bidrar dermed lite med kunnskap om barn under 10 år.
- Det er for lite grunnlag til å si noe om likheter og ulikheter mellom de nordiske landene.
- Med hensyn til de to første punktene over, vil vi med forsiktighet indikere følgende:
  - Andelen barn og unge med eksternaliserende vansker virket å være lite påvirket fra før til under det første året i pandemien. I studien med de yngste barna (3-5 år) indikerte foreldrene en forverring våren 2020.
  - De fleste studiene som undersøkte symptomer på depresjon fant en beskjeden økning i skårer blant barn og unge 6-18 år sammenliknet med før pandemien. Overordnet ser

det ut til at studiene som samlet inn data i 2021 rapporterte en større økning i symptomer på depresjon sammenliknet med studiene som samlet inn data tidligere i pandemien.

- Fire av de fem studiene som undersøkte symptomer på generell angst indikerte en økning i symptomer sammenliknet med før pandemien.
- Det var lite sprikende resultater i studiene som undersøkte livskvalitet, helserelatert livskvalitet og generell trivsel blant ungdommer 13-18 år. Studiene indikerte en reduksjon i trivsel under pandemien.
- Fem studier indikerte lavere bruk av alkohol blant ungdommer, inkludert færre innlagt i en barnesykehusavdeling på grunn av rusmiddelbruk under nedstengningen. En økning i slike innleggelser ble funnet når restriksjonene i samfunnet lettet. Kun én studie spurte om andre rusmidler i en generell barne- og ungdomsbefolkning, og fant at færre rapporterte om cannabisbruk under pandemien.
- Sammenliknet med 2019 fant én studie at litt flere ungdommer som søkte hjelp for rusmisbruk i Sverige også hadde pågående psykiatrisk behandling i 2020.
- Én norsk registerstudie fant økning i antall registrerte jenter med spiseforstyrrelser i 2020 sammenliknet med tidligere år.
- Én svensk studie hadde undersøkt ikke-suicidal selvskading blant ungdommer over tid og fant lik forekomst i 2011 og 2014, og en økning under pandemien 2020-2021.
- Én islandsk studie inkluderte spørsmål om selvmordsforsøk, og fant ikke forskjeller i forekomst av selvmordsforsøk blant jenter eller gutter under pandemien sammenliknet med før pandemien.
- Jenter oppga mer symptomer på angst og depresjon og de skårte dårligere på trivsel og trivsel enn gutter. Dataene viste ingen kjønnsforskjeller relatert til selvmordsforsøk, innleggelser for alkoholforgiftning, men en dansk studie indikerte at gutter drakk oftere på nett enn jenter.
- Blant utsatte grupper for reduksjon i psykisk helse var barn og unge som bodde i fattige familier, som bodde med eneforsørger eller alene. Unge som tidligere hadde blitt misbrukt, var blant prediktorer på forhøyede symptomer på psykiske helseproblemer

---

Bruk av helsetjenester

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA FØRSTE OVERSIKT

- Det var tre studier som omhandlet barn/unge og familiers bruk av hjelpetjenester under nedstengningen. Studiene var fra Canada, Frankrike og USA, og alle var tverrsnittstudier. Vi vurderte ikke studienes interne validitet.
- Studiene rapporterte sterkt redusert tilgang på støtte og behandling f.eks. for funksjonshemmede barn, som fysioterapi, logoped og psykomotorisk terapi. En del familier med barn og unge opplevde forsinkelser i tilbud som hjemmebesøk fra helsestasjon og avtaler med spesialister innenfor somatikk eller psykisk helsevern. Ungdom i både kliniske utvalg og befolkningsutvalg rapporterte også brudd i avtaler med helsetjenester og sosialtjenester.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA ANDRE OVERSIKT

- Åtte studier ble inkludert. Tre av studiene var fra USA, og det var én studie fra hver av landene Australia, Canada, Frankrike og Japan, pluss en studie med deltakere fra 10 land. Alle var longitudinelle registerstudier. Vi vurderte den interne validiteten til å være lav (n=3), uklar (n=4) og høy (n=2).
- Fire studier som målte inntak til behandling i psykisk helsevern generelt, for selvmordsatferd/forsøk eller for anoreksi fant en nedgang for våren 2020 sammenliknet med tilsvarende perioder i 2019. Én av disse studiene fant at andelen som var innlagt med ruslidelser var nesten fordoblet. En femte studie fant ingen endring i selvmordsrate for våren 2020.
- To studier som målte selvskading eller selvmordstanker/forsøk blant barn og unge som var innlagt *uavhengig av årsak* fant derimot økninger av dette i samme periode (men ikke i *alvorlig* selvskading).
- To studier som målte spiseforstyrrelser viste at gruppen pasienter som kom inn i 2020 hadde mer alvorlige spiseforstyrrelser sammenliknet med pasientgruppen året før.

- I studien av selvmordstanker/forsøk fant forfatterne at månedene med økning så ut til å samsvar med månedene med strengere smittevernstiltak
- Én studie fant at behandling for psykiske problemer gitt online eller per telefon (telehelse) ble i mindre grad gitt barn og unge under pandemien sammenlignet med voksne, det var lavere inntak og økt dropout samt raskere tilbakegang til behandling ansikt-til-ansikt
- Alle åtte studier er longitudinelle, men syv av åtte studier har høy eller uklar risiko for systematiske skjevheter. Primært skyldes dette uklareheter rundt utvalgenes representativitet og uklareheter rundt de statistiske analysene.
- Studiene gir oss ingen kunnskap om høsten 2020 eller vinter og vår 2021

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA DENNE (TREDJE) OVERSIKT

- Vi inkluderte fire studier, fra Norge, Sverige og Danmark. Alle var longitudinelle registerstudier. Vi vurderte den interne validiteten til å være middels (n=2) og høy (n=2).
- Den danske studien viste ingen overordnet nedgang i planlagte spesialistkonsultasjoner våren 2020, men likevel en nedgang for noen diagnosegrupper. Antallet akutte konsultasjoner gikk ned i denne perioden.
- Den svenske studien viste en nedgang i bruk av psykiske helsetjenester for elevene i videregående skole under nedstengningen, mens bruken blant ungdomsskoleelevene (som gikk på skole som vanlig) var som forventet (måleperioden var mars 2020 til mars 2021). Dette antyder en nedgang i psykiske vansker under pandemien blant elevene som opplevde skolestengning.
- Den største norske studien viste en nedgang i alle typer konsultasjoner i psykisk helsevern under nedstengningen våren 2020. Sommeren 2020 steg antallet polikliniske konsultasjoner til et normalt nivå, før en økning fra høsten 2020 og stabiliserte seg på et høyere nivå i 2021, sammenlignet med 2019. Innleggelses i psykisk helsevern sank også våren 2020 og normaliserte seg sommeren 2020, før en økning våren 2021. Dette kan tyde på en økning i psykiske vansker under pandemien, og en faktisk økning mot slutten.
- Den litt mindre norske studien har overlappende data med den større studien. Resultatene viste en betydelig økning i antall jenter diagnostisert med spiseforstyrrelser etter pandemiutbruddet, sammenlignet med tidligere trend
- Alle de fire studiene var nasjonale registerstudier; rekruttering og frafall fra studiene var dermed et mindre problem enn i spørreundersøkelser.
- To studier viser kjønnsforskjeller (norsk og dansk); jenter kommer dårligere ut enn gutter, også sett i forhold til tidligere trender

---

Sosiale relasjoner

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA FØRSTE OVERSIKT

- Tjue studier undersøkte aspekter ved sosial helse. Studiene var fra ti land: USA (n=4), Danmark (n=4), Italia (n=2), Japan (n=2), Norge (n=2), Spania (n=2), og én studie hver fra Canada, Frankrike, Nederland og Portugal. To tredjedeler av studiene var tverrsnittstudier (14 av 20), mens tre studier var longitudinelle og to var kvalitative. Én studie var mixed-metode. Vi utførte ingen vurdering av intern validitet.
- Prososialitet blant barn og unge under pandemien – f.eks. omtanke for andre, støttende handlinger, å sette seg inn i andres situasjoner – ble undersøkt i flere studier. Én longitudinell studie viste nedgang i empatisk omtanke og prososiale handlinger blant ungdom, men økning i perspektivtaking, mens en annen studie fant økt prososial oppførsel blant eldre barn men ikke yngre. En tverrsnittstudie viste at prososialt engasjement var positivt assosiert med sosialt ansvar.
- Hele fjorten studier hadde undersøkt sosialt samvær og kontakt med venner under pandemi og nedstengning, særlig blant ungdom. Mange tverrsnittstudier viste at barn og unge savnet vennene sine og det sosiale livet på skolen. En stor andel holdt kontakt via sosial medier, videochatter og spilling på nettet (gaming), men for de fleste dekket dette ikke det sosiale behovet. I en dansk barnehagestudie rapporterte personalet på den annen side en positiv påvirkning av nedstenging og gjenåpning på barnas sosiale relasjoner.

- Kvalitative studier belyste hvordan hjemmeskolen også kunne gi etterlengtede pauser fra det sosiale presset blant jevnaldrende, og at hjemmelivet kunne gi større frihet til å være seg selv. For LHBTIQ-ungdommer kunne dette frirommet derimot befinne seg nettopp på skolen og blant venner. Den danske studien av Søndergaard løftet også frem hvordan det sosiale livet på skolen er flettet inn det faglige, og at det for mange er den sosiale rammen med andre elever og lærere til stede som skaper rammer for læring
- Barn og unges bruk av teknologi var også undersøkt i flere studier. To longitudinelle studier, begge fra Japan, fant klar økning i bruk av digitale og sosiale medier – og derigjennom også et økt kompetansenivå. En stor tverrsnittstudie av ungdom i Oslo viste tilsvarende resultater; over halvparten oppga at de hadde mer digital kontakt med venner enn vanlig og nesten alle brukte mer tid på sosiale medier sammenlignet med før pandemien. Studien fant videre at gamingen hadde økt blant både gutter og jenter, men mest blant gutter og dermed økte de allerede eksisterende kjønnsforskjellene her. Flere studier bekreftet den (selvrapporterte) økte bruken av teknologi og sosiale medier. En spansk studie viste en økning i andelen av kvinner/unge jenter som fulgte utseendefokuserte Instagram-kontoer.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA ANDRE OVERSIKT

(ingen direkte resultater)

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA DENNE (TREDJE) OVERSIKT

- Vi inkluderte fem studier som undersøkte sosiale relasjoner. Det var tre studier var fra Sverige, én fra Norge og én fra Danmark. Tre av studiene var kvalitative studier, én var flermetodisk og én var longitudinell. Vi vurderte den interne validiteten til å være lav (n=1), lav til middels (n=1) og middels (n=3)
- Forholdet til venner ble noe svekket under pandemien for norske ungdommer, litt færre i ungdomsskolealder opplevde å ha en fortrolig venn under og etter pandemien, sammenlignet med tidligere, mens for videregående elever var nedgangen marginal. Ensomhet rammet litt færre i 2022 sammenlignet med året før; jenter var dobbelt så hyppig ensomme som gutter. Mobbing gikk svakt ned i 2021 og tilsvarende svakt opp i 2022. Mobbing/utestengning på nett, opplevd fra jevnaldrende eller vold i familien viste ingen endring fra før, til under og etter pandemien
- Gaming opplevdes positivt for danske ungdommer, som et middel mot kjedsomhet, som en måte å unndra seg voksne på og som en mulighet til å opprettholde vennskap og skape nye sosiale relasjoner. Samtidig var det noen som opplevde at gamingen tok all tid.
- Svenske ungdommer i ungdomsskolealder opplevde overordnet at de kunne leve som vanlig. Noen var likevel stresset på grunn av risikoutsatte slektninger, og noen bekymret seg for det sosiale livet
- Svenske barn i grunnskolen opplevde i hovedsak at livet var greit, selv om de savnet besteforeldre og opplevde noen begrensninger i sosiale aktiviteter. Barn med foreldre som fikk redusert inntekt eller barn som ikke fikk delta i sosiale aktiviteter var mer engstelige enn andre barn
- Svenske barn med alvorlige funksjonshemninger uttrykte at de var opptatt av fysisk avstand, de var redde for at noen skulle bli syke og at besteforeldrene skulle dø. Barna opplevde pandemien som kjedelig og ensom; de savnet besteforeldre og sosiale kontakter på skolen
- Studier av ensomhet (fra i alt fire norske, to danske og en svensk studie) viste varierte resultater: To studier fant økning i ensomhet fra før til under pandemien; to studier fant ingen vesentlig endring. To studier fant at ensomhet under pandemien bidro til dårligere psykisk helse

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA FØRSTE OVERSIKT

- Tretten studier ble inkludert, hvorav én fra barnehage. Studiene var fire fra Danmark, fire fra Italia, to fra Norge og én hver fra Frankrike, Spania, og USA. Ti studier hadde tverrsnittdesign, to var flermetodiske og én var en longitudinell registerstudie. Vi vurderte ikke studienes interne validitet.
- Hjemmeskole krevde tilpasning fra barn, foreldre og lærere, men barnas læring ble ikke påvirket homogent. Noen studier viste mange positive erfaringer, som tettere oppfølging fra lærere og bedre konsentrasjon, mer ro i skoledagen og mer fleksibel undervisning med uteskole og digital undervisning. Når det gjaldt mengden lekser i den nye skoleformen rapporterte studiene om delte meninger i utvalgene: noen mente leksemengden hadde økt mens andre mente den hadde minsket.
- I en stor dansk studie savnet over 70 % undervisningen på skolen, mens 60 % savnet å være sammen med lærerne. Likevel syntes 60 % av de klarte seg godt med den undervisningen de fikk hjemme. Andre studier viste at ungdommer, særlig i avgangsklasser, var bekymret for at de ikke lærte tilstrekkelig av pensum på hjemmeskolen. Noen elever opplevde lavere motivasjon. Den store norske studien av Bakken viste at kun én av ti ungdommer hadde en dårlig læresituasjon hjemme, andre studier viste to av ti. Dette kunne handle om at de ikke fikk tilstrekkelig støtte hjemme, og/eller de opplevde ikke tilstrekkelig kontakt med skolen og lærerne. Funksjonshemmede barn som til vanlig fikk pedagogisk støtte i skolen, krevde mye bistand fra foreldre på hjemmeskolen.
- Flere studier analyserte hjemmeskolen i lys av familiens økonomi og ressursbakgrunn. Forskerne fant sosioøkonomiske forskjeller med hensyn til bruk av digitale ressurser på biblioteket, standard på læringsmulighetene, tid og aktiviteter samt tilgang på teknologi hjemme. Funnene tydet på at allerede eksisterende sosioøkonomiske forskjeller ble forsterket under pandemien og hjemmeskolen.

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA ANDRE OVERSIKT

- Elleve studier ble inkludert, hvorav to fra barnehager. Studiene var utført i Norge (n=6), Danmark (n=2), Canada (n=1), Nederland (1) og Polen (n=1). Det var fem longitudinelle studier, fire kvalitative og to flermetodiske. Majoriteten av studiene hadde middels-høy intern validitet, kun to hadde lav. De fleste studiene bygger på data fra våren og forsommeren 2020.
- Studiene viste både subjektive (opplevde) og objektive (faktiske/målte) læringstap på gruppenivå blant elever på barneskole, ungdomsskole og videregående. I en nederlandsk studie viste resultatene et faktisk læringstap i tre fag som tilsvarte perioden med stengte skoler (åtte uker).
- Nyankomne innvandrere hadde store utfordringer med digital undervisning, blant annet pga. økt grad av skriftlighet og teori, mindre oppfølging fra læreren, mindre mulighet for foreldre (som heller ikke hadde norsk som morsmål) å hjelpe til.
- Studier av skolens pedagogiske innhold viste en økt vekt på skriftlighet og teoretiske oppgaver, mindre kontakt med mellom elever og lærere, mindre samarbeid mellom elever og forutsetninger som krevde økt grad av selvstendighet blant elevene (Caspersen, Andersen).
- Elevene så ut til å utvikle økt digital kompetanse.
- For egenopplevd trivsel og motivasjon var det store forskjeller blant elevene i ungdomsskole/videregående skole; mange fikk det dårligere men omtrent tilsvarende andel hadde det like bra eller bedre på hjemmeskolen. I videregående skole påvirket flere skriftlige og individuelle oppgaver motivasjonen.
- En god del elever likte også hjemmeskolen, av ulike årsaker. For noen kunne det være lettere å konsentrere seg hjemme, og noen opplevde mindre engstelse for skolehverdagen eller klasseromssituasjonen.
- Grupper som tapte mest hadde ofte lavere sosioøkonomisk status og/eller var faglig eller teoretiske svakere. Det var uklart hvem de sårbare elevene kunne være i begynnelsen, delvis fordi det endret seg med situasjonen (f.eks. trivdes skolevegrere i hjemmeskolen mens mange minoritetsspråklige elever strevde). For eldre elever var lave karakterer, mye fravær og/eller mangel på sted å sitte i ro med skolearbeidet hjemme, faktorer som

skapte dårligere læring og trivsel. For yngre elever var følgende faktorer assosiert med dårligere læring og trivsel: minoritetsspråklig bakgrunn, lav sosioøkonomisk status, mangel på foreldre som kunne hjelpe til på hjemmeskolen, funksjonshemming.

- Det var ingen vesentlige kjønnsforskjeller mht. læring eller trivsel i skolen.
- Studier av barnehager ved gjenåpning viste hvordan smittevernskravene skapte endringer i rutinene som fikk både positive og negative konsekvenser. Mindre barnegrupper, økt voksentetthet og kortere åpningstider kunne være et gode. Samtidig kunne det bli mindre tid til oppfølging av barn med særlige behov og begrenset samarbeid mellom barnehage og foreldre. Barn som allerede var definert som sårbare og som hadde kontakt med hjelpetjenester kunne bli godt fulgt opp, mens barn som var under utredning eller barn som man ikke kjente til at hadde det strevsomt kunne få det dårligere.
- Den danske studien av Søndergaard løftet også frem hvordan det sosiale livet på skolen er flettet inn det faglige, og at det for mange er den sosiale rammen med andre elever og lærere til stede som skaper rammer for læring.
- I en dansk barnehagestudie rapporterte personalet på den annen side en positiv påvirkning av nedstenging og gjenåpning på barnas sosiale relasjoner

OPPSUMMERTE RESULTATER FRA DENNE (TREDJE) OVERSIKT

Vi inkluderte 15 studier, hvorav tre fra barnehager. Det var seks flermetodiske, fem kvalitative og fire longitudinelle studier. Sju av studiene var fra Danmark, fire fra Sverige, én fra hver av Norge, Finland og Island og én studie hadde data fra flere land. Vi vurderte åtte studier til å ha lav (evt lav til middels) intern validitet, seks til å ha middels (avt middels-lav, middels-høy) og én til å ha høy (høy til middels) intern validitet.

Barnehage

- Tre studier av barnehagelivet under pandemien (fra Danmark og Island) viste mange positive erfaringer med restriksjoner (etter gjenåpning) som medførte mindre barnegrupper, mindre støy, økt synlighet av de tilbaketrunkne barna, mer løselig organiserte dager samt ansattes mulighet for større innflytelse på hvilke aktiviteter som skulle igangsettes. Barn med innvandrerbakgrunn så ut til å være mindre til stede i barnehagene i denne perioden (sårbarhetsfaktor). Den ene danske studien undersøkte også ansattes opplevelser av barna da de først kom tilbake i barnehagen etter nedstengning og rapporterte at de fleste barna hadde hatt det fint med foreldrene hjemme.

Grunnskole

- En studie fra Sverige (åpne grunnskoler) undersøkte leseferdigferdigheter blant elever på 1. og 3. trinn målt med objektive tester og fant ingen endring under pandemien (2017-2021)
- Seks studier fra Danmark, Norge og Finland viste noe varierte resultater for grunnskoleelever, i hovedsak 6. til 9.trinn.
  - To studier har data fra mars-mai 2020 (Danmarks evalueringsinstitutt, Jensen), én fra juni 2020 (Qvortrup), høsten 2020 (Salmela-Aro), desember 2020 (Cameron) og én fra våren 2021 (Lundtofte).
  - Elever rapporterte ulike erfaringer med hjemmeundervisningen. Noen elever trivdes, noen mistrivdes. Én studie viste en mulig polarisering ettersom pandemien skred frem, mellom en gruppe som trivdes og en gruppe som mistrivdes. En annen studie viste at elevgruppen som helhet likte skolen sin bedre under pandemien, sammenlignet med elevene året før. (Studier: Lundtofte, Salmela-Aro, Cameron, Jensen)
  - Balansen mellom tydelige rammer og fleksibilitet var viktig for å få den digitale undervisningen til å fungere for elevene. Manglende individualisering og aktiv deltakelse i timene var en utfordring. (Studier: Lundtofte)
  - Læringsutbyttet for elevene ble vurdert av de fleste lærere til å være generelt lavere enn vanlig, særlig for de faglig svake elevene. Nedstengningen var faglig og trivselsmessig mest utfordrende for de mer sårbare elevene, som elever fra sosialt utsatte hjem og elever med behov for pedagogisk støtte eller spesialundervisning. Noen elever opplevde hjemmeundervisningen som positiv, bl.a. enkelte elever med psykiske vansker. (Studier: Danmarks evalueringsinstitutt, Cameron)
  - I flere studier rapporterer lærerne at det var vanskelig å forutsi hvilke elever som kom til å få vanskeligheter under skolestengningen, hvilke som var 'de sårbare elevene'.

Noen lærere var også bekymret for at elever som ble vurdert til å få kunne gå på skolen pga. ulike funksjonshemninger, kunne oppleve det som belastende og stigmatiserende. (Studier: Cameron, Lundtofte)

- En studie viste positive erfaringer etter gjenåpningen med mindre elevgrupper, mer uteskole og større muligheter for individuell oppfølging (Studier: Qvortrup)
- Sårbarhetsfaktorer: faglig svake elever, elever med lærevansker, elever fra sosialt utsatte hjem

Videregående skole

- Tre studier undersøkte situasjonen blant elever i videregående skole i Sverige under pandemien, da disse skolene var stengt i tre måneder våren 2020:
  - Elevene fra urban øvre middelklasse investerte mest i skolen og uttrykte derfor relativt mer bekymring for om de ville nå sine akademiske mål. Innvandrerelevne fra arbeiderklassen var, sammenlignet med de andre, mer misfornøyd med manglende støtte og motivasjon fra skolen og savnet lærereren og klarere instruksjoner. I en situasjon med løsere pedagogiske rammer hadde de vansker med å forstå hva de skulle gjøre. Elevene fra rural arbeiderklasse var mer avkoblet fra skolesituasjonen. I motsetning til elevene fra øvre middelklasse som opplevde at skolen invaderte hjemmet, så fortalte arbeiderklasseelevne om sene morgener og feriefølelse, men også kjedsomhet og savn etter venner. (Studie: Lidegran)
  - Det var store variasjoner i hvor mye hjelp elevene opplevde at de fikk av lærerne i den digitale læresituasjonen. Mange elever kjente seg presset, følelsesmessig utmattet, umotiverte og uten mulighet til å påvirke situasjonen. Forfatterne viser til hvor sterkt motivasjonen for læring henger sammen med samspillet med medelever og lærer i klasserommet. (Studie: Loeb)
  - Det var variasjoner mellom elevene med hensyn til hvordan de opplevde sine nye morgenrutiner, den mer fleksible strukturen på dagen, valgmulighetene for hvor de ville sitte hjemme, samt mindre kontroll fra lærerne. Noen elever syntes det var utfordrende med stor fleksibilitet, mens andre likte den økte uavhengigheten. Når det gjaldt klassekameratene, så syntes alle intervjupersonene at det var vanskelig å lære av hverandre i det digitale klasserommet, f.eks. å sammenligne egen prestasjon med andres, ha dyptgående diskusjoner, oppmuntre hverandre, samt å organisere seg i grupper. (Studie: Ringer)

Nyankomne eller førstegenerasjons innvandrere:

- To studier undersøkte situasjonen spesielt for elever med innvandrerbakgrunn i ungdoms- og videregående skole:
  - En dansk studie viste at kommunikasjonsproblemer og det å ikke være fysisk på samme sted, skapte store utfordringer i undervisningen tre uker etter nedstengningen (mars 2020). Lærerne hadde vansker med å holde kontakten med sine elever som var nyankomne innvandrere/ flyktninger, pga manglende pc, relevant programvare eller nettilkobling, eller språkproblemer. Mye av den sosiale omsorgen falt også bort, som det å bli kjent med andre og fellesskapet på skolen, samt strukturen på hverdagen. (Studie: Primdahl)
  - En studie fra flere land fant at pandemirestriksjonene våren 2020 førte til økte post-traumatiske stresssymptomer og en svak svekkelse av førstegenerasjons innvandrerelevners tilhørighet til skolen i Danmark, Finland og Storbritannia, mens det ble ikke funnet noen endring i Norge, Sverige og Belgia. (Studie: Szelei)

Vedlegg 8: Sårbarhetsfaktorer i tabell

Tabell 30: Sårbarhetsfaktorer funnet for hvert temaområde

	Barn / ungdom	Familie	Sosialt nettverk	Offentlige tjenester	Samfunn
Vold & overgrep	<ul style="list-style-type: none"> - Mangel på trygge arenaer utenfor hjemmet (skole, bhg, fritidsaktiviteter) † - Tidligere vært utsatt for mishandling eller omsorgssvikt*† - LHBTIQ+ * - Jente† 	<ul style="list-style-type: none"> - Foreldres sosioøkonomiske bakgrunn* - Fattigdom* - Psykiske vansker hos foreldre*† - Rusmisbruk hos foreldre† - Kriminalitet/ fengsling hos foreldre† - Familier med tidligere høy risiko for eller forekommet vold* - Tap av arbeid eller inntekt - Minoritetsbakgrunn* - Dårligere boforhold - Offentlig helseforsiktig (USA) 	<ul style="list-style-type: none"> -Mangel på familie og sosialt nettverk (sosial isolasjon)* -Mangel på uformell støtte 	<ul style="list-style-type: none"> -Mangel på åpne og tilgjengelige sosialtjenester eller andre hjelpetjenester (f.eks. skolehelsetjenesten)* † - Skolestenging 	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeidsledighet* - Sosial distansering (isoleringsring) - Tap av inntekt hos foreldre - Mer tid i hjemmet
Familieforhold	<ul style="list-style-type: none"> - Atferdsvansker (internaliserende og eksternaliserende atferd) - Barn i sorg 	<ul style="list-style-type: none"> - Foreldrestress - Alvorlig sykdom hos foreldre - Psykiske vansker og rusbruk hos foreldre 	<ul style="list-style-type: none"> - Manglende sosialt nettverk 	<ul style="list-style-type: none"> - Mangel på åpne og tilgjengelige sosialtjenester eller andre hjelpetjenester 	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeidsledighet
Psykisk helse	<ul style="list-style-type: none"> - Jente* - Født utenfor Norden* - Tidligere emosjonelle vansker* -Ungdommer med ikke-binær identitet - Frykt for smitte* -Tidligere utsatt for overgrep 	<ul style="list-style-type: none"> - Høyere botetthet* - Mangel på tilgang til utearealer - Bo med eneforsørger* - Lav SØS* 			
Hjelpetjenester og helsetjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Jente - Spiseforstyrrelse 				<ul style="list-style-type: none"> - Nedstengning
Sosial helse og relasjoner	<ul style="list-style-type: none"> - Engstelige barn - Barn med funksjonsnedsettelse - LHBTQ+ 	<ul style="list-style-type: none"> - Foreldre som fikk redusert inntekt 			<ul style="list-style-type: none"> - Sosial distansering
Læring, skole & barnehage	<ul style="list-style-type: none"> - Faglig svake elever* - Elever med lærevansker* - Nyankommen flyktning/ førstegenerasjons innvandrere* 	<ul style="list-style-type: none"> - Lav sosioøkonomisk status* - Foreldre som ikke kunne hjelpe med skolearbeid* - Innvandrerbakgrunn* - Trange boforhold* - Frykt for pandemien 		<ul style="list-style-type: none"> - Stengte skoler* - Begrensede hjelpetjenester 	

* Faktorer funnet i flere studier, †Faktorer funnet i nordiske studier om vold og overgrep

Utgitt av Folkehelseinstituttet

April 2023

Postboks 4404 Nydalen

NO-0403 Oslo

Telefon: 21 07 70 00

Rapporten kan lastes ned gratis fra

Folkehelseinstituttets nettsider

www.fhi.no